

มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก

นางสาวโสมนัส เจือศรีกุล

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-2614-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MEASURES REGULATING AGAINST CHILD PORNOGRAPHY

Miss Sommanat Juaseekoon

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Laws in Laws

Faculty of Law

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-2614-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก
โดย	นางสาวโสมนัส เจือศรีกุล
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา	ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาภรณ์

คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธิดาพันธ์ุ เชื้อบุญชัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์วิทิต มั่นตาภรณ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร. กมลินทร์ พิณภูวดล)

..... กรรมการ
(นายสรรพลสิทธิ์ คุ่มพ์ประพันธ์)

โสมนัส เจือศรีกุล : มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก. (MEASURES REGULATING AGAINST CHILD PORNOGRAPHY) อ. ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์, จำนวนหน้า 172 หน้า. ISBN 974-17-2614-7.

ปัญหาสื่อลามกเด็กเป็นปัญหาที่ยังไม่ได้รับความสนใจจากสังคมมากนักเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาการล่วงละเมิดเด็กทางเพศลักษณะอื่นๆ เช่น การค้าเด็ก หรือการค้าประเวณีเด็ก ทั้งที่ในปัจจุบันปัญหาดังกล่าวได้ทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างรวดเร็วตามพัฒนาการทางเทคโนโลยี และส่งผลกระทบต่อทั้งตัวเด็กที่ตกเป็นเหยื่อทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ และส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมด้วย

มาตรการที่ใช้ในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กนั้นปรากฏขึ้นทั้งในมาตรการทางกฎหมาย และมาตรการอื่นที่ไม่ใช่มาตรการทางกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นในระดับระหว่างประเทศ และภายในประเทศ หรือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

จากการวิจัยพบว่ามาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายดังที่กล่าวมาข้างต้น โดยต้องมีมาตรฐานเดียวกันทั้งในเรื่องคำนิยามสื่อลามกเด็ก เกณฑ์อายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง ฐานความผิด และมีการสร้างความร่วมมือต่อกันเพื่อลดช่องว่างในเรื่องเขตอำนาจรัฐ และความเหลื่อมล้ำในด้านเทคโนโลยี นอกจากนี้การบังคับใช้กฎหมายก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกันในการแก้ไขปัญหา

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ความจำกัดในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยตรงที่ ประเทศไทยได้มีมาตรการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กเป็นการเฉพาะแยกต่างหากจากการควบคุมต่อต้านสื่อลามกผู้ใหญ่ ทำให้การควบคุมต่อต้านเป็นไปอย่างไม่จริงจังนัก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะ และสร้างมาตรการอื่นนอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายในการนี้เพื่อจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง

ภาควิชา.....นิติศาสตร์..... ลายมือชื่อนิติสิต.....
ปีการศึกษา.....2545..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4286145934 : MAJOR LAWS

KEY WORD: MEASURES / REGULATING / AGAINST / CHILD PORNOGRAPHY

SOMMANAT JUASEEKOON : MEASURES REGULATING AGAINST CHILD PORNOGRAPHY. (มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก) THESIS ADVISOR : PROF. VITIT MUNTARBHORN, 172 pp. ISBN 974-17-2614-7.

Child pornography is a problem to which attention has not been paid adequately, when compared with other kinds of child sexual exploitation such as sale of children, child prostitution and other abuses. At present, this problem is worsening owing to technological development and this affects the child who is victimised both mentally and bodily and our society in general.

The measures regulating against child pornography are found, in the form of both legal and non-legal measures, domestically and internationally, among public and private sectors.

From the research, effective measures regulating against child pornography can be brought about by the cooperation of every relevant sector as mentioned above. Common measures have to be taken in respect of definition, the age of child to be protected, and offenses, and cooperation has to be promoted so as to reduce the gap between the jurisdiction and the intolerance of technology. Moreover, the enforcement of law plays a vital role in the solutions.

As for Thailand, the constraint concerning regulations against child pornography is that measures for regulating against child pornography are found in the general measures against pornography. This leads to the ineffectiveness of solutions. Consequently, in Thailand, enactment of a more specific law regulating against child pornography and other non-legal measures are needed in order to ensure success in countering child pornography.

Field of studyLAWS..... Student's signature.....

Academic year2002..... Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์วิทิต มันทาภรณ์ แร้งบันดาลใจของผู้เขียนในการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศ และการทำประโยชน์เพื่อมวลมนุษยชาติ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ารับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้คำปรึกษาและคำชี้แนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งกรุณาตรวจทาน แก้ไขเนื้อหาวิทยานิพนธ์อย่างตั้งใจ ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์สุผานิต เกิดสมเกียรติ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้เป็นที่เคารพยิ่งของผู้เขียน กำลังใจของท่านมีคุณค่าต่อการทำวิทยานิพนธ์ของผู้เขียนอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร. กมลินทร์ พิณภูวดล และคุณสรพรพิสิทธิ์ คุมพ์ประพันธ์ ผู้อำนวยการมูลนิธิศุภนิรันดร พิทักษ์สิทธิเด็ก ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าของท่านรับเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์ ให้คำแนะนำ และชี้แนะประเด็นอันเป็นประโยชน์ต่อการทำและแก้ไขปรับปรุงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ชุมพร ปัจจุสานนท์ และรองศาสตราจารย์ทัชชมัย ฤกษ์สุต ที่ได้ให้โอกาสผู้เขียนในการเป็นผู้ช่วยวิจัยของอาจารย์ทั้งสองท่าน ประสบการณ์นอกตำราที่ได้รับตลอด 4 ปีที่ผ่านมา มีคุณค่ายิ่งกับการเขียนวิทยานิพนธ์นี้ ขอขอบพระคุณท่านวันชัย รุจนวงศ์ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็ก ที่ได้ชี้แนะข้อบกพร่อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติมในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคุณณิศา ชาญเศรษฐิกุล คุณคมกริช ประกอบธรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านไอที คุณจักรกริสน์ จันทรแสง เจ้าหน้าที่มูลนิธิศุภนิรันดร พิทักษ์สิทธิเด็ก คุณจักรกฤษณ์ งามขำ นิติกระระดับ 4 กรมไปรษณีย์โทรเลข เจ้าหน้าที่ห้องสมุด ESCAP เจ้าหน้าที่องค์กร ECPAT INTERNATIONAL ทุกท่าน และคุณKrestin Mattischek ที่ช่วยเหลือเพื่อข้อมูลต่างๆในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งคุณศิโรตม์ จิตต์แจ้ง ที่ให้ความช่วยเหลือในการแปลเอกสารภาษาอังกฤษต่างๆ ผู้เขียนขอขอบคุณ

ผู้เขียนขอขอบคุณสมาชิกทุกคนในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นคุณย่าสับสน คุณพ่อชลภพ คุณแม่ศิริพร น้องสรวิณ น้องสรिता คุณลุงโซคชัย คุณป้าโชติมา พี่Matthew และพี่ถวิล สำหรับความรัก ความเข้าใจ และกำลังใจที่มีให้กับผู้เขียนเสมอมา โดยเฉพาะน้องแนนที่เป็นผู้ช่วยของผู้เขียนในการทำวิทยานิพนธ์นี้อย่างขยันขันแข็งจนติดต้นเสมอ ถ้าไม่มีทุกท่านวิทยานิพนธ์คงไม่อาจสำเร็จได้ด้วยดีเช่นนี้

นอกจากนี้ ผู้เขียนขอขอบคุณคุณคุณปภัสสร่า ภวภูตานนท์ฯ คุณธนาววัฒน์ สุธาสิลพรมแพร คุณมธุศร เลิศพานิช พร้อมทั้งเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ในคริสตจักร ในรั้วคณะนิติศาสตร์ และสาธิตจุฬายทุกท่านที่ไม่สามารถเอ่ยนามได้ครบถ้วนในที่นี้ ที่คอยถามไถ่ความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ คอยเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้เขียนเสมอมา

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าและประโยชน์ประการใดแล้ว ผู้เขียนขอให้สิ่งเหล่านี้มีส่วนในการปกป้องเด็กผู้บริสุทธิ์จากการตกเป็นเหยื่อของการล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะกรณีสื่อลามกเด็ก แต่หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความบกพร่องประการใดแล้ว ผู้เขียนขออภัยไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุดท้ายนี้เหนือสิ่งอื่นใด ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ "พระเจ้า" ผู้ทรงอยู่เบื้องหลังความสำเร็จทุกประการของผู้เขียน

โสมนัส เจือศรีกุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย.....	6
บทที่ 2 สภาพปัญหาสื่อลามกเด็กในปัจจุบัน.....	7
2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก.....	7
2.1.1 นิยามสื่อลามกเด็ก.....	7
2.1.2 ประเภทของสื่อลามกเด็ก.....	11
2.1.2.1 สื่อลามกเด็กแบบดั้งเดิม.....	12
2.1.2.2 สื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต.....	15
2.1.3 บทบาทของเทคโนโลยีต่อปัญหาสื่อลามกเด็ก.....	18
2.1.4 เหยื่อและผู้กระทำละเมิดกรณีสื่อลามกเด็ก.....	24
2.1.4.1 เหยื่อ.....	25
2.1.4.2 ผู้กระทำละเมิด.....	25
2.2 นิยามและระดับอายุของเด็กที่สมควรจะได้รับความคุ้มครองในเรื่องเพศ.....	29
2.3 เหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก.....	35
2.3.1 ผลกระทบของสื่อลามกเด็กต่อเด็กที่เป็นเหยื่อ.....	35
2.3.1.1 ผลกระทบด้านร่างกาย.....	35
2.3.1.2 ผลกระทบด้านจิตใจ.....	36
2.3.2 ผลกระทบของสื่อลามกเด็กต่อสังคม.....	38
2.3.2.1 ความเชื่อมโยงระหว่างสื่อลามกเด็กกับการกระทำความ ผิดและอาชญากรรมอื่นๆ.....	38

4.1.1	นิยามสื่อลามกเด็ก.....	99
4.1.2	ระดับอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย.....	102
4.1.3	ฐานความผิด.....	102
4.1.4	เขตอำนาจรัฐ.....	108
4.2	มาตรการอื่นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก.....	109
4.2.1	ภาครัฐ.....	109
4.2.2	ภาคเอกชน.....	110
4.3	วิเคราะห์มาตรการรองรับต่อปัญหาสื่อลามกเด็กในบางประเทศ.....	116
4.3.1	มาตรฐานที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ.....	117
4.3.2	เขตอำนาจรัฐ.....	118
บทที่ 5	มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของประเทศไทย.....	122
5.1	พัฒนาการของการควบคุมต่อต้านสื่อลามกในประเทศไทย.....	122
5.2	มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก.....	132
5.2.1	นิยามสื่อลามกเด็ก.....	132
5.2.2	ระดับอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย.....	132
5.2.3	ฐานความผิด.....	135
5.2.4	เขตอำนาจรัฐ.....	137
5.3	มาตรการอื่นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก.....	138
5.4	บทวิเคราะห์สรุปมาตรการของประเทศไทย ต่อการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็ก.....	142
5.5	แนวโน้มในอนาคตในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในประเทศไทย.....	143
5.5.1	มาตรการในระดับระหว่างประเทศ.....	143
5.5.2	มาตรการภายในประเทศ.....	145
5.5.2.1	มาตรการทางกฎหมาย.....	145
5.5.2.2	มาตรการอื่น.....	147
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	149
6.1	บทสรุป.....	149
6.2	ข้อเสนอแนะ.....	152
6.2.1	ข้อเสนอแนะในระดับระหว่างประเทศ.....	152
6.2.2	ข้อเสนอแนะในระดับประเทศ และประเทศไทย.....	154

รายการอ้างอิง.....	156
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	167

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หากมีคำถามว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามก คำตอบที่ได้รับอาจจะมีหลากหลาย เนื่องจากปัจจุบันสังคมได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้เอาไว้ 3 แนวทาง คือ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และไม่แสดงความคิดเห็น ฝ่ายที่แสดงความเห็นด้วยนั้นต้องการให้มีการควบคุมสื่อลามกอย่างจริงจัง ฝ่ายนี้ให้เหตุผลโดยเน้นประเด็นที่สื่อลามกอาจก่อให้เกิดอาชญากรรมทางเพศอื่นๆที่เชื่อมโยงกันตามมา การละเมิดสิทธิสตรี(ความไม่เท่าเทียมกันทางเพศ) ความเสื่อมถอยของมาตรฐานทางศีลธรรมในสังคม ส่วนฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยต้องการให้มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสื่อลามกได้อย่างเสรี โดยฝ่ายนี้จะให้เหตุผลเน้นน้ำหนักไปที่เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิส่วนบุคคล พร้อมทั้งยังแย้งว่ายังไม่มีการวิจัยใดสรุปผลออกมาได้อย่างชัดเจนว่าสื่อลามกเป็นเหตุทำให้ผู้บริโภคสื่อประเภทนี้ประกอบอาชญากรรมทางเพศ สภาพแวดล้อมและแรงผลักดันภายในจิตใจต่างหากที่เป็นตัวกระตุ้นหลักให้เกิดการก่ออาชญากรรมทางเพศขึ้น ซึ่งผู้เขียนเห็นว่าการโต้เถียงในเรื่องนี้ก็ยังคงมีต่อไปอย่างไม่จบสิ้น และกลุ่มที่ไม่แสดงความคิดเห็นนั้นเป็นกลุ่มที่มองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องไกลตัว ไม่มีทางส่งผลกระทบต่อเขาอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ตามการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กล้มเหลวไม่อยู่ในประเด็นที่โต้เถียงมาข้างต้น การผลิต ซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือแม้แต่การครอบครองสื่อลามกเด็กไม่ได้อยู่ในกรอบของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นแต่อย่างใด สื่อลามกเด็กเป็นส่วนหนึ่งของการล่วงละเมิดเด็กทางเพศซึ่งถือเป็นอาชญากรรมชนิดหนึ่ง ไม่ว่าจะการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นในโลกแห่งความจริง หรือออนไลน์อยู่ก็ตาม มาตรฐานทางสังคมก็จะไม่เปลี่ยนไป ไม่ขึ้นอยู่กับว่าเทคโนโลยีจะก้าวไปสักเพียงใด ความผิดก็ยังคงเป็นความผิด

ทั้งนี้เมื่อเราศึกษาเรื่องเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นจะพบว่า เสรีภาพไม่ใช่สิทธิเด็ดขาด(Absolute Right) เสรีภาพนี้ปรากฏในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง หลายเสรีภาพในกติการะหว่างประเทศฉบับนี้เป็นสิทธิเด็ดขาด ไม่มีข้อยกเว้น แต่สำหรับ

สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกมิได้รวมอยู่ในกลุ่มนั้นด้วย ในข้อ 19¹ ของกติการะหว่างประเทศฉบับนี้ได้กล่าวถึงสิทธินี้ในทำนองที่ว่า “ทุกคนมีสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นโดยไม่ถูกแทรกแซง” ทุกคนมีสิทธินี้ ซึ่งรวมถึงการหา ได้รับ นำเข้าข้อมูลต่างๆ หรือแนวความคิด โดยการเขียนหรือพิมพ์ หรือนำเสนอในรูปแบบของศิลปะ หรือผ่านสื่อต่างๆ ซึ่งการใช้หรือรักษาสิทธิที่ถูกต้องนั้นจะต้องรวมถึงการมีหน้าที่และความรับผิดชอบด้วยโดยอัตโนมัติตามข้อ 19(3)(ก)(ข) และต้องใช้สิทธินี้ให้สมดุลกับสิทธิของเด็กที่ได้รับการปกป้องจากการถูกละเมิดทางเพศ และสิทธิส่วนบุคคลของเขาด้วย เด็กเองก็มีสิทธิและศักดิ์ศรีเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ อีกทั้งในสนธิสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กข้อ 3² ยังยืนยันอย่างหนักแน่นว่า ทุกฝ่ายจะต้องเห็นแก่ประโยชน์ของเด็กเป็นอันดับแรก

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาสื่อลามกเด็กนี้มีหลายด้านด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กที่ตกเป็นเหยื่อเอง หรือผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคม ในด้านผลกระทบที่เกิดขึ้นกับตัวเด็กนั้นเราสามารถเห็นได้อย่างชัดเจนอยู่แล้ว ไม่ว่าจะเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับร่างกายและจิตใจของเด็ก เนื่องจากในหลายๆครั้งสื่อลามกเด็กไม่ได้ออกมาในรูปแบบของการโพสท่าถ่ายแบบเท่านั้น แต่ออกมาในรูปแบบของการล่วงละเมิดทางเพศที่รุนแรง ไม่ว่าจะเป็นการข่มขืน การทรมาน หรือแม้กระทั่งการฆาตกรรม ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นการทำร้ายเด็กทั้งสิ้น แสดงให้เห็นว่าเด็กมีคุณค่าเป็นเพียง

¹ ข้อ 19 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองบัญญัติว่า

“1. บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะถือเอาความคิดเห็นก็ได้โดยปราศจากการแทรกสอด

2. บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับ และกระจายข่าวและความคิดเห็นทุกรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงพรมแดน ทั้งนี้ไม่ว่าด้วยวาจาเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการตีพิมพ์ในรูปแบบของศิลปะหรือโดยอาศัยสื่อประการอื่นตามที่ประสงค์

3. การใช้สิทธิตามที่บัญญัติในวรรค 2 ของข้อนี้ ต้องเป็นไปโดยมีหน้าที่เป็นพิเศษ และความรับผิดชอบจึงตกอยู่ได้ข้อจำกัดตัดทอนบางเรื่องแต่ทั้งนี้ต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายและจำเป็น

(ก) การเคารพในสิทธิหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น

(ข) การรักษาความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือการสาธารณสุข หรือศีลธรรม”

² ข้อ 3 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า

“1. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐ หรือเอกชน ศาลยุติธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก”

วัตถุที่ถูกนำมาระบายความต้องการทางเพศเท่านั้น ในด้านผลกระทบที่มีต่อจิตใจนั้นรุนแรงกว่าผลกระทบที่มีต่อร่างกายมากนัก เนื่องจากบาดแผลในจิตใจอาจไม่มีวันลบเลือนไปจนชั่วชีวิตของเด็กคนนั้น ซ้ำร้ายไปกว่าเดิม คือ ผู้ที่ล่วงละเมิดเด็กเข้าสู่วงการสื่อลามกเด็กนั้นมักจะเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับตัวเด็ก หรือผู้ที่เด็กมีความใจเนื้อเชื่อใจเป็นทุนเดิม ดังนั้นเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศในลักษณะนี้จะเกิดความรู้สึกต่อต้านสังคมอย่างรุนแรง อาจก่อให้เกิดพฤติกรรมที่นำไปสู่การล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กคนอื่นต่อไปในอนาคต หรือกลายเป็นคนซึมเศร้าปิดกั้นตัวเองจากสังคม และไม่ไว้วางใจใครอีก ซึ่งไม่ว่าจะเป็นผลกระทบด้านใดก็ถือเป็นความสูญเสียของสังคมไปด้วย เด็กเหล่านี้จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคตได้อย่างไร ส่วนในด้านผลกระทบที่มีต่อสังคมนั้น ถือเป็นผลกระทบโดยอ้อมที่เกิดขึ้นจากสื่อลามกเด็ก ไม่ว่าจะเป็นความเสื่อมถอยทางศีลธรรมในสังคม ยิ่งการแพร่กระจายของสื่อลามกเด็กมีมากเท่าใด คนในสังคมก็จะยิ่งมองเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา ความรุนแรงและหยาบคายที่ปรากฏในสื่อก็จะยิ่งมากขึ้นเรื่อยๆ

ในระยะหลังมานี้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีต่างๆ ถือเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ปัญหาสื่อลามกเด็กทวีความรุนแรงมากขึ้น สื่อลามกเด็กไม่ใช่ของหายากอีกต่อไป อีกทั้งผู้ที่พิสมัยสิ่งนี้ก็สามารถผลิตเองได้อย่างง่ายดายในบ้านของตนเองด้วยอุปกรณ์ไม่กี่ชิ้นที่มีราคาไม่แพงนัก อีกทั้งยังสามารถแพร่กระจายสื่อเหล่านี้ไปได้ด้วยความรวดเร็ว ทำให้ได้พบ “เพื่อนใหม่” ที่มีรสนิยมเดียวกันราวกับเป็นสวรรค์ที่เดียวที่มีคนที่มีความสนใจเดียวกันจากทั่วโลกมาคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และสิ่งที่แต่ละคนสะสมไว้ นอกจากนี้ในแต่ละวันก็จะมีผู้บริโภคหน้าใหม่ที่เข้ามาสัมผัสกับวงการนี้เพิ่มขึ้นทั้งที่ก่อนหน้านี้เขาอาจเป็นผู้หนึ่งที่ไม่เคยคิดจะสนใจสื่อลามกเด็กเลยด้วยซ้ำ

ในความเป็นจริง แทบทุกประเทศมีกฎหมายสำหรับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก โดยในบางประเทศอาจใช้บทบัญญัติเดียวกันกับสื่อลามกทั่วไป มาตรการของแต่ละประเทศจะเข้มงวดและจริงจังเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับนโยบายของประเทศนั้นๆ ว่าจะเห็นความสำคัญของปัญหานี้หรือไม่ แต่ในยุคโลกาภิวัตน์เช่นปัจจุบัน การที่แต่ละประเทศดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยลำพังย่อมประสบความสำเร็จได้ยาก เนื่องจากปัญหาดังกล่าวได้ลุกลามใหญ่โตกลายเป็นปัญหาระดับระหว่างประเทศ แหล่งผลิต แหล่งจัดจำหน่าย แหล่งบริโภค ผู้เสียหายจะอยู่คนละประเทศกันเลยก็ได้ กฎหมายภายในของประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถจัดการแก้ไขปัญหานี้ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องมาตรฐานทางกฎหมายที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ ระบบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิด การกระทำความผิดที่กว้างไกลเกินเขตอำนาจรัฐใดรัฐหนึ่งโดยเฉพาะความผิดอันเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต

ดังนั้น ทั่วโลกจึงพยายามทำความตกลงร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหา ทั้งในเรื่องคำนิยาม เกณฑ์อายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง การกำหนดฐานความผิดให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกันเพื่อจะสามารถส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนได้ การให้ความช่วยเหลือทางอาญา ประเทศที่เจริญแล้วมีส่วนในการให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศที่ด้อยความเจริญกว่า ไม่ว่าจะเป็นในด้านงบประมาณ ความรู้ เทคโนโลยี แหล่งข้อมูล ทั้งนี้เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง ปัจจุบันมีการทำข้อตกลงระหว่างประเทศที่มีวัตถุประสงค์ในการปกป้องสิทธิเด็กไม่ว่าจะเป็นอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child) หรืออนุสัญญาฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก (The ILO Convention No. 182 concerning the Prohibition and Immediate Elimination of the Worst Form of Child Labour) และข้อตกลงที่เกี่ยวกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะ ทั้งพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก (The Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography) หรืออนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (Convention on Cyber Crimes) หรือความพยายามในการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาและด้านอื่นๆ เช่น การประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ กรุงสต็อกโฮล์ม (The First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm) หรือ การประชุมระดับโลกครั้งที่สองต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ เมืองโยโกฮามา (The Second World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Yokohama) เป็นต้น แต่ถึงกระนั้นเอง แม้ว่าจะมีความพยายามจากหลายฝ่ายเพื่อแก้ไขปัญหา ก็ยังคงต้องประสบความจำกัดอยู่ในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นข้อจำกัดที่เกิดจากลักษณะเฉพาะของกฎหมายระหว่างประเทศเอง หรือความไม่พร้อมหลายๆ ด้านของประเทศต่างๆ

ในส่วนของประเทศไทยนั้น ก็เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบกับปัญหานี้เช่นกัน โดยเฉพาะการเป็นแหล่งผลิตสื่อลามกเด็ก เนื่องจากเด็กไทยเป็นที่ต้องการของตลาดสื่อลามกเด็กอย่างมาก แต่ความสนใจต่อปัญหานี้ยังมีน้อยทั้งในระดับภาครัฐและภาคเอกชนเมื่อเทียบกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการล่วงละเมิดเด็กทางเพศกรณีอื่นๆ ทำให้ยังขาดการกำหนดมาตรการทั้งทางกฎหมายและมาตรการอื่นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กที่เหมาะสม เหมาะสมในที่นี้หมายถึงมีมาตรการที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศ และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นภายในประเทศได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังรวมถึงการปฏิบัติและประเมินผลการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวของผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากการแก้ไขปัญหาเพียงบางส่วนไม่อาจทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นหมดไป จึงจำเป็นต้อง

เขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ขึ้นเพื่อเสนอเนื้อหาของมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กขึ้น ซึ่งในแต่ละส่วนของวิทยานิพนธ์จะเสนอข้อมูลในประเด็นต่างๆ และปัญหา จนสรุปเสนอแนะแนวทางในบทสุดท้าย

สมมติฐานในการวิจัย

ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่า มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของประเทศไทยนั้นยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาลามกเด็กได้อย่างแท้จริง จำเป็นที่จะต้องมีการสร้างมาตรการทางกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ ตลอดจนการสร้างมาตรการอื่นที่ไม่ใช่มาตรการทางกฎหมายอันเป็นเหตุให้เกิดความร่วมมือทั้งในระดับระหว่างประเทศ ภายในประเทศ และระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

วัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

1. เพื่อศึกษาถึงปัญหาของสื่อลามกเด็ก และผลกระทบที่เกิดขึ้น
2. เพื่อศึกษาถึงมุมมองในปัจจุบันของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ และกฎหมายไทยที่มีต่อการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก
3. เพื่อศึกษาถึงข้อบกพร่องในมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กที่มีอยู่ในปัจจุบัน และหนทางที่จะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ในแง่มุมมองของกฎหมายหรือแง่มุมอื่นๆ โดยภาครัฐและภาคเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยจะเน้นเฉพาะมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กที่มีเด็กเป็นตัวแสดงในสื่อ ไม่ว่าจะเด็กนั้นจะเป็นเด็กจริงๆ หรือผู้ใหญ่ที่แสดงเป็นเด็ก หรือเด็กที่ถูกสร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ก็ตาม
2. ศึกษาถึงข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัญหาลามกเด็ก ไม่ว่าจะเป็พัฒนาการ รูปแบบประเภท กลุ่มผู้บริโภค ผลกระทบของปัญหาดังกล่าวต่อทั้งตัวเด็กที่ตกเป็เหยื่อและต่อสังคม
3. ในส่วนของมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก จะศึกษาด้านกฎหมายสาระบัญญัติเป็นพิเศษ ส่วนกรณีกฎหมายวิธีสบัญญัติ และการฟื้นฟูให้ความ

ช่วยเหลือเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการแสวงประโยชน์ทางเพศจะกล่าวถึงตามสมควร โดยการศึกษจากสนธิสัญญา ข้อตกลงระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศบางประเทศที่มีความโดดเด่น กฎหมายไทยที่กล่าวถึงมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยตรง ซึ่งรวมถึงแนวคิดและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ไม่ใช่กฎหมาย ตลอดจนความร่วมมือที่เกิดขึ้นทั้งในระดับระหว่างประเทศ และภายในประเทศ ระดับภาครัฐและเอกชน

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เอกสาร โดยการศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลจากหนังสือ บทความ ตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ และลำดับเรียบเรียงข้อมูลดังกล่าว ตั้งแต่เบื้องต้น แนวคิด ทฤษฎีจนถึงกฎหมายในทางปฏิบัติ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงปัญหาของสื่อลามกเด็ก และผลกระทบที่เกิดขึ้น
2. ทำให้ทราบถึงมุมมองในปัจจุบันของกฎหมายระหว่างประเทศ กฎหมายต่างประเทศ กฎหมายไทยที่มีต่อการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก
3. ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องในมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กและหนทางที่จะสามารถแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของกฎหมายหรือแง่มุมมองอื่นๆ โดยภาครัฐและภาคเอกชน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

สภาพปัญหาสื่อลามกเด็กในปัจจุบัน

ปัญหาเรื่องสื่อลามกเป็นปัญหาที่อยู่ควบคู่กับสังคมมนุษย์มาช้านาน ซึ่งมีทั้งผู้ที่ได้รับประโยชน์ และผู้ที่ได้รับผลกระทบในเชิงลบจากสิ่งเหล่านี้เช่นกัน ปัญหานี้ได้สร้างประเด็นถกเถียงอย่างมากในสังคมว่า การควบคุมต่อต้านสื่อลามกเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลหรือไม่ แต่หากเราจะพิจารณาเจาะจงในเรื่องสื่อลามกเด็กซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาดังกล่าว ก็จะมีพบว่ามี ความแตกต่างกับปัญหาสื่อลามกผู้ใหญ่ตรงที่คนส่วนมากในสังคมมีความเห็นตรงกันว่า ถือเป็น ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก ดังนั้น หากเราต้องการกำหนดมาตรการ ควบคุมต่อต้านสื่อดังกล่าว จะต้องพิจารณาถึงปัญหาที่แท้จริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มที่ จะเกิดขึ้นในอนาคตเสียก่อน เพื่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะได้มีพื้นฐานทางความคิดตรงกันในการ กำหนดมาตรการควบคุมต่อต้านที่เหมาะสมต่อไป

ในบทนี้ผู้เขียนมุ่งชี้ให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากสื่อลามกเด็ก เพื่อที่จะสามารถ เปรียบเทียบในบทต่อไปได้ว่า มาตรการทางกฎหมายที่มีอยู่ในระดับต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกฎหมาย ภายใน หรือกฎหมายระหว่างประเทศนั้น สามารถแก้ไขปัญหามีอยู่ได้จริงหรือไม่ อย่างไร และควร พัฒนาหรืออุดช่องว่างทางกฎหมาย หรือควรมีมาตรการอื่นใดต่อไปในอนาคต โดยการศึกษาปัญหา นั้นเริ่มต้นที่ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กไม่ว่าจะเป็นนิยามและประเภทของสื่อลามกเด็ก บท บาทของเทคโนโลยีของปัญหาสื่อลามกเด็กในปัจจุบัน กลุ่มบุคคลที่เป็นเหยื่อและผู้กระทำละเมิด ต่อ มาจะกล่าวถึงเด็ก ทั้งคำนิยามและระดับอายุของเด็กที่สมควรจะได้รับความคุ้มครองในเรื่องเพศ พร้อมกับศึกษาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการควบคุม ต่อต้านสื่อลามกเด็กที่มีต่อทั้งตัวเด็กที่เป็น เหยื่อเองและสังคมโดยรวม และในตอนท้ายจะกล่าวถึงสถานการณ์สื่อลามกเด็กในปัจจุบัน

2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก

2.1.1 นิยามสื่อลามกเด็ก

การกำหนดคำนิยามที่ชัดเจนของคำว่า "สื่อลามกเด็ก"(Child Pornography)นั้นเป็นเรื่องที่ ยากมาก เริ่มต้นจากการตีความคำว่า "ลามกอนาจาร" "ศิลปะ" หรือ "การแสดงออกทางเพศอย่าง โจงแจ้ว" ในแต่ละสังคม แต่ละวัฒนธรรมก็มีความแตกต่างกันแล้ว หรือแม้กระทั่งการตีความโดยใช้

ปัจจัยอื่นๆ เช่น เพศ วัย ระดับการศึกษา อาชีพ ก็เป็นเหตุทำให้คนที่แม้อยู่ในสังคมเดียวกันมีทัศนคติต่อคำเหล่านี้หลากหลาย คนไทยย่อมมีมุมมองต่อคำว่าลามก ไม่เหมือนกับคนอเมริกันแน่นอน และหญิงชราวัย 70 กับเด็กชายวัยรุ่นก็ย่อมมีความเห็นต่อภาพผู้หญิงเปลือยแตกต่างกันเช่นกัน ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่กฎหมายของแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไปด้วย เนื่องจากกฎหมายในสังคมใดก็ย่อมต้องสะท้อนความคิดของคนในสังคมนั้นๆ

คำว่า “ลามก” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง หยาบช้ำ เลวทราม สกปรกอันเป็นที่น่ารังเกียจแก่ผู้อื่นในด้านความดีงาม

ส่วนคำว่า "Pornography" ตาม Webster's New World Dictionary 1994ed. ได้ให้ความหมายไว้ว่า ข้อเขียน หรือภาพ หรือสิ่งอื่นใดที่มีเจตนาจะกระตุ้นความต้องการทางเพศ¹ ซึ่งคำว่า "Pornography" นี้เองมาจากรากศัพท์ภาษากรีกคำว่า "pornographos" ที่หมายถึงข้อเขียนเกี่ยวกับโสเภณี²

การกำหนดนิยามของคำว่าสื่อลามกเด็กมีความสำคัญอย่างมากกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก เนื่องจากคำนิยามจะเป็นตัวกำหนดขอบเขตของปัญหา ให้ผู้ปฏิบัติงานทราบขอบเขตการทำงานของตน ให้ประชาชนทราบว่ากรกระทำเช่นไรจึงจะถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมาย การกำหนดคำนิยามต้องอาศัยความระมัดระวังอย่างมาก เนื่องจากหากกำหนดคำนิยามไว้แคบเกินไป อาจทำให้เด็กบางกลุ่มถูกละเลย หรือปัญหาไม่ได้หมดไปอย่างแท้จริง หรือถ้ากำหนดคำนิยามไว้กว้างเกินไปก็อาจเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน อีกทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากรโดยใช่เหตุ นอกจากนี้การกำหนดขอบเขตที่กว้างมาก ๆ อาจไปกระทบกับสิทธิเสรีภาพอื่นๆของประชาชนได้ เช่น เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิส่วนบุคคล เป็นต้น

ปัญหาอย่างหนึ่งที่พบ คือ คนจำนวนมากไม่สามารถจินตนาการได้ว่าสื่อลามกเด็กเป็นอย่างไร ภาพของเด็กจะไปกระตุ้นความรู้สึกทางเพศ หรือแสดงถึงความลามกอนาจารได้อย่างไร ทำให้จึงถือว่าเป็นอาชญากรรม ภาพเด็กที่เปลือยตามสื่อต่างๆถือเป็นสื่อลามกเด็กด้วยหรือไม่

¹ writing, pictures, etc. intended primarily to arouse sexual desire

² writing about prostitutes

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านอาชญากรรมต่อเด็กขององค์การตำรวจสากล (INTERPOL's Special Group on Crimes against Children) ได้กล่าวถึงภาพของปัญหาสื่อลามกเด็กว่า "สื่อลามกเด็ก คือ ผลลัพธ์ของการเอาเปรียบ หรือการละเมิดทางเพศต่อเด็ก ซึ่งจะเป็นโดยวิธีใดๆก็ตาม ตั้งแต่การบรรยายให้เห็นภาพ หรือโฆษณาการละเมิดทางเพศต่อเด็ก รวมถึงการพิมพ์ หรือการทำภาพพร้อมเสียงซึ่งมีจุดเน้นที่การกระทำทางเพศต่อเด็กหรือที่อวัยวะเพศของเด็ก"

ในทางกฎหมายระหว่างประเทศก็ได้มีการนิยามศัพท์คำว่า "สื่อลามกเด็ก" ไว้เช่นกัน คือใน ข้อ 2(ค) พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ปี ค.ศ.2000 (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Children on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography) บัญญัติว่า "สื่อลามกเด็ก" หมายถึงการนำเสนอใด โดยวิธีการใดก็ตาม ที่เด็กมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง หรือการนำเสนอส่วนใดในทางเพศของเด็กจากตัวตนจริงหรือจากการทำจำลองขึ้น เพื่อความมุ่งประสงค์หลักในทางเพศ³

ตามกฎหมายของประเทศญี่ปุ่นก็ได้มีการนิยามศัพท์คำว่า "สื่อลามกเด็ก" เอาไว้เช่นกันว่า หมายถึง ภาพถ่าย วิดีโอเทป หรือวัตถุอื่นใดที่แสดงภาพ ซึ่ง

1. นำเสนอให้เห็นเป็นภาพถึงการวางท่าของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ หรือการแสดงใด ๆ ที่คล้ายคลึงกับการมีเพศสัมพันธ์กันหรือโดยเด็ก
2. นำเสนอให้เห็นเป็นภาพถึงการวางท่าของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสอวัยวะอย่างอวัยวะเพศของเด็ก หรือการให้เด็กสัมผัสอวัยวะอย่างอวัยวะเพศของผู้อื่น เพื่อที่จะกระตุ้นหรือทำให้ผู้ชมเกิดความต้องการทางเพศ หรือ

³ Art.2(c) of the Optional Protocols to the Convention on the Rights of the Children on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography said "Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes."

3. นำเสนอให้เห็นเป็นภาพถึงการวางท่าของเด็กผู้อยู่ในสภาพเปลือยทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อที่จะกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้ชมเกิดความต้องการทางเพศ⁴

จากนิยามนี้แสดงว่าความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กของประเทศญี่ปุ่นครอบคลุมถึงเพียงสื่อที่เห็นได้ด้วยตาเท่านั้น ไม่รวมถึงสื่อเกี่ยวกับการได้ยิน และเนื้อหาในสื่อนั้นครอบคลุมทั้งภาพที่เด็กวางท่าถ่ายแบบ ภาพเด็กกำลังมีเพศสัมพันธ์ หรือแม้แต่ภาพเด็กกำลังสัมผัสอวัยวะเพศหรืออวัยวะอื่นใดของตนเองหรือของผู้อื่น ทั้งนี้สื่อนั้นต้องมีเจตนาจะกระตุ้นความต้องการทางเพศของผู้ชมด้วย

นอกจากนี้กฎหมายบางประเทศก็ได้บัญญัติให้คำนิยามของคำว่า "สื่อลามกเด็ก" ครอบคลุมไปถึงภาพที่สร้างจากคอมพิวเตอร์ ที่ไม่ได้ใช้เด็กจริง ๆ เป็นแบบด้วย เช่น ตามประมวลกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา (US Code) ได้ให้นิยามคำว่า "สื่อลามกเด็ก" ว่าหมายถึงความถึง การนำเสนอให้เห็นเป็นภาพที่สื่อไปในทางเพศใด ๆ ซึ่งรวมถึงภาพถ่าย ภาพยนตร์ วิดีโอ ภาพ หรือภาพจำลองในคอมพิวเตอร์ หรือสร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ใด ๆ ไม่ว่าจะทำหรือผลิตขึ้นโดยทางอิเล็กทรอนิกส์หรือทางกลไก หรือทางอื่นใด⁵

⁴ Section 2 of the Law for Punishing Acts related to Child Prostitution and Child Pornography and for Protecting Children 1999 said "child pornography" means photos, videotapes and other visual materials which:

- i. depict, in a way that can be recognized visually, such a pose of a child relating to sexual intercourse or an act similar to sexual intercourse with or by the child.
- ii. depict, in a way that can be recognized visually, such a pose of a child relating to the act of touching genital organs, etc. of the child or of having the child touch someone else's genital organs, etc. in order to arouse or stimulate the viewer's sexual desire; or
- iii. depict, in a way that can be recognized visually, such a pose of a child who is naked totally or partially in order to arouse or stimulate the viewer's sexual desire.

⁵ US Code Title 18 Section 2256 said "child pornography" means any visual depiction, including any photograph, film, video, picture, or computer or computer-generated image or picture, whether made or produced by electronic, mechanical, or other means, of sexually explicit conduct, where...

เมื่อพิจารณาตามกฎหมายต่างๆที่กล่าวมาแล้วพบว่า สื่อลามกเด็กอาจมีได้หลายรูปแบบ การทำเป็นภาพถือรูปแบบหนึ่งที่พบเห็นได้มากที่สุด ซึ่งหมายถึงทั้งการสร้างภาพของเด็กที่อยู่ในกิจกรรมทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง ไม่ว่าจะเป็นภาพเด็กจริง ๆ หรือภาพที่ทำปลอมหรือสร้างขึ้นมาเอง การแสดงอวัยวะเพศเด็กในทางตำทราวม แต่รูปแบบอื่น ๆ อย่างสื่อลามกเด็กทางเสียง คือการใช้เสียงเด็กประกอบสื่อลามก ไม่ว่าจะเป็นเสียงจริงหรือเสียงเลียนแบบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำเร็จความใคร่ของผู้ใช้ หรืออธิบายถึงปฏิบัติการทางเพศ หรือเพื่อใช้ในการสำเร็จความใคร่ มักจะไม่ค่อยมีการกล่าวถึงอย่างเจาะจงอาจจะต้องใช้วิธีการอนุมานเอง เช่นคำว่า "การนำเสนอใด โดยวิธีใด" ตามพิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ปี ค.ศ.2000ที่กล่าวมาข้างต้น ครอบคลุมทั้งสื่อลามกเด็กในรูปแบบของเสียงและการบรรยายโดยข้อความด้วย

2.1.2 ประเภทของสื่อลามกเด็ก

เมื่อกล่าวถึงประเภทของสื่อลามกเด็ก จากการศึกษาพบว่ามี การแบ่งประเภทของสื่อลามก ในหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของผู้ศึกษา เช่น แบ่งตามระดับความรุนแรงหรือวิธีการในกิจกรรมทางเพศที่นำเสนอ⁶ เนื้อหาที่ปรากฏ⁷ ระดับอายุของผู้แสดง ลักษณะสื่อที่ใช้เพื่อการนำ

⁶ ในปี ค.ศ. 1986 Meese Commission จัดแบ่งประเภทของสื่อลามกตามกิจกรรมทางเพศที่นำเสนอเป็น

1. สิ่งที่เป็นความรุนแรงทางเพศ (Sexual Violent Materials) แสดงให้เห็นถึงภาพของการข่มขืน และเนื้อหาที่ทำร้ายบุคคลทางเพศ
2. สิ่งที่ไม่เป็ความรุนแรงแต่แสดงออกให้เห็นถึงความน่าละอาย การอยู่เหนือ การตกเป็นรอง หรือความต่ำต้อย (Nonviolent Materials Depicting Degradation, Domination, Subordination or Humiliation) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาของผู้หญิงที่ตกอยู่ภายใต้อาณัติของผู้ชาย
3. สิ่งที่ไม่รุนแรงและไม่มีลักษณะของการถูกข่มเหง (Non-violent and Non-degrading Materials) พรรณนาให้เห็นถึงการร่วมเพศโดยปราศจากความก้าวร้าวรุนแรงหรือการบังคับขู่เข็ญ
4. เปลือยอย่างมีศิลปะ (Nudity) แสดงให้เห็นเรือนร่างอันเปล่าเปลือยของมนุษย์โดยไม่มีพฤติกรรมทางเพศที่ชัดแจ้งหรือเจตนาจะให้มี
5. เปลือยเด็ก (Child Pornography) มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศเพียงเล็กน้อย และทั้งๆที่การผลิตถือเป็นเรื่องผิดกฎหมายอาญา แต่ก็ยังคงมีการแพร่กระจายไปทั้งในนิตยสารต่างประเทศ อินเทอร์เน็ต และจัดจำหน่ายโดยตรง หลายคนไม่เห็นด้วยกับการเรียกสื่อประเภทนี้ว่า

เสนอ⁸ วัตถุประสงค์ของการผลิตว่าเพื่อค้าหาทำไรหรือไม่ ฯลฯ ในที่นี้ผู้เขียนเลือกใช้ระดับเทคโนโลยีเป็นปัจจัยในการแบ่ง กล่าวคือสื่อลามกเด็กแบบดั้งเดิม(Customary Form) และสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเปลี่ยนโฉมหน้าวงการสื่อลามก ให้ทวีความรุนแรงมากขึ้นอย่างไม่สามารถคาดการณ์ได้ ง่ายต่อการผลิต เผยแพร่ แต่ยากในการยุติและจับกุมผู้กระทำความผิด⁹

2.1.2.1 สื่อลามกเด็กแบบดั้งเดิม

สื่อลามกเด็กแบบดั้งเดิมนั้น หมายถึง สื่อลามกเด็กที่นำเสนอในรูปแบบ หรือผลิตภัณฑ์ที่มีต้องอาศัยเทคโนโลยีมากนัก ช่วงปลายทศวรรษที่ 1960 เป็นช่วงที่เริ่มมีการสำรวจสถานการณ์สื่อลามกเด็กที่จำหน่ายและเผยแพร่ในเชิงพาณิชย์ จากรายงานก็พบว่าเพียง 550 เล่มที่แสดงภาพเด็กกำลังมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเองหรือกับผู้ใหญ่ 460 เล่มแสดงภาพเปลือยของเด็กชาย และน้อยกว่า 100 เล่มที่แสดงภาพเปลือยของเด็กหญิง¹⁰ สื่อในทำนองนี้ที่ออกมาสู่ตลาดมักจะอยู่ในรูปของของเล่น เกม เรื่องแต่งเกี่ยวกับเพศ และหนังสือการ์ตูน ทำให้เป็นเรื่องยากที่จะตัดสินว่าสิ่งเหล่านั้นเป็น

“Pornographic” (สื่อลามก) แต่ควรเรียกว่า “Sexually Explicit” (การแสดงออกทางเพศอย่างโจ่งแจ้ง)มากกว่า

⁷ การจัดเกณฑ์แบ่งประเภทสื่อลามกตามเนื้อหาที่ปรากฏมีดังต่อไปนี้

1. Hard-core เป็นเนื้อหาที่เน้นการกระตุ้นความรู้สึกทางเพศโดยแสดงออกอย่างโจ่งแจ้ง รุนแรง และเร่าร้อน แสดงให้เห็นถึงภาวะของการร่วมเพศอย่างเด่นชัด หรือการมีเพศสัมพันธ์ที่ผิดไปจากปกติ เช่น การร่วมเพศระหว่างคนกับสัตว์(Bestiality) หรือการร่วมเพศระหว่างคนกับศพ(Necrophilia) เป็นต้น

2. Soft-core เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับความใคร่และต้องการกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจมากกว่าการแสดงออกทางเพศอย่างโจ่งแจ้งและรุนแรง ภาพและข้อความในนิตยสารPlayboy และPenthouseมักจะถูกนำมาใช้เพื่อเป็นตัวอย่างของสื่อลามกประเภทนี้

⁸ ไม่ว่าจะหนังสือพิมพ์ สื่อทางโทรทัศน์ สื่อทางเสียง สื่อทางภาพยนตร์ เป็นต้น

⁹ Carol Livingston, Protecting children online (Bangkok: ECPAT International, 2000), p. 14.

¹⁰ Luke Ford, A history of X, (New York: Prometheus Books,1999), p. 150.

สื่อลามกเด็กหรือไม่ และคนส่วนใหญ่ก็มักมีทัศนคติแง่บวกกับผลิตภัณฑ์ที่มีเด็กเป็นส่วนประกอบ¹¹ ไม่ถือว่าสิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องหยาบคาย

ราวกลางทศวรรษที่ 1970 สื่อลามกเด็กจะมีขายเฉพาะใน Sex Shop ตามเมืองใหญ่เท่านั้น เช่น New York, Los Angeles และ Chicago เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่นำเข้ามาจากยุโรป เอเชีย และแอฟริกาเหนือ ภาพส่วนใหญ่ถูกนำเสนอในลักษณะของภาพเปลือยที่ใช้กระตุ้นความรู้สึกทางเพศมากกว่าภาพที่แสดงการมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 20 ของภาพที่วางขายจะนำมาจากนิตยสารภาพโป๊ และภาพยนตร์ลามกซึ่งแสดงถึงความซื่อบริสุทธิ์ของเด็ก มีการประมาณการว่ามีเด็กอยู่ในวงการนี้รวมกันทั่วโลกไม่เกิน 5,000 ถึง 7,000 คน ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นเด็กที่หนีออกจากบ้าน โสเภณีเด็ก หรือคนติดยาเสพติด อายุของเด็กเหล่านั้นอยู่ในระหว่าง 7 ถึง 14 ปี สื่อลามกที่นำเสนอภาพการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กทารกหาได้ยากมาก¹² เด็กที่เป็นแบบส่วนใหญ่มีเชื้อสายCaucasian เด็กจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีจำนวนมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้มาจากอินเดีย เม็กซิโก และแอฟริกา¹³

แต่ในอีกเพียงไม่กี่ปีต่อมา ราวๆปี ค.ศ. 1977 นายRobin Lloyd ผู้เขียนหนังสือเรื่อง For Money or Love: Boy Prostitution in America ได้ยืนยันว่ามีเด็กชายไม่น้อยกว่า 300,000 คนอยู่ในวงการสื่อลามก และโสเภณีเด็ก ซึ่งจากตัวเลขดังกล่าว Lloyd ได้ประมาณการว่าขณะนั้นมีเด็กชายและเด็กหญิงที่อยู่ในวงการดังกล่าวไม่น้อยกว่า 1,200,000 คนทั่วโลก¹⁴

ในช่วงกลางทศวรรษที่ 80 ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเกี่ยวกับโฮมวิดีโอขึ้น ธุรกิจการถ่ายทำภาพยนตร์ประเภทนี้ก็ซบเซาลงไปมาก ต้นทุนราคาค่ากล้องที่ต่ำลงทำให้ผู้บริโภคสามารถผลิตสื่อลามกเด็กได้ภายในบ้านของเขาเอง ลดความจำกัดด้านสถานที่ได้มาก อีกทั้งความเสี่ยงในการถูก

¹¹ John Carr, "Child pornography," a contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, Yokohama, Japan, 17-20 December 2001, p. 18.

¹² Luke Ford, A history of X, pp. 149-150.

¹³ John Carr, "Child pornography," a contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, Yokohama, Japan, 17-20 December 2001, p. 18.

¹⁴ Luke Ford, A history of X, p. 150.

ตรวจพบโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือสายลับก็น้อยกว่า¹⁵ แต่เดิมที่ใช้เครือข่ายใต้ดินของผู้จัดจำหน่ายในการส่งสินค้า ผู้ละเมิดเด็กทางเพศได้ใช้กล้องขนาดเล็กนี้ในการถ่ายภาพการละเมิดทางเพศต่อเด็กของตนเองระหว่างที่เดินทางท่องเที่ยวทางเพศ และมีการแลกเปลี่ยนวิดีโอเหล่านี้ระหว่างหมู่ผู้ที่นิยมสื่อลามกเด็กด้วย¹⁶

ส่วนวิธีการนำหรือส่งเด็กเข้ามาสู่ขบวนการสื่อลามกเด็กที่ผิดกฎหมายนั้นมีหลากหลายรูปแบบ เช่น ลูกสาวของโสเภณีที่เริ่มเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ใน Gao จะถูกบังคับให้แสดงการเต้นในเชิงยั่วยุกามารมณีนินบาร์ ซึ่งเหตุการณ์เช่นเดียวกันนี้ก็เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในแถบชนบทของประเทศอินเดียเช่นกัน หรืออย่างในประเทศไทยเองก็เป็นที่ทราบกันดีว่าโสเภณีเด็กในช่องทางต่างๆ และเด็กที่อยู่ในอุตสาหกรรมทางเพศอื่นๆ มักจะถูกบังคับให้ถ่ายภาพลามกไปด้วย โดยที่เจ้าหน้าที่รัฐไม่ได้ให้ความสนใจเท่าที่ควร คิดว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย และให้ความสำคัญกับการกระทำความผิดอื่นที่ดูเหมือนว่าจะรุนแรงกว่า¹⁷

แม้ว่าการหลั่งไหลของภาพดิจิทัล และการส่งสัญญาณทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Transmission) จะทำให้ดูเหมือนว่าสื่อลามกเด็กรูปแบบดั้งเดิมหายไป แต่ The United States Customs and Postal Inspection Service ยังคงรายงานว่าสื่อลามกเด็กจำนวนมากที่ยึดได้ยังคงเกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับโฮมวิดีโอ และสื่อลามกเด็กแบบดั้งเดิมยังใช้บริการไปรษณีย์ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสื่อลามกเด็กที่อยู่ในรูปแบบของวิดีโอและแผ่นดิสก์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคที่การใช้อินเทอร์เน็ตยังไม่แพร่หลาย วิธีการผลิตและจัดจำหน่ายแบบดั้งเดิมนี้ก็ยังคงมีความจำเป็นต่อไป¹⁸

¹⁵ Jennifer Stewart, "If this is the global community, we must be on the bad side of town: international policing of child pornography on the internet," Houston Journal of International Law 20(1997): 210.

¹⁶ John Carr, "Child pornography," a contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, Yokohama, Japan, 17-20 December 2001, p. 18.

¹⁷ Ibid., p. 18.

¹⁸ Ibid.

2.1.2.2 สื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต

สื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตถือเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการละเมิดสิทธิเด็ก ปัญหาการแพร่กระจายของสื่อลามกเด็กบนจอคอมพิวเตอร์ที่ความรุนแรงจนกลายเป็นปัญหาระดับโลกภายในระยะเวลาอันสั้น เพียงไม่ถึง 10 ปีที่ผ่านมา ส่วนหนึ่งเป็นเพราะอินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาเทคโนโลยีและการเข้าถึงผู้คนในวงกว้างขวางได้อย่างรวดเร็ว ภายในระยะเวลาสั้น ๆ อินเทอร์เน็ตขยายขอบเขตจากการเป็นสื่อเพื่อค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการในหมู่นักวิชาการ กลายเป็นสื่อที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในหมู่นักเรียนชนชั้น 100 ล้านคนทั่วโลก ขยายขอบเขตออกจากวัตถุประสงค์ทางการค้นคว้าทางวิชาการไปเป็นการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิงและงานอดิเรก และตัวเลขของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตก็เพิ่มขึ้นทุกวัน¹⁹

แต่เดิมการผลิตสื่อลามกเด็กจะเห็นได้โดยทั่วไปในลักษณะอุตสาหกรรมขนาดเล็ก (Cottage Industry) ที่ทำโดยไม่เปิดเผย ส่วนใหญ่จะถูกผลิตขึ้นโดยมือสมัครเล่น ถือเป็นผลพลอยได้จากการละเมิดเด็กทางเพศ อย่างไรก็ตามในปัจจุบันกลุ่มองค์กรอาชญากรรมได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในการสื่อลามกเด็กมากขึ้น ประกอบกับการเข้ามาของอินเทอร์เน็ตทำให้อุตสาหกรรมนี้ขยายตัวออกไปอย่างมาก เพราะอินเทอร์เน็ตได้เข้ามาเปิดตลาดใหม่ๆ ในกลุ่มคนที่ไม่เคยคิดว่าตนจะได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับวงการนี้ด้วยซ้ำ²⁰

สารวัตร Terry Jones แห่ง The Greater Manchester Obscene Publication Squad ในสหราชอาณาจักรได้กล่าวถึงความรุนแรงของสถานการณ์สื่อลามกเด็กไว้ดังนี้ว่า ในปี ค.ศ. 1995 เขาได้มีโอกาสทำคดีความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก เขายึดได้เพียง 12 ภาพ และภาพทั้งหมดอยู่ในรูปของภาพถ่ายและวิดีโอ ซึ่งเทียบไม่ได้กับคดีที่เขาเข้าไปมีส่วนในปี ค.ศ. 1999 คดีนี้เขาสามารถยึดของกลางได้ถึง 41,000 ภาพ และเกือบทั้งหมดมาจากคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ซึ่งตำรวจที่ทำการยึดลักษณะเดียวกันนี้ในประเทศอื่นๆ ก็พบเหตุการณ์เช่นนี้เหมือนกัน²¹

¹⁹ จิตรารัตน์ วันสพวงศ์, “อินเทอร์เน็ต: เทคโนโลยีใหม่ทำร้ายเด็ก?”, บทบัญญัติ 55 (มีนาคม 2542): 55.

²⁰ John Carr, “Child pornography,” a contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, Yokohama, Japan, 17-20 December 2001, p.17.

²¹ Ibid.

ปัจจุบันคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการใช้ละเมิดทางเพศต่อเด็ก การค้าประเวณีและการเผยแพร่สื่อลามกเด็กก็มีการพัฒนาตามไปด้วย ภาพนิ่งถูกแทนที่ด้วยภาพเคลื่อนไหวทางวิดีโอ คอมพิวเตอร์มีความรวดเร็วในการทำงานและใช้ได้กว้างไกล จึงมีการบันทึกข้อมูลและส่งข้อมูลทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ การถ่ายทอดสดเหตุการณ์ที่เด็กถูกข่มขืนและทารุณกรรมทางเพศไปยังสมาชิกที่ต้องการ สมาชิกเหล่านั้นจะมีรหัสผ่านแฟ้มข้อมูลลับที่ยากในการตรวจสอบ²² ภาพนิ่งสามารถถูกเปลี่ยนแปลงเป็นภาพใหม่ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์อย่างง่ายดาย และสามารถแพร่กระจายออกไปได้อย่างไม่จำกัด²³

Rachel O' Cornell ผู้ซึ่งทำ the COPINE Project ปัจจุบันทำงานอยู่ที่ the Cyberspace Research Unit ณ the University of Central Lancashire ได้ศึกษาพฤติกรรมของผู้กระทำความผิดต่อเด็กในขณะที่ออนไลน์อยู่ในโลกอินเทอร์เน็ต จากการศึกษาวิจัยยืนยันว่าการที่ในอินเทอร์เน็ตมีการแลกเปลี่ยนสื่อลามกเด็กกันอย่างกว้างขวางสามารถทำให้ผู้ที่สนใจในการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเห็นว่าพฤติกรรมของตนเป็นเรื่องชอบธรรมและปกติ²⁴

นาย David Hine หนึ่งในสมาชิกของThe Wonderland Club ที่ถูกจับกุมและคุมขังอยู่ในเวลานี้ได้ยอมรับผ่านทางโทรทัศน์ท้องถิ่นของสหราชอาณาจักรว่าเขาไม่รู้สึกลำบากใจต่อการกระทำใดๆของเขาที่ผ่านมา และเขายังกล่าวอีกว่าอินเทอร์เน็ตนั้นเยี่ยมยอดมาก มันคืออีกโลกหนึ่งที่จะทำ

²² Magaret A. Healy, "Child Pornography : An International Perspective" submitted by ECPAT for the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of children, Stockholm, Sweden, 27-31 August 1996, p. 9.

²³ Agnes Fournier de Saint - Maur, "The Sexual Abuse of Children via the Internet: A new Challenge for INTERPOL," A paper prepared for the Expert Meeting on Sexual Abuse of Children, Child Pornography, and Pedophilia on the Internet: An International Challenge, Geneva, January 1999, p. 1 cited in Mark Erik Hecht and Rodney Neufeld, "The internet and international child's rights," in Human Rights and the Internet, (London: Macmillan Press, 2000), p. 153.

²⁴ John Carr, "Child pornography," a contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, Yokohama, Japan, 17-20 December 2001, p. 16.

ให้คุณติดอยู่ในนั้น ภายใน 24 ชั่วโมงแรกที่เขาเข้าไป เขาพบสื่อลามกเด็ก พบผู้คนที่สามารถพูดคุยในเรื่องนี้ได้อย่างเสรี และเปิดเผย พบคนที่มีความรู้สึกเช่นเดียวกัน พบเพื่อนใหม่จากทั่วโลก²⁵

ผู้ต้องหารายอื่นจากคดีเดียวกันซึ่งถูกจับกุมโดยตำรวจประเทศเยอรมันนี้ก็ได้ออมรับว่า ก่อนหน้านี้เขาไม่เคยคิดมาก่อนว่าเขาจะสนใจสื่อลามกเด็ก ไม่เคยคิดจะล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กในโลกแห่งความเป็นจริง จนกระทั่งเมื่อเขาได้พบสื่อลามกเด็กโดยบังเอิญในอินเทอร์เน็ต เขามีความรู้สึกถูกดึงดูดอย่างรุนแรงทางจิตใจที่ไม่อาจต้านทานได้²⁶

ในอินเทอร์เน็ตมีภาพลามกเด็กจำนวนมากศาลกระจัดกระจายอยู่ เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเอื้อให้มีการสร้างภาพที่หลากหลายไม่มีขีดจำกัด และช่วยให้การส่งต่อภาพเหล่านั้นเป็นไปได้อย่างง่ายดาย จึงทำให้การสะสมภาพลามกเด็กกลายเป็นกิจกรรมหรืองานอดิเรกที่มีขนาดมหึมา บางครั้งในภาพลามกเด็กมีการทำหมายเลขภาพติดไว้ด้วยเพื่อให้ง่ายต่อการค้นหาและเก็บสะสม และกระตุ้นให้นักสะสมพยายามหาภาพมาเพิ่มในชุดสะสมของตน ภาพใหม่ๆ ก็มีชื่อจริงของเด็กมาด้วยหลายๆภาพมีคำบรรยายใต้ภาพ และบางกรณีโดยเฉพาะภาพใหม่ๆจะเป็นภาพที่เคลื่อนไหวที่เป็นเรื่องราวเหมือนการ์ตูน

โดยสรุปแล้ว ผู้เขียนพบว่าเนื้อหาของสื่อลามกแบบดั้งเดิมกับสื่อลามกในอินเทอร์เน็ตนั้นไม่แตกต่างกันมากนัก ความแตกต่างอยู่ตรงที่วิธีการรับหรือเข้าถึงข้อมูล และการแพร่กระจายข้อมูลโดยสื่อลามกในอินเทอร์เน็ตนั้นสามารถทำได้โดยง่าย และมีราคาถูกกว่ามาก ผู้บริโภคไม่จำเป็นต้องออกไปเสาะหาแบบเดิมอีกต่อไป จึงทำให้กลุ่มผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปด้วย โดยผู้บริโภคสื่อลามกเด็กแบบดั้งเดิมส่วนใหญ่กลายเป็นผู้บริโภคสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต มากไปกว่านั้นยังมีกลุ่มผู้บริโภคหน้าใหม่ที่แต่เดิมไม่เคยคิด หรือไม่โอกาสได้บริโภคสื่อลามกก็กลับกลายเป็นลูกค้ารายสำคัญ ทั้งนี้เพราะอินเทอร์เน็ตเปิดโอกาสสำหรับทุกคนที่อยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศ ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นแบบธรรมดา หรือแปลกพิสดารก็พบในอินเทอร์เน็ตได้อย่างง่ายดาย ส่วนข้อเสียเปรียบของสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ตก็จะมีแต่เพียงในประเทศหรือภูมิภาคที่ระบบอินเทอร์เน็ตยังเข้าไม่ถึง หรือกลุ่มผู้บริโภคที่ใช้อินเทอร์เน็ตไม่เป็น ผู้บริโภคกลุ่มดังกล่าวยังคงต้องบริโภคสื่อลามกแบบดั้งเดิมอยู่

²⁵ Ibid.

²⁶ Ibid.

2.1.3 บทบาทของเทคโนโลยีต่อปัญหาสื่อลามกเด็ก

ก่อนอื่นต้องมีการทำความเข้าใจร่วมกันก่อนว่า ในส่วนนี้ผู้เขียนมิได้มุ่งประสงค์ที่จะต่อต้านความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เนื่องจากสิ่งเหล่านี้ยังประโยชน์ให้แก่มวลมนุษยชาติอย่างมาก หากแต่การใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิดก่อให้เกิดอันตรายได้เช่นกัน การศึกษาจึงมุ่งเน้นด้านลบของเทคโนโลยีที่มีส่วนในการสนับสนุนผู้กระทำละเมิด และการขยายปัญหาสื่อลามกเด็กในสังคม

จากที่กล่าวถึงไปบ้างแล้วในส่วนของประเภทสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตว่า เทคโนโลยีใหม่ๆได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงโฉมหน้าวงการสื่อลามกแบบดั้งเดิมอย่างสิ้นเชิง การสื่อสารกันสามารถทำได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และมีราคาถูกลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารระหว่างคนที่อยู่ห่างกัน ก่อนที่คอมพิวเตอร์จะแพร่หลายนั้น การเผยแพร่ การแลกเปลี่ยน ข้อขยายสื่อลามกเด็กมักจะใช้วิธีดั้งเดิมคือการจัดส่งทางไปรษณีย์ หรือการจัดจำหน่ายอย่างลับๆผ่านเครือข่ายผิดกฎหมาย โดยผู้ซื้อและผู้ขายจะต้องรู้จักคุ้นเคยกันจนไว้วางใจได้ ผู้ขายจึงจะยอมขยายภาพเหล่านี้ให้ แต่เมื่อเริ่มมีการใช้คอมพิวเตอร์และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ข้อจำกัดต่างๆก็หมดไป

ปัจจุบันไม่มีใครสามารถประเมินจำนวนสื่อลามกเด็กที่มีอยู่ในตลาดได้ ซึ่งทั้งหมดล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งผิดกฎหมาย และแน่นอนการประเมินในอนาคตนั้นยากยิ่งกว่าเนื่องจากภาพและสื่อลามกเด็กแต่ละภาพนั้นอาจมีช่วงเวลาในวันเวียนอยู่ในตลาดแลกเปลี่ยนนานกว่า 20 – 30 ปีเลยทีเดียว²⁷

เทคโนโลยีที่มีบทบาทมากที่สุดในปัญหาสื่อลามกเด็ก คือ "อินเทอร์เน็ต" อินเทอร์เน็ตนั้นเป็นเครือข่ายทางคอมพิวเตอร์ที่มีพื้นที่ครอบคลุมไปทั่วโลก หลักการเบื้องต้นของอินเทอร์เน็ต คือไม่ว่าผู้ใช้บริการจะต่อเชื่อมกับระบบ ณ ที่ใด ก็สามารถส่งข้อมูลไปยังจุดหมายได้ โดยที่เครื่องคอมพิวเตอร์ที่รับและส่งข้อมูลไม่จำเป็นต้องเชื่อมกันโดยตรง มีการคาดการณ์กันว่าในปี พ.ศ. 2546 นี้มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตประมาณ 500 ล้านคนทั่วโลก²⁸

เมื่อเราพิจารณาถึงช่องทางในอินเทอร์เน็ตที่ผู้ใช้สามารถแพร่กระจายหรือแลกเปลี่ยนสื่อลามกเด็กจะพบว่า...

²⁷ Ibid., p.17.

²⁸ Carol Livingston, Protecting children online, p. 4.

“ช่องข่าว” (Newsgroups) ถูกใช้เป็นที่นัดพบหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก ไม่ว่าจะเป็น ชื่อประเทศหรือสถานที่ที่สามารถใช้บริการโฮสติ้งเด็ก ที่อยู่ของเว็บไซต์ที่มีข้อมูลเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก ในช่องข่าวเหล่านี้มีภาพลามกเด็กนับไม่ถ้วนถูกเผยแพร่อยู่ตลอดเวลา บางครั้งพบได้แม้กระทั่งภาพของเด็ก 2 ขวบ ช่องข่าวที่เกี่ยวข้องกับวงการนี้มักจะมีคำว่า alt.sex.incest, alt.binaries.pictures.Erotica.children เป็นต้น ซึ่งหาได้ไม่ยากนัก²⁹ จากการวิจัยของ COPINE ในไอร์แลนด์พบว่า ประมาณ 0.07% ของช่องข่าวเหล่านี้มีภาพอวัยวะเพศของเด็กหรือภาพการทำอนาจารเด็ก³⁰

“ช่องสนทนา” (Internet Relay Chat: IRC) เปิดโอกาสให้ผู้เล่นสนทนาเรื่องสื่อลามกเด็กได้อย่างเปิดเผย หรือหากต้องการให้บทสนทนาเป็นความลับก็สามารถทำได้ ส่วนมากภาพลามกเด็กที่พบในช่องสนทนามักเป็นภาพเด็กชายและหญิงที่มีอายุตั้งแต่ 1 –12 ขวบ กำลังถูกข่มขืนโดยผู้ใหญ่ ทั้งผู้ชายและผู้หญิง³¹ นอกจากนี้ผู้กระทำละเมิดเด็กมักจะใช้ช่องสนทนาในการล่อลวงเด็กให้ออกมาพบเพื่อกระทำอนาจาร ข่มขืน และถ่ายภาพลามกอีกด้วย

“เว็บไซต์” (Website) ถือเป็นตลาดมหึมาในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสื่อลามกเด็ก มีทั้งแบบต้องเสียค่าบริการและแจกฟรี ถือเป็นสวรรค์ของผู้ที่ชื่นชอบสื่อลามกเด็กโดยแท้ เนื่องจากสามารถเข้าถึงสื่อลามกใหม่ๆ ได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องไปเสาะหาตามช่องทางอื่นๆ เว็บไซต์เหล่านี้มักดำเนินการเป็นล้าเป็นสันในประเทศที่ไม่มีกฎหมายลงโทษสื่อลามกเด็ก³²

ส่วนใน “อีเมลล์” (E-mail) มีลักษณะเหมือนระบบไปรษณีย์ที่ผู้ใช้สามารถแนบสื่อลามกเด็กไปกับจดหมายด้วย หรือใช้เป็นที่ติดต่อกันของผู้ที่อยู่ในแวดวงสื่อลามกเด็ก³³

และปัจจุบันมีการใช้ “เทคโนโลยีการประชุมทางวิดีโอ” เพื่อการถ่ายทอดกิจกรรมทางเพศกันอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะภาพการละเมิดเด็กทางเพศ อย่างกระบวนการทำอนาจารเด็กระดับนานาชาติที่ใช้ชื่อว่า “ออร์คิดคลับ” ถูกตำรวจแคลิฟอร์เนียทะเลาะเมื่อปี พ.ศ. 2539 ในข้อหาละเมิด

²⁹ จิตรารภรณ์ วนัสพงษ์, “อินเทอร์เน็ต: เทคโนโลยีใหม่ทำร้ายเด็ก?”, บทบัญญัติ 55: 60.

³⁰ Carol Livingston, Protecting children online, p. 8.

³¹ จิตรารภรณ์ วนัสพงษ์, “อินเทอร์เน็ต: เทคโนโลยีใหม่ทำร้ายเด็ก?”, บทบัญญัติ 55: 60.

³² เรื่องเดียวกัน, หน้า 61.

³³ เรื่องเดียวกัน

ทางเพศต่อเด็ก คลับนี้มีสมาชิกจากหลายประเทศ เช่น ฟินแลนด์ ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร และแคนาดา คลับนี้ส่งภาพการละเมิดเด็กทางเพศโดยใช้โปรแกรมประชุมสดทางวิดีโอที่รันควบคู่กับการชมการแข่งขันฟุตบอล ในการถ่ายทอดสดครั้งนี้ มีผู้ชมเป็นสมาชิกสโมสรไม่ต่ำกว่า 11 คน ผู้ชมสามารถส่งข้อความไปยังชายผู้กำลังชมขึ้นเด็กหญิงคนนั้นเพื่อขอให้ทำกับเด็กด้วยท่าต่าง ๆ ตามต้องการ

นอกจากอินเทอร์เน็ตแล้วก็ยังมีเทคโนโลยีอื่นๆที่ผู้ละเมิดเด็กทางเพศชอบใช้ ได้แก่ โปรแกรมรหัสลับ(Encryption Software) และโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับแต่งภาพและแปลงภาพ (Graphics and Morphing Software)

โปรแกรมรหัสลับนั้นจะใช้สำหรับการล็อคแฟ้มข้อมูลหรือข้อความเอาไว้ เพื่อให้เปิดได้เฉพาะในหมู่ผู้ที่มีโปรแกรมชนิดเดียวกัน หรือมีรหัสผ่าน(Password) เป็นโปรแกรมชนิดเดียวกันกับที่ใช้สำหรับเครื่องมืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น ประตูอัตโนมัติ และเครื่องกดเงินด่วน(ATM) เป็นต้น³⁴ โปรแกรมชนิดนี้ทำให้บรรดาผู้สะสมสื่อลามกเด็กสามารถพบปะ แลกเปลี่ยนชิ้นงาน หรือข่าวสารต่างๆได้โดยไม่ต้องกังวลกับการตรวจพบของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

หลายประเทศต้องการควบคุมเนื้อหาหรือข้อมูลที่เก็บไว้ในโปรแกรมเหล่านี้ เช่น มีข้อกำหนดให้ผู้สร้างหรือผู้ใช้ซอฟต์แวร์แปลงรหัสต้องยื่นเรื่องกับรัฐบาล หรือเจ้าหน้าที่เพื่อให้ผู้รักษากฎหมายสามารถเข้าไปอ่านแฟ้มเหล่านี้ได้ บางกลุ่มก็เห็นด้วยที่รัฐบาลควรมีบทบาทในการควบคุมเนื้อหาในอินเทอร์เน็ต แต่บางกลุ่มก็เห็นว่าเป็นเรื่องที่น่ากลัวหากมีการใช้อำนาจในทางที่มีขอบ และหากเกิดข้อผิดพลาดข้อมูลตกอยู่ในมือผู้ประสงค์ร้ายก็อาจก่อให้เกิดความเสียหายได้ เพราะรัฐไม่สามารถเลือกควบคุมเฉพาะกับผู้ใช้โปรแกรมนี้กับสื่อลามกเด็กได้ ต้องคุมทั้งระบบ และเมื่อไม่นานมานี้เองรัฐบาลจีนได้กำหนดให้มีการลงทะเบียน "รหัสผ่าน" ของโปรแกรมแปลงรหัสกับรัฐบาลเรียบร้อยแล้ว³⁵

สำหรับโปรแกรมตัดแต่งและแปลงภาพนั้นเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้สื่อลามกกลายเป็นอุตสาหกรรมในครีวเรือนได้ เพียงแค่มีสแกนเนอร์สักหนึ่งเครื่องก็สามารถส่งภาพไปใส่ในอินเทอร์เน็ต หรือส่งไปให้ผู้อื่นทางอีเมลล์ได้ ชื่อของโปรแกรมที่ใช้ในการนี้ก็เช่น Photoshop, Illustrator หรือ

³⁴ Carol Livingston, Protecting Children Online, p. 12.

³⁵ Ibid.

PhotoEditor ซึ่งในอนาคตก็คงจะมีโปรแกรมใหม่ๆมาขายในท้องตลาดอีก โปรแกรมเหล่านี้ใช้สำหรับการตัดแต่งภาพให้เป็นอย่างไรก็ได้ตามแต่จินตนาการของผู้ใช้ ด้วยเหตุนี้เองเราจึงพบข่าวตามหน้าหนังสือพิมพ์ว่าดารานักแสดงถูกตัดภาพหน้าไปต่อกับภาพเปลือยของคนอื่นแล้วไปเผยแพร่ตามอินเทอร์เน็ตบ่อยๆ เด็กเองก็ตกเป็นเหยื่อในกรณีนี้ด้วยเช่นกัน

แต่ปัญหาที่พบก็คือ ในหลายประเทศกฎหมายจะคุ้มครองและจัดการกับผู้กระทำความผิดได้ก็ต่อเมื่อภาพดังกล่าวเป็นเด็กจริงๆ และมีการล่วงละเมิดเด็กจริงๆเท่านั้น ผู้ต้องหาจึงสามารถอ้างได้ว่าไม่มีการกระทำความผิด ไม่มีผู้เสียหายจะเอาผิดกับเขาได้อย่างไร แต่ก็มีบางประเทศเช่นกันที่บัญญัติกฎหมายครอบคลุมถึงการกระทำเหล่านี้ด้วย

เราสามารถสรุปเหตุผลที่เทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเป็นที่นิยมในวงการสื่อลามกเด็กได้ดังนี้

1.) ง่ายต่อการเข้าถึง ผลิต จัดจำหน่ายในตลาดโลก

ปัจจุบันสื่อลามกเด็กถือเป็นอุตสาหกรรมระดับโลก สื่อลามกเด็กในยุโรปส่วนใหญ่มาจากประเทศอังกฤษ เยอรมันเองก็ถือเป็นประเทศผู้ผลิตรายใหญ่รายหนึ่ง ประเทศเนเธอร์แลนด์ และสหราชอาณาจักรเป็นศูนย์กลางการจัดจำหน่าย และสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในโลก ส่วนตลาดและแหล่งผลิตในแถบเอเชียก็ขยายตัวใหญ่มากขึ้นเรื่อยๆ มีคนจำนวนมากแสวงประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต แต่ปัญหาคือเราไม่ทราบว่าใครคือผู้รับผิดชอบที่แท้จริงตามกฎหมาย³⁶

1.1) การเข้าถึง

มีคนเคยกล่าวไว้ว่าถ้าใครสามารถเข้าถึงข้อมูลในอินเทอร์เน็ตได้ ผู้จะสามารถเข้าถึงสื่อลามกเด็กได้เช่นกัน จากเดิมก่อนที่จะมีคอมพิวเตอร์ใช้กันอย่างแพร่หลาย ผู้บริโภคและผู้จัดจำหน่ายสื่อลามกเด็กจำเป็นที่จะต้องมีความรู้จักคุ้นเคยกันมาในอดีตก่อนที่จะทำการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสื่อลามกเด็กกัน ทั้งนี้อาจต้องทำการติดต่อผ่านเครือข่ายใต้ดิน มีการแลกเปลี่ยนสินค้าทาง

³⁶ Jennifer Stewart, "If this is the global community, we must be on the bad side of town: international policing of child pornography on the internet," Houston Journal of International Law 20: 211.

ไปรษณีย์ หรือมีคนจัดส่งโดยเฉพาะ ไม่เช่นนั้นผู้บริโภคก็ต้องใช้วิธีซื้อนิตยสารจากต่างประเทศที่มีภาพลามกเด็กโดยเฉพาะแล้วนำเข้าประเทศมาด้วยตนเอง แต่ระยะหลังประมาณทศวรรษที่ 70 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการบรรจุสื่อลามกเด็กลงในอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้บริโภคสามารถเข้าชมและพิมพ์ภาพเหล่านี้ได้ทันที (โดยเฉพาะในกระดานข่าว) กระดานข่าวเหล่านี้สามารถแพร่กระจายสื่อลามกเด็กได้ทั่วโลกภายในเวลาอันสั้น³⁷

1.2) การผลิต

เราสามารถบรรจุภาพต่างๆที่เราไม่ว่าจะเป็นภาพถ่าย หรือภาพจากหนังสือลงในคอมพิวเตอร์ได้อย่างง่ายดายโดยใช้เครื่องสแกนเนอร์ ซึ่งเทคโนโลยีนี้สามารถเปลี่ยนภาพเป็นข้อมูลดิจิทัลที่สามารถเก็บไว้ในไฟล์หรือฮาร์ดดิสก์ได้ ในปัจจุบันภาพที่ได้ก็มีความละเอียด คมชัด สมจริงและตัวเครื่องก็มีราคาถูกลงทุกที และในการผลิตสื่อลามกเด็กแบบดั้งเดิม คอมพิวเตอร์ก็จะเข้าไปมีส่วนทำให้กระบวนการต่างๆง่ายขึ้น เช่น เราสามารถต่อกล้องวิดีโอเข้ากับคอมพิวเตอร์เพื่อบันทึกภาพและเสียงที่เหมือนจริงเก็บไว้ในเครื่องได้ทันที หรืออาจมีการถ่ายทอดสดเหตุการณ์การล่วงละเมิดเด็กทางเพศไปยังคอมพิวเตอร์เครื่องอื่นๆได้³⁸

1.3) การจัดจำหน่าย

เทคโนโลยีใหม่ๆเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ได้เปลี่ยนโฉมหน้าการจัดจำหน่ายสื่อลามกเด็กอย่างมาก ปัจจุบันผู้ผลิตสามารถบรรจุภาพลามกเด็กจำนวนมากลงในแผ่นดิสก์ขนาดเล็กได้ หรือจะส่งให้ผู้บริโภคทางอินเทอร์เน็ตก็ได้ ซึ่งถือว่าเป็นวิธีการที่ง่าย และสะดวกกว่าการส่งทางไปรษณีย์ หรือจัดลงเองมาก ในการทำภาพซ้ำในคอมพิวเตอร์นั้นให้ผลที่ดีเหมือนต้นฉบับ ไม่ว่าจะทำซ้ำสักกี่ครั้งซึ่งต่างจากการอัดภาพจากฟิล์ม อีกทั้งยังไม่เก่าไปตามกาลเวลา และที่สำคัญผู้จัดจำหน่ายและผู้บริโภคสามารถเข้าถึงกันได้ง่ายขึ้นจึงสามารถขยายตลาดไปได้โดยไม่สิ้นสุด³⁹

³⁷ Ibid., p. 213.

³⁸ Ibid., pp. 213-214.

³⁹ Ibid., pp. 214-215.

2.) การใช้นามแฝง (Anonymity)

เด็มนิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก(Pedophiles) และผู้ผลิตสื่อลามกเด็ก(Child Pornographers) มักใช้ประโยชน์ในการส่งสื่อลามกเด็กเนื่องจากสามารถใช้นามแฝงในการรับและส่งได้ ต่อมาเมื่อเทคโนโลยีเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์เข้ามาแทนที่ การใช้นามแฝงยิ่งทำได้โดยง่ายและสะดวกกว่าเดิม อย่างไรก็ตามการสร้างกระดานข่าวนั้นไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาต หรือจดทะเบียนก่อนแต่อย่างใด แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการสร้างนี้จะทำขึ้นเพื่อแลกเปลี่ยน สื่อสารเนื้อหาเกี่ยวกับการล่วงละเมิดเด็กทางเพศก็ตาม การติดต่อสื่อสารทางนี้สามารถทำได้อย่างสะดวกสบายโดยที่ไม่สามารถสืบหาต้นตอของข้อมูลเหล่านั้นได้⁴⁰

นาย Don Huycke ผู้ซึ่งมีตำแหน่งเป็น Program Manager and Senior Special Agent ของ US Custom Child Pornography กล่าวว่า "อินเทอร์เน็ตกำลังนำเสนอปัญหาใหญ่ในการบังคับใช้กฎหมายเพราะประชาชนสามารถเข้าร่วมช่องทางที่บรรจุสื่อลามกเด็กได้โดยไม่ต้องเปิดเผยชื่อจริงของตน"⁴¹

3.) ความสามารถอันจำกัดของการสืบค้นกรณีที่มีการสร้างรหัสลับ (Encryption)

โดยการใช้กลไกทางคณิตศาสตร์และกุญแจไขรหัสลับจะแปลงข้อความหนึ่งเป็นอีกข้อความหนึ่ง ผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตจะไม่สามารถเข้าถึงไฟล์ และข้อความดังกล่าวได้จนกว่าเขาจะมีกุญแจผ่านประเภทของการสร้างรหัสลับมีทั้งระบบกุญแจส่วนตัว(Private key) และกุญแจสาธารณะ(Public key) ดังนั้นผู้ผลิตและเผยแพร่สื่อลามกเด็กจึงสามารถกระจายสื่อลามกเด็กไปยังกลุ่มผู้บริโภคได้โดยไม่ต้องเสี่ยงกับการถูกตรวจจับ⁴²

⁴⁰ Ibid., p. 215.

⁴¹ Ibid., p. 215.

⁴² Ibid., p. 216.

4.) การแพร่กระจาย ขยายสาขา(Ramification) ของโลกาภิวัตน์ของสื่อลามกเด็กในอนาคต

4.1) การเกิดของผู้บริโภคสื่อลามกเด็กหน้าใหม่

การผลิตและบริโภคสื่อลามกเด็กมีแต่จะเติบโตและขยายวงออกไปมากขึ้นทุกที เนื่องจากอินเทอร์เน็ตได้ก่อให้เกิดกลุ่มของผู้ผลิตและบริโภคหน้าใหม่ในวงการนี้ และกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นปัจเจกไม่ได้มีรสนิยมชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก แต่มีความรู้สึกเบื่อบื่อสื่อลามกทั่วไปที่มีอยู่ดาษดื่นในอินเทอร์เน็ต จึงพยายามแสวงหาสื่อลามกที่วิปริตมากกว่าเดิม และยิ่งไปกว่านั้นเมื่อสื่อลามกเด็กมีราคาถูกลงและเข้าถึงได้ง่ายจึงส่งผลทำให้มีเด็กที่เข้าสู่วงการนี้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อสร้างประโยชน์และผลกำไรแก่ ผู้ผลิตสื่อลามกเด็กทั้งหลาย⁴³

4.2) สื่อลามกเด็กที่ผลิตจากคอมพิวเตอร์ (Computer – generated Child Pornography)

การพัฒนาเทคโนโลยีที่ชั่วร้ายในวงการสื่อลามกเด็กอีกสิ่งหนึ่ง คือ การสร้างให้เกิดภาพเด็กที่ถูกนำเสนอในทางเพศจากคอมพิวเตอร์ หรือที่เรียกว่า “Morphing” Morphing ถือเป็นสิ่งที่ต้องห้ามและผิดกฎหมายในหลายๆประเทศ ซึ่งปัญหานี้นานาชาติจะต้องหันมาให้ความสำคัญและยุติการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กในลักษณะดังกล่าว⁴⁴ แม้ว่าอาจจะไม่มีเด็กที่มีตัวตนจริงๆเป็นผู้เสียหายก็ตาม

2.1.4 เหยื่อและผู้กระทำละเมิดกรณีสื่อลามกเด็ก

การกำหนดกลุ่มเหยื่อและผู้กระทำละเมิดกรณีสื่อลามกเด็กนั้นจะทำให้การกำหนดมาตรการควบคุมต่อต้านและการทำงานของผู้ที่เกี่ยวข้องง่ายขึ้น

⁴³ Ibid.

⁴⁴ Ibid., p. 217.

2.1.4.1 เหี่ยว

สำหรับปัญหานี้แน่นอนเหี่ยวคือเด็ก แต่เด็กประเภทที่มีความเสี่ยงสูงที่จะถูกล่วงละเมิด หรือถูกล่อลวงได้ง่าย คือเด็กที่มีปัญหาครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัวแตกแยก ปัญหาการถูกล่วงละเมิดโดยคนในครอบครัว และรวมถึงเด็กที่เป็นบุตรของหญิงที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมทางเพศอยู่แล้ว

นอกจากนี้เด็กกลุ่มเสี่ยงอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษคือ เด็กเร่ร่อน ซึ่งอาจจะถูกแรงกดดันต่างๆ หรือเหตุผลในเรื่องความอยู่รอดของชีวิตทำให้ตกเป็นเหยื่อทางเพศได้ง่าย เด็กกลุ่มนี้จึงตกเป็นเป้าหมายสำคัญของผู้กระทำละเมิด

แต่ที่มากไปกว่านั้นคือ จากตัวเลขสถิติของเด็กถูกลักพาตัวที่เพิ่มขึ้น ทำให้ทราบได้ว่าไม่เพียงเฉพาะแต่เด็กกลุ่มเสี่ยงที่กล่าวมาข้างต้นเท่านั้นที่จะถูกล่วงละเมิดทางเพศในเชิงพาณิชย์ แต่หมายถึงความไม่ปลอดภัยของเด็กอื่นๆด้วย

2.1.2.2 ผู้กระทำละเมิด

ก) ผู้กระทำละเมิดต่อเด็กโดยตรง

เนื่องจากตลาดได้มีการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงไปมากทำให้โรงแรมระดับล่าง และแม่เล้าไม่ใช้กลุ่มเดียวที่หาเด็กมาบริการทางเพศได้ เพราะกลุ่มผู้ละเมิดเด็กได้ขยายไปยังตลาดที่สูงขึ้นด้วย เช่น หัวหน้ากลุ่มอาชญากรรม ผู้ค้าเด็ก พ่อค้าคนกลาง กลุ่มบริษัททัวร์ ข้าราชการที่คอร์รัปชัน และที่สำคัญคือพ่อแม่และผู้ปกครองของเด็กเอง⁴⁵

ราวๆกลางเดือนมกราคม ค.ศ. 2002 เอฟบีไอของประเทศสหรัฐอเมริกาได้เริ่มทำการปราบปรามสื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ตภายใต้ชื่อโครงการว่า "ปฏิบัติการแคนดี้แมน" ซึ่งสามารถจับกุม

⁴⁵ Ofelia Calcetas-Santos, "Promotion and Protection of the Rights of Children" Interim report prepared by the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights on the sale of children, child prostitution and child pornography, Fifty-first session Agenda item 106, UN Doc. A/51/456 (7 October 1996).

ผู้กระทำความผิดไปแล้ว 89 คน ใน 20 รัฐทั่วสหรัฐอเมริกา มีการค้นแหล่งแพร่สื่อลามกเด็ก 266 ครั้ง โดยผู้กระทำความผิดที่จับกุมได้นั้นมีหลากหลายมากไม่ว่าจะเป็น บาทหลวง ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ฯลฯ นอกจากนี้ทางเอฟบีไอยังเปิดเผยว่าทุกวันนี้มีผู้เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตราว 5,000 คน ในอเมริกา และราว 2,600 คนในประเทศอื่นๆ และเฉพาะในช่วงเวลาที่ผ่านมา เอฟบีไอพบเว็บไซต์ที่ให้บริการสื่อลามกเด็กถึง 5,700 แห่ง⁴⁶

ปรากฏการณ์ที่กลุ่มองค์กรอาชญากรรมต่างๆหันมาให้ความสำคัญกับธุรกิจสื่อลามกเด็ก เนื่องจากธุรกิจนี้โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับอินเทอร์เน็ตสร้างรายได้มหาศาลให้แก่องค์กรเหล่านี้ ทำให้เกิดประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่ซับซ้อนมากกว่าเดิม เพียงประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถจัดการกับองค์กรอาชญากรรมที่มีเครือข่ายโยงใยทั่วโลกได้โดยลำพัง

ข) ผู้บริโภค

กลุ่มผู้บริโภคสื่อลามกเด็กมีหลากหลายมาก โดยกลุ่มที่เห็นได้ชัดเจนและถูกจับตามองเป็นพิเศษได้แก่กลุ่มที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (Pedophile) “Pedophile” ในทางการแพทย์หมายถึง ผู้ใหญ่ที่มีความผิดปกติทางบุคลิกภาพ ซึ่งรวมถึงการมีความสุขทางเพศกับกลุ่มเฉพาะเจาะจง คือ เด็กก่อนวัยเจริญพันธุ์⁴⁷ และเป็นที่น่าเศร้ามากคือการขยายตัวของเทคโนโลยีทำให้เกิดผู้บริโภคสื่อลามกเด็กหน้าใหม่เกิดขึ้นมาอย่างมากมาย ซึ่งรวมถึงคนทั่วไปที่ไม่เคยคิดที่จะลองเสพสื่อลามกเด็กมาก่อนด้วย และคนเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่อยู่ในระดับกลางและระดับสูงของสังคม ผู้ที่มีการศึกษาดี และมีรายได้ดี ไม่ว่าจะเป็นพ่อค้า นักธุรกิจ นักการเมือง นักเรียนนักศึกษา ฯลฯ

ผู้ที่นิยมมีความสัมพันธ์กับเด็กใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อในการคบหาและสื่อสารกับคนอื่นๆที่มีรสนิยมเดียวกัน การพบปะแลกเปลี่ยนข้อมูลความเห็นของคนกลุ่มนี้ทำให้เขาเกิดความมั่นใจมากขึ้นว่ารสนิยมทางเพศของเขาเป็นเรื่องที่ชอบธรรม เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมอันนำไปสู่การละเมิดเด็ก ด้วยเหตุนี้เองคนกลุ่มนี้จึงนิยมเสาะหาคนที่มีความรสนิยมเดียวกันตามห้องสนทนาต่างๆ

⁴⁶ Carol Livingston, Protecting children online, p. 25.

⁴⁷ Ofelia Calcetas-Santos, "Promotion and Protection of the Rights of Children" Interim report prepared by the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights on the sale of children, child prostitution and child pornography, Fifty-first session Agenda item 106, UN Doc. A/51/456 (7 October 1996).

เพื่อสร้างเครือข่ายของตนให้ขยายวงกว้างขึ้นเรื่อย ๆ อีกทั้งการเข้าถึงสื่อลามกที่ง่ายดายผ่านทางอินเทอร์เน็ต ทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นเหมือนสวรรค์ของคนเหล่านี้ เพราะเขาสามารถสะสมภาพใหม่ๆ ได้ในทันทีโดยไม่ต้องสั่งซื้อและรอรับทางไปรษณีย์เหมือนก่อน หลายครั้งก็ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้วยการล่อลวงเด็กก็ทำได้ง่ายขึ้นด้วยการเข้าไปตามห้องสนทนาต่างๆที่มีเด็ก ๆ อยู่ แล้วแกล้งปลอมตัวเป็นเด็ก พูดคุยเพื่อสร้างความไว้วางใจกับเด็กจริงๆ และสามารถล่อลวงเด็กคนนั้นออกมาพบได้ ข้อมูลจากหน่วยศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริการะบุว่า จากการสำรวจเด็กอายุ 10 -17 ปี จำนวน 1,501 คนในปี ค.ศ. 2000 มีเด็กจำนวน 1 ใน 33 คนเคยถูกชักชวนให้ออกไปพบเพื่อนทางอินเทอร์เน็ต เคยได้รับโทรศัพท์จากเพื่อนที่เคารู้จักทางอินเทอร์เน็ต หรือเคยได้รับเงินหรือของขวัญที่เพื่อนทางอินเทอร์เน็ตส่งมาให้ เด็ก 1 ใน 5 คนบอกว่า เคยถูกหว่านล้อมในเชิงขอให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย

ตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่าเครือข่ายของคนกลุ่มนี้ได้ขยายตัวออกไปในระดับโลก คือ มีการสืบพบภาพลามกเด็กถึง 50,000 ภาพในเซิร์ฟเวอร์ที่กรุงมอสโคว์ แต่ความจริงแล้ว เซิร์ฟเวอร์นั้นถูกควบคุมโดยอีเมลล์จากรัฐอเมริกา โดยเจ้าของเซิร์ฟเวอร์คิดค่าดาวน์โหลดภาพเดือนละ 100 ดอลลาร์สหรัฐจากสมาชิกแต่ละคน ซึ่งจะได้รับรหัสผ่านโดยเฉพาะ⁴⁸ จากกรณีนี้จะเห็นได้ว่าเครือข่ายของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กนั้นไม่ได้อยู่ในพื้นที่เดียวกันเหมือนก่อนแล้ว การกระทำความผิดมีองค์ประกอบระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ในสังคมอินเทอร์เน็ตผู้ใช้สามารถปิดข้อมูลส่วนตัวได้ การทำกิจกรรมในอินเทอร์เน็ตไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงให้ใครทราบ เช่นนี้เองจึงทำให้การปราบปรามยากไปด้วยเป็นเงาตามตัว โดยเฉพาะในประเทศที่การควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กยังไม่รัดกุมนัก

คดีนี้เป็นที่รู้จักมากที่สุดในโลกเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กคดีหนึ่งคือ The Wonderland Case สโมสรวันเดอร์แลนด์เป็นสมาคมสำหรับผู้นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็กที่มีชื่อเสียงมากที่สุดสโมสรหนึ่ง สมาชิกมาจากกลุ่มคนที่หลากหลาย และอยู่ในหลายประเทศ สโมสรนี้มีวิธีการลบหน้การสืบค้นของเจ้าหน้าที่ด้วยการสร้างรหัสใหม่และเปลี่ยนเซิร์ฟเวอร์บ่อยๆ มีการจำกัดจำนวนสมาชิก โดยสมาชิกใหม่ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดจึงจะได้รับการยอมรับเข้าสู่สโมสร คุณสมบัติที่ว่านั้นคือ บุคคลนั้นจะต้องมีภาพลามกของเด็กในครอบครองไม่ต่ำกว่า 10,000 ภาพ และภาพเหล่านั้นจะต้องเป็นภาพต้นฉบับที่ไม่ซ้ำกับภาพที่สมาชิกอื่น ๆ มีอยู่ สมาชิกต้องเสียค่าสมาชิกด้วยเป็นจำนวนเงินไม่ถึง 100 ดอลลาร์สหรัฐต่อเดือน ทำให้ผู้ที่เป็สมาชิกสามารถเข้าไปดูแฟ้มภาพลามก และเข้าสู่ห้องสนทนา

⁴⁸ Carol Livingston, Protecting Children Online, p. 14.

ซึ่งเป็นสถานที่นัดพบของสมาชิกสโมสรร ในคดีนี้ตำรวจสากล (INTERPOL) ได้ทำการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในหลายประเทศ เพื่อลงมือกวาดล้างสโมสรรนี้ในวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2541 ทำให้มีสมาชิกกว่า 100 คน ใน 12 ประเทศถูกจับโดยข้อหาที่มีภาพลามกของเด็กกว่า 1 ล้านภาพไว้ในครอบครอง เด็กในภาพบางคนนั้นมีอายุเพียงแค่อายุสองขวบ เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ยึดข้อมูลขนาดใหญ่กว่า 67 กิกะไบท์ที่เต็มไปด้วยภาพลามกเด็ก⁴⁹

จากที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ผลิตและกลุ่มผู้บริโภคมีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกันอย่างมาก เนื่องจากในระยะหลังกลุ่มผู้บริโภคจำนวนมากได้ผันตัวเองมาเป็นผู้ผลิต หรือผู้กระทำละเมิดต่อเด็กเสียเอง ไม่ว่าจะโดยสาเหตุที่การผลิตและการแพร่กระจายสื่อทำงานง่ายมากขึ้น ต้นทุนต่ำหรือจะเป็นเงื่อนไขของการเข้ากลุ่มผู้มีความชอบคล้ายคลึงกันนั้นจะต้องแสดงตนว่าเป็นพวกเดียวกันด้วยการสร้างสื่อลามกเด็กด้วยตนเอง แล้วนำมาสะสมเพิ่มเติมในฐานข้อมูลของกลุ่ม เพื่อให้ตนเป็นที่ยอมรับ จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่ปัจจัยเหล่านี้จะทำให้ผู้ที่นิยมสื่อลามกเด็กรู้สึกว่ารสนิยมเช่นนี้เป็นสิ่งที่ชอบธรรม

นอกจากที่กล่าวมาแล้วยังมีปัจจัยทางด้านอุปสงค์(Demand Factors) ในการละเมิดสิทธิเด็กทางเพศเชิงพาณิชย์อื่นๆที่เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ไม่ว่าจะเป็น⁵⁰

- การที่ผู้ชายซึ่งเป็นผู้บริโภคส่วนใหญ่ถูกหล่อหลอมนิสัยในการไม่เคารพสิทธิผู้อื่นโดยระบบการศึกษา และกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม
- การที่ผู้หญิงในสังคมไม่ค่อยให้ความสำคัญในการแสดงพลังต่อต้านการละเมิดสิทธิของตนเอง ทั้งที่เหยื่อของการกระทำละเมิดส่วนใหญ่มักจะเป็นเด็กหญิง เนื่องจากถ้าหากเราสามารถสร้างพลังให้แก่ผู้หญิงในการปกป้องผู้หญิงด้วยกันเองที่ถูกละเมิดทางเพศอุปสงค์ของตลาดสื่อลามกเด็กอาจจะลดลงได้
- ปริมาณของอุปสงค์ขึ้นอยู่กับอุปทานด้วย เพราะถ้าความต้องการขายมีมาก ความต้องการซื้อก็จะมากตามไปด้วย เช่น ในช่วงภาวะตกต่ำทางเศรษฐกิจ หรือภาวะสงครามทำให้ทุกคนต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด
- สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการรณรงค์ให้ความต้องการลดลงได้

⁴⁹ Ibid., p. 15.

⁵⁰ Vitit Muntarbhorn, "General Rapporteur's report from 2nd World Congress against CSEC", Yokohama, Japan, 20 December 2001, pp. 8 - 9.

- ครอบครัวที่อบอุ่นช่วยลดจำนวนคนที่เมื่อเติบโตขึ้นจะกลายเป็นผู้ละเมิดสิทธิเด็กได้เช่นกัน

2.2 นิยามและระดับอายุที่เด็กสมควรจะได้รับความคุ้มครองในเรื่องเพศ

การศึกษานิยามคำว่า “เด็ก” นั้นมีความจำเป็น เพราะทำให้เราสามารถกำหนดกรอบการคุ้มครองเด็กทางกฎหมาย และการปราบปรามสื่อลามกเด็กได้อย่างชัดเจนมากขึ้น แต่ผู้กำหนดก็ควรระมัดระวังให้กรอบนั้นอยู่ในระดับที่พอดี ไม่กว้างหรือแคบจนเกินไปเช่นเดียวกับการกำหนดนิยามคำว่า “สื่อลามกเด็ก” การกำหนดว่าใครคือผู้ที่ได้รับความคุ้มครองอย่างชัดเจนยังเป็นการป้องกันมิให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกิดความสับสน และดำเนินการไปในมาตรฐานเดียวกัน

ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 นั้นได้ให้ความหมายของคำว่า “เด็ก” ว่า คนที่มีอายุยังน้อย และได้มีการกำหนดอายุของผู้ที่ใช้คำนำหน้าว่า “เด็กชาย” และ “เด็กหญิง” ไว้ไม่เกิน 14 ปีบริบูรณ์ และเมื่อพ้นจากวัยนี้แล้วก็จะกลายเป็น “ผู้ใหญ่”

ส่วนนิยามคำว่าเด็กที่เป็นที่ยอมรับมากที่สุดในขณะนี้คือ คำนิยามตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 1 ที่กล่าวว่า "เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เด็กหมายถึงมนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น" จากนิยามดังกล่าวแสดงว่าบุคคลผู้ที่ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาฉบับนี้คือผู้ที่ยังมีอายุไม่เกิน 18 ปี ยกเว้นว่าผู้นั้นได้เข้าเงื่อนไขที่จะบรรลุนิติภาวะตามกฎหมายภายในที่ใช้บังคับแก่เขาอยู่ เช่นการสมรส เป็นต้น

หรือตามกฎหมายไทยก็ได้กำหนดระดับอายุของบุคคลที่จะพ้นสภาพความเป็นผู้เยาว์ไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 19 ซึ่งบัญญัติว่า "บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุยี่สิบปีบริบูรณ์" และตามมาตรา 20 ซึ่งบัญญัติว่า "ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส..." แสดงให้เห็นว่าบุคคลผู้ที่อยู่ภายใต้กฎหมายไทยจะได้รับการคุ้มครองในฐานะผู้เยาว์ไปจนกว่าจะมีอายุ 20 ปี บริบูรณ์ หรือวันที่ทำการสมรสตามกฎหมายนั่นเอง

และเป็นที่น่าทึ่งกันว่าเด็กมีความแตกต่างจากผู้ใหญ่ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกาย และจิตใจโดยเฉพาะในเรื่องเพศ หากเด็กยังไม่ถึงวัยอันควรแก่การรับรู้หรือเกี่ยวข้องกับเรื่องทางเพศแล้ว การถูกล่วงละเมิดทางเพศจะมีผลกระทบกับพัฒนาการทางด้านร่างกายและอารมณ์ของเด็กอย่าง

มาก และหลายกรณีมีผลกับเด็กไปจนโตซึ่งผู้วิจัยจะทำการศึกษาในส่วนตัวไป ดังนั้นการที่เราจะหาเส้นเขตแดนระหว่างสื่อลามกเด็กกับสื่อลามกทั่วไปจำเป็นจะต้องเริ่มต้นพิจารณาถึงการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศของเด็กในทางการแพทย์เป็นสำคัญว่าวัยใดจึงจะเหมาะสมกับการรับรู้ทางเพศ และวัยใดจึงควรได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษ

การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศโดยทั่วไปพบว่าการจำแนกออกเป็น 5 ช่วงอายุด้วยกัน⁵¹ ดังนี้

1.) ช่วงวัยทารก โดยช่วงนี้จะอยู่ระหว่างอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 3 ปี เริ่มมีพัฒนาการทางร่างกายอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทางเพศและความรู้สึกในเรื่องเพศยังไม่มี เป็นช่วงของการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมภายนอกเป็นส่วนใหญ่

2.) ช่วงวัยเด็ก จะมีอายุระหว่าง 3 ปีจนถึง 13 ปี เป็นช่วงของการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทางร่างกายมีการพัฒนาของอวัยวะต่างๆทำงานได้เกือบเต็มที่ อวัยวะเพศยังคงมีการเจริญเติบโตอยู่ ทางด้านจิตใจในวัยนี้จะทำการเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง การแบ่งเพศชัดเจนขึ้น โดยเลียนแบบพฤติกรรมทางเพศจากบิดาหรือมารดา เริ่มสนใจในความแตกต่างทางเพศของเด็กหญิงและเด็กชายซึ่งเป็นไปโดยธรรมชาติ

3.) ช่วงวัยรุ่น จะมีอายุตั้งแต่ 13 ปีจนถึง 19 หรือ 20 ปี เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางเพศเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ร่างกายเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ความแตกต่างระหว่างเด็กชายและเด็กหญิงเริ่มเด่นชัด เด็กชายเสียงแตก เริ่มมีหนวดเครา เด็กหญิงเริ่มมีประจำเดือน การทำงานของฮอร์โมนเพศและอวัยวะเพศเริ่มทำงานอย่างเต็มที่ มีอารมณ์อ่อนไหว มีความสนใจในเรื่องเพศและเพศตรงข้ามเพิ่มมากขึ้น

4.) ช่วงวัยผู้ใหญ่ จะมีอายุระหว่าง 20 ปีจนถึง 60 ปี เป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างสูง ถือเป็นวัยเจริญพันธุ์อย่างแท้จริง มีทัศนคติและยอมรับในเรื่องเพศเป็นเรื่องปกติธรรมชาติของคนสองคนที่จะมีความสัมพันธ์เพื่อสร้างครอบครัว

⁵¹ พิสมัย เต็นดวงบริพันธ์, ความรู้เรื่องเพศ, (กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 27.

5.) ช่วงวัยชรา จะมีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย เริ่มเสื่อมถอยลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถทางเพศยังคงมีอยู่ขึ้นอยู่กับสภาพร่างกายและจิตใจ และเห็นเรื่องเพศเป็นเรื่องธรรมดา

จากพื้นฐานทางการพัฒนาข้างต้น เห็นว่ามีการกำหนดช่วงวัยที่เกี่ยวข้องกับเด็กเอาไว้สามช่วง คือ ช่วงวัยทารก ช่วงวัยเด็ก และช่วงวัยรุ่น โดยช่วงอายุทั้งสิ้นอยู่ในระหว่างแรกเกิดจนถึงอายุประมาณ 20 ปี ซึ่งมีความสำคัญในเรื่องการพิจารณาถึงการให้ความคุ้มครองบุคคลที่เป็นเด็กในเรื่องทางเพศ แต่ระดับความเข้มข้นของการให้ความคุ้มครองอาจจะแตกต่างกันไป อย่างในช่วงวัยเด็กจะต้องให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษเพราะเป็นช่วงที่เริ่มมีการพัฒนาการทางเพศและเข้าสู่ช่วงของวัยเจริญพันธุ์ หากถูกทำร้ายหรือไม่ได้รับการปฏิบัติต่ออย่างสมควรก็จะมีผลกระทบในเรื่องเพศของเด็กคนนั้นไม่มากนักน้อย นอกจากนี้ แม้ร่างกายภายนอกของเด็กบางคนจะดูเหมือนว่ามีความพร้อมแล้ว และจิตใจก็อาจมีความอยากรู้อยากลองในเรื่องเพศด้วย ก็ยังไม่สมควรเช่นกัน เนื่องจากเด็กเหล่านี้ยังขาดประสบการณ์ทางสังคมที่เพียงพอ จึงอาจตกเป็นเหยื่อของผู้ประสงค์ร้ายโดยไม่รู้ตัว และเด็กในวัยนี้สมควรที่จะไปเรียนรู้ในเรื่องอื่นที่เป็นประโยชน์จะเหมาะสมกว่า ซึ่งในหัวข้อต่อไปจะแสดงให้เห็นว่าเด็กจะได้รับผลกระทบอย่างไรจากการที่เข้าไปเกี่ยวข้องหรือตกเป็นเหยื่อทางเพศทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ซึ่งแนวความคิดทางกฎหมายเองก็สอดคล้องกับสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น โดยพิจารณาจากอารัมภบทของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้วางเหตุผลของการคุ้มครองเด็กเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองในเรื่องทางเพศด้วย ว่าเป็นเพราะเด็กยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ต้องการการพิทักษ์ดูแลเป็นพิเศษ ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองตามกฎหมายด้วย⁵² และอนุสัญญานี้ก็ได้กำหนดอายุสูงสุดที่จะได้รับการคุ้มครองตามอนุสัญญาไว้ว่าเป็นอายุ 18 ปี ยกเว้นจะบรรลุนิติภาวะตามกฎหมายที่ใช้บังคับก่อนหน้านั้นแล้ว⁵³ แสดงว่าในสายตาของกฎหมายดังกล่าวผู้ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป

⁵² อารัมภบทของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกล่าวว่า "คำนี้ถึง ว่า ตามที่ได้ระบุในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น เด็กโดยเหตุที่ยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงต้องการการพิทักษ์และการดูแลเป็นพิเศษ รวมถึงต้องการการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสมทั้งก่อนและหลังการเกิด"

⁵³ ข้อ 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกล่าวว่า "เพื่อความมุ่งประสงค์แห่งอนุสัญญานี้ เด็กหมายถึง บุคคลทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปีเว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น"

บุคคลนั้นไม่ใช่เด็กอีก สามารถดูแลตัวเองได้ในระดับหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องได้รับความคุ้มครองเป็นพิเศษ ซึ่งพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กก็ได้ยอมรับระดับอายุ 18 ปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งแยกเด็กกับผู้ใหญ่เช่นกัน⁵⁴ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องตระหนักอย่างหนึ่งว่า มาตรฐานนี้ถือเป็นมาตรฐานต่ำสุดในทางระหว่างประเทศที่สามารถยอมรับได้ ดังนั้นหากกฎหมายอื่นใดจะกำหนดเกณฑ์อายุที่สูงกว่านี้ก็ย่อมทำได้

และจากข้อ 3(1) ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้น แสดงให้เห็นถึงน้ำหนักของการคุ้มครองสิทธิเด็กว่าอนุสัญญากำหนดให้การกระทำใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็กนั้นจะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นลำดับแรก⁵⁵ ซึ่งถือเป็นสิทธิเด็ดขาด(Absolute Right) สำหรับเด็กที่ทุกฝ่ายจะต้องให้ความเคารพและถือตามหลักการนี้อย่างเคร่งครัด แม้ว่ารัฐดังกล่าวจะมีได้เป็นภาคีอนุสัญญานี้ก็ตาม เนื่องจากหลักการสำคัญ ๆ ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กเป็นที่ยอมรับจากประชาคมโลกจนมีฐานะเป็นกฎหมายจารีตประเพณีแล้ว รวมทั้งข้อ 19(1) ของอนุสัญญาเดียวกันก็ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐภาคีที่จะต้องดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวงด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษาในอันที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศด้วย⁵⁶

แต่เมื่อเราพิจารณากฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ จะพบว่ามีกำหนดระดับของอายุเด็ก โดยเฉพาะระดับอายุเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายในเรื่องเพศไว้หลากหลาย แม้ในประเทศเดียวกันก็มีการกำหนดเกณฑ์อายุที่แตกต่างในกฎหมายแต่ละฉบับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 13 - 18 ปี ไม่ว่าจะป็นระดับอายุของผู้บรรลุนิติภาวะ อายุเด็กที่สามารถเข้าร่วมกิก

⁵⁴ Preamble of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "Considering that, in order further to achieve the purpose of the Convention on the Rights of the Child and the implementation of its provisions, especially articles 1..., it would be appropriate to extend the measures that State Parties should undertake in order to guarantee the protection of the child from the sale of children, child prostitution and child pornography,"

⁵⁵ ข้อ 3(1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกล่าวว่า "ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก... ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก"

⁵⁶ ข้อ 19(1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กกล่าวว่า "รัฐภาคีจะดำเนินการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษา ในอันที่จะคุ้มครองเด็กจาก...การปฏิบัติที่ผิดหรือการแสวงประโยชน์ รวมถึงการกระทำอันมิชอบทางเพศ..."

กรรมทางเพศได้ หรืออายุของเด็กที่สามารถทำการสมรสตามกฎหมายได้ แต่ในทางตรงกันข้ามบางประเทศก็มีได้กำหนดเกณฑ์ใดๆเกี่ยวกับอายุของเด็กไว้เลย⁵⁷

ปัญหาที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ตามกฎหมายผู้กระทำความผิดอันเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนั้นอาจไม่ต้องรับผิดทางอาญากรณีที่เด็กนั้นอยู่ในวัยที่สามารถแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศได้ และได้รับความยินยอมจากเด็กคนนั้นแล้ว ซึ่งจากการศึกษาพบว่ากฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่กำหนดอายุเด็กที่สามารถแสดงความยินยอมในเรื่องนี้ได้ไว้ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศ คือ 18 ปีทั้งสิ้น⁵⁸ เช่นนี้เองจึงทำให้หลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศไม่สามารถใช้บังคับได้จริงในกฎหมายภายใน นอกจากนี้ในทางปฏิบัติการพิสูจน์ว่าเด็กได้แสดงความยินยอมในการเป็นแบบในการผลิตสื่อลามกเด็กหรือไม่ยังเป็นการยากที่จะพิสูจน์อย่างยิ่ง เนื่องจากกรณีที่สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้ก็อาจจะไม่พบเด็กในภาพแล้ว อีกทั้งภาพในสื่อลามกเด็กส่วนใหญ่มักจะนำเสนอว่าเด็กมีความสุขในกิจกรรมทางเพศดังกล่าว ผู้กระทำความผิดอาจใช้เป็นข้ออ้างว่าเด็กแสดงความยินยอมแล้ว ซึ่งในความเป็นจริง ไม่มีใครทราบว่าได้ถูกบังคับให้แสดงสีหน้ายินดีหรือไม่ อีกทั้งข้อยุ่งยากที่ตามมาอีกประการหนึ่งเกี่ยวกับเรื่องอายุของเด็กที่ถูกล่วงละเมิดกรณีสื่อลามกเด็กคือ กรณีของเด็กโตที่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะพิจารณาได้ยากมาก ว่าเด็กในสื่อมีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ เป็นเหตุให้เด็กบางคนไม่ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

⁵⁷ เช่น ประเทศEcuador, Oman, Pakistan เป็นต้น [<http://www.ageofconsent.com>]

⁵⁸ 12 ปี ได้แก่ประเทศ Mexico, Paraguay, Chile,...

13 ปี ได้แก่ประเทศ Burkina Faso, Guyana, South Korea, Spain,...

14 ปี ได้แก่ประเทศ Albania, Austria, Canada, China,...

15 ปี ได้แก่ประเทศ Thailand, Denmark, France,...

16 ปี ได้แก่ประเทศ Algeria, Australia, Belgium, Fiji,...

17 ปี ได้แก่ประเทศ Bolivia, Cyprus,...

18 ปี ได้แก่ประเทศ Dominican Republic, Egypt, Eritrea, Haiti, Swaziland,...

20 ปี ได้แก่ประเทศ Tunisia [<http://www.ageofconsent.com>]

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นในปัจจุบันบางประเทศก็ได้มีการแก้ไขเกณฑ์อายุในเรื่องเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ (18 ปี) แม้ว่าเกณฑ์อายุเด็กที่สามารถให้ความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศจะยังไม่สอดคล้องก็ตาม⁵⁹

นอกจากนี้การพัฒนาทางเทคโนโลยีในปัจจุบันยังเป็นเหตุทำให้เกิดสื่อลามกเด็กรูปแบบใหม่ คือ สื่อลามกเด็กที่เด็กในสื่อนั้นถูกสร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ (Computer-generated Child Pornography) ดังที่เคยกล่าวถึงมาแล้ว พัฒนาการเช่นนี้ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องต้องมีความกังวลเกี่ยวกับนิยามของคำว่า "เด็ก" เปลี่ยนไปอีก กล่าวคือ ไม่สามารถที่จะคำนึงถึงแต่เฉพาะเด็กที่เป็นมนุษย์เท่านั้น แต่ต้องขยายไปยังเด็กที่ไม่ใช่มนุษย์ด้วย ประเด็นทางกฎหมายก็ย่อมต้องซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นข้ออ้างในเรื่องการไม่มีผู้เสียหายที่แท้จริงจากการกระทำดังกล่าว ความยากในการพิสูจน์อายุของเด็กในสื่อ การขาดแคลนกฎหมายที่รองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ เป็นต้น

ในทางระหว่างประเทศ นิยามคำว่า "เด็ก" ในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอาจต้องตีความขยายครอบคลุมถึงเด็กที่ถูกสร้างขึ้น (Virtual Child) นี้ด้วย ส่วนในอนุสัญญาอื่นๆ เช่น พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กนั้น แม้ว่าจะใช้คำนิยามตามที่บัญญัติในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก แต่ในข้อ 2(ค) นิยามคำว่า "สื่อลามกเด็ก" ครอบคลุมถึงการนำเสนอเด็กจากการทำจำลองขึ้นด้วย⁶⁰ และตามอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ของสหภาพยุโรปนั้นได้กล่าวถึงเด็กในความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กให้ครอบคลุมถึงผู้ใหญ่ที่แสดงท่าทางเหมือนเด็ก และภาพที่เลียนแบบหรือตกแต่งให้ดูเหมือนเด็กด้วยตามข้อ 9(2)⁶¹

⁵⁹ เช่น ประเทศFinland, Greece, Iceland, Italy, Luxemburg, Portugal, Spain และ Sweden เป็นต้น [<http://www.ageofconsent.com>]

⁶⁰ Art.2(c) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engages in real or simulated..."

⁶¹ Art.9(2) of the Convention on Cybercrime said "For the purpose of paragraph 1 above, the term "child pornography" shall include pornographic material that visually depicts:

- a a minor engaged in sexually explicit conduct;
- b a person appearing to be a minor engaged in sexually explicit conduct;
- c realistic images representing a minor engaged in sexually explicit."

ส่วนตามกฎหมายภายในนั้นประเด็นเรื่องเด็กจำลอง หรือภาพตัดต่อเด็กนั้นยังคงเป็นปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับการขัดต่อหลักเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และขาดฐานทางกฎหมายมารับรอง เนื่องจากไม่มีผู้เสียหาย ซึ่งความจริงนั้นสื่อลามกเด็กรูปแบบนี้ แม้จะไม่มีผู้เสียหายโดยตรงก็ตาม ก็สามารถส่งผลกระทบต่อสังคมได้เช่นกัน โดยรายละเอียดในเรื่องนี้จะกล่าวถึงในข้อต่อไป

2.3 เหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก

ในส่วนนี้ผู้เขียนจึงมุ่งศึกษาถึงเหตุผลและความจำเป็นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก โดยชี้ให้เห็นถึงผลกระทบจากสื่อลามกเด็กต่อตัวเด็กที่เป็นเหยื่อทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ผลกระทบต่อสังคม ไม่ว่าจะเป็นการพิจารณาถึงความเชื่อมโยงระหว่างสื่อลามกเด็กกับอาชญากรรมอื่นๆที่เกิดขึ้นใน และความเสื่อมของมาตรฐานศีลธรรมในสังคม ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะใครในสังคมล้วนแต่ได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ทั้งสิ้นไม่มากก็น้อย

2.3.1 ผลกระทบของสื่อลามกเด็กต่อเด็กที่เป็นเหยื่อ

เด็กถือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากปัญหานี้ การให้เด็กมีส่วนร่วมกับสื่อลามกถือเป็นการทำร้ายเด็กทางเพศ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความยินยอมของเด็ก ไม่ว่าเด็กจะรู้สึกดีหรือไม่กับกิจกรรมนี้ ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคต่างก็มีส่วนในการทำร้ายนี้ทั้งสิ้น จากการศึกษาในหัวข้อที่ผ่านมาพบว่าเด็กเป็นวัยที่สมควรได้รับความคุ้มครองทางเพศเป็นพิเศษ เนื่องจากเด็กจะมีโอกาสได้รับผลกระทบจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศได้มากกว่าผู้ใหญ่ และความไม่พร้อมของสภาพร่างกายและสภาพจิตใจก็เป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งด้วย

2.3.1.1 ผลกระทบด้านร่างกาย

โดยตัวสื่อลามกเด็กเองนั้นอาจเป็นไปได้ทั้งอาชญากรรม และภาพบันทึกเหตุการณ์อาชญากรรม(A Crime Scene)ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ขณะนั้นเด็กกำลังถูกล่วงละเมิดทางเพศอย่างไร ทั้งนี้เนื่องจากเนื้อหาของสื่อที่น่าเสนออาจไม่เป็นเพียงภาพเด็กเปลือยหรือแสดงท่าทางที่กระตุ้นความต้องการทางเพศเท่านั้น แต่รวมถึงภาพเด็กขณะทำกิจกรรมทางเพศไม่ว่าจะโดยลำพังหรือร่วมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะกับเด็กด้วยกัน หรือกับผู้ใหญ่ และกรณีเด็กถูกปฏิบัติเยี่ยงวัตถุทางเพศ เช่น การทำร้าย

ร่างกายกรณีเด็กไม่ให้ความร่วมมือ ภาพการร่วมเพศกับเด็กอย่างป่าเถื่อนเยี่ยงสัตว์ป่า การข่มขืน ขณะที่เด็กยังบริสุทธิ์(ทำลายพรหมจรรย์) การบังคับเด็กให้เป็นทาสทางเพศ การร่วมเพศทาง เวจรรค(ทวารหนัก)และทางปาก(Oral sex) ซึ่งในหลายครั้งเด็กเหล่านั้นหมายรวมถึงเด็กทารก ด้วย⁶² สิ่งที่เราเห็นจากสื่อไม่ใช่แค่เพียงการที่เด็กคนหนึ่งถูกถ่ายภาพ แต่ภาพหรือเสียงที่สื่อออกมา แสดงให้เห็นว่าเด็กคนนั้นกำลังถูกทำร้าย ถูกทรมาณ ถูกข่มขืน สิ่งที่เด็กต้องเผชิญจึงไม่แตกต่าง อะไรกับกรณีถูกทำร้าย ถูกทรมาณ หรือถูกข่มขืนทั่วไป ผลที่ตามมาก็มีตั้งแต่แผลฟกช้ำเล็กน้อย การตั้งครรภ์ การติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์จากผู้ใหญ่ ผลกระทบจากการถูกบังคับให้เสพยาเสพติดเพื่อให้สามารถทนความเจ็บปวดจากการร่วมเพศได้ ไปจนถึงพิการ และเสียชีวิตในบางกรณี ความรุนแรงที่เด็กได้รับย่อมส่งผลกระทบต่อร่างกายเด็กมากกว่าผู้ใหญ่อย่างแน่นอน เนื่องจากเด็ก ยังขาดความพร้อมทางสภาพร่างกายโดยเฉพาะในการประกอบกิจกรรมทางเพศ และในหลายกรณี หากเหยื่อเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่แน่ว่าจะทนได้เช่นเดียวกัน

ตัวอย่างของสื่อลามกเด็กที่แสดงถึงผลกระทบทางร่างกายที่มีต่อเด็กได้อย่างชัดเจน ได้แก่ ภาพชายฉกรรจ์กำลังข่มขืนเด็กชายอย่างทารุณ ภาพเด็กหญิงถูกขืนอยู่บนเตียงขณะที่ช่องคลอด ของเธอมีขูดน้ำสอดอยู่ ภาพชุด 7 ภาพที่แสดงขั้นตอนการข่มขืนเด็กทารก โดยเริ่มต้นที่ภาพชาย คนหนึ่งกำลังถอดผ้าอ้อมเด็กทารกเพศหญิงคนหนึ่ง แล้วเขาก็สอดนิ้วมือ(หลายนิ้ว)เข้าไปในช่อง คลอดของเด็กคนนั้น และที่สุดเขาก็มีเพศสัมพันธ์กับเธอ⁶³

2.3.1.2 ผลกระทบด้านจิตใจ

ธุรกิจสื่อลามกเด็กถือเป็นการใช้ประโยชน์ทางเพศกับเด็กโดยตรง แต่กลับมีงานวิจัยเพียง เล็กน้อยเท่านั้นที่ศึกษาว่าเด็กได้รับผลกระทบอย่างไรกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในสื่อลามกเหล่านั้น ซึ่งเห็นได้ชัดว่าประสบการณ์เหล่านั้นมักทำให้เด็กเกิดความซึมเศร้า ต่อต้านสังคม อารมณ์แปร

⁶² John Carr, "Child Pornography," a contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, Yokohama, Japan, 17-20 December 2001, p. 14.

⁶³ Carolyn Drownes, The Child Protection Society[Online]. Available form: <http://www.geocities.com/CapitolHill/5021/> [2002, September 23]

ปรวน เครียด กลัวและหวาดวิตก⁶⁴ ซึ่งความพยายามในการควบคุมการใช้ประโยชน์ทางเพศจากเด็กควรจะนำผลกระทบทางจิตใจที่เด็กจะได้รับมาพิจารณาร่วมกับปัญหาในการให้คำจำกัดความของสื่อลามกและการบัญญัติกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการปกป้องเด็กจากการกระทำทารุณกรรมทางร่างกายด้วย⁶⁵

การที่เด็กตกเป็นเหยื่อทางเพศในกรณีสื่อลามกเด็กนั้น เด็กจะได้รับผลกระทบทางจิตใจด้วยในความเป็นจริงเด็กอาจได้รับการรักษา และหายจากอาการบาดเจ็บทางร่างกายในเวลาไม่นาน แต่เด็กเองอาจต้องใช้เวลาทั้งชีวิตในการรักษาบาดแผลทางจิตใจ เนื่องจากสื่อที่เผยแพร่ออกมานั้นจะมีผลในการหลอกหลอนเด็กให้ระลึกถึงวันที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศได้ และไม่ว่าจะนานเพียงใดสื่อนั้นก็ยังคงอยู่⁶⁶ เป็นการประจานเด็กอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะหากสื่อดังกล่าวถูกเผยแพร่ทางโดเมนสาธารณะ (Public Domain) ของอินเทอร์เน็ตแอดแวนซ์ของผู้บริโภคก็ยิ่งกว้างออกไป ต่อให้ผู้ผลิตสื่อลามกเด็กจะถูกดำเนินคดีไปแล้วก็ตาม ภาพเหล่านี้ก็จะถูกส่งต่อไปเรื่อยๆจนไม่สามารถตามกลับคืนมาได้

ตัวอย่างผลกระทบทางจิตใจที่มีต่อเด็กที่ถูกล่วงละเมิดทางเพศ คือ กรณีของแซม แมนซี อายุ 14 ปี ได้ทำความรู้จักกับสตีเฟน ซิมมอนส์ ชายวัย 43 ปี ในห้องสนทนาในอินเทอร์เน็ต แซมอาศัยอยู่กับพ่อแม่ในรัฐนิวเจอร์ซีย์ ส่วนซิมมอนส์อยู่ในลองไอแลนด์ หลังจากที่สนทนาผ่านทางอินเทอร์เน็ตได้ไม่นาน ซิมมอนส์ก็ชักจูงแซมให้มาพบเขาเป็นการส่วนตัวได้สำเร็จเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2539 เป็นครั้งแรก แซมถูกซิมมอนส์ข่มขืน หลังจากนั้นพวกเขาก็นัดพบกันอีกหลายครั้งในช่วงระหว่างเดือนสิงหาคมถึงธันวาคม ส่วนมากตามโรงแรมมานูรีต ซิมมอนส์ถ่ายภาพเปลือยแซมเก็บไว้ด้วย ราวสิงหาคม พ.ศ. 2540 พ่อแม่ของแซมก็บังเอิญรู้เรื่องราวทั้งหมด จึงพาแซมไปพบจิตแพทย์แล้วแจ้งความ ต่อมาในวันที่ 24 กันยายน ซิมมอนส์ถูกตำรวจจับตัวได้ในนิวเจอร์ค ส่วนแซมมีอาการทางจิต คือเกรี้ยวกราดและเศร้าสร้อย โรงพยาบาลโรคจิตไม่ยอมรับแซมเป็นคนไข้ อีก 3 วัน

⁶⁴ Magaret A. Healy, "Child Pornography: An International Perspective" submitted by ECPAT for the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, Stockholm, Sweden, 27-31 August 1996.

⁶⁵ จงกลณี โตสกุลวงศ์, "การวิเคราะห์ว่ากรรมการให้ความหมายสื่อสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542), หน้า 40.

⁶⁶ Carol Livingston, Protecting Children Online, p. 17.

ถัดมา คือวันที่ 27 กันยายน เด็กชายวัย 11 ปี คนหนึ่งแวะมาที่บ้านของแซมเพื่อขายลูกกวาดหาเงินทำกิจกรรมโรงเรียน แซมหลอกล่อเด็กคนนั้นเข้ามาในบ้าน พยายามข่มขืนเด็กคนนั้นแล้วก็ฆ่าเด็กคนนั้นทิ้ง แซมจึงถูกจับข้อหาฆาตกรรม⁶⁷

ในอีกแง่มุมที่เราอาจนึกไม่ถึงคือ แม้แต่การนำเด็กไปแสดงในสื่อลามกทางอ้อม อย่างภาพที่ตัดส่วนหัวของเด็กไปต่อกับส่วนตัวของผู้ใหญ่ (Pseudo - pornography) ก็อาจส่งผลกระทบต่อจิตใจเด็กได้เช่นกัน กรณีนี้เด็กไม่ได้ถูกกระทำทารุณทางเพศโดยตรง แต่การละเมิดสิทธิเด็กเกิดจากพัฒนาการทางด้านเทคโนโลยีการถ่ายภาพ การพิมพ์ และคอมพิวเตอร์ การนำภาพใบหน้า หรือ ศีรษะของเด็กไปผสมกับร่างกายของบุคคลอื่นอาจทำให้เข้าใจผิดคิดว่าเป็นรูปภาพของเด็กคนนั้น ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง รวมทั้งได้รับความกระทบกระเทือนทางด้านจิตใจด้วย หรืออาจทำให้เด็กมีทัศนคติที่ไม่ดีในทางเพศ และอาจส่งผลในการกำหนดพฤติกรรมของเด็กนั้นเมื่อโตขึ้นด้วย

2.3.2 ผลกระทบของสื่อลามกเด็กที่มีต่อสังคม

นอกจากเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของวงการสื่อลามกเด็กจะได้รับผลกระทบแล้ว อีกฝ่ายหนึ่งที่ได้รับผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้เช่นเดียวกันคือสังคมนั่นเอง เนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต่างเป็นหน่วยหนึ่งในสังคม ทุกสิ่งที่เกิดขึ้นย่อมส่งผลถึงหน่วยอื่นๆในสังคมด้วยทั้งในภาพย่อยและภาพรวม การกระทำของผู้ผลิตเป็นการทำร้ายเด็กซึ่งถือเป็นอนาคตของชาติ เด็กที่ตกเป็นเหยื่ออาจกลายเป็นอาชญากรต่อไปในอนาคต ส่วนผู้บริโภคเมื่อเสพสื่อลามกเด็กแล้วก็อาจกลายเป็นอาชญากรที่ทำร้ายเด็กคนอื่นๆในสังคมต่อไปได้เช่นกัน หรือไม่ก็กลายเป็นผู้ผลิตสื่อลามกเด็กเสียเอง และเมื่อมีผู้เกี่ยวข้องกับวงการนี้มากๆ สังคมโดยภาพรวมก็จะเสื่อมลงด้วย สิ่งนี้แสดงให้เห็นว่าทุกฝ่ายต้องเกิดความตระหนักถึงความรุนแรงและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง

2.3.2.1 ความเชื่อมโยงระหว่างสื่อลามกเด็กกับการทำความผิดและอาชญากรรมอื่นๆ

แน่นอนทีเดียวที่สื่อลามกเด็กจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมอื่นๆด้วย เนื่องจากในกระบวนการผลิตหรือกลไกทางการตลาดของสื่อดังกล่าวมิใช่เพียงการว่าจ้างให้เด็กมาเป็นแบบถ่ายภาพเปลือย ผลิต และจัดจำหน่ายในผู้บริโภคเท่านั้น เริ่มต้นตั้งแต่กระบวนการก่อนการผลิต คือ

⁶⁷ จิตรราภรณ์ วนัสพงษ์, “อินเทอร์เน็ต : เทคโนโลยีใหม่ทำร้ายเด็ก,” บทปริทัศน์ 55: 58-59.

การหาเด็กที่จะมาเป็นแบบ เนื่องจากการนำเด็กมาเป็นแบบสื่อลามกนั้นไม่เป็นที่ยอมรับทั้งในเชิงสังคมและเชิงกฎหมาย ผู้ผลิตจึงไม่สามารถหาผู้แสดงเป็นแบบได้อย่างเปิดเผยเหมือนกับสื่อที่เปิดเผยอื่นๆ อีกทั้งหากต้องการผู้แสดงที่เป็นเด็กยิ่งถือเป็นความยากลำบากแก่ผู้ผลิตมากขึ้น กรณีผู้ผลิตเป็นบุคคลธรรมดา วิธีการหาเด็กที่มาแสดงสื่อลามกมักจะได้จากการล่อลวง ช่มชู้ บังคับ

ตัวอย่างเช่น ชาวต่างชาติที่มาว่าจ้างเด็กเร่ร่อน หรือเด็กขายพวงมาลัยในซอยคาวบอยไปเป็นแบบ โดยให้เงินและสิ่งของเป็นค่าตอบแทน⁶⁸ กรณีชาวต่างชาติที่อยู่ในคราบครูสอนภาษาหรือดนตรี ล่อลวงลูกศิษย์ตนเองมาช่มชู้จนกระทั่งทำชำเราแล้วถ่ายภาพลามกไปด้วย

หรือกรณีที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา นายพอล บราวน์ ชาวโอไฮโอ อายุ 46 ปี มีบัญชีอินเทอร์เน็ตอยู่ที่ AOL.Prodigy และ CompuServe ในขณะที่แมรีอายุ 12 ปี ได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เมื่อออนไลน์แล้ว แมรีประกาศหาเพื่อนโดยเธอส่งข้อความไปใน Prodigy พอล บราวน์ตอบข้อความของเธอโดยใช้ชื่อจริง แต่ระบุว่ามียุเพียง 15 ปีเท่านั้น บราวน์และแมรีติดต่อกันด้วยอีเมลล์และทางโทรศัพท์ ต่อมาจึงเขียนจดหมายและแมรีส่งรูปถ่ายไปให้บราวน์ดู บราวน์ขอให้แมรีถ่ายรูปตัวเองในเครื่องแต่งกายหลากหลายสไตล์ ถ้าเป็นไปได้ให้แต่งกายและแสดงท่าทางเซ็กซี่ด้วย แมรีทำตามคำขอดังกล่าว ต่อมาบราวน์ขอให้แมรีถ่ายวิดีโอเทปตัวเองในท่าทางยั่ววน เธอทำตามหลังจากบราวน์ดูเทปและส่งคืนให้เธอพร้อมคำแนะนำให้เธอทำอีก และคราวนี้ให้รวมภาพอวัยวะเพศและหน้าอกของเธอด้วย แม่ของแมรีทราบเรื่องเมื่อบราวน์ส่งทางแก๊งค์ในของเขาไปให้แมรี เธอแจ้งเจ้าหน้าที่ให้ตรวจสอบ บราวน์จากรายการใช้โทรศัพท์ทางไกลที่บ้าน พวกเขาจับบราวน์ได้พร้อมเทปและรูปภาพแมรี รวมทั้งเด็กสาวอีกมากกว่า 10 ราย⁶⁹

หรืออย่างกรณีของแซม แมนซี ที่ได้เคยกล่าวถึงมาแล้ว แซมรู้จักกับสติเฟน ซิมมอนส์ในห้องสนทนาบนอินเทอร์เน็ตหลังจากสนทนากันไปช่วงหนึ่ง ซิมมอนส์ชักจูงแซมให้ออกมาพบเป็นการส่วนตัวได้สำเร็จ แซมถูกช่มชู้และถูกถ่ายภาพเปลือยเก็บไว้⁷⁰ ซึ่งกรณีเหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยครั้ง

⁶⁸ “รวบรวมผู้ตีลามก ถ่ายภาพตุ๋ย ดช. ไทย แพร่เน็ตไปทั่วโลก,” ไทยรัฐ (16 มกราคม 2546): 19.

⁶⁹ ฐนวรรษ นิตธรรมวิศรุต, “อาชญากรรมคอมพิวเตอร์: ศึกษาเฉพาะกรณีการเผยแพร่ภาพลามกและสื่อลามกผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่มีคนไทยเป็นผู้เสียหาย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), หน้า 69.

⁷⁰ จิตรภรณ์ วนัสพงศ์, “อินเทอร์เน็ต : เทคโนโลยีใหม่ทำร้ายเด็ก,” บทบัณฑิต 55: 58-59.

มาก เนื่องจากในอินเทอร์เน็ต เราไม่มีทางทราบได้ว่า แท้จริงคู่สนทนาของเราเป็นใคร ใ้วางใจได้หรือไม่

ส่วนใหญ่ผู้ที่กระทำการล่วงละเมิดเด็กในลักษณะนี้มักจะเป็นกลุ่มผู้ที่นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก (Pedophile) บุคคลเหล่านี้มักเป็นผู้มีปมด้อย ไม่ชอบหรือไม่สามารถมีความสุขทางเพศกับหญิงสาว แต่กลับมีความรู้สึกทางเพศกับเด็กๆที่ไร้เดียงสา อายุต่ำกว่า 12 ปีลงมา มักไม่ทำอันตรายต่อเด็ก แต่จะเป็นลักษณะล่อเด็กด้วยเงิน ขนม หรือของเล่นจนเด็กสนิทสนมด้วย แล้วจึงมีปฏิบัติการทางเพศโดยการอวดอวัยวะเพศให้เด็กดู เอาอวัยวะเพศไปเสียดสีร่างกายของเด็กจนสำเร็จความใคร่ หรือให้เด็กใช้มือสำเร็จความใคร่ให้ สำหรับพวกนี้มีความรู้สึกรุนแรงอาจถึงขนาดทำการร่วมเพศกับเด็ก หรือร่วมเพศทางเวจมรรค(ทวารหนัก)ของเด็ก ในกรณีที่มีการขุดขึ้น อาจมีการฆ่าปิดปากก็ได้⁷¹ และคนกลุ่มนี้มักจะนิยมถ่ายภาพลามกของเด็กที่ตนล่อล่วงมาได้ไว้เป็นที่ระลึก เผยแพร่ให้กับกลุ่มของตน ใช้ล่อลวงเหยื่อรายอื่นต่อไป และที่สำคัญยังใช้เป็นเครื่องมือในการข่มขู่เด็กที่เป็นเหยื่อไม่ให้แพร่งพรายเรื่องนี้ พร้อมกับบังคับเด็กคนดังกล่าวให้มาเป็นเครื่องระบายอารมณ์ทางเพศได้อีกในคราวต่อไปอีก

ส่วนกรณีที่ผู้ผลิตเป็นองค์กรอาชญากรรม(Organized crime) จะมีเครือข่ายการหาเด็กมาเป็นตัวแสดงในสื่อลามกเด็กกว้างขวางมากขึ้น เนื่องจากองค์กรเหล่านี้จะประกอบอาชญากรรมอื่นๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กด้วย ไม่ว่าจะเป็นการค้าเด็กข้ามพรมแดน จำประเวณีเด็ก ผลิตหรือขายยาเสพติด จัดการท่องเที่ยวทางเพศ เช่นนี้ก็สามารถนำเด็กในความครอบครองของตนมาเป็นแบบ หรือตัวแสดงได้ไม่ยากนัก อีกทั้งยังผลิตสื่อลามกเด็กมากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นการโฆษณาธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้เจริญเติบโตขึ้นอีกด้วย

ในขั้นตอนการผลิตสื่อลามกเด็ก โดยเฉพาะสื่อที่แสดงถึง ภาพและเสียง เช่น ภาพนิ่ง ภาพยนต์ วีดีโอ ทั้งแบบดั้งเดิมและในอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะมียุทธประสงค์เชิงการค้าหรือไม่ เด็กมักถูกมองเป็นวัตถุทางเพศมากกว่ามนุษย์ หลายครั้งภาพที่สื่อออกมาเป็นเพียงการยืนโพสท่าอย่างรำไร แต่เบื้องหลังนั้นเด็กอาจถูกทำร้ายเนื่องจากการขุดขึ้น ซ้ำร้ายไปกว่านั้นสื่อลามกจำนวนมากที่

⁷¹ เอนก อารีพรรค และสุวันทา อารีพรรค, เรียนรู้อะไรเรื่องเพศ, หน้า 224. อ่างใน อรประภา สาครรวาสี, "การกระทำความผิดทางเพศ: ศึกษาเฉพาะกรณีบังคับให้มีการร่วมเพศทางเวจมรรคและทางปาก," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), หน้า 37.

แสดงภาพจากการล่วงละเมิดต่อเด็ก(Crime Scene) ไม่ว่าจะเป็นการทำร้ายร่างกาย การกระทำอนาจาร การข่มขืนกระทำชำเรา การทรมาน จนไปถึงระดับที่รุนแรงที่สุดคือการฆ่า ที่มีให้เป็นกันอยู่บ่อยๆ โดยเฉพาะกับเด็กทารก ดังตัวอย่างที่เราได้ศึกษามาแล้วจากเรื่องผลกระทบของสื่อลามกเด็กต่อเด็กที่เป็นเหยื่อทางด้านร่างกาย การกระทำความผิดมีนี้ได้ยุติเพียงการผลิตสื่อลามกเด็กเท่านั้น เนื่องจากสิ่งที่เห็นนี้ไม่ใช่เพียงแค่การแสดงหรือภาพมายา แต่เด็กที่ปรากฏอยู่ในสื่อคือเหยื่อจริงๆของอาชญากรรม ภาพและเสียงที่สะท้อนออกมาจากสื่อ คือเรื่องจริงที่เกิดขึ้นกับเด็กเหล่านั้น และหากผู้บริโภคยิ่งนิยมมากเท่าใด ก็จะยิ่งเป็นการสนับสนุนให้เด็กถูกทำร้ายมากขึ้นเท่านั้น

หลังการผลิตสื่อลามกเด็กส่วนหนึ่งจะถูกเผยแพร่ออกไปสู่ตลาด อีกส่วนหนึ่งจะถูกเก็บไว้ดูส่วนตัว สื่อลามกเด็กส่วนใหญ่จะใช้เด็กจริงๆเป็นผู้แสดง บางส่วนเป็นภาพเด็กที่สร้างขึ้น (Morphing) ภาพการ์ตูน ภาพเด็กในคอมพิวเตอร์ ภาพตัดต่อโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่สามารถตกแต่งให้ผู้ใหญ่กลายเป็นเด็ก หรือใช้ศีรษะเด็กไปติดกับตัวผู้ใหญ่ เป็นต้น สื่อเหล่านี้มีส่วนในการกระตุ้นความต้องการทางเพศของบางกลุ่มคนที่นิยมบริโภคสื่อลามกเด็ก เขาเหล่านี้ต้องการให้สิ่งที่อยู่ในสื่อเกิดขึ้นกับตนในโลกแห่งความเป็นจริง และหากเขาไม่สามารถจัดการกับความต้องการดังกล่าวได้ ก็อาจมีส่วนผลักดันให้เขากระทำความผิดหรือก่ออาชญากรรมอื่นๆ ตามมากับบุคคลอื่นๆ ในสังคม โดยเฉพาะเด็ก

สำหรับผู้ที่ครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นการส่วนตัวก็เป็นกลุ่มหนึ่งที่เราไม่ควรมองข้ามเช่นกัน จากสถิติทางอาชญากรรมพบว่าคนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่เคยกระทำละเมิดทางเพศต่อเด็ก⁷² หรือกำลังจะกระทำละเมิดต่อเด็ก⁷³ สื่อลามกเด็กที่แพร่กระจายออกไปถือเป็นปัจจัยสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดการล่วงเกินทางเพศต่อเด็กอย่างไม่อาจประเมินความเสียหายได้

ยกตัวอย่างเช่น สถิติของ Chicago Police ปี 1984 พบว่าผู้กระทำความผิดที่ถูกจับกุมฐานครอบครองสื่อลามกเด็ก มักสะสมภาพที่ตนกำลังมีเพศสัมพันธ์กับเด็กอยู่ เป็นหลักฐานว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำการละเมิดต่อเด็กเองด้วย⁷⁴

⁷² Carol Livingston, Protecting children online, p. 17.

⁷³ John Carr, "Child pornography," a contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, Yokohama, Japan, 17-20 December 2001, p. 15.

⁷⁴ Ibid.

สถิติของ US Customs พบว่าผู้ที่ซื้อสื่อลามกเด็กอย่างน้อย 80% เป็นผู้ที่กระทำละเมิดต่อเด็ก และในส่วนที่เหลือนั้นคือผู้ที่ยังไม่ถูกจับกุม⁷⁵

สถิติของ US Postal Inspection Service 1997 36% ของผู้ที่ถูกจับกุมในความผิดฐานใช้จดหมายในการแสวงประโยชน์ทางเพศต่อเด็กจำนวน 828 รายนั้น เป็นผู้ที่กระทำการละเมิดทางเพศต่อเด็กด้วยตนเอง⁷⁶

นายRobin Lloyd ผู้เขียนหนังสือเรื่อง For Money or Love: Boy Prostitution in America ในช่วงปี ค.ศ. 1970-1980 ได้กล่าวไว้ว่า สื่อลามกเด็กมีผลต่อธุรกิจการค้าประเวณีเด็กอย่างมาก⁷⁷

มีการประมาณการว่าคดีข่มขืนในสหรัฐอเมริการาวล้านคดีเกิดขึ้นเพราะการข่มขืน หรือได้รับอิทธิพลอย่างสูงจากการดูสื่อลามก⁷⁸ ซึ่งรวมถึงสื่อลามกเด็กด้วย จากรายงานของตำรวจมักพบสื่อลามกชนิดใดชนิดหนึ่งอยู่ในครอบครองของผู้ต้องหาคดีข่มขืนเสมอ⁷⁹ ในสายตาของอาชญากรมองเด็กเหล่านี้เป็นเพียงวัตถุและเครื่องมือในการระบายความต้องการทางเพศของตนเท่านั้น

กลุ่มผู้บริโภคสื่อลามกเด็กที่น่าเป็นห่วงอีกกลุ่มหนึ่งคือ เด็กและเยาวชนด้วยตัวเอง ซึ่งส่วนใหญ่จะรับสื่อนี้ผ่านทางหนังสือการ์ตูน อินเทอร์เน็ต ซึ่งให้ข้อมูลที่ผิดๆในเรื่องเพศ เช่น ในหนังสือการ์ตูนลามก วาดเรื่องราวของเด็กผู้หญิงคนหนึ่งเดินอยู่ในชอยนุ่งกระโปรงสั้น และมีผู้ชายในชอยบอกว่านุ่งสั้นยั่วเหลือเกิน อย่างนี้จัดการดีกว่า แล้วก็จุดเข้าไปเรียงคิวกัน แล้วภาพออกมาเป็นการล่วงเกิน มีผู้ชายหลายคนเข้ามารุมโทรม แล้วผู้หญิงก็พูดว่า รู้ว่าดีอย่างนี้ให้ทำตั้งนานแล้ว นี่เป็นเรื่องของการข่มขืน แต่กลับสื่อออกมาว่าเป็นเรื่องที่คุณผู้หญิงชอบ ทำนองว่าวันหลังให้ทำอีก เดี่ยวถ้า

⁷⁵ Ibid.

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Luke Ford, *A history of X*, p. 150.

⁷⁸ ร้อยตำรวจโท เอกรัตน์ ทิศเจริญ, “ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามการควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งลามก: ศึกษากรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติวิทยาลัย, 2544), หน้า 33.

⁷⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 84.

เดินผ่านมามากก็ต้องจุดนะ เกิดคำถามขึ้นมาว่าหากผู้ชายที่อ่านหนังสือตรงนี้ โดยเฉพาะเด็ก เขาจะรู้สึกอย่างไร คงคิดว่าจริง ๆ แล้วผู้หญิงต้องการเช่นนั้น เพียงแต่ทำไมพูดเท่านั้นเอง และนำเหตุการณ์นี้ไปใช้กับชีวิตจริง

ในสายตาขององค์กรอาชญากรรม สื่อลามกเด็กยิ่งแพร่กระจายออกไปและเป็นที่ยอมรับมากเท่าใด ก็ยิ่งเป็นการสนับสนุนธุรกิจการค้าเด็กและคำประเวณีเด็กของตนเองมากขึ้น องค์กรเหล่านี้จึงพยายามทุกวิถีทางที่จะใช้สื่อลามกเด็ก เป็นเครื่องมือส่งเสริมการขายโดยมิได้คำนึงถึงความถูกต้องและศีลธรรมอันดีแต่ประการใด

2.3.2.2 ความเสื่อมของมาตรฐานศีลธรรมในสังคม

มาตรฐานศีลธรรมในสังคม หมายถึง มาตรฐานของความประพฤติที่ดี ที่ชอบในสายตาของสมาชิกในสังคม ซึ่งก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามยุคสมัย เมื่อเราพิจารณาถึงประเด็นสื่อลามกเด็กนี้จะพบว่ามีผลคล้ายคลึงกับปัญหาสังคมอื่นๆ เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาบ่อนการพนัน กล่าวคือ แต่เดิมการเสพสื่อลามกถือเป็นการขัดต่อหลักคำสอนทางศาสนาอย่างรุนแรง ในสังคมที่เคร่งศาสนาการนำเสนอเรื่องราวทางเพศเป็นเรื่องที่อันตรายน่ากลัว โดยเฉพาะความต้องการทางเพศที่ผิดปกติเช่นสื่อลามกเด็กนี้ ผู้นำทางศาสนาในหลายประเทศอ้างว่าสื่อลามกจะล่อลวงให้ผู้บริโภคก้าวล่วงเข้าสู่การละเมิดศีลธรรม และละเมิดต่อคำสั่งสอนของพระเจ้าหรือศาสดาในแต่ละศาสนา และในท้ายที่สุดแล้วจะทำให้ศีลธรรมของคนในสังคมเสื่อมทรามลง⁸⁰ แต่การใช้หลักศีลธรรมกับสังคมในยุคปัจจุบันจะมีจุดอ่อนคือ ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานี้ก็รู้สึกว่ารู้อะไรไม่ใช่ ไม่สนใจกับการแก้ปัญหา ส่วนผู้บริโภคสื่อลามกเด็กนั้นก็รู้สึกเหมือนติดอยู่ในกับดัก ยิ่งเสพยิ่งต้องการมากขึ้น ทั้งที่ใจก็รู้ดีว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ก็พยายามหาเหตุผลมาทำให้กลายเป็นความชอบธรรมในการเสพขึ้นมา เช่น การอ้างว่า การเสพและแพร่กระจายสื่อลามกเด็กเป็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เป็นสิทธิส่วนบุคคล เป็นการช่วยลดการก่ออาชญากรรมทางเพศในสังคม พยายามหาตัวร่วมมากขึ้นด้วยการการตั้งกลุ่ม พยายามแพร่กระจายสื่อลามกเด็กให้ออกไปอย่างกว้างขวางที่สุดเท่าที่จะทำได้ จนกระทั่งทำให้ค่านิยม มาตรฐานทางศีลธรรมในประเด็นดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไปในที่สุด โดยมิได้คำนึงถึงว่าความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อใครบ้าง

⁸⁰ จงกลณี โตสกุลวงศ์, “การวิเคราะห์ว่าทกรมการให้ความหมายสื่อสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย,” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542), หน้า 4.

ในเชิงจิตวิทยาพบว่า สื่อลามกเด็กมีส่วนทำให้ผู้กระทำละเมิดทางเพศต่อเด็กรู้สึกแน่ใจว่า การที่ตนเองมีความปรารถนาในตัวเด็กเป็นความคิดที่ถูกต้อง เนื่องจากสื่อลามกเด็กส่วนใหญ่มักจะ สื่อออกมาในทำนองที่ว่าเด็กมีความสุขและสนุกไปกับประสบการณ์ทางเพศที่ตนเองได้รับ⁸¹ และถูก ใช้เป็นเครื่องมือในการลดมาตรฐานทางศีลธรรมในจิตใจ หรือจิตสำนึกผิดชอบของเด็กที่ได้เสพสื่อนี้ ต่อไปด้วย โดยผู้นั้นจะเห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องธรรมดา⁸² และถูกล่อลวงให้มีเพศสัมพันธ์กับผู้ละเมิด ในที่สุด

ผู้เขียนไม่เห็นด้วยกับแนวความคิดที่ให้มีการเผยแพร่สื่อลามกเด็กอย่างเสรีโดยอ้างว่าใน สังคมก็มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนสื่อลามกเด็กกันอย่างกว้างขวางอยู่แล้ว เนื่องจากความคิดเช่นนี้มี ได้มุ่งแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ เป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และบิดเบือนความจริงซึ่งไม่อาจทำให้ ปัญหาที่ลดลงได้ อีกทั้งเราต้องไม่ลืมว่าแท้จริงสื่อลามกเด็กถือเป็นการละเมิดสิทธิเด็กอย่างชัดเจน การสนับสนุนให้มีการเผยแพร่สื่อลามกเด็กเท่ากับเป็นการสนับสนุนให้มีการละเมิดสิทธิเด็กอย่าง เสรีด้วย

และจากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า เด็กถือเป็นประชากรกลุ่มพิเศษในสังคมที่ควรได้รับการ ปกป้องคุ้มครองโดยเฉพาะในเรื่องเพศ เนื่องจากเป็นกลุ่มที่อ่อนแอ และได้รับความกระทบกระเทือน ง่าย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ขาดประสบการณ์และการยับยั้งชั่งใจ ดังนั้น หากปล่อยให้ปัญหา สื่อลามกเด็กกลุกลามใหญ่โต เด็กในสังคมก็จะได้รับค่านิยม มาตรฐานทางศีลธรรมก็บิดเบือนไป เด็ก ที่เคยตกเป็นเหยื่อ หรือเด็กที่ไม่ได้รับการดูแลอย่างดีจากผู้ใหญ่ ก็เป็นเหมือนระเบิดเวลาที่จะทำร้าย คนรอบข้างได้ทุกเมื่อ แม้แต่เด็กที่เป็นผู้บริโภคสื่อลามกเด็กเองก็เช่นกัน สื่อลามกเด็กที่เสพเข้าไป จะเป็นเหมือนตัวอย่างของพฤติกรรมทางเพศที่เด็กจะนำไปเลียนแบบ เช่น การมีความสัมพันธ์ทาง เพศในวัยเรียน การมีพฤติกรรมสำส่อน การอยู่กินกันก่อนแต่งงาน เป็นต้น หากไม่รีบทำการควบคุมต่อด้านสื่อลามกเด็กมาตรฐานทางสังคมก็จะยิ่งเสื่อมลงไปเรื่อยๆ ในกลุ่มคนรุ่นถัดๆ ไป

⁸¹ Carol Livingston, Protecting Children Online, p. 17.

⁸² Agnes Fournier de Saint - Maur, "The Sexual Abuse of Children via the Internet: A new Challenge for INTERPOL," Paper presented at the International Conference Combating Child Pornography on the Internet, Vienna, 29 September – 1 October 1999.

2.3.2.3 ประเด็นการคุ้มครองสิทธิเด็กกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ประเด็นนี้ถือเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันอย่างรุนแรง มีการแบ่งความเห็นออกเป็น 2 ฝ่าย คือ

ฝ่ายแรกเห็นว่า บุคคลควรมีสิทธิเสรีภาพในการครอบครองสื่อลามกเด็ก และแลกเปลี่ยนสื่อเหล่านั้นกับผู้อื่นได้ตามหลักเรื่องเสรีภาพในการแสดงออก (Freedom of Expression) ตามข้อ 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

อีกฝ่ายเห็นว่า สิทธิเด็กเป็นสิทธิที่ควรได้รับความคุ้มครอง และให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก ตามหลักการในข้อ 3⁸³ ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ดังนั้นการกระทำใดๆอันเกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กไม่ว่าจะเป็นการครอบครองหรือการแลกเปลี่ยนสื่อเหล่านั้น แม้เป็นการครอบครองโดยส่วนตัวหรือการแลกเปลี่ยนโดยมิใช่ในเชิงพาณิชย์ก็ถือเป็นความผิด อีกทั้งจากหัวข้อที่กล่าวถึงผลกระทบต่อสื่อลามกเด็กก็แสดงให้เห็นแล้วว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กก็ถือว่าเป็นการละเมิดเด็กในทางอ้อมเช่นเดียวกัน อีกทั้งยังมีรายงานว่าผู้ที่ครอบครองสื่อลามกเด็กก็เป็นผู้ที่มีโอกาสกระทำละเมิดทางเพศต่อเด็กต่อไป

จริงอยู่ที่บุคคลควรมีเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจำเป็นต่อการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในอินเทอร์เน็ต แต่การทารุณกรรมทางเพศต่อเด็ก การทำอนาจารเด็กและการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ไม่ว่าจะเกิดในชีวิตจริงหรือในอินเทอร์เน็ตนั้นเป็นคนละประเด็นกับเสรีภาพในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพราะในขณะที่ผู้ใหญ่มีสิทธิเข้าถึงสื่ออย่างเสรี เด็กก็มีสิทธิจะได้รับความคุ้มครองและหน้าที่และความรับผิดชอบในการคุ้มครองเด็กนั้นเป็นของผู้ใหญ่ทุกคน

⁸³ ข้อ 3 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า

“1. ในการกระทำทั้งปวงที่เกี่ยวกับเด็ก ไม่ว่าจะกระทำโดยสถาบันสังคมสงเคราะห์ของรัฐหรือเอกชน ศาลยุติธรรม หน่วยงานฝ่ายบริหาร หรือองค์กรนิติบัญญัติ ผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเป็นลำดับแรก”

เสรีภาพในการแสดงออกไม่ใช่สิทธิที่จะใช้อย่างไม่มีขอบเขต กติกาสากลของสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิหน้าที่ของพลเมืองได้กำหนดสิทธิหลายประการเอาไว้ซึ่งเป็นสิทธิที่ไม่มีข้อจำกัดหรือไม่อาจถูกลบล้างได้ แต่สิทธิในการแสดงออกไม่ได้อยู่ภายใต้กรอบนี้ มาตรา 19 ของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองได้กล่าวถึงสิทธิในการแสดงออกไว้ดังนี้

ข้อ 19 แห่งกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองบัญญัติว่า

“(1) บุคคลทุกคนมีสิทธิที่จะถือเอาความเห็นใดก็ได้โดยปราศจากการแทรกสอด

(2) บุคคลทุกคนมีสิทธิในเสรีภาพแห่งการแสดงออก สิทธินี้รวมถึงเสรีภาพที่จะแสวงหา รับ และกระจายข่าวและความคิดเห็นทุกรูปแบบ โดยไม่คำนึงถึงพรมแดน ทั้งนี้ไม่ว่าด้วยวาจาเป็นลายลักษณ์อักษร หรือการตีพิมพ์ในรูปของศิลปะหรือโดยอาศัยสื่อประการอื่นตามที่ประสงค์”

แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นการใช้สิทธินี้ต้องกระทำโดยมีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นพิเศษด้วย ดังที่กล่าวไว้ใน (3)

“(3) การใช้สิทธิตามที่บัญญัติในวรรค 2 ของข้อนี้ ต้องเป็นไปโดยมีหน้าที่เป็นพิเศษ และความรับผิดชอบจึงตกอยู่ใต้ข้อจำกัดตัดทอนบางเรื่องแต่ทั้งนี้ต้องบัญญัติไว้ในกฎหมายและจำเป็นแก่

(ก) การเคารพในสิทธิหรือชื่อเสียงของบุคคลอื่น

(ข) การรักษาความมั่นคงของชาติ หรือความสงบเรียบร้อย หรือการสาธารณสุข หรือศีลธรรม”

จากที่กล่าวข้างต้นแสดงว่า สิทธิในการแสดงออกในหลักกฎหมายระดับสากลนั้นมิใช่สิ่งที่ไม่มีการจำกัด และเป็นสิ่งที่ต้องสมดุลกับสิทธิเด็กที่จะได้รับการปกป้องจากการทารุณกรรมทางเพศและการถูกละเมิดความเป็นส่วนตัวด้วย

แต่ในความเป็นจริงก็มีบางกรณีศาลตัดสินให้ฝ่ายที่สนับสนุนเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเป็นฝ่ายชนะ เช่น คดี R. v. Sharpe Asharoff และคดีAttorney General. Rt al. v. Free Speech Coalition et al.⁸⁴ ซึ่งทั้ง 2 คดีนี้ชี้ให้เห็นถึงข้อสังเกตบางอย่างในเรื่องการตอบสนองของสังคมเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก กล่าวคือปัจจุบันทั่วโลกมีความเห็นตรงกันว่าสมควรจะมีการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยไม่ต้องคำนึงถึงเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เนื่องจากสิ่งนี้ถือเป็นการ

⁸⁴ โปรดดูรายละเอียดของคดีในบทที่ 4

ละเมิดสิทธิเด็กอย่างรุนแรงถึงขั้นเป็นอาชญากรรม ซึ่งแตกต่างจากกรณีสื่อลามกผู้ใหญ่ทั่วไป แต่ในกรอบสื่อลามกเด็กนั้น ก็ยังมีบางส่วนของคลุมเครือ (Grey Area) นั่นคือส่วนของประเด็นการครอบครองสื่อลามกเด็กโดยส่วนตัว เพราะยังไม่มีผลการวิจัยที่สรุปชัดเจนว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กจะเป็นเหตุให้ผู้ครอบครองก่ออาชญากรรมทางเพศกับเด็กอื่นๆ และประเด็นการสร้าง หรือครอบครอง หรือแพร่กระจายสื่อลามกเด็กที่เกิดจากการสร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ เนื่องจากบางฝ่ายมีความเห็นว่าไม่น่าจะเป็นความผิด เพราะไม่มีผู้เสียหาย ไม่มีการกระทำละเมิดจริง การตีความคำว่า "เด็ก" หรือ "สื่อลามกเด็ก" ให้ครอบคลุมในจุดนี้ถือว่ากว้างเกินไป จึงทำให้ยังมีคนจำนวนมากไม่เห็นด้วยกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กใน 2 กรณีที่กล่าวมา

ประเด็นเกี่ยวกับการครอบครองสื่อลามกเด็กนั้น ในปัจจุบันถือเป็นประเด็นปัญหาทางกฎหมายที่สำคัญ ในแง่มุมของกฎหมายระหว่างประเทศได้มีการกำหนดให้การครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิด แต่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการครอบครองดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยเจตนาพิเศษคือเพื่อวัตถุประสงค์ในเชิงการค้า มิได้ครอบคลุมถึงการครอบครองโดยส่วนตัว⁸⁵ ในขณะที่กฎหมายภายในได้มีการแสดงถึงความเห็นที่หลากหลาย บ้างก็เห็นว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กนั้นไม่มีความผิดตามกฎหมาย บ้างก็เห็นว่าเป็นความผิด บ้างก็เห็นว่าเป็นความผิดเฉพาะเมื่อมีเจตนาครอบครองเพื่อการค้า จากการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่ประเทศต่างๆ มิได้กำหนดให้การครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิด เนื่องจากประเทศเหล่านั้นใช้หลักเกณฑ์ทางกฎหมายร่วมกันระหว่างสื่อลามกเด็กและสื่อลามกผู้ใหญ่ ดังนั้นหากกำหนดว่าการครอบครองสื่อลามกเป็นความผิดทางกฎหมายก็มักจะมีการแสดงต่อต้านอย่างมาก เนื่องจากขัดกับหลักเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็ก ล้วนแล้วแต่เป็นเหตุให้เกิดการละเมิดเด็กทั้งสิ้น ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม การครอบครองสื่อลามกเด็กมีส่วนสนับสนุนให้เกิดการผลิต และการทำร้ายเด็ก ไม่มีเหตุผลใดๆ ที่สามารถทำให้การครอบครองสื่อลามกเด็กแม้

⁸⁵ Art.3(1)(c) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "Each State Party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal or penal law, whether such offences are committed domestically or transnationally or on an individual or organized basis:

(c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling or possessing for the above purposes child pornography as defined in article 2."

เพียงส่วนตัวชอบธรรมขึ้นมาได้ ส่วนสื่อลามกเด็กที่ผลิตมาจากคอมพิวเตอร์ ทำให้เกิดเด็กปลอมขึ้น ก็มีส่วนในการสร้างค่านิยมการเห็นเด็กเป็นวัตถุทางเพศ และอาจเป็นเหตุให้ใครบางคนไปละเมิด เด็กทางเพศต่อไป ซึ่งไม่ว่าผลนั้นจะพบมากหรือน้อยก็สมควรจะป้องกันไว้ก่อน เพราะผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสิ่งเหล่านี้มากที่สุดคือ เด็กผู้ซึ่งเราสมควรจะปกป้องมากที่สุด ผู้บริโภคจะอ้างเสรีภาพ และความพึงพอใจของตนเองโดยเพิกเฉยต่อความเดือดร้อนของผู้อื่นและสังคมได้อย่างไร

2.4 สถานการณ์ปัญหาสื่อลามกเด็กในปัจจุบัน

2.4.1 สถานการณ์ปัญหาสื่อลามกเด็กในบางประเทศ

สำหรับสถานการณ์สื่อลามกเด็กในประเทศต่าง ๆ นั้น ดูเหมือนว่าจะได้รับความสนใจน้อยที่สุดในบรรดาการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กกรณีอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการค้าเด็ก หรือการค้าประเวณีเด็ก จากรายงานประจำปีของECPAT จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าข้อมูลหรือการรายงานสถานการณ์ของแต่ละประเทศเกี่ยวกับปัญหาสื่อลามกเด็กนั้นมีน้อยมาก ประเทศที่ให้ความสำคัญกับปัญหานี้มักเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นประเทศแถบทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรปตะวันตก และตะวันออก ส่วนประเทศแถบทวีปแอฟริกา และตะวันออกกลางแทบไม่มีรายงานในเรื่องนี้เลย

แต่ถึงกระนั้นเองปัญหานี้ก็มิได้ถูกเพิกเฉยไปเสียทีเดียวโดยเฉพาะกรณีสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต ดังที่ทุกคนก็ทราบแล้วว่าปัญหานี้มิได้เป็นปัญหาของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น ประเทศที่ไม่มีรายงานสถานการณ์ไม่ได้หมายความว่าไม่มีปัญหา เนื่องจากเครือข่ายของธุรกิจนี้ครอบคลุมไปทุกที่ในโลก แม้ไม่ใช่ประเทศที่เป็นแหล่งผลิต ส่งออก นำเข้า ฯลฯ ก็ต้องอยู่ภายใต้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ประเทศต่าง ๆ จึงไม่อาจเพิกเฉยต่อปัญหานี้ได้

ยกตัวอย่างเช่น ในประเทศแถบเอเชียพบว่า ชาวต่างชาติมักเดินทางเข้าไปในประเทศกัมพูชาเพื่อหาเด็กมาเป็นเหยื่อในการผลิตสื่อลามกเด็กเพื่อนำสื่อที่ผลิตได้เผยแพร่ในอินเทอร์เน็ตหรือขายต่อไป ในฮ่องกงมีรายงานว่าคนฮ่องกงนิยมใช้บัตรเครดิตในการชำระค่าบริการเพื่อจะดูภาพลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตเป็นอย่างมาก โดยที่เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถดำเนินการใดๆได้ เนื่องจากการกระทำความผิดไม่ได้ผิดกฎหมายในฮ่องกง แม้ว่าในประเทศศรีลังกาอินเทอร์เน็ตจะไม่แพร่หลายนัก แต่ก็เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศนี้เป็นแหล่งผลิตสื่อลามกเด็กที่สำคัญ โดยมักผลิตออกมาในรูปแบบนิตยสารและวิดีโอ ประเทศอีกประเทศหนึ่งที่มีชื่อเสียงในวงการสื่อลามกเด็กคือประเทศญี่ปุ่น จากสถิติพบว่าร้อยละ 40 ของสื่อลามกในเว็บไซต์ของญี่ปุ่นเป็นสื่อลามกเด็ก และร้อยละ

ละ 80 ของเว็บไซต์สื่อลามกเด็กทั้งหมดทั่วโลกมาจากประเทศญี่ปุ่น เราสามารถหาสื่อลามกเด็กได้ง่ายมากในประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากมีวางจำหน่ายอยู่ทั่วไป แต่ปัจจุบันรัฐบาลญี่ปุ่นก็ได้พยายามอย่างยิ่งในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กนี้ ส่วนในประเทศฟิลิปปินส์นั้นถือเป็นแหล่งสำคัญของสื่อลามกเด็กในเตอร์เน็ตเลยทีเดียว แต่กลับมีปัญหาขาดแคลนกฎหมายที่นำมาบังคับใช้ และเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ผลิตสื่อลามกเด็กในฟิลิปปินส์ใช้ทั้งอินเทอร์เน็ต โทรศัพท์มือถือ และเพจเจอร์ในการซื้อขายแลกเปลี่ยนสื่อลามกเด็ก นิตยสารสำหรับผู้ที่นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็กสามารถหาได้ง่ายพอๆกับการหาเด็กที่มีเพศสัมพันธ์ด้วย

ในทวีปอเมริกา นั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาดูเหมือนว่าจะมีกฎหมายเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กที่ทันสมัยและครอบคลุมมากที่สุดประเทศหนึ่ง แต่กลับประสบปัญหาสำคัญคือ ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายเหล่านั้นได้ เนื่องจากศาลได้ตีความว่าขัดกับรัฐธรรมนูญของประเทศที่คุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นโดยเฉพาะประเด็นการครอบครองสื่อลามกเด็ก และการตีความคำว่าสื่อลามกเด็กครอบคลุมถึงเด็กที่สร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ และการติดต่อภาพศีรษะเด็กกับร่างกายของผู้ใหญ่ ซึ่งประเทศแคนาดาเองก็ประสบปัญหาทำนองเดียวกันนี้เช่นกัน และการดำเนินกิจการให้บริการอินเทอร์เน็ตนั้นไม่จำเป็นต้องขออนุญาตจากรัฐก่อน ทำให้ไม่สามารถควบคุมได้ แต่ก็ยังมีข้อดีตรงที่มีผู้ประกอบการหลายรายยินดีที่จะออกนโยบายเกี่ยวกับการตรวจสอบเนื้อหาในเว็บไซต์ต่างๆที่มาใช้บริการอยู่

ในทวีปออสเตรเลีย โดยเฉพาะประเทศออสเตรเลียประสบปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มผู้นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ซึ่งถือเป็นกลุ่มที่เข้มแข็งมาก และมีเครือข่ายโยงใยกับกลุ่มผู้ที่มีรสนิยมเดียวกันนี้ในทวีปอเมริกา และยุโรปด้วย กิจกรรมที่เป็นที่นิยมอย่างมากจนกลายเป็นแฟชั่น คือการผลิตสื่อลามกเด็กด้วยตนเอง จะสังเกตได้ว่าเจ้าหน้าที่จะสามารถสืบและพบสื่อลามกเด็กจำนวนมากจากกลุ่มเหล่านี้ ส่วนในประเทศนิวซีแลนด์ก็มีรายงานถึงสถิติการพบสื่อลามกเด็กสูงขึ้นถึงร้อยละ 500 ในปี 2000 ที่ผ่านมา รัฐบาลนิวซีแลนด์เห็นความสำคัญกับปัญหานี้มาขึ้นอย่างมากและดำเนินมาตรการขั้นเด็ดขาดกับผู้กระทำผิด

ส่วนในทวีปยุโรปนั้น กฎหมายประเทศอิตาลีบัญญัติว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กถือเป็นความผิด ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็สามารถจับกุมผู้กระทำความผิดได้เป็นจำนวนมาก โดยการจับกุมครั้งใหญ่ที่สุด คือ กรณีสโมสร Wonderland สมาชิกเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถพบและจับกุมผู้กระทำความผิดชาวอิตาลีเสียได้ และสามารถยึดภาพลามกเด็กไว้ได้ทั้งสิ้น 180,000 ภาพ ในปี 1998 ศาลประเทศเนเธอร์แลนด์ตัดสินว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิดตามกฎหมาย หลังจากที่รัฐบาลถูก

ต่อต้านประเด็นนี้มามาก แต่ในกรณีอื่นๆที่ยังไม่ชัดเจนเช่นสื่อลามกเด็กที่ถูกสร้างขึ้นนั้น รัฐบาลจะยังไม่ตัดสินใจในเรื่องนี้จนกว่ากฎหมายระหว่างประเทศจะมีความชัดเจนมากกว่านี้ ในประเทศนอร์เวย์นโยบายเกี่ยวกับเรื่องนี้ของรัฐบาลให้ความสนใจแต่สื่อลามกเด็กในรูปแบบที่สามารถจับต้องได้ เช่น นิตยสาร วีดีโอ เป็นต้น ประเทศสวีเดนกำลังพยายามกำหนดให้การครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิดโดยเริ่มต้นจากการแก้ไขรัฐธรรมนูญก่อน ส่วนในประเทศเบลเยียมนั้นประสบปัญหาที่บางบริษัทนั้นปล่อยให้เด็กเซ็นสัญญาถ่ายแบบกับบริษัท แต่สุดท้ายก็จบลงที่การถ่ายภาพลามก ปัจจุบันตามกฎหมายเบลเยียมถือว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิดอาญา และความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนั้นได้รับการบรรจุอยู่ในฐานความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้

2.4.2 สถานการณ์ปัญหาสื่อลามกเด็กในประเทศไทย

ปัญหาสื่อลามกเด็กเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งของประเทศไทยซึ่งมักเป็นแหล่งที่ผู้ผลิตสื่อลามกเด็กชอบเข้ามาหาเด็กเป็นแบบถ่ายภาพลามก เนื่องจากเด็กไทยเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศอย่างมากทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย โดยอาจเดินทางเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว เช่าอพาร์ทเมนต์อยู่ในย่านต่างๆ พร้อมทั้งชักชวนและหรือซื้อบริการทางเพศจากเด็กไทย เด็กเหล่านั้นจะอาศัยอยู่กับผู้ผลิตสื่อลามกเด็กนั้นเลยตลอดช่วงเวลาที่อยู่ในประเทศไทย มีการสร้างสัมพันธ์กับเด็กโดยพาไปเที่ยวต่างจังหวัด ห้างสรรพสินค้า ซื้ของเล่น ของกิน หรือเสื้อผ้าให้ เด็กที่ตกเป็นเหยื่อนั้น อาจจะเป็นโสเภณีเด็ก เด็กจรจัด เด็กขายพวงมาลัย เด็กในสลัม ฯลฯ ซึ่งส่วนใหญ่มีฐานะยากจนจากนั้นก็มีการถ่ายภาพการล่วงละเมิดทางเพศของเด็ก อาจจะเป็นภาพวิตถาร มีการทรมานทางเพศกับเด็ก จากนั้นผู้กระทำความผิดจะส่งภาพเผยแพร่ให้กับลูกค้าหรือสมาชิกที่มีอยู่ทั่วโลกผ่านทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งมีการจำหน่ายวัตถุลามกผ่านทางเว็บไซต์ของตัวเองอีกด้วย

หากผู้ผลิตอยู่ในฐานะขององค์กรอาชญากรรมก็ไม่เป็นการยากเลยที่จะหาเด็กมาเป็นแบบ เนื่องจากในประเทศไทยก็ถือเป็นแหล่งสำคัญของการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็กข้ามชาติอยู่แล้ว เด็กเหล่านี้จะถูกส่งไปตามเครือข่ายอาชญากรรม การผลิตสื่อลามกเด็กถือเป็นส่วนหนึ่งของวงจรธุรกิจนี้อยู่แล้ว

ในแง่ของผู้บริโภค กระแสวัฒนธรรมจากต่างประเทศที่มาพร้อมกับการพัฒนาทางเทคโนโลยีก็มีส่วนสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ขึ้นมาในสังคมไทย คือ สื่อลามกที่มีแพร่กระจายทั่วไปโดยเฉพาะในอินเทอร์เน็ต คนไทยมิได้ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการหาความรู้อย่างที่ควรจะเป็น หากแต่ใช้เพื่อความบันเทิงทั้งสิ้น และความบันเทิงที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือเรื่องเพศ ความแตกต่าง

ระหว่างแนวคิดของสังคมไทยที่ถือว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องน่าอาย กับเสรีภาพในการแสดงข้อมูลข่าวสารมีมากเหลือเกิน ผู้คนต่างก็อยากตอบสนองความกระหายใคร่รู้ของตนเองอย่างลับๆ อินเทอร์เน็ตจึงเป็นช่องทางที่น่าสนใจ ไม่มีใครทราบว่าเป็นใคร ยิ่งหากก็ยิ่งพบ ยิ่งอยากรู้มากขึ้น สื่อลามกทั่วไปก็ไม่สามารถตอบสนองได้เท่าที่ควร ผู้บริโภคจึงแสวงหาสิ่งที่แปลกออกไปเรื่อยๆ สื่อลามกเด็กก็เป็นส่วนหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการ ปัจจุบันกลุ่มผู้บริโภคสื่อลามกเด็กไม่ได้จำกัดอยู่ในหมู่ผู้ที่มีเพศสัมพันธ์กับเด็กหรือกลุ่มรักร่วมเพศเท่านั้น แต่ได้ขยายลูกลามไปถึงบุคคลทั่วไปที่มีเคยคิดว่าตนเองชอบบริโภคสื่อเหล่านี้มาก่อนเลย ด้วยเหตุนี้เองประเทศไทยจึงมีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาลูกลามกเด็กให้หมดไปจากสังคม ก่อนที่จะสายเกินไป

จากที่กล่าวมาทั้งหมดแสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าปัญหาลูกลามกเด็กนั้นนับวันจะยิ่งทวีความรุนแรงและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น เราทุกคนต่างได้รับผลกระทบจากปัญหานี้ทั้งสิ้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดการให้ลูกลามกเด็กหมดไป แต่โดยสภาพปัญหานี้ชี้ให้เห็นว่าปัญหาลูกลามกเด็กมิได้เพียงเกิดขึ้นในเขตดินแดนของแต่ละรัฐเท่านั้น หากแต่ลูกลามกใหญ่โตกลายเป็นเครือข่ายกระจายอยู่ทั่วโลก ดังนั้นมาตรการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของประเทศต่างๆ จึงยังไม่เพียงพอ ต้องอาศัยการกำหนดมาตรฐานร่วมของสังคมระหว่างประเทศ และการร่วมมือกันในการควบคุมสื่อลามกเด็กอย่างจริงจังจากทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นรัฐ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรเอกชน ภาคเอกชน และชุมชน ซึ่งรายละเอียดจะได้กล่าวถึงในบทต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

การควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศ

การควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กนั้น แต่เดิมมิได้มีการกล่าวถึงในระดับระหว่างประเทศ เพราะถือว่าเป็นเรื่องภายในของแต่ละรัฐที่ต้องจัดการเอง โดยรัฐมักจะออกมาตรการมาในรูปแบบของกฎหมายอาญาที่มีเนื้อหาห้ามการผลิต และจำหน่ายสื่อลามกผู้ใหญ่ทั่วไป ต่อมาภายหลังเมื่อปัญหาทวีความรุนแรงมากขึ้นกลายเป็นอาชญากรรมที่มีลักษณะข้ามชาติ และมีการตื่นตัวด้าน สิทธิมนุษยชนมากขึ้น นานาประเทศจึงได้ร่วมกันคิดหามาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา

ในบทนี้ผู้เขียนมุ่งศึกษาถึงพัฒนาการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยใช้การประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้าทั้งสองครั้งมาเป็นจุดสำคัญในการลำดับเหตุการณ์ และจะทำการแจกแจงมาตรการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศในปัจจุบัน ทั้งมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นๆ ซึ่งตอนท้ายจะทำการวิเคราะห์ว่ามาตรการเหล่านั้นเพียงพอต่อการรองรับปัญหาดังกล่าวหรือไม่

3.1 พัฒนาการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศ

3.1.1 ก่อนการประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ปี ค.ศ. 1996 ณ กรุงสต็อกโฮล์ม

ปัจจุบันถือเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่าประเทศต่างๆไม่สามารถแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็กได้โดยลำพัง ความพยายามในการแก้ไขปัญหาในระดับระหว่างประเทศ เริ่มต้นให้เห็นได้ชัดเจนตั้งแต่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 คือในปี ค.ศ. 1989 สหประชาชาติได้มีมติรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก¹ (Convention on the Rights of the Child) เพื่อใช้เป็นมาตรฐานขั้นต่ำที่สุดในการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยในอนุสัญญานี้ได้มีการนิยามคำว่า “เด็ก” ว่าหมายถึงมนุษย์ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี² มีการกำหนดการป้องกันการแสวงประโยชน์จากเด็ก รวมถึงการเยียวยา

¹ ขณะนี้มีเพียง 2 ประเทศเท่านั้นที่ยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญานี้ คือ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศโซมาเลีย

² ข้อ 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "...เด็ก หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น"

และฟื้นฟูเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้ และในส่วนที่บัญญัติโดยตรงถึงเรื่องสื่อลามกเด็กนี้ได้แก่อข 34³ ซึ่งได้เรียกร้องให้รัฐภาคีดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศและมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกันการแสวงประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งลามกอนาจาร สำหรับคำว่า "มาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง" นั้นอาจสามารถพิจารณาได้จากข 19⁴ ของอนุสัญญาเดียวกันนี้คือ หมายถึงมาตรการด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษา และรวมถึงกระบวนการที่มีประสิทธิผลสำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคม และการป้องกันในรูปแบบอื่น ในส่วนของการบังคับใช้ตามอนุสัญญานี้จะถูกตรวจสอบโดยคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งรัฐภาคีมีพันธะที่จะต้องส่งรายงานสถานการณ์สิทธิเด็กและการบังคับใช้อนุสัญญานี้ในระดับชาติแก่คณะกรรมการภายในสองปีนับจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคี และทุกๆห้าปีหลังจากนั้น⁵ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องกฎหมาย นโยบายของรัฐ กลไกการบังคับใช้กฎหมาย การจัดการด้านข้อมูล และการให้ความร่วมมือ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้มีใช้เฉพาะกับภาครัฐเท่านั้น แต่รวมถึงภาคเอกชน องค์กรเอกชน และเยาวชนด้วย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่แต่ละรัฐจะต้องมีการปฏิรูปนโยบาย กฎหมายภายในประเทศ กระบวนการในภาคปฏิบัติต่างๆที่สอดคล้องกับหลักการของสิทธิเด็ก สหประชาชาติจึงแต่งตั้งบุคคลขึ้นมาดำรงตำแหน่งเพื่อแบ่งเบาภาระใน

³ ข 34 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบเพื่อการนี้ รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศ และมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

(ค) การแสวงประโยชน์จากเด็กในการแสดงลามกอนาจาร และที่เกี่ยวข้องกับสิ่งลามกอนาจาร"

⁴ ข 19 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า

"(1) รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ด้านนิติบัญญัติ บริหาร สังคม และการศึกษา

(2) ตามแต่จะเหมาะสม มาตรการคุ้มครองเช่นว่านี้ ควรรวมถึงกระบวนการที่มีประสิทธิภาพสำหรับการจัดตั้งแผนงานทางสังคม ในอันที่จะให้การสนับสนุนที่จำเป็นแก่เด็กและบุคคลซึ่งเด็กนั้นอยู่ในความดูแล ตลอดจนกระบวนการที่มีประสิทธิผลในรูปแบบอื่น..."

⁵ ข 44(1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ โดยผ่านเลขาธิการสหประชาชาติในเรื่องมาตรการต่างๆที่รัฐบาลรับเอา ซึ่งทำให้สิทธิที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญานี้บังเกิดผล และในเรื่องความคืบหน้าของการใช้สิทธิเหล่านั้น

ก) ภายในสองปี นับจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง

ข) ทุกๆห้าปี หลังจากนั้น"

การตรวจสอบการเหล่านั้น เช่น The UN Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography⁶

นอกจากนี้ตามThe Programme of action for the Pervention of Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography ก็ได้วางมาตรการสำหรับกรณีสื่อลามกเด็ก โดยอาศัยหลักกฎหมายตามข้อ 19 และข้อ 34 ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งมาตรการเหล่านั้น นอกจากจะเรียกร้องให้รัฐตระหนักถึงความต้องการข้อมูล การศึกษา มาตรการทางกฎหมาย และความร่วมมือในทางระหว่างประเทศยังต้องการให้⁷

- ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพิ่มความสำคัญของการสืบหาสื่อลามกเด็กเพื่อเป็นการป้องกันการละเมิดสิทธิเด็กทางหนึ่ง
- เรียกร้องให้รัฐบัญญัติให้การผลิต จำหน่าย และครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นอาชญากรรม
- ควรมีการประชาสัมพันธ์กฎหมายและโทษของสื่อลามกเด็กให้เป็นที่ทราบทั่วกัน

มีข้อน่าสังเกตว่าในช่วงนี้ปัญหาสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตยังไม่รุนแรงนัก สื่อลามกเด็กมักจะอยู่ในรูปของวิดีโอ และเกมคอมพิวเตอร์มากกว่า และคำนิยามของสื่อลามกเด็กของคณะทำงานก็กำหนดขอบเขตแค่นี้เพียง สื่อที่เห็นได้ และได้ยินได้ ไม่มีการกล่าวถึง เด็กที่ถูกปลอมขึ้นมา

ต่อมาเนื่องจากเทคโนโลยีได้พัฒนามากขึ้น ทำให้รูปแบบของการทำสื่อลามกเด็กเปลี่ยนแปลงไป การที่สื่อลามกเด็กเข้าไปในอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดปัญหาในเรื่องเขตอำนาจรัฐที่ไม่รู้ว่

⁶ ตำแหน่งนี้มีขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1990 ภายหลังจากที่มีอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน ที่ 1990/68 มีหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวน หาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็กทั่วโลก และเสนอรายงานดังกล่าวต่อสมัชชาใหญ่สหประชาชาติ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน พร้อมทั้งคำแนะนำในการปกป้องสิทธิต่อไป โดยคำแนะนำนี้จะมุ่งเน้นให้รัฐ หน่วยงานต่างๆในสหประชาชาติ และองค์กรเอกชนต่างๆ นำไปปฏิบัติ 10 ปีที่ผ่านมานี้มีผู้ดำรงตำแหน่งเป็นSpecial Rapporteur ในด้านนี้ทั้งสิ้น 3 คน คือ ศาสตราจารย์วิทิต มันทารณ์ (ปี ค.ศ. 1991 - 1994) Ms.Ofelia Celcetas-Santos (ปี ค.ศ. 1994 - 2001) และผู้ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน คือ Mr.Juan Miguel Petit (ปี ค.ศ. 2001 - ปัจจุบัน) [<http://www.unhchr.ch/html/menu2/6/crc/treaties/status-opsc.htm>]

⁷Vitit Muntarhorn, "Promotion and Protection of the Rights of the Child" Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Pornography and Child Prostitution, Forty-ninth Session Agenda Item 101, UN Doc.A/49/478 (5 October 1994).

รัฐใดมีอำนาจในการจัดการ และควรใช้มาตรฐานของกฎหมายรัฐใดในการดำเนินคดี รายงานของ Special Rapporteur จึงแก้ไขคำนิยามเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก โดยแยกสื่อทางภาพ ออกจากสื่อทางเสียง เพื่อให้สามารถเข้าใจสภาพปัญหาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำงานง่ายขึ้น⁸ และคำนิยามดังกล่าวยังมีการขยายขอบเขตไปยังสื่อที่ทำเลียนแบบเด็กด้วย (simulated) พร้อมกันนี้ก็ยังมี การเรียกร้องให้มีการประณามผู้ครอบครองสื่อลามกเด็กให้รุนแรงเท่ากับผู้ที่ผลิตและจัดจำหน่าย⁹

ในส่วน of สื่อลามกเด็กทางเสียงนั้นจะไม่รวมถึงการเสนอบริการทางเพศผ่านทางโทรศัพท์เนื่องจากปัญหานี้จะอยู่ในขอบข่ายของการค้าประเวณีเด็กมากกว่า

แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก คือ แม้ว่าทุกฝ่ายจะตระหนักว่าปัญหาการละเมิดเด็กทางเพศจะเกิดขึ้นทุกหย่อมหญ้า แต่ปัญหาดังกล่าวก็ใหญ่และไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในเขตอำนาจของแต่ละรัฐเท่านั้น จึงทำให้เกิดคำถามตามมามากมายว่า ควรจะทำอย่างไรต่อไป¹⁰ ซึ่งต่อมาทั่วโลกก็ได้ร่วมกันประชุมเพื่อหาทางออกอย่างจริงจังในการประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ปี 1996

3.1.2 การประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ปี ค.ศ. 1996 ณ กรุงสต็อกโฮล์ม

ภายหลังจากที่ใช้บังคับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไประยะหนึ่งก็พบว่า หลักการในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องสื่อลามกเด็กโดยตรงในข้อ 34 และข้อ 19 นั้น ค่อนข้างจะเป็นหลักการทั่วไป ไม่เจาะจงเพียงพอที่จะกำหนดมาตรการทาง

⁸ Ofelia Calcetas-Santos, "Rights of the Child" Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Pornography and Child Prostitution, Fifty-second Session Item 20(b) of the Provisional Agenda E/CN.4/1996/100 (17 January 1996).

⁹ Ofelia Calcetas-Santos, "Promotion and Protection of the Rights of the Child" Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Pornography and Child Prostitution, Fiftieth Session Agenda Item 112, A/50/456 (20 September 1995).

¹⁰ Ofelia Calcetas-Santos, "Promotion and Protection of the Rights of Children" Interim report prepared by the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights on the sale of children, child prostitution and child pornography, Fifty-first session Agenda item 106, UN Doc. A/51/456 (7 October 1996).

ภาคปฏิบัติที่ชัดเจนได้จึงเป็นเหตุให้เกิดการประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศ โดยมีขอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ กรุงสต็อกโฮล์ม (The First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm) ซึ่งจัดขึ้นในปี ค.ศ. 1996 ระหว่างวันที่ 27 - 31 สิงหาคม ซึ่งการประชุมระดับโลกครั้งนี้มีข้อนำสังเกตตรงที่การประชุมนี้ไม่ใช่การประชุมของสหประชาชาติ จึงทำให้ค่อนข้างยืดหยุ่นในเรื่องแบบแผน และเป็นการประชุมระหว่างผู้แทนของรัฐบาลกว่า 120 ประเทศ องค์การระหว่างประเทศอย่าง UNICEF, INTERPOL เป็นต้น องค์การเอกชนจำนวนมาก และตัวแทนเยาวชน ที่ประชุมได้มีมติรับประกาศและวาระปฏิบัติที่รับรองในการประชุมครั้งนี้ (The Stockholm Declaration and Agenda for Action) และเนื่องจากคณะทำงานได้มีการปรับปรุง พัฒนาข้อบทและโครงการปฏิบัติการนี้มาก่อนแล้วทั้งในระดับทวีภาคีและภูมิภาคไม่ว่าจะเป็นทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแปซิฟิก ทวีปแอฟริกา และตะวันออกกลาง ทวีปลาตินอเมริกาและแคริบเบียน ทวีปยุโรปตะวันออก และตะวันตก และกลุ่มประเทศแมกซิโก แคนาดา และสหรัฐอเมริกา ทำให้ทุกฝ่ายที่เข้าร่วมประชุมมีมติรับตั้งแต่วันแรกของการประชุม และการประชุมนี้ก็ดำเนินการไปด้วยความราบรื่นอย่างยิ่ง มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่แต่ละฝ่ายได้ทำเพื่อต่อต้านปัญหานี้

การประชุมในครั้งนี้ได้รับการยกย่องว่าเป็นพัฒนาการที่สำคัญในการปกป้องสิทธิเด็ก ถือเป็นภาระที่หนักหน่วงให้ประชาคมโลกตระหนักถึงปัญหาและเห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็กเชิงพาณิชย์¹¹

ในส่วนของประกาศของการประชุมครั้งนี้สามารถสรุปหลักการได้ดังนี้

- ยอมรับให้มีการให้ความสำคัญต่อการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กให้มากขึ้น และมีการสนับสนุนทรัพยากรในการนี้อย่างเพียงพอ
- พัฒนาความร่วมมือที่เข้มแข็งระหว่างรัฐและภาคอื่นๆของสังคม และสร้างความแข็งแกร่งของครอบครัว
- บัญญัติให้การแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กเป็นความผิดทางอาญา และลงโทษต่อผู้กระทำความผิด ขณะเดียวกันก็ต้องแน่ใจว่าเหยื่อผู้เคราะห์ร้ายจะไม่ถูกลงโทษไปด้วย
- มีการทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย โครงการ และปฏิบัติการที่เหมาะสมในการกำจัดการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็ก
- บังคับใช้กฎหมาย นโยบาย โครงการ และปฏิบัติการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็ก และสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และสร้างความร่วมมือระหว่างผู้บังคับใช้กฎหมาย

¹¹ Ibid.

- ส่งเสริมการรับ การปฏิบัติตาม และเผยแพร่กฎหมาย นโยบาย โครงการ และ ปฏิบัติการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็ก รวมถึงกลไกที่สอดคล้องกับสิ่งเหล่านั้น ด้วย
- พัฒนาและปฏิบัติตามแผนและแผนปฏิบัติการในการป้องกันการแสวงประโยชน์ ทางเพศกับเด็ก และช่วยเหลือเด็กที่เป็นเหยื่อในการฟื้นฟูและประสานให้เด็กสามารถกลับเข้าไป สู่สังคมได้อีก
- สร้างบรรยากาศในการปกป้องเด็กจากแสวงประโยชน์ทางเพศโดยครอบครัว ผ่านทางการศึกษา การรวมพลังของสังคม และกิจกรรมต่างๆ
- รวบรวมกลุ่มต่างๆเพื่อให้ความช่วยเหลือรัฐในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ ทางเพศกับเด็ก
- ยกระดับการมีส่วนร่วมของเยาวชนเองในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทาง เพศกับเด็ก

สำหรับวาระปฏิบัติเกี่ยวกับการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กได้วางหลัก เกณฑ์ไว้โดยให้มีการประสานงานและความร่วมมือทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น และ ระดับภูมิภาคหรือระหว่างประเทศ มีมาตรการเกี่ยวกับการป้องกัน มาตรการปกป้อง มาตรการ ฟื้นฟูและการให้เด็กมีส่วนในการแก้ไขปัญหาด้วย ซึ่งหลักสำคัญ 5 ประการที่ปรากฏในวาระ ปฏิบัตินี้ คือ¹²

1. การประสานการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับ ระหว่างประเทศ
2. การดำเนินมาตรการป้องกันผ่านทางระบบการศึกษาทั้งภาคบังคับ และไม่บังคับ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายจะตระหนักถึงสิทธิของตนและปัญหาที่เกิดขึ้น
3. ในด้านการปกป้องเด็กนั้นจะทำผ่านทาง การเพิ่มความแข็งแกร่งและการพัฒนา กฎหมาย และนโยบาย รวมทั้งแผนบังคับใช้กฎหมายและความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศ
4. การฟื้นฟูเด็กและการนำเด็กกลับคืนสู่สังคมนั้นจะกระทำผ่านกระบวนการที่ไม่ใช่เชิง ลงโทษ

¹² ECPAT, "1996-1997 Commercial Sexual Exploitation of Children," A Report on the Implementation adopted at the First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, Stockholm, Sweden, 28 August 1996, pp. 1-2.

5. สนับสนุนให้เด็กมีส่วนร่วมมากขึ้น ทั้งนี้รวมถึงเด็กที่เป็นเหยื่อ และครอบครัวของเขา เพื่อให้เขาสามารถที่จะนำเสนอมุมมองของเขาในการปกป้องเด็กด้วยกันจากการแสวงประโยชน์ทางเพศในเชิงการค้า

และที่สำคัญเพื่อให้เกิดการบังคับใช้วาระปฏิบัติ (Agenda for Action) จากการประชุมครั้งนี้อย่างแท้จริง ECPAT และ UNICEF ได้ทำการจัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินและรายงานสถานการณ์ของแต่ละภูมิภาค องค์การระหว่างประเทศ และองค์กรเอกชนต่างๆภายหลังจากที่ลงนามรับวาระในการประชุมครั้งนี้ไปปฏิบัติแล้ว

ภายหลังจากที่ได้เริ่มมีการปฏิบัติตามประกาศและวาระปฏิบัติที่รับรองในการประชุมครั้งนี้ ความเปลี่ยนแปลงต่างๆเกี่ยวกับการควบคุมต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กก็เริ่มปรากฏเด่นชัดขึ้น ความตกลงในการประชุมครั้งนี้ถือเป็นการยกระดับความสำคัญของการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กอย่างมากทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ผู้ที่ทำงานทางด้านนี้ไม่ว่าจะเป็นองค์การระหว่างประเทศหรือองค์กรเอกชนต่างได้รับความร่วมมือมากขึ้น ปฏิบัติงานได้ง่ายขึ้นเนื่องจากแต่ละฝ่ายต่างรู้ว่าตนเองต้องทำอะไร และแม้บางประเทศอย่าง คอสตาริกาที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมที่กรุงสต็อกโฮล์มก็รับแผนปฏิบัติไปปฏิบัติในอีกแง่มุมหนึ่งก็เกิดมีการประสานงานระหว่างองค์การระหว่างประเทศ (the CRC Committee, the UN Special Rapporteur on the sale of Children, UNICEF, UNDP, ILO, IOM, INTERPOL) องค์กรเอกชน (ECPAT, Focal Point on Sexual Exploitation of Children) หรือแม้แต่ภาคเอกชน (กลุ่มอุตสาหกรรมทางคอมพิวเตอร์ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต อุตสาหกรรมท่องเที่ยว) เกิดเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลในเรื่องนี้ต่อกัน หรือแม้กระทั่งการออกหลักเกณฑ์มาควบคุมกันเองของภาคเอกชน (Code of Conduct) หรือการเปิดโอกาสให้เด็กได้ออกมาแสดงความคิดเห็นของเขามากขึ้นก็ล้วนแล้วแต่เป็นผลมาจากการประชุมครั้งนี้ทั้งสิ้น

ในด้านกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายนั้น จะเห็นได้ว่าการทำความเข้าใจตามมาทั้งในระดับระหว่างประเทศ และระดับภายในประเทศ อย่างเช่น พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก (Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography) ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป หรือองค์การตำรวจสากล (INTERPOL) ก็ได้ออกข้อมติที่เกี่ยวกับการค้าสื่อลามกเด็กระหว่างประเทศ¹³ ซึ่งมีใจความหลักคือการทำให้รัฐสมาชิกตระหนักถึงปัญหาสื่อลามกเด็ก และเน้นให้รัฐสมาชิกบัญญัติให้

¹³ Resolution No AGN/65/RES/9 ซึ่งออกในการประชุม The ICPO-Interpol General Assembly ณ เมืองอันทาลยา ระหว่างวันที่ 23-29 ตุลาคม ค.ศ. 1996

ความผิดในฐานะต่างๆที่เกี่ยวข้องกับวงจรการค้าสื่อลามกเด็กเป็นความผิดทางอาญาตามกฎหมายภายในของรัฐนั้นๆเพื่อที่จะสามารถลงโทษผู้กระทำความผิดเหล่านั้นได้ ทั้งนี้ต้องไม่ละเลยที่จะคำนึงถึงเทคโนโลยีใหม่ๆ และในบทบัญญัติดังกล่าวจะต้องมีการกำหนดให้รัฐสามารถยึดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดนั้นๆได้ ในหลายประเทศมีการปฏิรูปกฎหมายนโยบาย และแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวกับด้านนี้โดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นในแง่ของการป้องกันมิให้เกิดการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็ก การปกป้องเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ การฟื้นฟูและการนำเด็กที่เป็นเหยื่อการแสวงประโยชน์ทางเพศกลับคืนสู่สังคม การให้เด็กมีส่วนร่วมในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศมากขึ้น การสร้างกลไกความร่วมมือในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็ก เป็นต้น

อนุสัญญาฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก

ต่อมาในปี ค.ศ. 1998 ได้มีการเปิดให้ลงนามในอนุสัญญาฉบับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก (The ILO Convention No. 182 concerning the Prohibition and Immediate Elimination of the Worst Form of Child Labour) สำหรับอนุสัญญานี้ คำว่า “รูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก” นั้นหมายรวมถึงการแสวงประโยชน์จากเด็กในการผลิตสื่อลามกหรือการแสดงลามกด้วย¹⁴ นอกจากนี้ในส่วนทำอนุสัญญาฉบับดังกล่าวยังมีข้อเสนอแนะแนบท้ายด้วย ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งของอนุสัญญาขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization – ILO) ข้อเสนอแนะนี้มีลักษณะเป็นการตีความบทบัญญัติบางเรื่องของอนุสัญญาเพื่อให้แนวทางการนำอนุสัญญาไปบังคับใช้ให้มีความชัดเจนและเป็นธรรมยิ่งขึ้น ซึ่งอนุสัญญาฉบับที่ 182 นี้มีข้อเสนอแนะฉบับที่ 190 แนบท้ายมาด้วย ปัจจุบัน(3 มีนาคม ค.ศ. 2003)มีประเทศสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ 134 ประเทศได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาและข้อเสนอแนะนี้แล้ว¹⁵

¹⁴ Art. 3(b) of The ILO Convention No. 182 concerning the Prohibition and Immediate Elimination of the Worst Form of Child Labour said "For the purpose of this Convention, the worst forms of Child labour comprises the use, procuring or offering of a child...for the production of pornography or for pornographic performance;"

¹⁵ ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาและข้อเสนอแนะนี้แล้วเมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2001 และประเทศล่าสุดที่ได้ให้สัตยาบันได้แก่ Kazakhstan (26 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2003) [<http://ilolex.ch:1567/cgi-lex/ratifce.pl?c182>]

ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของอนุสัญญานี้ในการห้ามไม่ให้มีและการขจัดโดยทันที ประเทศสมาชิกจะต้องกำหนด “แผนการดำเนินงาน” (Programs of Action) ขึ้นเพื่อเป็นกรอบในการดำเนินการ โดยมีวัตถุประสงค์ในเรื่องการระบุ และประณามรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก การป้องกันมิให้เด็กเข้าไปเกี่ยวข้อง หรือนำเด็กออกมาจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงาน การคุ้มครองเด็กจากการถูกตบตีและจัดให้เด็กได้รับการฟื้นฟูสภาพและบูรณาการกลับคืนสู่สังคม โดยอาศัยมาตรการที่ตอบสนองความจำเป็นของเด็กในด้านการศึกษา ร่างกาย และจิตใจ การให้ความสนใจพิเศษแก่เด็กอายุน้อย เด็กหญิง ปัญหาสภาพงานที่ปกปิด ซึ่งเด็กหญิงมีความเสี่ยงพิเศษ การระบุให้เข้าถึงและการดำเนินงานร่วมกับชุมชนที่เด็กมีความเสี่ยงเป็นพิเศษ เด็กกลุ่มอื่นที่มีความเปราะบางหรือความต้องการพิเศษ การระบุให้เข้าถึงและดำเนินงานร่วมกับชุมชนที่เด็กมีความเสี่ยงเป็นพิเศษ การให้ข่าวสาร กระตุ้นจิตสำนึก และระดมพลังสาธารณชน และกลุ่มที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเด็กและครอบครัวของเด็ก¹⁶

แผนงานดำเนินการนี้จะถูกจัดทำขึ้นโดยมีการหารือระหว่าง 3 ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ หน่วยงานของรัฐ องค์กรนายจ้าง และองค์กรลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงความเห็นของเด็กที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก และครอบครัวของเด็ก และกลุ่มอื่นๆที่เกี่ยวข้อง¹⁷

นอกจากนี้ต้องมีมาตรการที่มีประสิทธิภาพและการกำหนดเวลาแน่นอน ตลอดจนมีความต่อเนื่องในเรื่องการป้องกันมิให้เด็กเข้าไปเกี่ยวข้องในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก การจัดให้มีความช่วยเหลือโดยตรงที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อนำเด็กออกจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก เพื่อการฟื้นฟูสภาพเด็กและบูรณาการกลับเข้าสู่สังคม การให้หลักประกันว่าเด็กทุกคนที่ถูกนำออกจากรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก สามารถเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคิดรวมไปถึงการฝึกอบรมอาชีพที่ไม่คิดมูลค่าในกรณีที่ เป็นไปได้และเหมาะสม การระบุตัวและให้ความช่วยเหลือแก่เด็กที่มีความเสี่ยงเป็นพิเศษ และการคำนึงถึงสถานการณ์พิเศษของเด็กหญิง¹⁸

¹⁶ กมลินทร์ พินิจกุลดล, "การคุ้มครองสิทธิเด็กเกี่ยวกับการใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก", วารสารกฎหมาย, 20 (ตุลาคม 2543): 165.

¹⁷ เรื่องเดียวกัน

¹⁸ เรื่องเดียวกัน

ประการสุดท้ายต้องมีมาตรการที่เหมาะสมเพื่อให้อนุสัญญามีผลในทางปฏิบัติโดยส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศที่เข้มแข็ง การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แผนงานขจัดความยากจน และการให้การศึกษาย่างทั่วถึง¹⁹

ในการบังคับใช้ตามบทบัญญัติของอนุสัญญาจะต้องมีการรวบรวมข่าวสารโดยละเอียด และข้อมูลสถิติเกี่ยวกับลักษณะและขอบเขตของการใช้แรงงานเด็ก ข้อมูลนี้ควรแยกตามเพศ กลุ่มอายุ อาชีพ สาขาของกิจกรรม สถานะในการจ้างงาน การศึกษาในโรงเรียน มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการละเมิดบทบัญญัติของประเทศเกี่ยวกับการห้ามและการจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก การรวบรวมข้อมูลข่าวสารนั้นจะต้องคำนึงถึงสิทธิความเป็นส่วนตัว และมีการแจ้งไปยังสำนักงานแรงงานระหว่างประเทศเป็นประจำ มีการจัดตั้งหรือกำหนดกลไกที่เหมาะสมเพื่อตรวจสอบการดำเนินการ มีหลักประกันว่าเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจะให้ความร่วมมือ มีการดำเนินการในเรื่องเร่งด่วนในด้านการรวบรวมและแลกเปลี่ยนข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมาย มีการติดตามและดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด มีการบัญญัติว่ารูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็กเป็นการกระทำความผิดทางอาญา มีการบังคับให้ลงโทษในกรณีที่มีการละเมิดบทบัญญัติ มีการนำมาตรการอื่น ๆ มาใช้ซึ่งเกี่ยวกับการใช้ข่าวสารปลุกจิตสำนึกแก่กลุ่มต่างๆ การส่งเสริมบทบาท การมีส่วนร่วม และฝึกอบรมขององค์กรนายจ้าง ลูกจ้าง และประชาชน การอบรมเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงาน และเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย การดำเนินคดีคนสัญชาติของประเทศสมาชิกซึ่งกระทำความผิดเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุด แม้ว่าการกระทำความผิดที่เพิ่มขึ้นในประเทศอื่น การปรับปรุงระเบียบวิธีปฏิบัติต่างๆ ให้ง่ายและเหมาะสม การส่งเสริมการกำหนดนโยบายต่างๆ เพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาการตรวจตรา และเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดี และบทบัญญัติของกฎหมาย การกำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเฉพาะสำหรับการร้องเรียน การกำหนดมาตรการที่เหมาะสมเพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษา การสร้างงานและการฝึกอบรมอาชีพสำหรับบิดามารดา และผู้ใหญ่ในครอบครัวของเด็กที่ทำงาน และการสร้างความตระหนักแก่บิดามารดาในเรื่องปัญหาของเด็กที่ทำงานในสภาพเช่นนั้น²⁰

สิ่งหนึ่งซึ่งสามารถสังเกตได้อย่างชัดเจนในช่วงเวลานี้ คือ ความเคลื่อนไหวของประชาคมโลกในเรื่องสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต เนื่องจากปัญหาดังกล่าวได้ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทุกฝ่ายต้องเร่งระดมความคิดเห็นอย่างหนักเพื่อจะหาทางรับมือกับปัญหานี้ Special Rapporteur เรียกร้องให้ทุกฝ่ายหันมาสนใจกับปัญหานี้อย่างจริงจัง แก้ไขคำนิยามสื่อลามกเด็กที่มีอยู่ในกฎหมายภายใน และการขยายขอบเขตของความหมายคำว่า "สื่อลามกเด็ก" ให้ครอบคลุมถึงสื่อ

¹⁹ เรื่องเดียวกัน

²⁰ เรื่องเดียวกัน

ลามกเด็กที่ทำปลอมขึ้น หรือทำจากโปรแกรมตัดต่อภาพ แม้ว่ากรณีเหล่านี้จะไม่มีเหยื่อผู้เสียหาย หรือผู้เสียหายไม่ได้ถูกละเมิดทางเพศจริงๆ แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อสังคมได้²¹

การประชุมผู้เชี่ยวชาญระดับโลกเพื่อหาทางควบคุมการเผยแพร่สื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ต

ในส่วนของการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะนั้น องค์การตำรวจสากลแห่งโลก (INTERPOL) และองค์กรเอกชน ECPAT ได้ร่วมกันจัดการประชุมผู้เชี่ยวชาญระดับโลกเพื่อหาทางควบคุมการเผยแพร่สื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ต (Child Pornography on the Internet Expert Meeting) ณ เมืองลียง ประเทศฝรั่งเศส ในระหว่างวันที่ 28-29 พฤษภาคม ค.ศ. 1998 ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญทางด้านสื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย ด้านการปราบปราม ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต และผู้เชี่ยวชาญด้านอินเทอร์เน็ตจากประเทศต่างๆทั่วโลก โดยเฉพาะจากประเทศในทวีปยุโรปและทวีปอเมริกาเหนือรวมทั้งสิ้น 59 คน ในการประชุมได้มีการแบ่งกลุ่มประชุมย่อยเชิงปฏิบัติการออกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้²²

- กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement)
- กลุ่มผู้ให้บริการทางอินเทอร์เน็ต (Internet Service Providers – ISPs)
- กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO Working Group)
- กลุ่มด้านกฎหมายและนโยบาย (Law and Policy)

ในการประชุมกลุ่มย่อยดังกล่าวได้มีการเสนอความเห็นและคำแนะนำในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการกระทำดังกล่าว เพื่อให้ประเทศต่างๆนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเน้นบทบาทของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรเอกชน ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต หรือแม้แต่ประชาชนเองก็ตาม

²¹ Ofelia Calcetas - Santos, "Rights of the Child" Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Pornography and Child Prostitution, Fifty-third Session Item 21(b) of the Provisional Agenda E/CN.4/1997/95/Add.2. (25 August - 2 September 1997).

²² วันชัย รุจนวงศ์, "สรุปรายงานการประชุมผู้เชี่ยวชาญระดับโลกเพื่อต่อต้านการเผยแพร่สื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ต," เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการ เรื่อง สื่อลามกและการค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต: มะเร็งร้ายที่กำลังทำลายเยาวชนไทย จัดโดยสถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด, 16 กรกฎาคม 2541.

ปีต่อมาการประชุมผู้เชี่ยวชาญนี้จัดขึ้น ณ สำนักงานใหญ่ของ UNESCO ประเทศฝรั่งเศส เมืองปารีส ระหว่างวันที่ 18-19 พฤษภาคม ค.ศ. 1999 การประชุมดังกล่าวมีชื่อว่า "The Expert Meeting on : Sexual Abuse of Children, Child Pornography and Paedophilia on the Internet: an International Challenge" ในการประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมกว่า 300 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านเด็กและการปกป้องเด็ก ผู้เชี่ยวชาญด้านอินเทอร์เน็ต ผู้ประกอบวิชาชีพเกี่ยวกับสื่อ องค์กรบังคับใช้กฎหมาย และตัวแทนจากภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะหาหนทางในการต่อสู้กับสื่อลามกเด็ก และผู้นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็กในอินเทอร์เน็ต โดยในที่สุดท้ายที่ประชุมได้มีมติรับรองประกาศและวาระปฏิบัติ

ตามประกาศดังกล่าวได้ปรากฏสาระสำคัญดังนี้

- แวดวงเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตได้เจริญเติบโตไปอย่างกว้างขวาง แต่ในความเป็นจริงมีเด็กเพียง 5 % จากทั่วโลกที่สามารถได้รับประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต ในขณะที่มีเด็กจำนวนมากที่ตกเป็นเหยื่อการล่วงละเมิดทางเพศโดยบรรดาผู้นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก และผู้ผลิตสื่อลามกเด็ก
- มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องรู้ถึงเนื้อหา การเข้าถึง และจำนวนคนที่บริโภคข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตให้มากขึ้น ไม่เพียงแต่เฉพาะจำนวนและกิจกรรมต่างๆของบรรดาผู้ที่นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็กเท่านั้น
- การปกป้องเด็กจากพิษภัยของอินเทอร์เน็ตถือเป็นคนละประเด็นกับการควบคุมเนื้อหาในอินเทอร์เน็ต (Internet Censorship) ไม่ถือเป็นการขัดต่อหลักเกี่ยวกับเสรีภาพต่างๆไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการเข้าถึงข้อมูล และสิทธิส่วนบุคคล
- การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และการปฏิบัติตามวาระปฏิบัติซึ่งจะกล่าวถึงต่อไป

ในส่วนของวาระปฏิบัตินั้นได้นั้นถึงบทบาทของ UNESCO เกี่ยวกับปัญหานี้ แต่ก็ไม่ละเอียดที่จะกล่าวถึงบทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น รัฐ หน่วยงานระหว่างประเทศ ภาคอุตสาหกรรม ฝ่ายการศึกษา พ่อแม่ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และสื่อ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษาวิจัย การสร้างความตระหนัก และการป้องกันปัญหา

- UNESCO สมควรที่จะเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนข้อมูล และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างๆ
- สนับสนุนให้เกิดเครื่องมือ วิธีการใหม่ๆในการต่อต้านสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต และการรณรงค์ให้สังคมเห็นถึงอันตรายของสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต
- สร้างค่านิยมในการปกป้องเด็กในสังคมอินเทอร์เน็ต

2. ด้านหลักเกณฑ์ และกฎหมาย

- สนับสนุนให้มีการออกกฎหมายและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านสื่อลามกเด็ก ซึ่งรวมถึงประเด็นการครอบครองสื่อลามกเด็กด้วย
- สนับสนุนให้ภาคเอกชนออกหลักเกณฑ์มาควบคุมกันเองไม่ว่าจะเป็น ประมวลจริยธรรมผู้ประกอบการวิชาชีพ การกำหนดบทบาทที่ชัดเจนของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับปัญหาผู้นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก
- มีการศึกษาประเด็นทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็ก และผู้นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็กในอินเทอร์เน็ต

หลังจากนั้นก็มีการประชุมระหว่างประเทศเกี่ยวกับการต่อต้านสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตอีก ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย ในระหว่างวันที่ 29 กันยายน ถึง 1 ตุลาคม ค.ศ. 1999 ซึ่งมีเป้าหมายที่จะ²³

- สร้างความเข้มแข็งให้กับความร่วมมือระหว่างผู้ใช้บังคับกฎหมาย ศาลและกระบวนการยุติธรรม
- จัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพแก่อุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต
- หาทางที่จะทำให้สายด่วน (Hotline) มีประสิทธิภาพมากขึ้น เสริมสร้างเครือข่ายให้เข้มแข็งและจัดตั้งสายด่วนอื่นๆต่อไป

ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีการออกข้อผูกพันร่วมกรุงเวียนนาในการต่อต้านสื่อลามกเด็ก (The Vienna Commitment against Child Pornography on the Internet) โดยมีหลักการสำคัญดังต่อไปนี้²⁴

- ต้องมีการจัดการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กให้สิ้นซาก ซึ่งรวมถึงการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กในอินเทอร์เน็ตด้วย
- มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะเกิดพันธมิตรในระดับโลกที่เข้มแข็ง โดยเกิดจากการรวมตัวกันของทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็น ภาครัฐ ภาคอุตสาหกรรม ภาคสังคม ครอบครัว และเด็ก
- จะต้องกำหนดอย่างครอบคลุมทั่วทั้งโลกให้การแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กเป็นความผิดทางอาญา ขณะที่เด็กที่ตกเป็นเหยื่อนั้นจะไม่ถูกดำเนินคดีไปด้วย

²³ "Vienna Commitment against Child Pornography on the Internet," Conclusions and Recommendations of the International Conference Combating Child Pornography on the Internet, 29 September to 1 October 1999, Hofburg, Vienna, p. 2.

²⁴ Vitit Muntarbhorn, "Child Sexual Exploitation as a Key Challenge for the new Millenium", วารสารกฎหมาย, 20(ตุลาคม 2543): 11.

- ควรจะมีการสร้างให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้เกิดความตระหนักอย่างรุนแรง และมีการจัดการอบรมเพิ่มศักยภาพในการทำงานของคนเหล่านั้นด้วย
- ควรจะมีระบบกฎหมายที่เอื้อต่อความอ่อนไหวของเด็ก โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ

พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก

พัฒนาการที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก คือ ในวันที่ 25 พฤษภาคม ค.ศ. 2000 สมัชชาใหญ่สหประชาชาติได้มีมติเอกฉันท์รับ(Adopt)พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก 2 ฉบับ คือ พิธีสารว่าด้วยความเกี่ยวพันของเด็กในความขัดแย้งกันด้วยกำลังอาวุธ (Optional Protocols to the Convention on the Rights of the Children on the Involvement of Children in Armed Conflict) และพิธีสารว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก²⁵ (Optional Protocols to the Convention on the Rights of the Children on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography) โดยพิธีสารทั้ง 2 ฉบับนี้ แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าอีกระดับของความพยายามในการทำให้หลัก(norm) ที่มีอยู่เดิมเข้มแข็ง และสามารถบังคับใช้ได้จริง เพื่อที่จะปกป้องเด็กกลุ่มที่เสี่ยงต่อการถูกทำร้ายและสมควรได้รับความสนใจจากสังคมโลกอย่างเต็มที่²⁶

ในพิธีสารทั้ง 2 ฉบับนี้มุ่งหวังที่จะกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศ และการให้ความช่วยเหลือในการเยียวยาและฟื้นฟูเด็กที่ตกเป็นเหยื่อกลับคืนสู่สังคม รัฐต่างๆสามารถให้สัตยาบัน (Ratified) พิธีสารดังกล่าวโดยไม่จำเป็นต้องเป็นภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก พิธีสารนี้ได้นำหลักการส่วนหนึ่งมาจากอนุสัญญาระดับที่ 182 ว่าด้วยการห้ามและการดำเนินการโดยทันทีเพื่อขจัดรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก (The ILO Convention (No. 182) on the Worst Forms of Child Labor) ซึ่งผ่านมติของที่ประชุมแรงงานระหว่างประเทศ (The International Labor Conference) เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน ค.ศ. 1999 ที่เรียกร้องให้รัฐภาคี

²⁵ ปัจจุบันพิธีสารฉบับนี้มีผลใช้บังคับแล้ว มีรัฐลงนามในพิธีสารฉบับนี้ทั้งสิ้น 102 รัฐ และมีรัฐที่ให้สัตยาบันแล้วทั้งสิ้น 49 รัฐ ส่วนประเทศไทยยังไม่ได้ลงนามหรือให้สัตยาบันใดๆ

²⁶ Micheal J. Dennis, "Current Development: Newly Adopted Protocols to the Convention on the Rights of the Child," The American Journal International Law 94 (October 2000): 789.

ยุติการนำเด็กเข้ามามีส่วนในข้อพิพาททางอาชญากรรม การค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก การผลิตและการนำเด็กเข้ามามีส่วนในการแสดงสื่อลามก²⁷

ในส่วนของพิธีสารว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวข้องกับเด็กนั้น เป็นการเพิ่มเติมอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 34 – 35 และรวบรวมหลักการสำคัญจากการประชุมระดับระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องไว้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต (The International Conference on Combating Child Pornography on the Internet) ซึ่งจัดขึ้นในกรุงเวียนนา เมื่อ ค.ศ. 1999 และการปฏิบัติตามข้อบทของโครงการสำหรับการป้องกันการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก และคำประกาศและวาระปฏิบัติที่รับรองในการประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบเพื่อการค้า (The Implementation of the Provisions of the Programme of Action for the Prevention of the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography and the Declaration and Agenda for Action) ซึ่งจัดขึ้น ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ระหว่างวันที่ 27 – 31 สิงหาคม ค.ศ. 1996 มีทั้งสิ้น 17 ข้อ โดยมีสาระสำคัญ เช่น

ข้อ 1 เกี่ยวกับการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กถือเป็นสิ่งต้องห้าม รวมถึงการค้าบุตรบุญธรรม การค้าอวัยวะและการค้าแรงงานเด็กด้วย

ข้อ 2 ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “การค้าเด็ก” “การค้าประเวณีเด็ก” และ “สื่อลามกเด็ก” ไว้

ข้อ 3 การค้าเด็กรวมถึงกรณีทางเพศ แรงงานเด็ก คำบุตรบุญธรรม เหี่ยวโสเภณีเด็ก สื่อลามกเด็ก ต้องมีการนำไปสู่มาตรการทางอาญาไม่ว่าจะในประเทศหรือข้ามประเทศ โดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลก็ตาม

ข้อ 5 การส่งผู้ร้ายข้ามแดนถ้าไม่มีข้อตกลงให้ถือว่าพิธีสารนี้เป็นข้อตกลง ถ้าไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนต้องใช้อำนาจรัฐลงโทษผู้กระทำความผิดในประเทศนั้น

ข้อ 7 หากมีการกระทำความผิดจริงต้องมีมาตรการริบทรัพย์

ข้อ 9 ต้องมีนโยบายในการป้องกันและแก้ไขตลอดจนส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะเด็ก

ข้อ 10 ต้องส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

ข้อ 11 หากกฎหมายภายในของรัฐภาคี หรือกฎหมายระหว่างประเทศใดๆที่มีผลบังคับใช้กับรัฐภาคีนั้นมีมาตรฐานที่คุ้มครองเด็กสูงกว่าที่พิธีสารกำหนดก็ให้คงมาตรฐานที่สูงไว้

ข้อ 12 รัฐภาคีต้องทำรายงานภายใน 2 ปี หลังจากเข้าเป็นภาคี และหลังจากนั้นให้ทำรายงานร่วมกับรายงานผลการดำเนินงานสิทธิเด็กทุก 5 ปี

²⁷ Ibid., pp. 789-190.

จากสาระสำคัญข้างต้นแสดงให้เห็นว่า พิธีสารฉบับนี้ถือเป็นเครื่องมือในทางระหว่างประเทศอย่างแรกที่ทำให้คำนิยามคำว่า “การค้าเด็ก” “การค้าประเวณีเด็ก” และ “สื่อลามกเด็ก” อีกทั้งยังทำให้เกิดการรับประกันว่าผู้กระทำความผิดในฐานะความผิดเหล่านี้จะต้องถูกดำเนินคดีทางกฎหมาย พิธีสารฉบับนี้เรียกร้องให้รัฐสมาชิกบัญญัติให้การกระทำความผิดเหล่านี้เป็นความผิดอาญา และจัดให้มีกลไกในความร่วมมือทางกฎหมาย เพื่อที่จะดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดให้ได้ มากไปกว่านั้นพิธีสารฉบับนี้ยังทำหน้าที่เป็นเหมือนอนุสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดนในส่วนความผิดทั้ง 3 ฐาน ด้วยความมุ่งหวังที่จะแน่ใจได้ว่าผู้กระทำความผิดจะถูกดำเนินคดีได้ในทุกๆ เรื่องที่ถูกจับกุม²⁸

หากเราจะพิจารณาเจาะจงเฉพาะประเด็นสื่อลามกเด็กนั้น ในพิธีสารฉบับนี้ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “สื่อลามกเด็ก” อย่างชัดเจนในข้อ 2(ค) ไว้ว่า หมายถึงการนำเสนอใด โดยวิธีการใดก็ตาม ที่เด็กมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดเจน หรือการนำเสนอส่วนใดในทางเพศของเด็กจากตัวตนจริงหรือจากการทำจำลองขึ้น เพื่อความมุ่งประสงค์หลักในทางเพศ²⁹ แต่มิได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “เด็ก” เอาไว้ ซึ่งประเด็นการกำหนดอายุสูงสุดของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองเรื่องนี้นั้นได้ก่อให้เกิดข้อถกเถียงในหมู่นักกฎหมายค่อนข้างมาก เนื่องจากในหลายประเทศได้กำหนดอายุที่เด็กสามารถแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศนั้นอยู่ระหว่าง 13-16 ปี และถ้าเด็กนั้นอายุเกินเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนดแล้ว ได้แสดงความยินยอมในการร่วมกิจกรรมทางเพศ การกระทำดังกล่าวไม่ถือเป็นความผิดทางอาญาแต่ประการใด ด้วยเหตุนี้เองตัวแทนจากประเทศแถบตะวันตกจึงเสนอให้ประเทศต่างๆ ลดระดับอายุที่คุ้มครองจากที่ปกติกฎหมายภายในของประเทศต่างๆ เกินเกณฑ์ 18 ปี มาให้สอดคล้องกับระดับอายุที่สามารถแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศได้ แต่กระนั้นก็มีกลุ่มประเทศที่พัฒนาแล้วบางประเทศได้แก่ อิตาลี แคนาดา และสหรัฐอเมริกา ได้ยืนยันว่าระดับอายุที่ควรได้รับความคุ้มครองตามพิธีสารควรจะเป็น 18 ปี เนื่องจากพิธีสารควรจะขจัดทุกความเป็นไปได้ทุกประการที่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี อาจจะมีส่วนในอาชญากรรมจากการค้าประเวณีเด็ก การค้าเด็ก และสื่อลามกเด็ก³⁰ ซึ่งความจริงรัฐภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กก็จะต้องถือเกณฑ์อายุเด็กตามข้อ 1 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอยู่แล้ว ซึ่งได้นิยามคำว่า “เด็ก” ว่าหมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำ

²⁸ Ibid., p. 789.

²⁹ Art.2(c) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes.”

³⁰ Ibid., pp. 794-795.

กว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น³¹ ในอารัมภบทของพิธีสารฉบับนี้ก็ได้กล่าวไว้แล้วว่า “พิจารณาว่า เพื่อที่จะให้บรรลู่ถึงความมุ่งประสงค์ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และการปฏิบัติตามข้อบทของอนุสัญญาต่อไป โดยเฉพาะข้อ 1... จึงเป็นการสมควรที่จะขยายมาตรการที่รัฐภาคีควรดำเนินการเพื่อที่จะประกันการคุ้มครองเด็กจากการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก”³²

พิธีสารฉบับนี้ได้กำหนดหลักการไว้อย่างชัดเจนว่า สื่อลามกเด็กเป็นสิ่งต้องห้ามตามข้อ 1³³ กรอบมาตรฐานขั้นต่ำของฐานความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กได้ถูกบัญญัติไว้ในข้อ 3(1)(ค)³⁴ ซึ่งสามารถแยกองค์ประกอบความผิดได้ ดังนี้

1. บุคคล หรือองค์กร
2. กระทำกิจกรรมดังต่อไปนี้
 - 2.1 ผลิต (Producing)
 - 2.2 แจกจ่าย (Distributing)
 - 2.3 เผยแพร่ (Disseminating)
 - 2.4 นำเข้า (Importing)

³¹ ข้อ 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "...เด็ก หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น"

³² Preamble of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Considering that, in order further to achieve the purpose of the Convention on the Rights of the Child and the implementation of its provisions, especially articles 1..., it would be appropriate to extend the measures that State Parties should undertake in order to guarantee the protection of the child from the sale of children, child prostitution and child pornography,”

³³ Art.1 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “State Parties shall prohibit...child pornography as provided for by the present Protocol.”

³⁴ Art.3(1)(c) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Each State Party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal or penal law, whether such offences are committed domestically or transnationally or on an individual or organized basis:

(c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling or possessing for the above purposes child pornography as defined in article 2.”

2.5 ส่งออก (Exporting)

2.6 เสนอ (Offering)

2.7 ขาย (Selling)

1.8 ครอบครองเพื่อความมุ่งประสงค์ตาม 2.1 – 2.6 (Possessing for the above purposes)

3. ซึ่งสื่อลามกเด็กตามคำนิยามในพิธีสาร (ข้อ 2)

4. กระทำเช่นว่าภายในประเทศหรือข้ามชาติ

ความผิดเหล่านี้ครอบคลุมถึงการพยายามกระทำความผิด หรือมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมกับการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย³⁵ จะเห็นได้ว่าพิธีสารพยายามที่จะกำหนดฐานความผิดให้ครอบคลุมทุกความเป็นไปได้ที่อาจจะเกิดขึ้นในวงการสื่อลามกเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดตัวผู้กระทำความผิดที่สามารถเป็นได้ทั้งปัจเจก และองค์กร ซึ่งหมายรวมถึงนิติบุคคล หรือองค์กรอาชญากรรมต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้อง อีกทั้งยังเสริมองค์ประกอบในเชิงระหว่างประเทศเข้าไปด้วย กล่าวคือ เขตอำนาจรัฐจะไม่ถูกจำกัดเพียงการกระทำความผิดภายในประเทศเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสโลกปัจจุบัน เมื่อการกระทำความผิดขยายขอบเขตออกไป กฎหมายก็ไม่ควรถูกจำกัดในขอบเขตเดิม

ในพิธีสารได้ยืนยันว่ารัฐภาคีจะต้องให้การกระทำความผิดอันเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนั้นเป็นความผิดอาญาในเขตอำนาจของรัฐภาคี

ในเรื่องเขตอำนาจของรัฐ ความผิดนี้ครอบคลุมถึงการกระทำในดินแดนของรัฐภาคีนั้นๆ หรือบนเรือ หรืออากาศยาน ที่จดทะเบียนในรัฐดังกล่าวด้วย³⁶ และรัฐภาคีอาจจะกำหนดเขตอำนาจไปยังกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดเป็นคนชาติ หรือเป็นบุคคลผู้มีถิ่นที่อยู่ประจำ

³⁵ Art.3(2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "Subject to the provisions of the national law of a State Party, the same shall apply to an attempt to commit any of the said acts and to complicity or participation in any of the said acts."

³⁶ Art.4(1) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3, paragraph 1, when the offences are committed in its territory or on board a ship or aircraft registered in that State."

ในดินแดนของรัฐนั้น หรือผู้เสียหายเป็นคนชาติของตน³⁷ ส่วนกรณีผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดนั้นเป็นคนชาติของรัฐภาคี และปรากฏตัวอยู่ในดินแดนของรัฐดังกล่าว อีกทั้งรัฐภาคีเองก็ไม่ประสงค์จะส่งตัวบุคคลนั้นไปยังรัฐอื่น รัฐนั้นก็สามารถกำหนดเขตอำนาจเหนือความผิดในกรณีนี้ได้³⁸ โดยที่พิธีสารฉบับนี้มีได้เป็นการจำกัดเขตอำนาจการดำเนินการทางอาญาใดๆที่ใช้อยู่ตามกฎหมายภายในอยู่แล้ว³⁹

ระหว่างที่มีการดำเนินการบวนการทางกฎหมายต่อผู้ถูกกล่าวหา หากรัฐภาคีใดได้รับการร้องขอที่เกี่ยวข้องกับการสืบสวนสอบสวน หรือกระบวนการทางอาญา หรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดน รัฐดังกล่าวจะต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลืออย่างมากที่สุด และการให้ความช่วยเหลือในการให้ได้มาซึ่งพยานหลักฐาน พิธีสารให้รัฐดังกล่าวดำเนินการตามอำนาจของตนเท่าที่จำเป็นสำหรับการดำเนินกระบวนการนั้น⁴⁰ โดยรายละเอียดเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือนี้ขึ้นอยู่กับ

³⁷ Art.4(2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Each State Party may take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences referred to in article 3.1 in the following cases:

- (a) When the alleged offender is a national of that State or a person who has his habitual residence in its territory;
- (b) When the victim is a national of that State.”

³⁸ Art.4(3) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Each State Party shall also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the above-mentioned offences when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him to another State Party on the ground that the offence has been committed by one of its nationals.”

³⁹ Art.4(4) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “This Protocol does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with internal law.”

⁴⁰ Art.6(1) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “States Parties shall afford one another the greatest measure of assistance in connection with investigations or criminal or extradition proceedings brought in respect of the offences set forth in article 3.1, including assistance in obtaining evidence at their disposal necessary for the proceedings.”

กับสนธิสัญญาหรือความตกลงอื่นที่ว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายที่อาจมีอยู่ระหว่างกันอยู่แล้ว แต่กรณีไม่มีสนธิสัญญาหรือข้อตกลงดังกล่าวก็ให้ดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในของตน⁴¹

รายละเอียดเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น รัฐภาคีจะต้องถือว่าความผิดที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กเป็นความผิดที่สามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ทั้งในปัจจุบันหรือในอนาคต กล่าวคือหากสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนที่แต่ละรัฐมีอยู่ไม่มีความผิดฐานนี้ระบุไว้ ก็ให้ถือว่าความผิดฐานนี้รวมอยู่ในสนธิสัญญาด้วย หรือในอนาคตหากรัฐภาคีได้ทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนก็ให้รวมความผิดฐานนี้เข้าไปด้วย⁴² แต่ปัญหาก็อาจจะเกิดขึ้นได้ว่าหากเกิดการกระทำความผิดที่มีหลายรัฐเข้ามาเกี่ยวข้องปรกฏว่ารัฐผู้รับ และหรือรัฐผู้ส่งเป็นรัฐที่มีได้ทำสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดนกันมาก่อนจะอย่างไร ซึ่งพิธีสารฉบับนี้ก็ได้อำนาจปัญหานี้ด้วยการกำหนด แบ่งเป็น 2 กรณีคือ

กรณีที่ 1 - รัฐภาคีนั้นกำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการมีอยู่ของสนธิสัญญา ในกรณีนี้รัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับอาจพิจารณาพิธีสารฉบับนี้เป็นพื้นฐานทางกฎหมายสำหรับการส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยทั้งนี้ทั้งนั้นต้องขึ้นอยู่กับเงื่อนไขตามกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดนของรัฐผู้ส่งเป็นสำคัญ⁴³

⁴¹ Art.6(2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “States Parties shall carry out their obligations under paragraph 1 of the present article in conformity with any treaties or other arrangements on mutual legal assistance that may exist between them. In the absence of such treaties or arrangements, States Parties shall afford one another assistance in accordance with their domestic law.”

⁴² Art.5(1) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “The offences referred to in article 3.1 shall be deemed to be included as extraditable offences in any extradition treaty existing between States Parties, and shall be included as extraditable offences in every extradition treaty subsequently concluded between them, in accordance with the conditions set forth in these treaties.”

⁴³ Art.5(2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may

กรณีที่ 2 - รัฐภาคีนั้นมิได้กำหนดให้การส่งผู้ร้ายข้ามแดนขึ้นอยู่กับเงื่อนไขของการมีอยู่ของสนธิสัญญา ในกรณีนี้รัฐผู้ส่งและรัฐผู้รับจะต้องยอมรับให้ความผิดฐานนี้เป็นความผิดที่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนระหว่างกันได้ ภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในกฎหมายภายในของรัฐผู้ส่ง⁴⁴

นอกจากนี้รัฐภาคีทั้งที่เป็นรัฐผู้รับและรัฐผู้ส่งจะต้องปฏิบัติเสมือนว่าความผิดนั้นไม่ได้กระทำในสถานที่ที่ความผิดเหล่านั้นเกิดเท่านั้น แต่ยังได้กระทำในดินแดนของรัฐตามที่จะต้องกำหนดเขตอำนาจในข้อ 4 ของพิธีสารด้วย⁴⁵ ซึ่งหากรัฐที่ได้รับการร้องขอไม่หรือจะไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนอันมีสาเหตุมาจากเรื่องสัญชาติของผู้กระทำผิด รัฐนั้นจะต้องดำเนินมาตรการที่เหมาะสมในการยื่นเสนอคดีต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของรัฐตนเพื่อทำการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อไป⁴⁶

ในส่วนของการบูรณาการยุติธรรมทางอาญา พิธีสารให้ความคุ้มครองสิทธิและผลประโยชน์ของเด็กที่ตกเป็นเหยื่อเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการคำนึงถึงความอ่อนแอและความต้องการเป็นพิเศษของเด็ก การแจ้งสิทธิ บทบาท ความก้าวหน้าเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดี

consider this Protocol as a legal basis for extradition in respect of such offences. Extradition shall be subject to the conditions provided by the law of the requested State.”

⁴⁴ Art.5(3) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize such offences as extraditable offences between themselves subject to the conditions provided by the law of the requested State.”

⁴⁵ Art.5(4) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Such offences shall be treated, for the purpose of extradition between States Parties, as if they had been committed not only in the place in which they occurred but also in the territories of the States required to establish their jurisdiction in accordance with article 4.”

⁴⁶ Art.5(5) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “If an extradition request is made with respect to an offence described in article 3.1 and if the requested State Party does not or will not extradite, on the basis of the nationality of the offender, that State shall take suitable measures to submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.”

ให้เด็กทราบล่วงหน้า การปกปิดความเป็นส่วนตัวของเด็กจากสื่อที่แพร่กระจายออกไป การให้ความปลอดภัยแก่ครอบครัวและพยานที่เกี่ยวข้องกับเด็ก หลีกเลี่ยงความล่าช้าโดยไม่จำเป็น

พิธีสารกำหนดให้รัฐภาคีกำหนดให้ความผิดที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนี้มีโทษทางอาญาอย่างเต็มที่ และเหมาะสมโดยคำนึงถึงความร้ายแรงของความผิด⁴⁷ ทั้งนี้ทั้งนั้นรัฐภาคีจะต้องมีมาตรการที่เหมาะสมในการกำหนดความรับผิดชอบของนิติบุคคลด้วย โดยอาจจะเป็นความรับผิดชอบทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางการบริหาร ภายใต้หลักการทางกฎหมายของรัฐภาคีนั้นๆ⁴⁸

นอกจากนี้บทลงโทษยังรวมถึงมาตรการยึด และริบสิ่งของ เช่น วัสดุ ทรัพย์สิน และอุปกรณ์เครื่องมืออื่นใดที่ใช้ในการกระทำความผิด หรือผลที่ได้มากจากความผิดเช่นว่านั้น และการปิดสถานที่ที่ใช้ในการกระทำความผิดโดยชั่วคราวหรือถาวร⁴⁹

⁴⁷ Art.3(3) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Each State Party shall make such offences punishable by appropriate penalties that take into account their grave nature.”

⁴⁸ Art.3(4) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Subject to the provisions of its national law, each State Party shall take measures, where appropriate, to establish the liability of legal persons for offences established in paragraph 1 of the present article. Subject to the legal principles of the State Party, such liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.”

⁴⁹ Art.3(4) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “States Parties shall, subject to the provisions of their national law:

(a) Take measures to provide for the seizure and confiscation, as appropriate, of:

- (i) Goods such as materials, assets and other instrumentalities used to commit or facilitate offences under the present protocol;
- (ii) Proceeds derived from such offences;

(b) Execute requests from another State Party for seizure or confiscation of goods or proceeds referred to in subparagraph (i);

(c) Take measures aimed at closing on a temporary or definitive basis premises used to commit such offences.”

พิธีสารฉบับนี้แตกต่างจากกฎหมายระหว่างประเทศอื่นๆในรายละเอียดคือ การดูแลคุ้มครองผู้เสียหายที่เป็นเด็ก นอกจากนี้ยังมีรายละเอียดที่เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองผู้เสียหาย เช่นเดียวกับอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์การ และพิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะหญิงและเด็ก

ในส่วนของการชดใช้ความเสียหาย พิธีสารให้คำนึงถึงหลักการไม่เลือกปฏิบัติเป็นสำคัญ⁵⁰

พิธีสารฉบับนี้ได้คำนึงถึงปัญหาอันเกิดจากการพัฒนาของเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้วยกัน โดยพิจารณาได้จากอารัมภบทของพิธีสารฉบับนี้ได้แสดงความกังวลในเรื่องการมีสื่อลามกเด็กเพิ่มมากขึ้นในอินเทอร์เน็ต และวิทยาการที่พัฒนาเกิดขึ้นใหม่อื่นๆ โดยได้นำหลักการจากการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเวียนนาใน ค.ศ. 1999 มาใช้ในพิธีสารฉบับนี้ด้วย โดยเฉพาะข้อสรุปจากการประชุมที่เรียกร้องให้ถือเป็นความผิดอาญาทั่วโลกในการผลิต การแจกจ่าย การส่งออก การส่งต่อ การนำเข้า การมีไว้ในครอบครองโดยเจตนา และการโฆษณาสื่อลามกเด็ก และเน้นถึงความสำคัญของความร่วมมือที่ใกล้ชิด และการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลทั้งหลายกับอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต⁵¹

⁵⁰ Art.9(4) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "States Parties shall ensure that all child victims of the offences described in the present Protocol have access to adequate procedures to seek, without discrimination, compensation for damages from those legally responsible."

⁵¹ Art.9(4) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "Concerned about the growing availability of child pornography on the Internet and other evolving technologies, and recalling the International Conference on Combating Child Pornography on the Internet, held in Vienna in 1999, in particular its conclusion calling for the worldwide criminalization of intentional possession and advertising of child pornography, and stressing the importance of closer cooperation and partnership between Governments and the Internet Industry,"

นอกจากมาตรการทางกฎหมายแล้ว พิธีสารยังสนับสนุนให้รัฐมีมาตรการอื่นๆควบคู่ไปด้วย ไม่ว่าจะเป็น...

- การรับรอง สร้างเสริม ปฏิบัติและแพร่กระจายกฎหมาย มาตรการทางการบริหาร นโยบาย โครงการทางสังคมเพื่อป้องกันปัญหา
- ส่งเสริมให้สังคมตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา
- มีมาตรการที่สร้างสรรค์ในการนำเด็กที่ตกเป็นเหยื่อกลับคืนสู่สังคม และมีกระบวนการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- มีมาตรการห้ามการผลิต เผยแพร่ โฆษณาความผิดนี้ เช่น การโฆษณาเว็บลามกเด็ก
- ความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา
- ความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูเด็กที่เป็นเหยื่อ
- ความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขสาเหตุรากฐานที่นำไปสู่ปัญหา
- ความร่วมมือระหว่างประเทศทางการเงินหรือทางวิชาการ

ซึ่งความร่วมมือเหล่านี้เองจะมีส่วนช่วยให้ช่องว่าง หรือจุดอ่อนที่กฎหมายไม่สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาได้ลดลง อีกทั้งยังมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้นด้วย

สำหรับรัฐที่ลงนามเป็นภาคี กลไกการทำรายงานนั้นมีส่วนทำให้รัฐบาลต้องแก้ไขระบบให้สอดคล้องกับพิธีสาร โดยรัฐภาคีจะต้องเสนอรายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กภายใน 2 ปี หลังจากการมีผลใช้บังคับของพิธีสารต่อรัฐภาคีนั้น ซึ่งในรายงานต้องประกอบด้วยข้อเสนอแนะที่ครบถ้วนว่าด้วยมาตรการที่รัฐได้ดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามข้อบทของพิธีสารนี้ และภายหลังจากการเสนอรายงานฉบับแรกแล้ว ก็ให้รัฐภาคีเสนอรายงานต่อเนื่องทุก 5 ปีตามหลักเกณฑ์ของข้อ 44⁵² ของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กอาจร้องขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากรัฐภาคีทั้งหลายเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพิธีสารนี้ได้⁵³

⁵² ข้อ 44(1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ โดยผ่านเลขาธิการสหประชาชาติในเรื่องมาตรการต่างๆที่รัฐบาลรับเอา ซึ่งทำให้สิทธิที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญานี้บังเกิดผล และในเรื่องความคืบหน้าของการใช้สิทธิเหล่านั้น

ค) ภายในสองปี นับจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง
ง) ทุกๆ ห้าปี หลังจากนั้น"

⁵³ Art.12 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said

ร่างอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ในเวลาอันใกล้เคียงกันนั่นเอง สหภาพยุโรปได้ร่างอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์(Convention on Cyber Crimes)ซึ่งนับเป็นอนุสัญญาระดับแรกที่เกี่ยวข้องกับการกระทำที่เข้าข่ายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ อนุสัญญาระดับนี้ได้ผ่านความเห็นชอบจาก Committee of Ministers ในการประชุมสมัยที่ 109 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 และได้เปิดให้ลงนามในระหว่างการจัดการประชุมนานาชาติที่ใช้ชื่อว่า “International Conference on Cyber-crime and Signing Ceremony of the Council of Europe Convention on Cyber-crime” โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 21 – 23 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 ณ Budapest Intercontinental Hotel กรุงบูดาเปส ประเทศฮังการี ซึ่งมีพิธีลงนามอนุสัญญาเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน ค.ศ. 2001 ที่ผ่านมา

วัตถุประสงค์หลักของอนุสัญญานี้มีดังต่อไปนี้คือ

- เพื่อให้กฎหมายอาญาภายในประเทศต่างๆที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์มีความสอดคล้องและเป็นไปในทางเดียวกัน
- เพื่อให้กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาตามกฎหมายภายในให้อำนาจที่จำเป็นเพื่อการสืบสวน สอบสวน และฟ้องร้องการกระทำความผิดที่ได้กระทำโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ตลอดจนการรวบรวมพยานหลักฐานที่อยู่ในรูปข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์
- เพื่อเร่งให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศที่ค่อนข้างรวดเร็วและบรรลุเป้าหมายของอนุสัญญา

“1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol.

2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child in accordance with article 44 of the Convention any further information with respect to the implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.

3.The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.”

อนุสัญญาฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เมื่อพ้นสามเดือนนับแต่วันที่มิประเทศต่าง ๆ ลงนามเป็นภาคีอนุสัญญาครบ 5 ประเทศ โดยอย่างน้อย 3 ใน 5 ของประเทศที่ลงนามจะต้องเป็นประเทศของ Council of Europe ผลปรากฏว่าปัจจุบัน (3 มีนาคม ค.ศ. 2003) มีประเทศต่าง ๆ ลงนามเป็นภาคีอนุสัญญา 35 ประเทศ แยกเป็นประเทศสมาชิก Council of Europe จำนวน 31 ประเทศ⁵⁴ (จากประเทศสมาชิกทั้งหมด 43 ประเทศ⁵⁵) และประเทศอื่นๆ อีก 4 ประเทศ⁵⁶ โดยมี 2 ประเทศที่ให้สัตยาบันอนุสัญญาดังกล่าวแล้ว⁵⁷ Council of Europe ได้ใช้เวลาในการดำเนินการยกร่างอนุสัญญานี้โดยใช้เวลาทั้งสิ้น 4 ปี

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะนั้น ไม่มีการนิยามคำว่า "สื่อลามกเด็ก" ไว้อย่างเจาะจง แต่ตามอนุสัญญาได้วางหลักว่ากฎหมายเรื่องสื่อลามกเด็กของรัฐภาคีควรจะครอบคลุมไปถึงเด็กจริงๆ ผู้ใหญ่ที่แสดงท่าทางเหมือนเด็กหรือต้องการแสดงเป็นตัวแทนเด็ก รวมไปถึงภาพที่เลียนแบบหรือตกแต่งให้ดูเหมือนเด็กด้วย⁵⁸ โดยเด็กนั้นตามอนุสัญญาฉบับนี้ หมายถึงผู้ที่อายุต่ำกว่า 18 ปี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นหากตามกฎหมายภายในของรัฐภาคีกำหนดเกณฑ์อายุเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองต่ำกว่านี้ก็ให้ถือตามกฎหมายภายในแต่มิให้ต่ำกว่า 16 ปี⁵⁹ และในเรื่อง

⁵⁴ ได้แก่ประเทศ อัลแบเนีย, อาร์เมเนีย, ออสเตรีย, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, เบลเยียม, บัลแกเรีย, โครเอเชีย, ไชปรัส, เอสโตเนีย, ฟินแลนด์, ฝรั่งเศส, เยอรมันนี, กรีซ, ฮังการี, อิตาลี, มอลโดวา, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์, โปแลนด์, โปรตุเกส, โรมาเนีย, สเปน, สวีเดน, สวิตเซอร์แลนด์, มาเซโดเนีย, ยูเครน, ลักเซมเบิร์ก, มอลต้า, สโลเวเนีย และอังกฤษ

⁵⁵ ประเทศที่ยังไม่ได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาอีก 11 ประเทศได้แก่ ประเทศอาเซอร์ไบจาน, สาธารณรัฐเชค, เดนมาร์ก, จอร์เจีย, ลัตเวีย, ลิทเวเนีย, ลิชัวเนีย, รัสเซีย, ซานมาริโน, สโลวาเกีย และตุรกี

⁵⁶ ได้แก่ประเทศแคนาดา, ญี่ปุ่น, แอฟริกาใต้ และประเทศสหรัฐอเมริกา

⁵⁷ ได้แก่ประเทศ โครเอเชีย และอัลแบเนีย

⁵⁸ Art. 9(2) of Convention on Cyber Crimes said "For the purpose of paragraph 1 above, the term "child pornography" shall include pornographic material that visually depicts:

- a) a minor engaged in sexually explicit conduct;
- b) a person appearing to be a minor engaged in sexually explicit conduct;
- c) realistic images representing a minor engaged in sexually explicit conduct."

⁵⁹ Art. 9(3) of Convention on Cyber Crimes said "For the purpose of paragraph 2 above, the term "minor" shall include all persons under 18 years of age. A Party may, however, require a lower age-limit, which shall be not less than 16 years."

ฐานความผิดนั้น อนุสัญญานี้กำหนดครอบคลุมถึงการผลิต เผยแพร่ จำหน่าย แลกเปลี่ยน จัดหา และครอบครองสื่อลามกเด็กผ่านระบบคอมพิวเตอร์⁶⁰

เมื่อพิจารณาอนุสัญญานี้ฉบับนี้แล้วพบว่า หลักเกณฑ์ตามอนุสัญญาค่อนข้างจะยืดหยุ่น โดยอนุญาติให้รัฐภาคีสามารถตั้งข้อสงวนได้ในบางส่วน กล่าวคือในความผิดเกี่ยวกับการจัดหา และการครอบครองสื่อลามกเด็ก หรือการกำหนดให้คำว่าสื่อลามกเด็กครอบคลุมถึงสื่อลามกที่ใช้เด็กจริงๆเป็นผู้แสดงเท่านั้น⁶¹

3.1.3 การประชุมระดับโลกครั้งที่สองต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ปี ค.ศ. 2001 ณ เมืองโยโกฮาม่า

และต่อมาในวันที่ 17 – 20 ธันวาคม ปีเดียวกันนั้นเอง รัฐบาลญี่ปุ่นได้เป็นเจ้าภาพร่วมกับ ECPAT International, UNICEF และกลุ่มองค์กรเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กในการจัดการประชุมระดับโลกครั้งที่สองต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ เมืองโยโกฮาม่า (The Second World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Yokohama) ซึ่งถือเป็นการประชุมต่อเนื่องจากครั้งแรกที่จัด ณ กรุง สต็อกโฮล์ม เมื่อ 5 ปีก่อน ผู้เข้าร่วมประชุมมาจาก 138 ประเทศทั่วโลก เช่นเดียวกับการประชุมระหว่างประเทศครั้งที่หนึ่งที่จะต้องมีการจัดการประชุมในระดับภูมิภาค

⁶⁰ Art. 9(1) of Convention on Cyber Crimes said "Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally and without right, the following conduct:

- a) producing child pornography for the purpose of its distribution through a computer system;
- b) offering or making available child pornography through a computer system;
- c) distributing or transmitting child pornography through a computer system;
- d) procuring child pornography through a computer system for oneself or for another person;
- e) possessing child pornography in a computer system or on a computer-data storage medium."

⁶¹ Art. 9(4) of Convention on Cyber Crimes said "Each Party may reserve the right not to apply, in whole or in part, paragraphs 1, sub-paragraphs d. and e, and 2, sub-paragraphs b. and c."

ภาคก่อน ไม่ว่าจะเป็นทวีปเอเชียตะวันออก และแปซิฟิก ซึ่งจัด ณ กรุงเทพมหานคร ทวีปแอฟริกาและตะวันออกกลาง ณ เมืองราบาต ทวีปลาตินอเมริกาและแคริบเบียน ณ เมืองมอนเตวิเดโอ ทวีปยุโรปตะวันออก และตะวันตก ณ เมืองบูดาเปส และกลุ่มประเทศเม็กซิโก แคนาดา และสหรัฐอเมริกา ณ เมืองฟิลาเดเฟีย ซึ่งการประชุมระดับภูมิภาคเหล่านี้จะเน้นการตรวจสอบพัฒนาการของภูมิภาคที่เกี่ยวกับปัญหาการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กในเชิงพาณิชย์และหาทางต่อต้านสิ่งเหล่านี้ เพื่อนำบทสรุปที่ได้จากการประชุมระดับภูมิภาคมานำเสนอในการประชุมระดับระหว่างประเทศ

ห้าปีนับแต่จัดการประชุมระดับโลกครั้งที่ 1 แม้ว่าจะมีพัฒนาการเชิงบวกเกิดขึ้นกับการแก้ไขปัญหาการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาทางกฎหมายและแผนงานที่เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและเพียงพอ และมีการฝึกอบรมสร้างความตระหนักในความสำคัญของปัญหาเหล่านี้ และมีการระดมผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหามาจากส่วนภาคต่างๆเพื่อหาทางออก แต่ปัญหานี้ก็ยังคงมีอยู่ ไม่ว่าจะเป็นจำนวนของเด็กที่เข้าร่วมธุรกิจทางเพศมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นโดยเหตุผลทางความยากจน ความขัดแย้งในครอบครัว หรือแม้แต่ความต้องการชีวิตใหม่ที่ดีขึ้นก็ตาม หรือความจริงที่ว่า การปกป้องอย่างจริงจังนั้นเกิดขึ้นในบางพื้นที่กับเด็กบางกลุ่มเท่านั้น ไม่สอดคล้องกับอุปสงค์ในการบริโภคที่มีมากขึ้นและมักมีการหาเด็กกลุ่มใหม่ๆเป็นเหยื่อเสมอ หรือปัญหาเรื่องการพัฒนาอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีที่เปิดโอกาสให้ผู้กระทำละเมิดสามารถแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กได้ง่ายขึ้น และการขยายตัวของผู้กระทำละเมิดจากปัจเจกกลายเป็นกลุ่มองค์กรอาชญากรรม หรือแม้แต่การขยายตัวของ HIV/AIDS ที่เพิ่มความเสี่ยงให้กับเด็กที่ถูกละเมิด ถือเป็นข้อท้าทายสำคัญสำหรับฝ่ายที่เข้ามาช่วยเหลือเด็กเหล่านี้⁶²

วัตถุประสงค์ในการจัดการประชุมครั้งนี้ คือ

- เพิ่มความผูกพันทางการเมืองเพื่อให้ปฏิบัติตามวาระปฏิบัติที่รับรองในการประชุมครั้งที่ 1 (Agenda for Action)
- ตรวจสอบความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามวาระปฏิบัติที่รับรองในการประชุมครั้งที่ 1 (Agenda for Action)

⁶² Media Advisory, UNICEF & Partners announce the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, 6 November 2001, [on line] Available form: <http://www.focalpointngo.org/yokohama/pressinfo/UNICEFMediaAdvisory1.htm>, [2001, December 18].

- แลกเปลี่ยนความรู้ ความเชี่ยวชาญและวิธีปฏิบัติที่ดี ตลอดจนชี้ขอบเขตของปัญหาให้ชัดเจนหรือช่องว่างอื่นๆในการต่อสู้กับการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็กในเชิงพาณิชย์

- เพิ่มความเข้มแข็งในการติดตามความก้าวหน้าของการประชุมระดับโลก

ส่วนหัวข้อหลักในการอภิปรายในการประชุมครั้งนี้ได้แก่

- สื่อลามกเด็ก
- การป้องกัน การปกป้อง และการฟื้นฟูเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ
- การค้าเด็ก
- บทบาทและการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน
- การบัญญัติและการบังคับใช้กฎหมาย
- การทำประวัติโดยย่อของผู้แสวงประโยชน์ทางเพศ

เนื้อหาสำหรับการประชุมในครั้งนี้ส่วนใหญ่เน้นการติดตามผลการปฏิบัติตามประกาศและวาระปฏิบัติที่รับรองในการประชุมครั้งก่อนที่จัดขึ้น ณ กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน พร้อมทั้งหาแนวทางใหม่ๆในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบในเด็ก เพื่อให้สอดคล้องกับเวลาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ประเด็นที่ได้รับความสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่

- การสร้างความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืนระหว่างกัน และในการประชุมก็ได้มีการยกตัวอย่างโครงการที่ประสบความสำเร็จ(Good Practice) ในประเทศหรือภูมิภาคต่างๆ อันเกิดจากความร่วมมือระหว่างประเทศ โดยภาครัฐและภาคชน⁶³

- การกล่าวถึงปัจจัยด้านอุปสงค์(Demand Factors) ของการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็ก โดยเฉพาะกรณีปัจจัยนี้เชื่อมโยงกับลักษณะนิสัยของเพศชาย ซึ่งเป็นสาเหตุหลักในการก่อให้เกิดการแสวงประโยชน์ทางเพศนี้ และในการประชุมครั้งนี้ก็ได้มีการพูดถึงบทบาทของเพศชายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ด้วย⁶⁴ ซึ่งฝ่ายที่สามารถลดปัจจัยด้านอุปสงค์นี้ได้คือ สื่อมวลชน ครอบครัว และชุมชน⁶⁵

⁶³ Vitit Muntarbhorn, "General Rapporteur's Report from 2nd World Congress against CSEC" Yokohama, Japan, 20 December 2001, p. 6.

⁶⁴ Ibid., p. 8.

⁶⁵ Ibid., p. 9.

- บทบาทของภาคเอกชนในการปกป้องเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ประชุมให้ความสำคัญ เนื่องจากในหลายประเด็นกฎหมายก็มีข้อจำกัด จึงต้องอาศัยการควบคุมกันเองของภาคเอกชน หรือที่เรียกว่า "Soft Law" ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดประมวลจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพต่างๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหา เช่น กลุ่มอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เป็นต้น ซึ่งจะเป็นเหตุให้กลุ่มภาคเอกชนรู้สึกมีส่วนในการรับผิดชอบร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่กระนั้นก็ต้องระมัดระวังปัจจัยแทรกแซงอื่นๆ ที่อาจทำให้หลักเกณฑ์เหล่านั้นไม่สามารถบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพ คือ สังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ จิตวิทยา และเทคโนโลยี ฯลฯ⁶⁶ ซึ่งประเด็นนี้เองก็สอดคล้องกับรายงานของ Special Rapporteur เมื่อวันที่ 21 มกราคม ค.ศ. 2001 ที่เรียกร้องให้ภาคเอกชนเห็นความสำคัญ และเข้ามามีส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็ก ทั้งในระดับภายในประเทศและระหว่างประเทศ⁶⁷

ในส่วนที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะนั้น การประชุมครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้อย่างมาก โดยเฉพาะสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต ซึ่งที่ประชุมเรียกร้องให้รัฐต่างๆ บัญญัติกฎหมายที่ครอบคลุมถึงความผิดนี้โดยเฉพาะความผิดทางอาญา อีกทั้งยังเรียกร้องให้มีการควบคุมอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะกรณีที่น่าไปสู่การใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ไม่ว่าจะเป็นข้อกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องและเรียกร้องให้ภาคเอกชน(Private Sector) เข้ามามีส่วนในการแก้ไขปัญหาด้วย เช่นการออกประมวลจริยธรรมสำหรับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต(ISPs)

ที่ประชุมได้มีมติรับ "ข้อผูกพันระดับโลกโยโกฮามา 2001" (The Yokohama Commitment 2001) ซึ่งมีเนื้อหาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. การติดตามผลจากการประชุม ครั้งที่ 1 (Our Follow-up)
2. ข้อผูกพันระดับโลกในการประชุมครั้งนี้ (Our Global Commitment)

ในส่วนของการติดตามผลจากการประชุมครั้งก่อน มีสาระสำคัญดังนี้คือ

- การเน้นให้ทุกฝ่ายปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ
- การทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรเอกชน

⁶⁶ Ibid., p. 17.

⁶⁷ Ofelia Calcetas-santos, "Rights of the Child" Report of the Special Rapporteur on the sale of children, child prostitution and child pornography, Fifty-seventh Session Item 13 of the Provisional Agenda, E/CN.4/2001/78, (25 January 2001).

- การจัดให้มีกฎหมาย นโยบาย แผนงาน กลไกต่างๆที่จะนำไปสู่การปกป้องสิทธิเด็ก โดยเฉพาะการบัญญัติให้การกระทำละเมิดต่อเด็กเหล่านั้นเป็นความผิดอาญา กฎหมายเกี่ยวกับการส่งผู้ร้ายข้ามแดน หรือการให้ความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญาอื่นๆ และต้องมีการปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์เหล่านั้นอย่างมีประสิทธิภาพ
- การเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของเด็กในการแก้ไขปัญหา
- การเข้ามามีบทบาทของภาคเอกชนต่างๆ และการจัดทำประมวลจริยธรรมสำหรับวิชาชีพต่างๆ
- การพัฒนามาตรฐานในระดับประเทศและระหว่างประเทศให้ทัดเทียมกับอนุสัญญาที่เกี่ยวข้อง และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ
- การให้ฝ่ายต่างๆไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระหว่างประเทศ มีส่วนในกลไกตรวจสอบที่เกี่ยวกับปัญหานี้ของสหประชาชาติ

และในส่วนของข้อผูกพันระดับโลก มีสาระสำคัญดังนี้

- ยืนยันถึงความสำคัญในการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็ก
- สนับสนุนให้มีการให้สัตยาบันอนุสัญญา 182 ขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ และพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก
- เน้นให้มีการปฏิบัติตามประกาศและแผนปฏิบัติการตามการประชุมครั้งที่ 1 ต่อไป
- กระทำทุกวิถีทางในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็ก
- พยายามให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทำงานร่วมกัน
- ให้ความสำคัญกับการชี้ให้เห็นถึงพิษภัยของเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยเฉพาะเรื่องสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีเหล่านี้ในการปกป้องเด็กผ่านทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความช่วยเหลือระหว่างกันในลักษณะเครือข่าย
- ยืนยันว่าการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กถือเป็นการกระทำที่ไม่สามารถให้อภัยได้

3.2 มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศ

เมื่อเราพิจารณาถึงพัฒนาการของกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กแล้วนั้นจะพบว่าเราสามารถสรุปมาตรฐานทางระหว่างประเทศเกี่ยวกับมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กดังนี้

3.2.1 นิยามสื่อลามกเด็ก

ถือเป็นความยากอย่างยิ่งที่จะกำหนดนิยามที่ชัดเจนของสื่อลามกเด็ก เนื่องจากมุมมองของแต่ละฝ่ายในการกำหนดขอบเขตของปัญหานั้นแตกต่างกันไป ข้อถกเถียงที่ไม่ลงรอยนี้เองทำให้ไม่สามารถนิยามคำว่าสื่อลามกเด็กที่ชัดเจนได้ จากการศึกษาพบว่าในบรรดาความตกลงและอนุสัญญาระหว่างประเทศทั้งหมดนั้นมีสนธิสัญญาเพียงสองฉบับเท่านั้นที่บัญญัติถึงนิยามของสื่อลามกเด็กไว้ นั่นคือพิธีสารว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กของสหประชาชาติ และอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ของสหภาพยุโรป

ในพิธีสารฉบับนี้ได้กำหนดคำนิยามของคำว่า “สื่อลามกเด็ก” อย่างชัดเจนในข้อ 2(ค) ไว้ว่า หมายถึงการนำเสนอใด โดยวิธีการใดก็ตาม ที่เด็กมีส่วนเกี่ยวข้องในกิจกรรมทางเพศอย่างชัดแจ้ง หรือการนำเสนอส่วนใดในทางเพศของเด็กจากตัวตนจริงหรือจากการทำจำลองขึ้น เพื่อความมุ่งประสงค์หลักในทางเพศ⁶⁸

ส่วนอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์นั้น ไม่ได้บัญญัติถึงนิยามของสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตโดยตรง แต่ได้วางหลักว่ากฎหมายเรื่องสื่อลามกเด็กของรัฐภาคีควรครอบคลุมไปถึงเด็กจริงๆ ผู้ใหญ่ที่แสดงท่าทางเหมือนเด็กหรือต้องการแสดงเป็นตัวแทนเด็ก รวมไปถึงภาพที่เลียนแบบหรือตกแต่งให้ดูเหมือนเด็กด้วย ตามข้อ 9(2)⁶⁹

⁶⁸ Art.2(c) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Child pornography means any representation, by whatever means, of a child engaged in real or simulated explicit sexual activities or any representation of the sexual parts of a child for primarily sexual purposes.”

⁶⁹ Art.9(2) of Convention on Cybercrime said "2. For the purpose of paragraph 1 above, the term “child pornography” shall include pornographic material that visually depicts:

- a a minor engaged in sexually explicit conduct;
- b a person appearing to be a minor engaged in sexually explicit conduct;
- c realistic images representing a minor engaged in sexually explicit conduct."

ก่อนหน้าที่จะมีคำนิยามที่ชัดเจนเช่นนี้ หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องก็ได้พยายามกำหนดนิยามของคำว่าสื่อลามกเด็กไว้เช่นกันเพื่อความสะดวกในการดำเนินการตามมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของตน ไม่ว่าจะเป็น

- United Nations ESCAP (1997-1999): สื่อลามกเด็ก หมายความว่า วัตถุที่ใช้ดูหรือฟัง ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้เด็กในทางเพศ ประกอบด้วยการบรรยายภาพเด็กในการแสดงออกทางเพศ ไม่ว่าจะเกิดขึ้นจริงหรือการจัดฉากก็ตาม หรือการแสดงลามกของอวัยวะเพศโดยมุ่งหมายทำให้เกิดความพึงพอใจทางเพศแก่ผู้ชม และหมายความรวมถึงการผลิต การจัดจำหน่าย และการใช้วัตถุเหล่านั้นด้วย⁷⁰
- UN Special Rapporteurs on the sale of children, child prostitution and child pornography(1994): การแสดงออกไม่ว่าจะทางภาพหรือทางเสียงของเด็กเพื่อความพึงพอใจทางเพศของผู้ใช้ และรวมถึงการผลิต การจัดจำหน่าย และหรือการใช้วัตถุดังกล่าว⁷¹
- สหภาพยุโรป (EU) โดย The Committee of Ministers Recommendation R (91) 11, 1991: สื่อลามกเด็ก หมายถึง วัตถุทางภาพและเสียงใดๆที่ใช้เด็กในบริบททางเพศ⁷²

⁷⁰ "Child pornography is a visual or audio material, which uses children in a sexual context. It consists of the visual depiction of a child engaged in explicit sexual conduct, real or simulated, or the lewd exhibition of the genitals intended for the sexual gratification of the user, and involves production, distribution and or use of such material."

⁷¹ See the 1994 Report before the Commission on Human Rights by the UN Special Rapporteur, Vitit Muntabhorn. Child pornography is "the visual or audio depiction of a child for the sexual gratification of the user, and involves the production, distribution and/or use of such material." And the current UN Special Rapporteur on this issue, Ofelia Calcetas-Santos, is of the view that in light of recent technological developments, there was a need to distinguish visual from audio pornography. In her 1996 Report, she defined visual pornography as "the visual depiction of a child engaged in explicit sexual activity, real or simulated, or the lewd exhibition."

⁷² "Any audio-visual material, which uses children in a sexual context."

- INTERPOL(Standing working party on law enforcement,1996): สื่อลามกเด็ก หมายถึงวิธีการใดๆของการแสดงหรือกระตุ้นการแสวงประโยชน์ทางเพศของเด็กซึ่งรวมถึงข้อเขียนหรือวัตถุที่สื่อทางเสียงซึ่งเน้นถึงพฤติกรรมทางเพศหรืออวัยวะเพศของเด็ก⁷³

จากที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดแสดงให้เห็นว่านิยามของสื่อลามกเด็กจะเปลี่ยนแปลงไปตามความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี จนสุดท้ายในปัจจุบันนี้ดังที่เห็นได้จากนิยามของสื่อลามกเด็กในพิธีสารว่ามีขอบเขตกว้างขวางมากเพื่อเตรียมสำหรับวิทยาการที่เกี่ยวกับสื่อซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปได้อีกในอนาคต ไม่ว่าสื่อดังกล่าวจะใช้เด็กจริงหรือเด็กที่ทำปลอมขึ้นมาเสนอ แต่หากเข้าข่ายการใช้เด็กเป็นตัวกระตุ้นความต้องการทางเพศแล้ว ถือเป็นสื่อลามกเด็กทั้งสิ้น

3.2.2 ระดับอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

การกำหนดระดับอายุเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศนั้นค่อนข้างจะชัดเจน คือ มนุษย์ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี นั้นเอง เว้นเสียแต่ว่าคณนั้นจะบรรลุนิติภาวะตามกฎหมายภายในที่ใช้บังคับกับเขาแล้ว ซึ่งแตกต่างจากกฎหมายภายในที่ค่อนข้างสับสนว่าจะใช้เกณฑ์อายุใดหากไม่มีการกำหนดไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ทางเพศ หรือการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นระดับอายุของผู้ที่บรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย อายุที่สามารถทำการสมรสได้ อายุที่สามารถให้ความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศได้ ฯลฯ

การกำหนดระดับอายุเด็กที่ชัดเจนในระดับระหว่างประเทศนั้นเริ่มต้นขึ้นในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ข้อ 1 ของอนุสัญญาดังกล่าวได้บัญญัติไว้ว่า “เด็ก” หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น⁷⁴ เนื่องจากเด็กในระดับอายุนี้เป็นวัยที่ยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงต้องการพิทักษ์และการดูแลเป็นพิเศษ รวมถึงต้องการความคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสมด้วย⁷⁵ ความจริงในขั้นตอนของการร่างก็มีการถกเถียงกันพอสมควรว่าความเป็นเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองตาม

⁷³ "Any means of depicting or promoting the sexual exploitation of a child including written or audio material that focuses on a child's sexual behaviour or genitals"

⁷⁴ ข้อ 1 แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "...เด็ก หมายถึง มนุษย์ทุกคนที่อายุต่ำกว่าสิบแปดปี เว้นแต่จะบรรลุนิติภาวะก่อนหน้านั้นตามกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เด็กนั้น"

⁷⁵ อารัมภบทแห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "...เด็กโดยเหตุที่ยังไม่เติบโตเต็มที่ทั้งทางร่างกายและจิตใจ จึงต้องการการพิทักษ์และการดูแลเป็นพิเศษ รวมถึงต้องการการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสมทั้งก่อนและหลังการเกิด"

กฎหมายควรจะสิ้นสุดลง ณ จุดใด บางฝ่ายก็เห็นว่าอายุ 18 ปีนั้นมากเกินไป น่าจะเกณฑ์อื่นที่ต่ำกว่านี้ เช่น เกณฑ์จบการศึกษาภาคบังคับ(14 ปี) เกณฑ์อายุที่กฎหมายอนุญาตให้ทำการสมรสได้ หรือเกณฑ์อายุที่สามารถแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศได้ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นรัฐส่วนใหญ่ก็เห็นว่าอนุสัญญานี้ควรจะครอบคลุมถึงกลุ่มอายุที่มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้⁷⁶

ตามพิธีสารว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กนั้นมิได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “เด็ก” เอาไว้ ซึ่งประเด็นการกำหนดอายุสูงสุดของเด็กที่จะได้รับการคุ้มครองเรื่องนี้ได้ก่อให้เกิดข้อถกเถียงในหมู่รัฐสมาชิกค่อนข้างมาก แต่สุดท้ายก็ยอมรับให้ใช้เกณฑ์เดียวกันกับอนุสัญญานี้ว่าด้วยสิทธิเด็ก คือ 18 ปี นั้นเอง

สำหรับอนุสัญญานี้ว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้ถือเกณฑ์อายุ 18 ปีเช่นเดียวกัน ตามข้อ 9(3)⁷⁷ แต่กระนั้นก็ยังเปิดช่องให้รัฐสมาชิกกำหนดระดับอายุเป็นอย่างอื่นได้ แต่ไม่ต่ำกว่า 16 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายภายในของรัฐตน

จากการศึกษาพบว่า ตั้งแต่การประชุมระหว่างประเทศครั้งที่ 1 ณ กรุงสต็อกโฮล์มจนถึงปัจจุบันสังคมระหว่างประเทศยืนยันแน่วแน่เห็นว่า เด็กทุกคนที่อายุต่ำกว่า 18 ปี จะต้องได้รับการคุ้มครองอย่างเด็ดขาดในเรื่องการแสวงประโยชน์ทางเพศ โดยไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงความยินยอมของเด็กในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศเหล่านั้นแต่อย่างใด การกระทำความผิดเช่นนั้นถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรง

3.2.3 ฐานความผิด

ไม่ว่าความตกลงใดๆอันเกี่ยวกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กแล้วแต่ยืนยันว่าการกระทำที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กล้วนแต่เป็นความผิดตามกฎหมายระหว่างประเทศ และสนับสนุนให้รัฐบัญญัติในกฎหมายภายในว่าการกระทำใดๆที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กถือเป็นการผิดทางอาญาทั้งสิ้น ทั้งนี้เพื่อรัฐจะสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดี และลงโทษทางอาญาได้

⁷⁶ Sharon Detrick, The United Nations Convention on the Rights of the Child: A Guide to the Travaux Preparatoires, (London: Martinus Nijhoff Publishers, 1992), p.116.

⁷⁷ Art. 9(3) of Convention on Cybercrime said "For the purpose of paragraph 2 above, the term “minor” shall include all persons under 18 years of age. A Party may, however, require a lower age-limit, which shall be not less than 16 years."

อย่างไรในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กยืนยันว่า สื่อลามกเด็กทุกรูปแบบถือเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก จะเห็นได้จากข้อ 34 ที่กล่าวว่า “รัฐภาคีรับที่จะคุ้มครองเด็กจากการแสวงประโยชน์ทางเพศ และการกระทำทางเพศที่มีขอบทุกรูปแบบ เพื่อการนี้รัฐภาคีจะดำเนินมาตรการที่เหมาะสมทั้งปวง ทั้งมาตรการภายในประเทศและมาตรการทวิภาคีและพหุภาคีเพื่อป้องกัน

ค) การแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กในการแสดงลามกอนาจารและที่เกี่ยวกับสื่อลามกอนาจาร”

แต่การกำหนดองค์ประกอบความผิดนั้นจะแตกต่างกันไป ตามแต่ว่าสนธิสัญญาฉบับนั้นๆต้องการกำหนดการกระทำใดเป็นฐานความผิดบ้าง ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะพยายามกำหนดให้ทุกขั้นตอนในกระบวนการที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนั้นเป็นความผิด เช่น การผลิต (Producing) แจกจ่าย (Distributing) เผยแพร่ (Disseminating) นำเข้า (Importing) ส่งออก (Exporting) เสนอ (Offering) ขาย (Selling) ครอบครอง (Possessing) เป็นต้น แต่ทั้งนี้จะไม่มีการดำเนินคดีต่อเด็กที่ตกเป็นเหยื่อการแสวงประโยชน์ทางเพศ แม้ว่าเด็กนั้นจะแสดงความยินยอมก็ตาม

ตาม Resolution No. AGN/65/RES/9 ปี ค.ศ. 1996 ของ INTERPOL นั้นได้แนะนำให้รัฐสมาชิกบัญญัติกฎหมายให้การผลิต จัดจำหน่าย นำเข้า หรือครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิดทางอาญา และจะต้องให้ความช่วยเหลือให้เกิดการลงโทษในความผิดนั้นๆ⁷⁸ นอกจากนี้ยังกำหนดให้ความผิดฐานผลิตและจัดจำหน่ายสื่อลามกเด็กอยู่ในรายการความผิดทางอาญา (Offences List) ของ INTERPOL ด้วย

พิธีสารว่าด้วยการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็กได้กำหนดหลักการไว้อย่างชัดเจนให้สื่อลามกเด็กเป็นสิ่งต้องห้ามตามข้อ 1⁷⁹ และกำหนดกรอบมาตรฐานขั้นต่ำของฐานความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กไว้ในข้อ 3(1)(ค)⁸⁰ ไม่ว่าจะเป็นการผลิต (Producing)

⁷⁸ "RECOMMENDS that member countries:

- enact legislation (if they have not yet done so) making the production, distribution, importation, or possession of child pornography, criminal offences, and also making assistance and incitement punishable in the context of such offences,"

⁷⁹ Art.1 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "State Parties shall prohibit...child pornography as provided for by the present Protocol."

⁸⁰ Art.3(1)(c) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said "Each State

แจกจ่าย (Distributing) เผยแพร่ (Disseminating) นำเข้า (Importing) ส่งออก (Exporting) เสนอ (Offering) ขาย (Selling) ครอบครองเพื่อความมุ่งประสงค์ตามที่กล่าวมาข้างต้น (Possessing for the above purposes) ไม่ว่าจะกระทำเช่นว่าจะเกิดขึ้นภายในประเทศหรือข้ามชาติ อีกทั้งยังกำหนดให้ความผิดเหล่านี้ครอบคลุมถึงการพยายามกระทำความผิด หรือมีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีส่วนร่วมกับการกระทำความผิดดังกล่าวด้วย⁸¹

และพิธีสารฉบับนี้ก็ได้นำถึงปัญหาอันเกิดจากการพัฒนาของเทคโนโลยีสมัยใหม่ด้วยเช่นกัน โดยพิจารณาได้จากอารัมภบทของพิธีสารฉบับนี้ได้แสดงความกังวลในเรื่องการมีสื่อลามกเด็กเพิ่มมากขึ้นในอินเทอร์เน็ต และวิทยาการที่พัฒนาเกิดขึ้นใหม่อื่นๆ โดยได้นำหลักการจากการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการปราบปรามสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต ซึ่งจัดขึ้นที่กรุงเวียนนาใน ค.ศ. 1999 มาใช้ในพิธีสารฉบับนี้ด้วย โดยเฉพาะข้อสรุปจากการประชุมที่เรียกร้องให้ถือเป็นความผิดอาญาทั่วโลกในการผลิต การแจกจ่าย การส่งออก การส่งต่อ การนำเข้า การมีไว้ในครอบครองโดยเจตนา และการโฆษณาสื่อลามกเด็ก และเน้นถึงความสำคัญของความร่วมมือที่ใกล้ชิด และการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐบาลทั้งหลายกับอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต

ส่วนในอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ได้กล่าวถึงฐานความผิดที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การเสนอหรือทำให้มี การจัดจำหน่ายหรือเผยแพร่ผ่านทางระบบคอมพิวเตอร์ การครอบครองสื่อลามกเด็กในฐานข้อมูลทางคอมพิวเตอร์(ข้อ 9(1))⁸²

Party shall ensure that, as a minimum, the following acts and activities are fully covered under its criminal or penal law, whether such offences are committed domestically or transnationally or on an individual or organized basis:

(c) Producing, distributing, disseminating, importing, exporting, offering, selling or possessing for the above purposes child pornography as defined in article 2.”

⁸¹ Art.3(2) of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said “Subject to the provisions of the national law of a State Party, the same shall apply to an attempt to commit any of the said acts and to complicity or participation in any of the said acts.”

⁸² Article 9 of the Convention on Cybercrime about "Offences related to child pornography" said

3.2.4 เขตอำนาจรัฐ

จากปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติตามมาตราการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กภายในประเทศไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพส่วนหนึ่งนั้นมาจากปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเขตอำนาจ กล่าวคือ การกระทำความผิดของผู้กระทำความผิดในระยะหลังๆนี้มีองค์ประกอบทางระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องมาก เช่น การค้าเด็กข้ามชาติ แล้วนำเด็กดังกล่าวมาเป็นแบบในการจัดทำสื่อลามกเด็กด้วย การเดินทางเข้ามาของชาวต่างชาติโดยมีวัตถุประสงค์จะหาเหยื่อในการล่วงละเมิดทางเพศ การเผยแพร่สื่อลามกเด็กผ่านทางอินเทอร์เน็ตที่มีการเก็บข้อมูลไว้ในเซิร์ฟเวอร์ต่างประเทศ ฯลฯ ดังนั้นการทำความตกลงระหว่างประเทศในเรื่องการให้ความช่วยเหลือในทางอาญานั้นมีความสำคัญมาก แต่ปัญหาที่ตามมาอีกก็คือมิใช่ทุกประเทศที่ทำความตกลงต่อกันในลักษณะนี้ ดังนั้นอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กระยะหลังๆไม่ว่าจะเป็นพิธีสาร หรืออนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ก็ได้สนับสนุนให้ประเทศต่างๆทำความตกลงเรื่องการให้ความช่วยเหลือทางอาญาต่อกัน โดยเฉพาะในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดน และหากไม่มีความตกลงระหว่างกัน ก็ให้ถือว่าอนุสัญญาเหล่านั้นเป็นข้อตกลงในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนต่อกันได้

3.2.5 การตรวจสอบ

-
- 1 Each Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences under its domestic law, when committed intentionally and without right, the following conduct:
 - a producing child pornography for the purpose of its distribution through a computer system;
 - b offering or making available child pornography through a computer system;
 - c distributing or transmitting child pornography through a computer system;
 - d procuring child pornography through a computer system for oneself or for another person;
 - e possessing child pornography in a computer system or on a computer-data storage medium."

การตรวจสอบ(Monitoring)เป็นกลไกของสนธิสัญญา ซึ่งอาจจะมีกำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ ตามแต่ความประสงค์ของผู้ร่าง การกำหนดกลไกนี้ก็เพื่อจะตรวจสอบว่ารัฐภาคีได้ปฏิบัติตาม สนธิสัญญาที่ได้ลงนาม หรือที่มีผลผูกพันจริงหรือไม่ แต่การไม่ปฏิบัติตามข้อสนธิสัญญาระหว่าง ประเทศนั้นจะได้รับผลแตกต่างไปจากการละเมิดกฎหมายภายในประเทศ กล่าวคือไม่มีรัฐใด หรือองค์กรใดสามารถตั้งตนเป็นผู้ปกครองรัฐอื่นได้ในทางกฎหมาย การลงโทษทำได้แต่เพียง การลงโทษเชิงสังคม(Social Sanction)อย่างการประณามในเวทีโลกและการลงโทษเชิงเศรษฐกิจ (Economic Sanction) เช่น การตัดสิทธิพิเศษหรือความช่วยเหลือทางการค้าเท่านั้น เนื่องจาก แต่ละรัฐนั้นมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน โดยหลักแล้วไม่มีใครถูกควบคุมโดยใคร ทุกประเทศมีอำนาจอธิปไตยเท่าเทียมกัน

การตรวจสอบรัฐสมาชิกในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิเด็กนั้น เริ่มที่อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก สำหรับรัฐที่ลงนามเป็นภาคี กลไกการทำรายงานนั้นมีส่วนทำให้รัฐบาลต้องแก้ไขระบบให้สอดคล้องกับอนุสัญญา โดยรัฐภาคีจะต้องเสนอรายงานต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กภายใน 2 ปี หลังจากการมีผลใช้บังคับของพิธีสารต่อรัฐภาคีนั้น ซึ่งในรายงานต้องประกอบด้วยข้อเสนอแนะที่ครบถ้วนว่าด้วยมาตรการที่รัฐได้ดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามข้อบทของอนุสัญญานี้ และภายหลังจากการเสนอรายงานฉบับแรกแล้ว ก็ให้รัฐภาคีเสนอรายงานต่อเนื่องทุก 5 ปีตามหลักเกณฑ์ของข้อ 44⁸³ ซึ่งคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กอาจร้องขอข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากรัฐภาคีทั้งหลาย เกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญานี้ได้ กลไกนี้ได้มีการนำไปใช้ในพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาสิทธิเด็กด้วยเช่นเดียวกัน⁸⁴

⁸³ ข้อ 44(1) แห่งอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กบัญญัติว่า "รัฐภาคีรับที่จะเสนอรายงานต่อคณะกรรมการ โดยผ่านเลขาธิการสหประชาชาติในเรื่องมาตรการต่างๆที่รัฐบาลรับเอา ซึ่งทำให้สิทธิที่ได้รับการรับรองในอนุสัญญานี้บังเกิดผล และในเรื่องความคืบหน้าของการใช้สิทธิเหล่านั้น

- ก) ภายในสองปี นับจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อรัฐภาคีที่เกี่ยวข้อง
- ข) ทุกๆ ห้าปี หลังจากนั้น"

⁸⁴ Art.12 of the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography said

"1. Each State Party shall submit, within two years following the entry into force of the Protocol for that State Party, a report to the Committee on the Rights of the Child providing comprehensive information on the measures it has taken to implement the provisions of the Protocol.

2. Following the submission of the comprehensive report, each State Party shall include in the reports they submit to the Committee on the Rights of the Child in accordance with article 44 of the Convention any further information with respect to the

3.3 มาตรการอื่นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก

นอกจากมาตรการทางกฎหมายแล้ว ข้อตกลงในทางระหว่างประเทศเกี่ยวกับปัญหานี้ ยังสนับสนุนให้รัฐมีมาตรการอื่นๆควบคู่ไปด้วย ยกตัวอย่างเช่น

- การรับรอง สร้างเสริม ปฏิบัติและแพร่กระจายกฎหมาย มาตรการทางการบริหาร นโยบาย โครงการทางสังคมเพื่อป้องกันปัญหา
- ส่งเสริมการสร้างตระหนักรู้ถึงพิษภัยของปัญหานี้ในสังคม (Social Awareness)
- มีมาตรการที่สร้างสรรค์ในการนำเด็กที่ตกเป็นเหยื่อกลับคืนสู่สังคม และมีกระบวนการฟื้นฟูทั้งทางร่างกายและจิตใจ
- มีมาตรการห้ามการผลิต เผยแพร่ โฆษณาความผิดนี้ เช่นการโฆษณาเว็บลามกเด็ก
- ความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา
- ความร่วมมือระหว่างประเทศในการฟื้นฟูเด็กที่เป็นเหยื่อ
- ความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขสาเหตุรากฐานที่นำไปสู่ปัญหา
- ความร่วมมือระหว่างประเทศทางการเงินหรือทางวิชาการ
- ความร่วมมือระหว่างเด็กที่เป็นลูกจ้าง นายจ้าง และรัฐ

ซึ่งความร่วมมือเหล่านี้เองจะมีส่วนช่วยทำให้ช่องว่าง หรือจุดอ่อนที่กฎหมายไม่สามารถเข้าไปแก้ไขปัญหาได้ลดลง อีกทั้งยังมีส่วนช่วยสนับสนุนให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างราบรื่นมากขึ้นด้วย สิ่งนี้เองก็ได้รับการตอบสนองจากตัวตนต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานี้ในทางระหว่างประเทศ เช่น

“INTERPOL” ได้เล็งบทบาทในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศกับเด็กทุกรูปแบบ สนับสนุนในการสืบสวนและจับกุมอาชญากรรมเหล่านั้น ในปี 1992 INTERPOL ได้ก่อตั้ง “The Standing Working Party” ในความผิดที่เกี่ยวข้องกับผู้เยาว์ กลุ่มนี้ประกอบด้วย 30 ประเทศ และมีวัตถุประสงค์ในเบื้องต้นคือ การให้ความช่วยเหลือด้านการสืบสวนอาชญากรรมทางเพศที่

implementation of the Protocol. Other States Parties to the Protocol shall submit a report every five years.

3.The Committee on the Rights of the Child may request from States Parties further information relevant to the implementation of this Protocol.

เกี่ยวกับเด็กผ่านการแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญและข้อมูลระหว่างประเทศสมาชิก และพยายามเรียกร้องให้นานาประเทศบัญญัติให้การครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิดทางอาญา⁸⁵

ในเดือนมกราคม ค.ศ. 1999 สหภาพยุโรปได้มีมติรับแผนปฏิบัติงานประจำปีในการสนับสนุนให้มีการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างปลอดภัยโดยการต่อสู้กับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายและอันตรายในเครือข่ายระดับโลก (A Multi-annual Action Plan on Promoting Safer Use of the Internet by Combating Illegal and Harmful Content on Global Network) โดยตั้งงบประมาณไว้ 25 ล้านเหรียญยูโร มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม ค.ศ. 1999 - 31 ธันวาคม ค.ศ. 2002 มีวัตถุประสงค์หลักคือเพื่อกระตุ้นให้ฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นภาคอุตสาหกรรมและผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีการพัฒนาระบบควบคุมดูแลกันเองระหว่างภาคเอกชน (Self – regulating System) และสนับสนุนความร่วมมือภายในสหภาพยุโรปโดยเน้นกิจกรรมหลัก 4 อย่าง คือ⁸⁶

1. สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยโดยเฉพาะการจัดให้มีเครือข่ายในภูมิภาคยุโรปของโครงการสายด่วน และสนับสนุนระบบควบคุมดูแลกันเองระหว่างภาคเอกชนและการจัดทำประมวลจริยธรรมผู้ประกอบการวิชาชีพ
2. ปรับปรุงระบบกลั่นกรองข้อมูลในอินเทอร์เน็ต
3. สนับสนุนให้มีการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหานี้ในสังคม
4. สนับสนุนกิจกรรมอื่นๆ เช่น การประเมินการบังคับใช้กฎหมายของรัฐสมาชิก การประสานงานกับกลุ่มอื่นๆที่ทำกิจกรรมใกล้เคียงกัน การประเมินผลกระทบของมาตรการชุมชน เป็นต้น

และจากการขยายตัวอย่างมากของสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต และเครือข่ายของผู้ที่นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็กได้สร้างแรงกดดันให้นานาประเทศเกิดความพยายามที่จะปรับใช้กฎหมายอาญาของตนนอกอาณาเขต (Extraterritorial) เพื่อจะไปลงโทษอาชญากรผู้ซึ่งกระทำผิด

⁸⁵ Jennifer Stewart, "If this is the global community, we must be on the bad side of town: international policing of child pornography on the internet," Houston Journal of International law 20: 229.

⁸⁶ Gustaaf Borchartd, "Taking stock: Activities of the European commission in the fight against child pornography" Paper presented at the International Conference Combating Child Pornography on the Internet, Vienna, 29 September – 1 October 1999.

กฎหมายนอกอาณาเขต⁸⁷ โดยเราสามารถพิจารณาวิธีการที่น่าสนใจจากกรณีการล่วงละเมิดเด็กทางเพศอื่นๆ เช่น กรณีการค้าประเวณีเด็ก ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเทศส่วนใหญ่ได้บัญญัติให้การกระทำนี้เป็นความผิดตามกฎหมาย ดังนั้นการปรับใช้กฎหมายอาญาของตนนอกอาณาเขตก็เป็นกลยุทธ์ที่ดีประการหนึ่ง ตัวอย่างเช่น เมื่อพลเมืองชาวออสเตรเลียใช้บริการการท่องเที่ยวทางเพศในประเทศไทย เขาจะถูกลงโทษตามกฎหมายออสเตรเลียเมื่อเขากลับบ้านไป แต่ปัญหาที่มักพบคือ ประเทศส่วนใหญ่มักจะมีนิยามของคำว่า “อาชญากรรม” ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง และในบางประเทศอย่างเช่นสวีเดนก็กำหนดเงื่อนไข “double criminality” ก่อนที่จะใช้หลักการปรับใช้กฎหมายอาญาของตนนอกอาณาเขตส่งผลให้ชาวสวีเดนล่องหนทางเพศแก่เด็กอายุ 15 ปีขึ้นไปในประเทศฮังการี ที่การกระทำเช่นนั้นเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมาย เขาจะไม่ถูกลงโทษในประเทศสวีเดน ดังนั้นวิธีการปรับใช้กฎหมายอาญาของตนนอกอาณาเขตก็ยังคงได้ผลอย่างจำกัดตราบเท่าที่ทุกประเทศยังไม่ได้มีการบัญญัติถึงความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กไปในทิศทางเดียวกัน หลักการของการปรับใช้กฎหมายอาญาของตนนอกอาณาเขตนี้จะยิ่งซับซ้อนเมื่อนำไปปรับใช้กับปัญหาเขตอำนาจในอินเทอร์เน็ตซึ่งปัญหาในโลกอินเทอร์เน็ตจะไม่ถูกจำกัดอยู่ในกรอบกฎหมายประเทศใดประเทศหนึ่ง จะทำอย่างไรถ้าพลเมืองที่มี Account ของ Amsterdam Service Provider ใช้เข้าถึงสื่อลามกเด็กซึ่งถูกต้องตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แต่ไม่ถูกกฎหมายในประเทศเนเธอร์แลนด์ คนนั้นจะสามารถถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้หรือไม่ ภายใต้กฎหมายใด สหรัฐอเมริกา หรือเนเธอร์แลนด์ นอกจากนี้ความท้าทายในเรื่องหลักฐานก็เกิดขึ้น นอกจากนี้อุปสรรคที่ไม่สามารถข้ามผ่านไปได้เกิดขึ้นตามมาอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นการพิสูจน์อายุเด็กในสื่อ ความแตกต่างด้านภาษาและวัฒนธรรม⁸⁸

3.4 วิเคราะห์มาตรการรองรับต่อปัญหาสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศ

จากการศึกษาในบทนี้ได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนถึงความสำคัญของมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศ ถึงแม้ว่าโดยลักษณะของกฎหมายหรือมาตรการระหว่างประเทศจะไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้โดยตรง แต่บทบาทที่กฎหมายหรือมาตรการภายในประเทศไม่สามารถทดแทนได้ คือ การกำหนดทิศทางร่วมกันในการแก้ไข

⁸⁷ Jennifer Stewart, "If this is the global community, we must be on the bad side of town: international policing of child pornography on the internet," Houston Journal of International law 20: 240.

⁸⁸ Jennifer Stewart, "If this is the global community, we must be on the bad side of town: international policing of child pornography on the internet," Houston Journal of International law 20: 240-241.

ปัญหาเชิงมหภาค การแก้ไขปัญหโดยการมองในมิติของโลกจะทำให้แต่ละประเทศทราบถึงความรุนแรงและทิศทางของปัญหาร่วมกัน และที่สำคัญจะทำให้ทราบว่ารัฐของตนควรจะดำเนินการอย่างไรต่อไป เนื่องจากปัญหาที่พบแม้จะอยู่ในกรอบของปัญหาสื่อลามกเด็กก็ไม่ได้หมายความว่าทุกประเทศจะต้องดำเนินการเดียวกันทุกประการ เช่น สำหรับประเทศไทยอาจจะต้องเน้นมาตรการเกี่ยวกับการควบคุมการผลิตสื่อลามกเด็กเป็นพิเศษเนื่องจากเด็กไทยเป็นที่ยอมรับของตลาด และมีการใช้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตสื่อเหล่านี้ หรือสำหรับประเทศสหรัฐอเมริกา ภายหลังจากที่พิจารณาสถานการณ์ทั่วโลกแล้วพบว่า ประเทศตนเป็นผู้บริโภครายใหญ่สมควรจะดำเนินการที่เน้นในเรื่องการสกัดกั้นการแพร่กระจายของสื่อลามกเด็ก หรือการขยายเขตอำนาจของตนให้สามารถดำเนินการทางกฎหมายกับผู้เผยแพร่สื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตโดยใช้เซิร์ฟเวอร์ต่างๆประเทศเป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองถ้าหากไม่มีการพิจารณาปัญหาในภาพรวมก็จะไม่สามารถพบข้อสรุปเหล่านี้ได้

มาตรการในระดับระหว่างประเทศยังทำให้มาตรการในระดับระหว่างประเทศพัฒนา และมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย เนื่องจากมาตรการในระดับระหว่างประเทศถือเป็นมาตรฐานขั้นต่ำสุดที่จะสามารถยอมรับได้ ดังนั้นรัฐที่ลงนามเป็นภาคีสัญญาต่างๆ ก็มีข้อผูกพันที่จะปรับปรุงมาตรการภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ ซึ่งถ้ามีรัฐภาคีมากขึ้น มาตรฐานของมาตรการโดยรวมของโลกก็จะได้รับการปรับปรุงขึ้นด้วย อีกทั้งความตกลงระหว่างประเทศต่างๆยังสามารถลดความจำกัดของมาตรการภายในประเทศอื่น ๆ ได้อีก เช่น ก่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญา การให้ความช่วยเหลือกันในด้านข้อมูล เทคโนโลยี และการเงิน เป็นต้น

นอกจากนี้มาตรการในระดับระหว่างประเทศมิได้มุ่งแต่การแก้ไขปัญหาดังตรงเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงการแก้ไขปัญหารากฐานต่างๆด้วย เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งทุกฝ่ายตระหนักหากต้องการปัญหาสื่อลามกเด็กอย่างถอนรากถอนโคนจะต้องมีการแก้ปัญหาเหล่านั้นควบคู่ไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงมิได้

ในการพิจารณาว่ามาตรการต่างๆในระดับระหว่างประเทศที่มีอยู่ในปัจจุบัน สามารถควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น จะต้องคำนึงถึง 4 แง่มุมของปัญหาด้วยกัน คือ ในแง่มุมของอุปสงค์⁸⁹ (Supply Side) อุปทาน(Demand Side) เทคโนโลยี และการบังคับใช้กฎหมาย

⁸⁹ ในด้านอุปสงค์นี้มีได้หมายความว่าถึงเพียงผู้ผลิตสื่อลามกเด็กเท่านั้น หากแต่หมายความรวมถึง ผู้จัดจำหน่าย ผู้เผยแพร่ ผู้นำเข้าและส่งออกสื่อเหล่านี้ด้วย

3.4.1 ด้านอุปสงค์

จากการศึกษาพบว่า ความตกลงระหว่างประเทศส่วนใหญ่ให้น้ำหนักกับการออกมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านนี้อย่างมาก เพราะการกระทำของบุคคลเหล่านี้ถือได้ว่าเป็นการกระทำ ความผิดทั้งในแง่ของการละเมิดสิทธิเด็ก และการกระทำความผิดอาญาด้วย ในระดับระหว่าง ประเทศทุกฝ่ายมีความเห็น และมุ่งจะดำเนินมาตรการไปในทิศทางเดียวกัน คือ การยุติการเพิ่ม ของอุปสงค์ ไม่ว่าจะโดยวิธีใดก็ตาม และการกำหนดให้ผู้กระทำมีความผิดทางอาญา

การกำหนดรายละเอียดในเรื่องความรับผิดชอบเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนั้นเป็นเรื่องที่ ละเอียดย่อน กฎหมายระหว่างประเทศพยายามที่จะอุดช่องว่างทางกฎหมายต่าง ๆ อันเป็นเหตุที่ จะทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ได้รับโทษ ปัจจุบันตามพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กได้ นำมติใหม่มาสู่การควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศ คือ การกำหนดคำนิยาม ของสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะ และการเน้นให้มีการกำหนดความผิดทางอาญาแก่ผู้กระทำความผิด เพราะแต่เดิมตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กไม่มีมติร่วมกันในระดับโลกในเรื่องที่จะกำหนดว่าสื่อ ลามกเด็กคืออะไร และครอบคลุมการกระทำใดบ้าง จะเห็นได้จากในแต่ละประเทศมีนิยามของ สื่อลามกเด็กแตกต่างกันไป (ในหลายครั้งภายในประเทศเดียวกันก็มีนิยามที่แตกต่าง)

แต่เดิมตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กจะใช้บังคับกับมนุษย์ทุกคนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี แต่สิ่งนี้ก็มักจะขัดแย้งกับกฎหมายท้องถิ่นโดยเฉพาะเรื่องอายุเด็กที่สามารถแสดงความยินยอม ในการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ได้ และอายุที่สามารถเป็นแบบในสื่อลามกแล้วไม่ผิดกฎหมาย อนุสัญญาระหว่างประเทศ หรือการประชุมระดับระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่ออกตามมาก็ได้ พยายามที่จะยืนยันและสร้างกระแสที่ชัดเจนว่าเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี ทุกคนจะต้องได้รับความ คุ้มครองโดยเฉพาะจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าหลายรัฐก็พยายามที่จะแก้ไข กฎหมายภายในของตน และกฎหมายใหม่ๆที่มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองเด็กทางเพศล้วน กำหนดเกณฑ์อายุตามความตกลงระหว่างประเทศทั้งสิ้น

การกำหนดฐานความผิดทางอาญาร่วมกันนั้นมีผลมาก เพราะหากไม่มีการบัญญัติว่า การกระทำนี้เป็นความผิดทางอาญาก็ไม่สามารถจะดำเนินมาตรการใดๆได้ เพราะการกระทำที่ ขัดต่ออนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนั้นไม่มีกระบวนการทางกฎหมายใดๆรองรับและไม่มียกโทษ อนุสัญญาต่างๆพยายามเน้นให้รัฐบัญญัติว่าการกระทำอันเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กทั้งปวงนั้นเป็น ความผิดอาญา และตามพิธีสารฯได้พยายามกำหนดฐานความผิดทางอาญาให้ครอบคลุมทุกส่วน ของวงจรสื่อลามกเด็ก แต่ก็ยังมีบางฝ่ายที่เห็นว่าน่าจะเน้นการสร้างมาตรการและการปฏิบัติตาม อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กที่มีประสิทธิภาพมากกว่าการพัฒนาเครื่องมือใหม่ในรูปแบบของพิธี สาร

เนื่องจากกฎหมายไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ทุกเรื่อง ข้อจำกัดต่างๆที่พบไม่ว่าจะเป็น การจึงจำเป็นต้องมีมาตรการที่ไม่ใช่กฎหมาย เช่น การให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในทาง อาญา การให้ความร่วมมือในด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรุนแรงของปัญหา และเรียกร้องให้รัฐต่างๆให้ความร่วมมือในการเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ และการปฏิบัติ ตามข้อตกลงเหล่านั้นอย่างจริงจังและเคร่งครัด การให้ความร่วมมือเชิงวิชาการต่างๆต่อกันก็จะ เป็นประโยชน์ยิ่งกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก

3.4.2 ด้านอุปทาน

จากการศึกษาพบว่า มาตรการระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับด้านนี้ด้วยเช่นแม้จะไม่ เท่ากับในด้านอุปสงค์ เนื่องจากผู้บริโภคถือเป็นตัวจักรสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดอุปสงค์ อัน นำไปสู่การละเมิดสิทธิเด็กทางเพศ และการกระทำความผิดอาญา

ประเด็นที่เป็นที่โต้เถียงกันอย่างมากคือ การครอบครองสื่อลามกเด็กเพื่อใช้เสพเป็นการ ส่วนตัว ไม่ใช่มีครอบครองไว้เพื่อการค้านั้นเป็นความผิดหรือไม่ ซึ่งคำตอบค่อนข้างจะชัดเจนว่า เป็นความผิด เป็นความจริงที่ผู้เสพสื่อลามกเด็กไม่ใช่อาชญากรโดยตรง แต่การบริโภคสื่อลามก เด็กเป็นการสนับสนุนให้เกิดการกระทำละเมิดเด็กทางเพศอย่างชัดเจน ถือเป็น การล่วงละเมิด เด็กทางเพศโดยอ้อม เป็นความจริงที่ทุกคนมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นว่าตนนิยมสื่อ ลามกเด็ก แต่เสรีภาพดังกล่าวนี้ต้องใช้อย่างจำกัด กล่าวคือต้องไม่กระทบต่อสิทธิของผู้อื่น โดยเฉพาะสิทธิเด็กซึ่งถือเป็นสิทธิเด็ดขาด (Absolute Rights) และผลประโยชน์ของเด็กต้องได้ รับการคำนึงถึงเป็นลำดับแรก เป็นความจริงที่การเพศสื่อลามกเด็กเป็นเรื่องส่วนตัวของปัจเจก แต่หลายครั้งผลกระทบที่ตามมานั้นได้สร้างปัญหาต่อสังคม เช่น การล่วงละเมิดเด็กคนอื่นๆทาง เพศอย่างการข่มขืนเด็ก หรือล่อลวงเด็กคนอื่นๆมาเป็นแบบในการผลิตสื่อลามกเด็กต่อไป

น่าเสียดายที่กระแสเกี่ยวกับการเรียกร้องให้การครอบครองเกิดขึ้นในระดับการประชุม ระดับโลกต่างๆเท่านั้น ประเด็นดังกล่าวไม่ได้มีการนำไปบัญญัติไว้ในสนธิสัญญา ทำให้ไม่มีความผูกพันรัฐให้ปฏิบัติตาม (Legal Binding Force) หรือบัญญัติว่าการครอบครองสื่อลามกเด็ก โดยส่วนตัวเป็นความผิดตามกฎหมายอย่างชัดเจน ยกเว้นกรณีอนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรม ทางคอมพิวเตอร์ของสหภาพยุโรปที่มีการบัญญัติว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กในฐานะข้อมูล ทางคอมพิวเตอร์เป็นความผิด

3.5.3 ด้านเทคโนโลยี

ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา เทคโนโลยีมีความสำคัญต่อการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กอย่างมากทั้งในแง่ของการเป็นตัวแปรที่ทำให้ปัญหาสื่อลามกเด็กใหญ่โตขึ้นจนไม่อาจควบคุมได้ ที่กฎหมายไม่อาจพัฒนาตามได้ทัน และในแง่การใช้เทคโนโลยีช่วยเจ้าหน้าที่ในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก

โดยเฉพาะกรณีสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต โซเชียลมีเดียเป็นเหมือนอีกโลกหนึ่งที่เราเขตอำนาจรัฐ (Borderless Jurisdiction) บทบัญญัติต่างๆ ไม่มีผลใช้บังคับในท้องถิ่นเหล่านั้น และถึงแม้ว่าจะมีแนวคิดทางกฎหมายในการคุ้มครองเด็กที่เป็นเหยื่อในการสร้างสื่อลามกเด็กก็ตาม แต่กฎหมายดังกล่าวไม่สามารถป้องกันสื่อลามกเด็กที่เกิดจากการ morphing ได้ เนื่องจากการผลิตสื่อลามกเด็กวิธีนี้ไม่ได้เข้าข่ายการละเมิดเด็กทางร่างกายและทางเพศแต่ประการใด เช่น การนำภาพลามกทั่วไปมาตัดแปลงภาพลักษณะที่ปรากฏให้ดูเป็นเด็ก แม้ว่าหลายฝ่ายจะพยายามโต้แย้งว่าการทำลักษณะเช่นนี้ก็ไม่ต้องขอเซ็นกันแต่ก็ไม่สามารถจะหากฎหมายที่ชัดเจนมายืนยันได้

ในจุดนี้มาตรการในทางระหว่างประเทศโดยเฉพาะอนุสัญญาระหว่างประเทศควรมีส่วนในการชี้ให้ชัดว่ารัฐภาคีควรมีเขตอำนาจเพียงใด และต้องมั่นใจว่าจะมีไม่พื้นที่ใดที่ปลอดจากเขตอำนาจ หรือหากยังไม่สามารถดำเนินการตามอุดมคตินั้นได้ มาตรการในระดับระหว่างประเทศก็สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทในจุดนี้ เช่น การออกข้อบังคับของเอกชนหรือการประสานงานขององค์กรเอกชนต่างๆ

3.4.4 การบังคับใช้กฎหมาย

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ปัจจุบันมีสาเหตุ 2 ประการที่ทำให้มาตรการในระดับระหว่างประเทศไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ทั้งๆที่โดยหลักการแล้วมาตรการในระดับนี้น่าจะสามารถเป็นเกณฑ์ หรือมาตรฐานให้กับมาตรฐานในระดับประเทศได้ คือ

- 1.) ในการวางหลักเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายของกรณีสื่อลามกเด็กนั้นขาดความชัดเจน อันเนื่องมาจากทัศนคติที่แตกต่างกัน กล่าวคือ แม้ว่าทุกฝ่ายจะมีความเห็นตรงกันว่าสมควรที่จะควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก แต่ในรายละเอียดทั้งเรื่องคำนิยามสื่อลามกเด็ก เกณฑ์อายุที่จะได้รับความคุ้มครอง ฐานความผิดในเรื่องนี้ โดยเฉพาะการครอบครองสื่อลามกเด็กโดยส่วนตัว ยังมีความเห็นไม่สอดคล้องกันอยู่ ส่งผลให้เกิดความไม่ชัดเจนในเรื่องของมาตรฐาน อีกทั้งส่วนใหญ่นั้นไม่ใช้กฎหมายระหว่างประเทศทำให้ไม่ได้รับความสนใจในการปฏิบัติตามเท่าที่ควร

2.) ขาดการปฏิบัติตามและบังคับใช้ตามหลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศเหล่านี้ กล่าวคือ แม้ว่ามาตรการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศจะสามารถถอดทุกช่องว่างของปัญหาได้ แต่หากขาดการปฏิบัติตามและบังคับใช้ก็ไร้ความหมาย ดังจะเห็นได้จาก จำนวนรัฐที่เข้าร่วมเป็นภาคี หรือให้สัตยาบันอนุสัญญา หรือความตกลงต่างๆ นั้นมีน้อยมาก เมื่อเทียบกับความสำคัญของปัญหา อีกทั้งรัฐที่เป็นภาคีแล้วก็มีใช้ว่าจะดำเนินการได้ตามมาตรฐานขั้นต่ำที่หลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศวางเอาไว้ การดำเนินการแต่เฉพาะคนบางกลุ่มอย่างองค์การระหว่างประเทศ หรือองค์กรเอกชนนั้นยังไม่เพียงพอในการแก้ปัญหาในภาพรวมทั่วโลกได้ อีกทั้งยังต้องมีการกระตุ้นให้ภาคเอกชนตระหนักและเห็นคุณค่าในการเข้ามาดำเนินการตามบทบาทของตนที่ควรจะเป็น เพื่อให้ความพยายามที่เกิดขึ้นนั้นสำเร็จลงได้ ซึ่งในบทต่อไปจะเป็นการแสดงถึงการตอบสนองของโลกปัจจุบันต่อปัญหาสื่อลามกเด็ก

ในบทต่อไปผู้เขียนจะทำการศึกษาถึงมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของบางประเทศ ซึ่งรวมถึงทั้งมาตรการทางกฎหมาย และมาตรการอื่น เพื่อที่จะแสดงให้เห็นถึงการตอบสนองของประชาคมโลกต่อปัญหานี้ในทางปฏิบัติว่าสอดคล้องกับมาตรฐานทางระหว่างประเทศหรือไม่อย่างไร พร้อมทั้งจะได้เป็นตัวอย่างสำหรับประเทศไทยในการดำเนินการ และปรับปรุงมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กต่อไปในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในบางประเทศ

การประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ปี ค.ศ. 1996 ณ กรุงสต็อกโฮล์มมีผลในการเรียกร้องให้รัฐต่างๆเห็นความสำคัญในปัญหาสื่อลามกเด็กนี้มากขึ้น และในการประชุมระดับโลกครั้งที่สอง ณ เมืองโยโกฮามา ประเทศญี่ปุ่น ในปี ค.ศ. 2001 ที่ผ่านมา ปัญหาสื่อลามกเด็กก็ได้รับการหยิบยกขึ้นมาเป็นปัญหาสำคัญที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันในการแก้ไขโดยด่วน

ในบทนี้จะพิจารณาถึงมาตรการทางกฎหมายและมาตรการอื่นของบางประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการตอบสนองข้อเรียกร้องในระดับระหว่างประเทศที่ต้องการให้มีการจัดการแก้ไขปัญหาลามกเด็กอย่างจริงจัง และมีมาตรฐานสอดคล้องกับมาตรการในระดับระหว่างประเทศ นอกจากนี้ประเทศไทยอาจจะเลือกนำบางมาตรการที่น่าสนใจในบางประเทศมาปรับปรุงมาตรการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของไทยต่อไปในอนาคต

4.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในบางประเทศ

4.1.1 นิยามสื่อลามกเด็ก

ในเรื่องการกำหนดคำนิยาม แต่ละประเทศก็จะมีมุมมองแตกต่างกันไป ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1. กำหนดนิยามคำว่า “สื่อลามกเด็ก” ไว้โดยเฉพาะ

นิยามของคำว่า “สื่อลามกเด็ก” นั้น ส่วนใหญ่ก็จะมีคล้ายคลึงกัน อาจแตกต่างกันในรายละเอียดว่าผู้ให้คำนิยามต้องการจะให้คำว่าสื่อลามกเด็กมีความหมายครอบคลุมถึงสื่อใดบ้าง เช่น บ้างก็กำหนดเฉพาะสื่อลามกที่มีเด็กจริงๆมาเป็นแบบเท่านั้น บ้างก็กำหนดรวมถึงผู้ใหญ่ที่มาแสดงเป็นเด็ก หรือภาพจำลองที่มีได้ใช้เด็กจริงๆ บ้างก็กำหนดขอบเขตแค่สื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้น บ้างก็กำหนดรวมถึงสื่อทางเสียง หรืออินเทอร์เน็ตด้วย

ดังกฎหมายสำหรับการลงโทษการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก และสำหรับการคุ้มครองเด็ก ของประเทศญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1999 ได้บัญญัติคำนิยาม “สื่อลามกเด็ก” ไว้ว่า หมายถึง ภาพถ่าย วิดีโอเทป หรือวัตถุอื่นใดที่แสดงภาพ ซึ่ง

- (1) นำเสนอให้เห็นเป็นภาพถึงการวางท่าของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการมีเพศสัมพันธ์ หรือ การแสดงใด ๆ ที่คล้ายคลึงกับการมีเพศสัมพันธ์กันหรือโดยเด็ก
- (2) นำเสนอให้เห็นเป็นภาพถึงการวางท่าของเด็กที่เกี่ยวข้องกับการสัมผัสอวัยวะอย่าง อวัยวะเพศของเด็ก หรือการให้เด็กสัมผัสอวัยวะอย่างอวัยวะเพศของผู้อื่น เพื่อที่จะ กระตุ้นหรือทำให้ผู้ชมเกิดความต้องการทางเพศ หรือ
- (3) นำเสนอให้เห็นเป็นภาพถึงการวางท่าของเด็กผู้อยู่ในสภาพเปลือยทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อที่จะกระตุ้นหรือทำให้ผู้ชมเกิดความต้องการทางเพศ

หรือตาม The Summary Offences Act 1935 มาตรา 33¹ ของมลรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย ได้ให้คำนิยามของคำว่า “สื่อลามกเด็ก” ที่แตกต่างออกไป คือ หมายความว่า วัตถุลามกอนาจารที่แสดงถึงเด็ก(ไม่ว่าจะเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศหรือไม่) ในอันที่จะเป็น เหตุให้เกิดการกระทำความผิดทางอาญาร้ายแรง หรือทั่วไปในชุมชนของวิญญูชน

2. กำหนดเพ็ญนิยามคำว่า “สื่อลามก” เท่านั้น

แม้ปัจจุบันในแต่ละประเทศได้มีการกำหนดนิยามคำว่า “สื่อลามก” เอาไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถปรับใช้กับสื่อลามกเด็กได้ แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ คำนิยามเหล่านั้นมักจะ ครอบคลุมเฉพาะสื่อที่มองเห็นได้ด้วยตาเท่านั้น ไม่รวมถึงเสียง หรือสื่ออื่นๆด้วย

จากการศึกษาพบว่าหลายประเทศจะให้คำนิยามของคำว่า “สื่อลามกเด็ก”ไว้ แต่จะใช้ วิธีบัญญัติกฎหมายว่า การกระทำที่ใช้เด็กเกี่ยวข้องกับสื่อลามกนั้น ถือเป็นความผิดตามกฎหมาย เช่น ตามกฎหมายอาญาของประเทศเยอรมัน มาตรา 11(3) ได้บัญญัติให้การแจกจ่าย เผยแพร่สู่สาธารณะ ผลิต เก็บไว้เพื่อเตรียมจำหน่ายงานเขียนลามกที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับการ ละเมิดทางเพศต่อเด็กเป็นความผิด²

¹ Section 33 of the summary offence act 1935 "Child pornography" means indecent or offensive material in which a child (whether engages in sexual activity or not) is depicted or described in a way that is likely to cause serious and general offence amongst reasonable adult members of the community"

² Section 11(3) said "Whoever..."

(1) disseminates,

กรณีสื่อลามกเด็กที่เกิดจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีถือเป็นอีกปัญหาหนึ่งที่ทั่วโลกต้องให้ความสนใจ ไม่ว่าจะเป็นภาพตัดต่อเด็กเข้ากับสื่อลามกทั่วไป หรือภาพเด็กที่ถูกสร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์เลย ซึ่งการกระทำเหล่านี้ไม่มีผู้เสียหายโดยตรงทำให้ผู้กระทำความผิดอ้างได้ว่าไม่มีฐานทางกฎหมายเพียงพอที่จะเอาผิดกับพวกเขาเหล่านั้นได้ อีกทั้งมีรัฐไม่มากนักที่สามารถพัฒนากฎหมายได้ทันกับเทคโนโลยีที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว

Asharoft, Attorney General. Rt al. v. Free Speech Coalition et al.³

คดีนี้ศาลสูงของสหรัฐอเมริกาได้มีคำตัดสินว่า การที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองการกระทำลามกต่อเด็กวางหลักการครอบคลุมไปถึงการสร้างภาพเด็กในกิจกรรมทางเพศในคอมพิวเตอร์นั้นกว้างเกินไป ถือเป็น การขัดต่อสิทธิข้อแรกของรัฐธรรมนูญที่ว่าด้วยการแสดงออก ศาลตัดสินด้วยเสียงข้างมาก 6 ต่อ 3 เสียง

ผู้พิพากษาฝ่ายเสียงข้างมากซึ่งประกอบไปด้วย ผู้พิพากษา Anthony M. Kennedy, John Paul Stevens, David H. Souter, Ruth Bader Ginsburg และ Stephen Breyer ให้เหตุผลว่า กฎหมายฉบับนี้มุ่งที่จะปรับใช้กับสื่อลามกเด็กที่มีเนื้อหาทางเพศโจ่งแจ้งเกินความจำเป็น น่ารังเกียจ แต่ในทางกลับกันไม่ใช่ภาพของเด็กอายุ 17 ปีที่กำลังมีเพศสัมพันธ์ทุกภาพจะขัดกับบรรทัดฐานทางสังคม เพราะในสังคมเช่นอเมริกาเรื่องนี้ถือเป็นเรื่องธรรมดา ดังนั้นกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนี้จะขัดต่อหลักเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และข้ออ้างที่ว่า การครอบครองสื่อลามกเด็กอาจจะนำไปสู่การกระทำความผิดทางเพศกับเด็กได้นั้นยังไม่พยานักเพียงพอ

แต่ในคดีนี้ก็มีผู้พิพากษา William H. Rehnquist นั้นได้มีความเห็นในทางตรงกันข้ามว่า ความจริงแล้วกฎหมายฉบับนี้มุ่งที่จะคุ้มครองเด็กที่อาจได้รับผลกระทบจากการสร้างสื่อลามกเด็กโดยคอมพิวเตอร์ในรูปแบบที่ดูเหมือนจริง ๆ มาก น่าจะเน้นการกำหนดขอบเขตการตีความหมายของคำมากกว่า ไม่ควรที่จะยกเลิกความผิดในการครอบครองสื่อลามกเด็กที่ทำขึ้นจากคอมพิวเตอร์ทั้งหมด

(2) publicly displays, puts up, presents,...of pornographic writings, the subject of which are ...sexual abuse of children, shall be punished...."

³ The Supreme Court of United State of America, "Case No.00-795," 16 April 2002.

4.1.2 ระดับอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ตามกฎหมายประเทศต่าง ๆ นั้น หากไม่มีการกำหนดเกณฑ์อายุไว้เป็นการเฉพาะสำหรับความผิดที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนั้น ก็จะต้องพิจารณาเกณฑ์อายุที่กฎหมายคุ้มครองตามวัตถุประสงค์อื่น ๆ แทน ซึ่งได้มีการกำหนดระดับอายุที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายแตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นเกณฑ์อายุผู้ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ เกณฑ์อายุที่แสดงความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศได้ เกณฑ์อายุที่สามารถสมรสได้ เป็นต้น โดยทั่วไปกฎหมายภายในมักจะกำหนดเกณฑ์อายุแตกต่างกันไประหว่างอายุ 13-18 ปี ความแตกต่างนี้เกิดขึ้นความฐานทางวัฒนธรรมของแต่ละภูมิภาคที่หลากหลาย และทัศนคติต่อการคุ้มครองเด็กของแต่ละชาติ⁴

อย่างไรกฎหมายสำหรับการลงโทษการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก และสำหรับการคุ้มครองเด็ก ของประเทศญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1999 ได้บัญญัติคุ้มครองเด็กโดยถือเกณฑ์ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก คืออายุต่ำกว่า 18 ปี

จากการศึกษาพบว่ามีอีกหลายประเทศที่กำหนดอายุต่ำกว่ามาตรฐานระหว่างประเทศ โดยทั่วไปประเทศต่าง ๆ มักจะบัญญัติอายุเด็กที่จะได้รับความคุ้มครองตามเกณฑ์อายุที่ให้ความยินยอมทางเพศ ซึ่งประเด็นนี้ไม่ควรนำมาเกี่ยวข้องกับกรณีที่เด็กต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมทางเพศต่าง ๆ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก เพราะจากการศึกษาที่ผ่านมา ก็แสดงให้เห็นแล้วว่าสิ่งเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก และไม่ควรนำกรณีที่เด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศมารวมกับกรณีทั่วไปที่เด็กสามารถให้ความยินยอมได้ ปัจจุบันมีกระแสเรียกร้องอย่างชัดเจนจากทั่วโลกว่าเกณฑ์อายุที่เหมาะสมที่สุด คือ 18 ปี เด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี จะต้องได้รับความคุ้มครองจากการแสวงประโยชน์ทางเพศทุกรูปแบบซึ่งรวมถึงกรณีสื่อลามกเด็กด้วย โดยไม่คำนึงถึงความยินยอมของเด็ก

4.1.3 ฐานความผิด

แต่ละประเทศก็ได้กำหนดฐานความผิดทางกฎหมายที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กไว้หลากหลายมาก ไม่ว่าจะเป็นการผลิต ดัดแปลง แพร่กระจาย นำเข้า ส่งออก จำหน่าย ครอบครอง ฯลฯ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นกฎหมายแต่ละฉบับก็มีความมุ่งประสงค์เดียวกัน คือ การกำจัดกระบวนการผลิตสื่อลามกเด็กทั้งกระบวนการ

⁴ โปรดดูเชิงอรรถที่ 57 และ 58 ของบทที่ 2 หน้า 33

ตามกฎหมายสำหรับการลงโทษการกระทำที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก และสำหรับการคุ้มครองเด็ก ของประเทศญี่ปุ่น ปี ค.ศ. 1999 ได้บัญญัติว่า “ภายใต้กฎหมายใหม่นี้ ความผิดเกี่ยวกับเพศหมายครอบคลุมถึงการกระทำความผิดดังต่อไปนี้

- การจำหน่าย ขาย ให้ยืมในเชิงธุรกิจ หรือวางแสดงในที่สาธารณะซึ่งสื่อลามกเด็ก
- ผลิต ครอบครอง ขนย้าย ส่งออกไปยัง และนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการจำหน่าย ขาย ให้ยืมในเชิงธุรกิจ หรือวางแสดงในที่สาธารณะซึ่งสื่อลามกเด็ก⁵”

ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุดขณะนี้ คือ การกำหนดให้การครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิดทางอาญา ซึ่งบางประเทศก็กำหนดขอบเขตไว้ชัดเจนว่าเฉพาะการครอบครองในเชิงการค้าพาณิชย์เท่านั้นไม่รวมถึงการครอบครองเป็นการส่วนตัว ทั้งนี้ การที่เรานับถือว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กถือเป็นความผิดทางอาญาด้วยนั้นเป็นเรื่องสำคัญมาก เนื่องจากหลายครั้งเจ้าหน้าที่ตำรวจมีความไม่แน่ใจว่าเด็กถูกล่วงละเมิดทางเพศจริงหรือไม่ การตรวจพบภาพลามกเด็กที่ผู้ต้องสงสัยกำลังทำละเมิดทางเพศต่อเด็กถือเป็นหลักฐานสำคัญว่ามีการล่วงละเมิดทางเพศจริง และสื่อลามกเด็กที่พบในบ้าน สำนักงาน หรือคอมพิวเตอร์ส่วนตัวก็มักจะเป็นเบาะแสนำตำรวจไปพบตัวเด็กที่หายไป อีกทั้งภาพเหล่านั้นยังเป็นหลักฐานที่จะมัดตัวผู้กระทำความผิดทางเพศต่อเด็กที่กำลังหลบหนีการสืบสวนสอบสวน⁶

การที่มีหลายฝ่ายโต้แย้งว่าเพียงการครอบครองสื่อลามกเด็กไม่ถือว่าเป็นความผิดทางอาญา แต่ในความเป็นจริงสื่อลามกเด็กทุกชิ้นเกี่ยวข้องกับการละเมิดเด็กทั้งสิ้น เนื่องจากตามกลไกตลาด หากไม่มีผู้บริโภคก็ไม่มีผู้ผลิต และการละเมิดก็จะไม่เกิดขึ้น และโดยส่วนใหญ่ผู้ที่

⁵ "Under the new law, the sexual offences cover the following misdeeds:

- distribution, sale, lending as a business, or display in public of child pornography;
- production, possession, transport, import to or export from Japan for the purpose of distribution, sale, lending as a business, or display in public of child pornography;”

⁶ Carol Livingston, Protecting children online, (Bangkok: ECPAT International, 2000), p. 22.

ครอบครองสื่อลามกเด็กมักจะเป็น หรือกำลังจะเป็นผู้กระทำละเมิดทางเพศต่อเด็กทั้งสิ้น ดังนั้น การครอบครองสื่อลามกเด็กควรจะได้รับอนุญาตจากศาลหรือตำรวจผู้มีอำนาจก่อนเท่านั้น⁷

อย่างไรในประเทศเบลเยียมกฎหมายครอบคลุมถึงการผลิตและครอบครองด้วยและสามารถปรับใช้ได้กับสื่อทุกประเภท และการกระทำความผิดในอินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเป็นโดยจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มข่าว Internet Relay Chat(IRC) หรือเว็บไซต์ต่างๆก็สามารถถูกลงโทษตามกฎหมายเบลเยียมปัจจุบันได้

การกำหนดฐานความผิดที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็กในประเทศต่างๆนั้นมีหลากหลายมากขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละประเทศต่อกระบวนการอันเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก

แต่ประเด็นปัญหาที่พบบ่อยที่สุด คือ ในบางรัฐการครอบครองสื่อลามกเด็กยังไม่ถือว่าเป็นความผิดในทางอาญา โดยเฉพาะการครอบครองโดยเหตุผลส่วนตัว เนื่องจากหลายฝ่ายยังคงมีความเห็นว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กโดยชอบนั้นเป็นส่วนหนึ่งของเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ซึ่งความเห็นเช่นนี้เองที่ได้กล่าวถึงในบทที่สองแล้วว่าเป็นความเข้าใจผิด เนื่องจากเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นนั้นไม่ใช่สิทธิเด็ดขาดและไม่สามารถตีความให้อยู่เหนือว่าสิทธิเด็กที่ได้รับการยอมรับโดยอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก การครอบครองสื่อลามกเด็ก การครอบครองสื่อลามกเด็กถือเป็นการขัดกับกระแสของโลก⁸ ซึ่งพยายามที่จะกำหนดให้การกระทำนี้เป็นความผิดทางอาญา

ประเทศแคนาดาเป็นประเทศหนึ่งที่บัญญัติให้การครอบครองสื่อลามกเด็กเป็นความผิดอาญา แต่ต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษในการตีความคำว่าสื่อลามกเด็ก ว่าจะไม่ครอบคลุมถึงการนำเสนอ หรืองานเขียนที่มีวัตถุประสงค์ทางศิลปะ วิทยาศาสตร์ และการแพทย์ ซึ่งการตีความเช่นนี้ ศาลสูงของประเทศแคนาดาได้วางหลักไว้ในคดี R. v. Sharpe

⁷ Ibid., p. 22.

⁸ จะเห็นได้จากThe Stockholm World Congress Agenda for Action ที่เรียกร้องให้พัฒนาและสร้างความเข้มแข็งแก่กฎหมายภายในซึ่งบัญญัติให้ผู้ให้บริการ ผู้บริโภค คนกลางในวงจรการค้าเด็ก คำประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็กให้รับผิดชอบทางอาญา ซึ่งรวมถึงการครอบครองสื่อลามกเด็ก และกิจกรรมทางเพศอันมิชอบด้วยกฎหมายอื่นๆด้วย

คดี R. v. Sharpe⁹ (ค.ศ. 2002)

คดีนี้มีข้อเท็จจริงอยู่ว่า ในวันที่ 10 เมษายน ค.ศ. 1995 และ 13 พฤษภาคม ค.ศ. 1996 นาย John Robin Sharpe เจ้าหน้าที่ฝั่งเมืองที่ปลดเกษียณแล้ว วัย 67 ปี ซึ่งอาศัยอยู่ในเมือง Vancouver ถูกจับกุมในข้อหา ครอบครองสื่อลามกเด็ก 2 กระทง และการครอบครองสื่อลามกเด็กเพื่อการจัดจำหน่าย อีก 2 กระทง ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาแคนาดา มาตรา 163.1(3)¹⁰ และ (4)¹¹ โดยสื่อลามกเด็กที่กล่าวถึงนั้นมีทั้งที่เป็นภาพถ่ายเด็กชายที่กำลังมีเพศสัมพันธ์ และงานเขียนที่เนื้อเรื่องบรรยายถึงการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก

Sharpe ถูกดำเนินคดีใน The British Columbia Supreme Court ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจ คือ ในส่วนความผิดตามมาตรา 163.1(4) อันเกี่ยวกับการครอบครองสื่อลามกเด็ก เขาต่อสู้ว่าการที่ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญานี้ครอบคลุมถึงการครอบครองสื่อลามกเด็กโดยส่วนตัวที่เป็นงานเขียนด้วยนั้นถือว่ามีขอบเขตกว้างเกินไป เป็นการขัดต่อเสรีภาพในความคิด ความเชื่อ และการแสดงออกซึ่งเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองกฎบัตรเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ¹² โดยเฉพาะกับงานเขียนเรื่อง "Boyabuse" และ "Stand By America" เนื่องจาก

⁹ The Supreme Court of British Columbia, "Her Majesty the Queen v. John Robin Sharpe," [http://cbc.ca/news/indepth/background/sharpe_pornography.html].

¹⁰ With regard to distribution and sale of child pornography, subsection 163.1(3) states that "Every person who imports, distributes, sells or possesses for the purpose of distribution or sale, any child pornography, is guilty of:

- a) an indictable offence and liable to imprisonment for a term not exceeding ten years; or
- b) an offence punishable on summary conviction.'

¹¹ The mere possession of child pornography is also an offence under subsection 163.1(4)

"Every person who possesses any child pornography is guilty of:

- a) an indictable offence and liable to imprisonment for a term not exceeding five years; or
- b) an offence punishable on summary conviction."

¹² Art.2. of the Canadian Charter of Rights and Freedoms(1982) said "Everyone has the following fundamental freedoms:

- a)

1. งานเขียนดังกล่าวไม่ได้มีส่วนในการสนับสนุนให้เกิดอาชญากรรมทางเพศต่อเด็ก
2. งานเขียนทั้งสองเรื่องมีคุณค่าทางศิลปะ(Artistic Merit) ไม่ใช่สื่อลามกอนาจาร

ในขั้นตอนการพิจารณาคดีศาลได้มีการสืบพยานตัวแทนทั้งฝ่ายที่สนับสนุนเสรีภาพทางความคิดและการแสดงออก เช่น The British Columbia Civil Liberties Association และ The Canadian Civil Liberties Association เป็นต้น และฝ่ายที่สนับสนุนการคุ้มครองสิทธิเด็ก เช่น Beyond Border, Canadian Addressing Sexual Exploitation (CASE) และ End Child Prostitution, Child Pornography and Trafficking in Children for Sexual Purpose (ECPAT) เป็นต้น ผลการพิพากษาคดี คือ ศาลเห็นด้วยกับข้อต่อสู้ของเขา และตัดสินว่าเขาไม่มีความผิด ในประเด็นนี้ ศาลอุทธรณ์(The British Columbia Court of Appeal) พิพากษายืน และที่สูงสุดในปี ค.ศ. 2002 ศาลสูงแห่งแคนาดา (The Supreme Court of Canada) พิพากษายืนยืนยันคำตัดสินของทั้ง 2 ศาลแรก ทั้งนี้โดยให้เหตุผลว่า

1. ข้อพิสูจน์ของอัยการในประเด็นที่ว่า การครอบครองงานเขียนลามกจะเป็นเหตุที่สนับสนุนให้เกิดอาชญากรรมทางเพศต่อเด็กยังไม่พอสันนิษฐานได้ เป็นเพียงการตั้งข้อสงสัยที่เป็นที่น่ากังขา(A Reasonable Doubt)
2. ศาลพบว่างานเขียนทั้ง 2 ชิ้นที่Sharpeยกขึ้นต่อสู้นั้น มีคุณค่าทางศิลปะ(Artistic Value) แม้ว่าจะมีน้อย แต่ก็เพียงพอที่จะสนับสนุนข้อต่อสู้

คดีนี้มีถือเป็นคดีที่ต้นแบบที่สำคัญที่สุดคดีหนึ่ง เกี่ยวกับการต่อสู้ระหว่างประเด็นใหญ่สองประเด็น คือ การปกป้องสิทธิเด็กจากการถูกแสวงประโยชน์ทางเพศ กับเสรีภาพในความคิด ความเชื่อ และการแสดงออกซึ่งเป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองกฎบัตรเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ คำตัดสินของศาลมีผลทำให้รัฐสภาต้องพิจารณากฎหมายนี้อีกครั้ง และมีผู้ที่ออกมาแสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้อย่างมาก โดยฝ่ายที่เห็นด้วยกับคำพิพากษาให้เหตุผลว่า การกฎหมายดังกล่าวนั้น กำหนดขอบเขตของคำว่า "สื่อลามกเด็ก" นั้นกว้างเกินไป ไม่ว่าใครครอบครองสื่อลามกเด็กก็มีความผิดทั้งหมดเพียงเพื่อต้องการปกป้องสิทธิเด็ก เหมือนเป็นการขี่ช้างจับตั๊กแตน ส่วนฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยกับคำพิพากษานั้น กล่าวว่า ไม่ว่าจะอย่างไรก็ควรให้ความสำคัญกับสิทธิเด็กเป็นลำดับแรก ตามหลักการในอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก น่าจะยังคงให้มีการคงกฎหมายไว้เช่นนี้ต่อไปแล้วมาตั้งหลักเกณฑ์วิธีใช้บังคับกฎหมายอย่างฉลาดดีกว่า พิจารณาเป็นกรณีๆไป การที่ศาล

b) freedom of thought, belief, opinion and expression, including freedom of the press and other media of communication;"

ตัดสินเช่นนี้เหมือนเป็นการเปิดช่องโหว่ให้กับผู้ละเมิดสิทธิเด็ก และถ้าหากไม่มีกฎหมายนี้(กรณีถูกยกเลิก)ก็จะทำให้ตำรวจทำงานยากขึ้น เกิดประเด็นปัญหาว่าต่อไปในอนาคตจะให้เครื่องมือทางกฎหมายใดในการจัดการกับปัญหานี้¹³

ในความเห็นของผู้เขียน เพื่อเป็นการลดกระแสต่อต้านการบัญญัติให้การครอบครองสื่อลามกเด็กโดยส่วนตัวเป็นความผิด โดยเหตุที่ถือเป็นการละเมิดต่อเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ขณะเดียวกันก็ยังคงรักษาวัตถุประสงค์เดิมในการคุ้มครองเด็กที่เป็นเหยื่อในการละเมิดทางเพศ น่าจะบัญญัติกฎหมายให้ภาระการพิสูจน์เจตนาในการครอบครองสื่อลามกเด็กตกเป็นของผู้ต้องหา และกำหนดเส้นที่ชัดเจนที่กฎหมายจะยอมรับได้ว่า ผู้ต้องหาไม่ได้มีเจตนาชั่วร้ายในการครอบครองสื่อดังกล่าว เหมือนอย่างพระราชบัญญัติความยุติธรรมทางอาญา ค.ศ. 1988 มาตรา 160¹⁴ ของสหราชอาณาจักร ที่ได้วางหลักการครอบครองภาพลามกเด็กทั้งที่เป็นภาพของเด็กจริง หรือทำขึ้น(Pseudo-photograph) และจะไม่เป็นความผิดต่อเมื่อผู้ต้องหาสามารถพิสูจน์ได้ว่า

- ก) มีเหตุผลอันสมควรในการครอบครองภาพลามกเด็ก

¹³ Martin O'Mally and Owen Wood, The Supreme Court and Child Porn: Saving Children or Thought Control?[Online] CBC News Online, 2002. Available form: http://cba.ca/news/indept/background/sharpe_pornography.html [2003, March 7]

¹⁴ Section 160 of the Criminal Justice 1988 said

- (1) It is an offence for a person to have any indecent photograph of a child or pseudo-photograph,
- (2) Where a person is charged with an offence under subsection above, it shall be a defence for him to prove
 - (a) that he had a legitimate reason for having the photograph or pseudo-photograph in his possession; or
 - (b) that he had not himself seen the photograph or pseudo-photograph and did not know, nor had any cause to suspect, it to be indecent; or
 - (c) that the photograph or pseudo-photograph was sent to him without any prior request made by him or on his behalf and that he did not keep it for an unreasonable time.
- (3) ...
- (4) ...
- (5) Possession before this Section comes into force(d) is not an offence."

- ข) ตนไม่เคยเห็นภาพนั้นด้วยตนเอง และไม่ทราบภาพนั้นเป็นภาพลามกเด็ก
- ค) ภาพดังกล่าวถูกส่งมาถึงโดยที่ตนไม่ได้ร้องขอ และเมื่อได้รับแล้วก็มิได้เก็บเอาไว้ในระยะเวลาที่ไม่เหมาะสม

หรือตามมาตรา 60(a) แห่ง The Classification of Films & Publications Act 1990 ของมลรัฐวิกตอเรีย ประเทศออสเตรเลีย ก็ได้ผลักการพิจารณาแก่จำเลยเช่นกันในฐานความผิดเกี่ยวกับการครอบครองสื่อลามกเด็ก และเหตุที่จะทำให้จำเลยไม่ต้องรับผิด เช่น สื่อดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในทางการแพทย์ กฎหมาย วิทยาศาสตร์ หรือทางการศึกษา สื่อดังกล่าวมีความงดงามทางศิลปะ(แต่เหตุผลนี้ใช้ไม่ได้กับกรณีของเด็กในสื่ออายุต่ำกว่า 16 ปี) จำเลยเชื่อและมีเหตุผลเพียงพอที่จะเชื่อว่าเด็กคนดังกล่าวมีอายุ 16 หรือมากกว่า 16 ปี แล้ว เด็กในสื่อเป็นคู่สมรสของจำเลย จำเลยอายุมากกว่าเด็กในภาพไม่เกิน 2 ปี ในวันที่ดำเนินคดี หรือภาพดังกล่าวเป็นภาพของจำเลยเอง

4.1.4 เขตอำนาจรัฐ

ในส่วนที่เกี่ยวกับปัญหาที่ผู้กระทำความผิดได้ไปทำการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็กในประเทศอื่นที่ไม่ได้กำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญานั้น ปัจจุบันมีหลายประเทศที่บัญญัติในกฎหมายอาญาให้ความสามารถทำการจับกุมคนชาติ ผู้ที่มีภูมิลำเนาในรัฐดังกล่าว หรือแม้กระทั่งผู้ที่ผ่านเข้ามาในเขตอำนาจของรัฐนั้น ในความผิดอันเกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็กทั้งปวงที่กระทำขึ้นในรัฐอื่น¹⁵

กรณีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนนั้น ปัญหาที่พบคือการกำหนดฐานความผิดที่หลากหลายในแต่ละรัฐ ทำให้ความผิดในรัฐหนึ่งอาจไม่เป็นความผิดในอีกรัฐหนึ่งก็ได้ จึงขัดต่อหลัก Double Criminality อาจทำให้รัฐผู้ส่งไม่สามารถส่งตัวผู้กระทำความผิดไปยังรัฐผู้รับได้

ปัจจุบันมีการถกเถียงกันอย่างมากกว่าสมควรจะมีหลักในเรื่อง Double Criminality ต่อไปหรือไม่ บางฝ่ายเห็นว่าหากยกเลิกหลักนี้จะเป็นการสมควรหรือไม่ที่รัฐผู้ส่งนั้นจะต้องส่งตัวผู้ที่ถือว่ากระทำความผิดในรัฐอื่นทั้งๆที่การกระทำเช่นนั้นของรัฐของตนไม่ถือว่าเป็นความผิด แต่ในทางกลับกันหากให้หลักนี้ดำรงอยู่ต่อไปก็อาจเป็นช่องว่างทางกฎหมายที่อาชญากรทั้งหลายย้าย

¹⁵ เช่น Norway, Sweden, Finland, Denmark, United Kingdom, Ireland, Austria, Switzerland, United State of America, Italy, Netherlands, Belgium, France, Germany, Spain, Australia, New Zealand, Thailand and Japan ฯลฯ

ไปกระทำความผิดในรัฐที่ไม่กำหนดว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาและสามารถ
ลดยกลงไปได้ ดังนั้นจึงถือเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกรัฐในโลกนี้ต้องปรับมาตรฐานทาง
กฎหมายภายในของตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานทางระหว่างประเทศ

4.2 มาตรการอื่นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก

ไม่เฉพาะแต่รัฐที่มีหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็กเท่านั้น แต่รวมถึงฝ่ายอื่นๆที่
เกี่ยวข้องด้วย เนื่องจากแต่ละฝ่ายก็มีความจำกัด แต่หากทุกฝ่ายร่วมมือกันก็จะสามารถทำให้
การควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4.2.1 ภาครัฐ

รัฐถือเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก เนื่องจากรัฐมีอำนาจที่
จะออกนโยบาย กฎเกณฑ์ กฎหมาย สามารถจัดสรรนโยบายและกำลังคนในการแก้ไขปัญหา
โดยเฉพาะสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต รัฐบาลท้องถิ่นถือเป็นตัวแปรหลักในการควบคุมข้อความ
ต่างๆในอินเทอร์เน็ต โดยรัฐบาลแต่ละประเทศก็ได้กำหนดมาตรการในการควบคุมเว็บไซต์ที่
ต้องสงสัยในระดับที่แตกต่างกันไป ไม่ว่าจะเป็นมาตรการขั้นรุนแรงอย่างไรในประเทศจีนที่ถือว่าการ
ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเรื่องผิดกฎหมาย

ส่วนทางกลับกันหลายประเทศประชาชนสามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเสรีเนื่องจาก
ขาดแคลนกฎหมายที่มายังคับใช้ และแม้มีการบัญญัติกฎหมายดังกล่าวแล้วก็ยังคงขาดมาตร
การสืบสวนสอบสวนและลงโทษผู้กระทำความผิดที่มีประสิทธิภาพ หลายรัฐพยายามที่จะหา
ทางออกในการจำกัดและป้องกันข้อมูลอันตรายและผิดกฎหมายต่างๆโดยมิให้กระทบถึงสิทธิขั้น
พื้นฐานของประชาชน ซึ่งก็อาจทำได้หลายวิธีการดังนี้ เช่น รัฐบาลหลายประเทศได้ประกาศ
กฎหมายห้าม ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ใส่อัลบั้มที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กลงในเว็บไซต์ บ้าง
ก็พยายามควบคุมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ด้วยการกำหนดให้การประกอบธุรกิจผู้ให้บริการ
อินเทอร์เน็ตต้องมีใบอนุญาต (ซึ่งวิธีการเหล่านี้ค่อนข้างจะไม่ก่อให้เกิดประสิทธิผลตามที่ตั้งใจ
อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาระให้แก่รัฐอย่างมากด้วย) บางรัฐบาลก็พยายามจะขจัดสื่อลามกเด็ก
เหล่านี้ผ่านทางตำรวจ ไม่ว่าจะเป็นการสืบสวนทั่วไปหรือการรับเรื่องร้องทุกข์จากประชา
ชนเพื่อนำไปสู่การจับกุม และล่าสุดบางรัฐบาลก็ได้มีความพยายามในการควบคุมเว็บไซต์ที่อยู่

ในเขตอำนาจ(Jurisdiction)ของตนโดยการสร้างRating system ขึ้น อย่างไรก็ตามไม่มีรัฐบาลใดสามารถควบคุมทุกไซต์ได้¹⁶

แต่เราต้องไม่ลืมว่าอินเทอร์เน็ตเป็นระบบการสื่อสารที่ไร้พรมแดน ดังนั้นแม้ 99% ของรัฐบาลทั่วโลกจะออกกฎหมายมาควบคุมเนื้อหาบนเว็บไซต์ก็ไม่มีอะไรที่จะป้องกันพลเมืองของรัฐนั้นๆในการเข้าถึงหรือจัดจำหน่ายข้อมูลที่ผิดกฎหมายผ่านทางเว็บไซต์ที่locateในประเทศที่ไม่มีการห้าม เนื่องจากเหตุผลที่เราทราบกันดีอยู่แล้วว่ากฎหมายภายในนั้นจะมีผลบังคับใช้เฉพาะในเขตอำนาจของรัฐนั้นๆเท่านั้น การควบคุมเนื้อหา(Censor)ไม่ใช่ทางออกของปัญหาที่ดีที่สุด มีเพียงความร่วมมือจากทุกฝ่ายเท่านั้นที่จะแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันรัฐต่างๆได้ลดบทบาทของการเป็นผู้แทรกแซงลงไป รัฐเหล่านั้นหันมาส่งเสริมการออกจริยธรรมในการประกอบวิชาชีพที่อาศัยความสมัครใจมากขึ้น ส่งเสริมการรณรงค์ให้เกิดความตระหนัก และมาตรการทางศีลธรรมที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหา¹⁷

4.2.2 ภาคเอกชน

องค์กรเอกชน

องค์กรเอกชน (Non-Governmental Organization : NGO) หมายถึง องค์กรที่ได้จัดตั้งขึ้นโดยเอกชน หรือประชาชนและบริหารงานโดยบุคคลที่เป็นอาสาสมัคร เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสาธารณกุศล โดยไม่แสวงหากำไร¹⁸

โดยปกติแล้วองค์กรเอกชนมีบทบาทในด้านการป้องกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กดังนี้¹⁹

1. ด้านนโยบายและการเป็นตัวเร่ง กล่าวคือ องค์กรเอกชนมีบทบาทในการเสนอแนะนโยบายและมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเยาวชน ร่วมกับรัฐบาลและหน่วยงานราชการที่

¹⁶ Mark Erik Hecht and Rodney Neufeld, "The Internet and international children's rights," in Human Rights and the Internet, eds. Steven Hick, Edward F. Halpin and Eris Hoskins (London: Macmillan Press, 2000), pp.156-160.

¹⁷ Ibid., pp.156-160.

¹⁸ สมพร เทพสิทธิ์า, บทบาทขององค์กรเอกชนในการป้องกันแก้ไขปัญหาเยาวชน, (กรุงเทพมหานคร: สมาคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2542), หน้า 1.

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 43-45.

เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นตัวเร่งให้รัฐบาล หน่วยงานราชการ และประชาชน มีความตระหนักในบทบาทและความสำคัญของปัญหาและแก้ไขโดยเร็ว

2. การเฝ้าระวังและเป็นปากเสียง โดยเฉพาะในการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนต่าง ๆ การแสดงความคิดเห็นขององค์กรเอกชนจะเป็นการแจ้งให้รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับรากหญ้า พร้อมกับการหาหนทางแก้ไขปัญหา

3. ด้านการสงเคราะห์และการช่วยเหลือ ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อและได้รับความเดือดร้อนจากการถูกละเมิดสิทธิ ความช่วยเหลือนี้อาจจะเป็นในรูปของวัตถุหรือการเยียวยาทางจิตใจก็ได้

4. ด้านการแก้ไขปัญหามา เนื่องจากองค์กรเอกชนเป็นกลุ่มที่อยู่ใกล้ชิดกับปัญหามากที่สุด จึงมีบทบาทสำคัญในการเข้าไปจัดการปัญหาเหล่านั้นในขั้นต้น ก่อนที่จะมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานต่อไปโดยไม่ลืมที่จะติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องด้วย

5. ด้านการพัฒนา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตกเป็นเหยื่อไม่ต้องกลับมาประสบกับการละเมิดอีก

องค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาลามกเด็กได้พัฒนาวิธีการที่ดีในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในสังคมตามความเชี่ยวชาญของตน ในการประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ กรุงสต็อกโฮล์ม (The First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm) และคณะกรรมการสหภาพยุโรปได้นำเสนอว่า การทำงานขององค์กรเอกชนมีผลอย่างมากในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เช่น ECPAT ได้พัฒนาโครงการสายด่วน (Hotline) และพยายามสร้างจิตสำนึกและความตระหนักให้แก่ผู้ปกครองของเด็ก และตัวเด็กเองในอินเทอร์เน็ต The Norwegian Chapter of Save the Children ก็ได้ก่อตั้งโครงการสายด่วน และ International Cybercop Unit ซึ่งรวบรวมผู้เชี่ยวชาญในการเจาะเข้าฐานข้อมูล (hack) จำนวน 15 คน มาสืบหา และกำหนด (locate) ผู้นิยมมีเพศสัมพันธ์กับเด็กและผู้ผลิตสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต Save Children ทำงานร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศที่ทำงานเกี่ยวกับเด็ก หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่างๆ และ INTERPOL ในการสร้างเครือข่ายตรวจสอบ (Community Watch Program) รัฐบาลและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเว็บจะได้รับการสนับสนุนให้ร่วมมือกับองค์กรเอกชนในการคิดหาวิธีการใหม่ๆ ในการสืบหาและยุติการแพร่กระจายของสื่อผิดกฎหมายเหล่านี้²⁰

แต่ข้อจำกัดขององค์กรเหล่านี้ คือ การไม่ได้รับการยอมรับให้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ในหลายประเทศรัฐบาลมีมุมมองต่อองค์กรประเภทนี้เหมือนเป็นศัตรู ทำให้การปฏิบัติ

²⁰ Mark Erik Hecht and Rodney Neufeld, "The Internet and international children's rights," in Human Rights and the Internet, eds. Steven Hick, Edward F. Halpin and Eris Hoskins (London: Macmillan Press, 2000), p. 162.

งานไม่สามารถทำได้อย่างคล่องตัวเท่าที่ควร หลายครั้งขาดการเชื่อมโยงประสานงานระหว่างองค์กรที่ให้ไม่สามารถขยายขอบข่ายงานได้อย่างเต็มที่ และเมื่อประสานงานไปยังภาครัฐก็ไม่ได้มีการดำเนินการต่ออย่างจริงจัง ทำให้สิ่งที่องค์กรเหล่านี้ทำไปก็ไม่มีประโยชน์ ไม่เกิดผล

ภาคธุรกิจ (Business Sector)

ในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็ก กลุ่มภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญอย่างมาก เนื่องจากเป็นที่ตระหนักกันอยู่แล้วว่าหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาสิทธิมนุษยชนนั้นไม่ได้เป็นของรับแต่เพียงฝ่ายเดียว หากแต่เป็นของฝ่ายเอกชนด้วย

สาเหตุที่ภาคธุรกิจจะต้องให้ความเคารพต่อหลักเกณฑ์ทางด้านสิทธิมนุษยชน คือ²¹

1. การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืนนั้น ขึ้นอยู่กับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสันติภาพของชุมชนที่องค์กรนั้นๆ อยู่
2. การที่ธุรกิจสามารถดำรงอยู่ได้ ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่สังคมนั้นๆ มีการคุ้มครองทางด้านสิทธิมนุษยชน บริษัทจะดำเนินการได้อย่างไรหากบริษัทนั้นอยู่ในชุมชนที่ไม่เคารพต่อหลักนิติธรรม

แท้จริงแล้ว ในกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ มีบทบัญญัติที่มีผลโดยตรงในการกำหนดหน้าที่ขององค์กรธุรกิจ ตัวอย่างของความร่วมมือในระดับระหว่างประเทศที่มีองค์กรธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ได้แก่ ข้อกำหนดขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ ที่ให้มีคณะกรรมการไตรภาคีระหว่างรัฐบาล นายจ้าง และตัวแทนฝ่ายแรงงาน ในอันที่จะกำหนดเงื่อนไขของการจ้างต่างๆ เช่น อายุขั้นต่ำ ค่าแรงขั้นต่ำ ระยะเวลาการพัก เป็นต้น

ความตกลงระหว่างประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (1948) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก (1989) พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก สื่อลามกเด็ก (2000) และแม้กระทั่งปฏิญญากรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ (1998) ต่างก็มีข้อกำหนดเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรธุรกิจทั้งสิ้น

องค์กรธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาสื่อลามกเด็กได้แก่

²¹ Ofelia Calcetas-Santos, Rights of the Child, Report of the Special Rapporteur on the sale of children, child prostitution and child pornography, Fifty - seventh session item 13 of the provisional agenda, UN DOC. E/CN.4/2001/78 (25 January 2001).

"ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการค้า" (Internet Service Providers: ISP) กลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญเนื่องจากถือเป็นกระดูกสันหลังของอินเทอร์เน็ต จัดการคอมพิวเตอร์เครื่องหลักที่ใช้ต่อเชื่อมอินเทอร์เน็ตซึ่งเรียกว่าเซิร์ฟเวอร์(Servers) เซิร์ฟเวอร์ถือเป็นจุดผ่านเข้าสู่อินเทอร์เน็ตสำหรับผู้ให้บริการทั้งหลาย²²

หน้าที่ของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต คือ ให้บริการต่อสาย (Dial - up access) เข้าไปสู่อินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ให้บริการสามารถเข้าไปถึงกลุ่มข่าว(Newsgroups) อีเมลล์ หรือห้องสนทนา(Chat) ได้ ผู้ให้บริการสามารถบันทึกข้อมูลแบบออฟไลน์ หรือดาวน์โหลดโดยวิธีการต่างๆบนอินเทอร์เน็ต และให้บริการกลไกสำหรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ กรณีมีใครต้องการสร้างเว็บไซต์ของตนเอง ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต จะเป็นผู้จัดสรรเนื้อที่และให้ที่อยู่บนอินเทอร์เน็ต เพื่อช่วยให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ค้นหาข้อมูลได้อย่างถูกต้องเมื่อมีคนขอผ่านเข้าไปดู นอกจากนี้ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ยังเป็นผู้กำหนดหมายเลขที่อยู่ไอพี (IP - Internet Protocol) ให้แก่คอมพิวเตอร์แต่ละเครื่องที่ใช้บริการ เป็นเหมือนหมายเลขประจำตัวของเครื่องคอมพิวเตอร์นั้นๆ ที่ใช้บริการอินเทอร์เน็ต²³ จากตัวเลขนี้เองจะทำให้เราทราบว่าค้นหาเครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องไหนได้ที่ใดในระบบออนไลน์ เวลาที่ผู้ใช้นั้นใช้บริการ และทราบว่าใครเป็นผู้ให้บริการโดยดูจากหลักฐานต่างๆที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ได้รับจากผู้ให้บริการ เช่น เลขที่บัตรเครดิต ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เป็นต้น

ด้วยข้อมูลนี้เองจึงทำให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต มีความสำคัญในการมีส่วนควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต เพราะจะทำให้สามารถสืบสาวไปยังเจ้าของเครื่องคอมพิวเตอร์ได้ แต่ความจำกัดก็มีอยู่ตรงที่หลายครั้งผู้ให้บริการเลือกที่จะซื้อบริการแบบจ่ายล่วงหน้า หรือคอมพิวเตอร์นั้นเป็นคอมพิวเตอร์สาธารณะ หลายครั้งผู้ให้บริการก็ให้หลักฐานปลอม และปัญหาที่ทำให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตหนักใจในการให้ความร่วมมือมากที่สุดคือ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต กลัวว่าหากเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของผู้ใช้บริการโดยไม่ได้รับอนุญาต จะเป็นการละเมิดต่อลูกค้า และอาจขัดกับหลักกฎหมายด้านสิทธิส่วนบุคคลด้วย²⁴

นอกจากนี้ยังเป็นการยากที่จะออกกฎหมายมาควบคุมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต เนื่องจากรัฐไม่สามารถควบคุมทุกผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในโลกนี้ได้ และการควบคุมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตยังเป็นประเด็นที่อ่อนไหวเนื่องจากมีบางฝ่ายไม่เห็นด้วยที่กับการที่รัฐจะเข้ามา

²² Carol Livingston, Protecting children online, p. 5.

²³ Ibid, pp. 5-6.

²⁴ Ibid., p. 6.

แทรกแซงในโลกออนไลน์ ดังนั้นวิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันคือการให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตออกมาตรการมาควบคุมกันเอง ถือว่าเป็นทางเลือกสำหรับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตและประชาชน กล่าวคือ ไม่ได้เป็นการบังคับโดยตรงจากภาครัฐ แต่การที่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตปฏิบัติตามจรรยาบรรณดังกล่าวก็จะทำให้ภาพลักษณ์ขององค์กรดูดี เป็นที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจแก่ผู้ใช้บริการซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ได้กระทำความผิด

ในหลายประเทศสมาคมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตได้รวมตัวกันและร่างประมวลจริยธรรมผู้ประกอบวิชาชีพเพื่อชี้แจงบทบาทและความรับผิดชอบเกี่ยวกับเนื้อหาที่ผิดกฎหมายที่ปรากฏในอินเทอร์เน็ต ซึ่งแต่ละประเทศจรรยาบรรณของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต จะเน้นจุดความรับผิดชอบแตกต่างกันไป สมาคม ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่มีชื่อเสียง ได้แก่ Eurolapa เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวกันของสมาคมผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตของ 10 ประเทศในยุโรป คือ ออสเตรีย เบลเยียม ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมัน อิตาลี เนเธอร์แลนด์ สเปน และสหราชอาณาจักร ซึ่งประกอบด้วยบริษัทที่ให้บริการอินเทอร์เน็ตถึง 500 แห่ง

ในการจัดทำจรรยาบรรณของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต่างๆ ได้มีประเด็นที่สภาแห่งยุโรปได้ทำข้อเสนอแนะในการป้องกันผู้เยาว์และศักดิ์ศรีของมนุษย์ในบริการด้านแถบเสียงภาพ(The European Council Recommendation on the Protection of Minors and Human Dignity in Audiovisual and Information Services) และข้อมูลได้กล่าวถึงหลายประเด็นที่พืงนำมาพิจารณาประกอบการร่างจรรยาบรรณ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต ดังนี้²⁵

- ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตจะต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ใช้บริการในเรื่องของกฎเกณฑ์เบื้องต้นในการใช้อินเทอร์เน็ต และความรับผิดชอบทางกฎหมายของผู้นำเสนอเนื้อหา
- ต้องมีการปกป้องผู้เยาว์จากเนื้อหาที่เป็นอันตราย
- ควรมีการนำมาตรการคุ้มครองมาใช้ เช่น สัญญาณที่เป็นภาพหรือเสียง การติดฉลากหรือการจัดประเภทหรือระบบที่จะตรวจสอบอายุของผู้ใช้ในหน้าเตือน (Warning Page) เมื่อทราบว่าจะมีเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมปรากฏในอินเทอร์เน็ต
- ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตควรสนับสนุนให้ผู้ปกครองรู้จักวิธีควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้าน เช่น การใช้ซอฟต์แวร์กั้นกรอง
- ควรมีการสำรวจหาวิธีรับข้อร้องเรียนจากสาธารณชนอย่างมีประสิทธิภาพ
- ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตควรส่งเสริมมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการต่อต้านเนื้อหาที่ผิดกฎหมายและละเมิดต่อศักดิ์ศรีของมนุษย์

²⁵ Ibid., p. 33.

- ควรชี้แจงให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตต่างๆ ทราบกฎเบื้องต้นในเรื่องของความร่วมมือสำหรับผู้ให้บริการ และองค์กรผู้รักษากฎหมายต่างๆ
- ควรมีการรวมขั้นตอนต่าง ๆ ว่าจะมีวิธีการจัดการกับผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตที่ละเมิดจรรยาบรรณได้อย่างไร

นอกจากผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตแล้ว ยังมีองค์กรธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสื่อลามกเด็กอีก เช่น บริษัทเอกชนที่รับเด็กเข้าทำงาน สื่อมวลชน กลุ่มผู้ผลิตอุปกรณ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ กลุ่มธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยว เป็นต้น ซึ่งบทบาทของกลุ่มเหล่านี้ก็จะคล้ายกัน คือ การไม่มีส่วนละเมิดหรือสนับสนุนการละเมิดสิทธิเด็กทางเพศไม่ว่ากรณีใดๆ มีส่วนในการสนับสนุนรัฐในการสืบหาผู้กระทำละเมิด และในกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพเดียวกันก็สมควรที่จะร่วมกันร่างจรรยาบรรณผู้ประกอบการวิชาชีพ เช่นเดียวกับ ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยเน้นให้ผู้ประกอบการวิชาชีพตระหนักถึงสิทธิเด็ก และมีส่วนในการปกป้องสิทธิเด็ก

ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต

ในระยะหลังรัฐบาลต่างๆได้พยายามออกนโยบายในการควบคุมมากกว่าต่อต้าน เน้นการให้ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตมีค่านิยมในการปกป้องตนเองจากสื่อผิดกฎหมายเหล่านั้น คำว่า “ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต” หมายความว่าผู้ปกครอง โรงเรียน โบสถ์ ภาคธุรกิจ สื่อต่างๆ องค์กรเอกชน ฯลฯ นโยบายของรัฐบาลจะต้องเน้นการสร้างคามตระหนักในหมู่ผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต เนื่องจากถ้าประชาชนมีความตระหนักแล้วก็จะเกิดการเรียกร้องเกราะกำบัง ปกป้องพวกตนจากสื่อผิดกฎหมายเหล่านั้น และจะสร้างแรงกดดันให้ภาคอุตสาหกรรมพยายามพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆมาควบคุมและจัดการ²⁶

แต่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่ก็ยังไม่ค่อยให้ความสนใจกับบทบาทในการเป็นผู้เฝ้าระวังภัยในอินเทอร์เน็ตเท่าที่ควร และหลายครั้งการดำเนินการของประชาชนก็กลับสร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้หนึ่ง ทำให้ขาดแรงจูงใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องนี้ ดังเช่นตัวอย่างของนาง Julie Posey แม่บ้านวัย 37 ปี ชาวสหรัฐอเมริกา สวมบทบาทเป็นนักสืบมือสมัครเล่น เพื่อไล่จับและเปิดโปงผู้ค้าประเวณีหรือซื้อบริการทางเพศบนอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ยังมีจะสะสมรูปและข้อมูลเกี่ยวกับภาพลามกอนาจารของเด็กเพื่อส่งต่อให้แก่ตำรวจใช้เป็นข้อมูลในการสืบค้นหาตัว

²⁶ Mark Erik Hecht and Rodney Neufeld, “The Internet and international children’s rights,” in Human Rights and the Internet, eds. Steven Hick, Edward F. Halpin and Eris Hoskins (London: Macmillan Press, 2000), p. 162.

ผู้กระทำความผิดต่อไป ไม่นานมานี้ Posey ได้ส่งข้อมูลให้แก่ตำรวจในกรณีที่สืบว่าผู้พิพากษาเมือง Orange มีรูปภาพลามกอนาจารไว้ในครอบครองเป็นจำนวนมาก งานของ Posey เหล่านี้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของประชาชนเพียงคนเดียวที่พยายามต่อต้านความเลวร้ายที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับความเติบโตของโลกอินเทอร์เน็ต แต่อย่างไรก็ตามการกระทำของ Posey ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์ถึงเรื่องสิทธิส่วนบุคคลและความไม่ถูกต้องในการได้มาซึ่งข้อมูล โดยภายหลังเอพีไอได้ออกมากล่าวว่าการช่วยเฝ้าระวังของประชาชนเป็นเรื่องที่ถูกต้อง แต่การดาวน์โหลดภาพลามกทางอินเทอร์เน็ตถือเป็นเรื่องผิดกฎหมาย ซึ่งตำรวจจำเป็นต้องจับกุม²⁷

4.3 วิเคราะห์มาตรการรองรับต่อปัญหาสื่อลามกเด็กในบางประเทศ

จากสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นทั้งหมดในบทนี้สามารถสรุปถึงสิ่งที่ต้องตระหนักพิจารณาประกอบการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็ก คือ²⁸

- ปัญหานี้เกี่ยวข้องกับทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา
- ปัญหานี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับทั้งสิ่งที่เป็นอยู่ดั้งเดิมและเทคโนโลยีสมัยใหม่
- ปัญหานี้เกิดขึ้นในที่ลับและควบคุมยาก
- ปัญหานี้เป็นทั้งปัญหาภายในประเทศและปัญหาข้ามชาติ
- ปัญหานี้มีสาเหตุมาจากทั้งความยากจนและความมั่งมี
- ปัญหานี้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นเรื่องค่อนข้างยากในการที่แต่ละประเทศจะสามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้เพียงลำพัง กล่าวคือ เมื่อเราได้สำรวจกฎหมายภายในของแต่ละประเทศแล้วพบว่าแทบทุกประเทศได้มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก แม้ว่าในหลายประเทศจะมีได้บัญญัติกฎหมายที่เจาะจงเฉพาะเรื่องสื่อลามกเด็กก็ตาม แต่บทบัญญัติเหล่านี้ก็สามารถครอบคลุมถึงปัญหานี้ได้เช่นกัน แต่ประเด็นหลักของการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับประเด็นที่ว่าไม่มีหรือไม่มีกฎหมายที่ครอบคลุมถึงเรื่องนี้ แต่สิ่งสำคัญคือ กฎหมายที่มีอยู่มีประสิทธิภาพสามารถควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กได้จริงหรือไม่ การปฏิบัติ

²⁷ “การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต และสิทธิของสื่อลามก,” ปาจารย์สาร 28(มีนาคม-มิถุนายน 2545): 13.

²⁸ Vitit Muntarbhorn, “From the First Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children(Stockholm1996) to the Second World Congress (Yokohama 2001): A Track Record for the East Asia and Pacific Region?,” pp.1-3.

ตามหรือการบังคับใช้กฎหมายมีอุปสรรคหรือไม่ และสุดท้ายคือ จำเป็นหรือไม่ที่จะต้องมีการดำเนินการอื่นนอกเหนือจากมาตรการทางกฎหมายมาเสริม จากการศึกษาพบว่า มาตรการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กไม่เป็นผล หรือไม่สามารรถแก้ไขปัญหาได้จริงเนื่องจาก

4.3.1 มาตรฐานที่แตกต่างกันในแต่ละประเทศ

ความแตกต่างนั้นเริ่มที่การเห็นคุณค่าและการให้น้ำหนักความรุนแรงของปัญหา หากประเทศใดมีความตระหนักในเรื่องนี้มากก็จะแสดงออกมาทางนโยบายของรัฐ การจัดสรรงบประมาณ การพัฒนาบุคลากรผู้เชี่ยวชาญพิเศษ การออกกฎหมาย ฯลฯ

ความยากของการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตส่วนหนึ่งอยู่ที่ความแตกต่างของกฎหมายในแต่ละประเทศในด้าน

- นิยามคำว่าเด็ก
- นิยามคำว่าสื่อลามก
- องค์ประกอบความผิด
- วิธีพิจารณาความ

ปัญหาเหล่านี้เองถ้าหากขาดกฎหมายที่สอดคล้องกัน ไม่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันผู้กระทำความผิดก็ยังคงสามารถหาจุดอ่อนจากเรื่องเขตอำนาจทางกฎหมายที่มาคุ้มครองตัวเขาได้

ปัญหาเกี่ยวกับนิยามคำว่า “เด็ก” นั้นเกิดขึ้นเนื่องจากรัฐต่างๆมีฐานในการพิจารณาให้คำนิยามแตกต่างกัน บ้างอาจนิยามจากอายุ บ้างก็อาจจะกำหนดจากความพร้อมทางเพศ นิยามตามกฎหมายส่วนใหญ่กำหนดอายุทางกฎหมายของเด็กไว้ตั้งแต่ 13 ปี ถึง 18 ปี ในบางประเทศไม่มีการกำหนดอายุของเด็กในกรณีสื่อลามกเด็กเพราะได้กำหนดแล้วว่าสามารถดำเนินคดีได้ถ้ามีหลักฐาน

“สื่อลามกเด็ก” นั้นเป็นปัญหาอย่างมากเนื่องจากแต่ละประเทศบัญญัติแตกต่างกันไป และหลายครั้งแม้แต่ศาลที่อยู่ประเทศเดียวกันยังตีความแตกต่างกัน ประเทศส่วนใหญ่มักใช้วิธีบัญญัติเรื่องสื่อลามกทั่วไปให้ครอบคลุมถึงสื่อลามกเด็กด้วย บางประเทศได้กำหนดให้สื่อลามกหมายเฉพาะถึงสื่อทางภาพเท่านั้น โดยไม่รวมไปถึงเสียง แผ่นซีดีที่มีข้อความหรือเสียง และ

กฎหมายส่วนใหญ่ไม่ครอบคลุมการส่งภาพผ่านอินเทอร์เน็ต เพราะเป็นรูปแบบที่ถูกคิดค้นขึ้นมาหลังจากที่มีการออกกฎหมาย

ในเรื่ององค์ประกอบในการกระทำความผิดนั้น แต่ละประเทศก็มีแง่มุมเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กที่หลากหลาย เช่น การผลิต การมีไว้ในครอบครอง การเก็บสะสม การจำหน่าย การแจกจ่าย การส่งออก การนำเข้า เจตนาจะแจกจ่าย ความตั้งใจจะสร้างภาพ หรือการส่งเสริมให้มีการทารุณเด็ก การสนับสนุนด้านวัตถุดิบ การช่วยเหลือ หรือยุยงส่งเสริมให้ทำการดังกล่าวข้างต้น ในบางประเทศ ก็จะมีการพิจารณาด้วยว่ามีการจ่ายค่าตอบแทนหรือทำการค้าหรือไม่ ขณะที่บางประเทศไม่มีข้อกำหนดในเรื่องนี้ ในบางประเทศก็เริ่มมีการออกกฎหมายที่เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำลามกต่อเด็กแล้ว

ประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ การครอบครองสื่อลามกเด็กถือเป็นการกระทำความผิดทางอาญาหรือไม่ ปัจจุบันมีกระแสเรียกร้องให้การครอบครองสื่อลามกเด็กถือเป็นความผิดฐานหนึ่งในทางอาญา เนื่องจากในบางกรณีเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มั่นใจว่าเด็กถูกกระทำละเมิดทางเพศด้วยหรือไม่ หากพบภาพลามกของเด็กก็จะเป็นหลักฐานช่วยยืนยันว่ามีการละเมิดเด็กเกิดขึ้นจริง และเป็นหลักฐานที่จะลงโทษผู้กระทำผิดต่อเด็กได้ด้วย บ่อยครั้งที่สื่อลามกเด็กที่พบจากการค้นบ้าน สำนักงาน หรือในเครื่องคอมพิวเตอร์สามารถช่วยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพบเด็กที่สูญหายได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ยังมีผู้ไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้เช่นกัน เนื่องจากการครอบครองสื่อลามกไม่น่าจะมีความผิดร้ายแรงนัก ในความเป็นจริง สื่อลามกเด็กจะถูกผลิตขึ้นมาได้ต่อเมื่อได้มีการล่วงละเมิดทางเพศเด็กที่มีตัวตนในความเป็นจริง ดังนั้นผู้ที่มีภาพหรือสื่อดังกล่าวครอบครองอยู่ก็เท่ากับว่า มีส่วนช่วยสนับสนุนให้มีการล่วงละเมิดเด็กทางเพศไปด้วย ดังนั้น ผู้ที่สามารถมีสื่อลามกเด็กไว้ในครอบครองจึงควรเป็นผู้ที่มีอำนาจทางกฎหมายเท่านั้น

4.3.2 เขตอำนาจรัฐ(Jurisdiction)

ในประเด็นนี้ถือเป็นปัญหาใหญ่เนื่องจากกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กนั้นเกี่ยวข้องกับเชื่อมโยงกับหลายประเทศ โดยเฉพาะสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต และการพลวัตของกฎหมายนั้นเป็นไปได้ซ้ำมากกว่าพัฒนาการของเทคโนโลยี จึงเกิดช่องโหว่ทางกฎหมายขึ้น

ปัญหาที่พบคือ แม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะเป็นเรื่องทางระหว่างประเทศแต่อำนาจในการควบคุมกิจกรรมบนอินเทอร์เน็ตกลับเป็นเรื่องภายในประเทศ อีกทั้งเราไม่รู้ว่าเนื้อหาเหล่านั้นมาจากแหล่งใด และความเสียหายเกิด ณ ที่ใดบ้าง และกฎหมายแต่ละฉบับก็กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับเขตอำนาจไว้แตกต่างกัน เช่น กฎหมายบางฉบับบัญญัติว่าผู้กระทำความผิดต้องอยู่ในเขต

อำนาจรัฐตนด้วย บ้างก็ต้องการให้ผู้กระทำความผิดมีภูมิลำเนา ณ ที่ที่เกิดความเสียหายด้วย บางฉบับก็กำหนดเพียงว่าผู้เยาว์ที่เสียหายมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตอำนาจของตนก็พอ หรือกฎหมายบางฉบับก็สามารถจัดการกับผู้กระทำความผิดดินแดนของตนได้ (Strict Liability)

ในบริบทระดับโลกเกิดคำถามที่ว่าทุกที่ที่ข้อมูลผิดกฎหมายผ่านระบบกฎหมายที่แตกต่างกันด้วยความเร็วแสง จะเลือกใช้กฎหมายใดมาตัดสินความผิดที่เกิด จะสามารถปรับใช้หลักกฎหมายประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้นหรือ

หลักทั่วไปในการลงโทษการกระทำความผิดกฎหมายอาญา คือ หลักดินแดน (Territorial Jurisdiction) รัฐจะลงโทษบุคคลหากการกระทำผิดนั้นเกิดในอาณาเขตดินแดนของรัฐนั้น แต่สำหรับบางความผิดที่รับนั้นถือว่าเป็นภัยต่อสังคมหรือต่อศีลธรรมอย่างร้ายแรง และต้องการปราบปรามไม่ให้คนชาติของตนหรือผู้มีถิ่นที่อยู่ในรัฐนั้นไปกระทำความผิดดังกล่าว ไม่ว่าจะที่ใดก็จะขยายอำนาจรัฐออกไปโดยใช้หลักอำนาจรัฐเหนือบุคคล (Personal Jurisdiction) สำหรับความผิดนั้น คือการกำหนดว่าสำหรับความผิดบางอย่าง เช่น การกระทำความผิดทางเพศกับเด็กที่คนชาติของตนไปทำผิดไม่ว่าที่ใดก็ตาม รัฐก็สามารถลงโทษได้เหมือนกับว่าบุคคลนั้นได้กระทำความผิดในประเทศ ปัจจุบันการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็กมีหลายประเทศถือว่าเป็นความผิดที่ต้องปราบปรามแม้ว่าจะทำผิดนอกประเทศ จึงได้ออกหรือแก้กฎหมายขยายอำนาจรัฐให้ครอบคลุมและลงโทษในประเทศได้ ซึ่งเป็นผลของการกระตุ้น การนำข้อเท็จจริงไปเผยแพร่และปลุกเร้าให้เห็นถึงความเลวร้ายของการกระทำความผิดดังกล่าวขององค์กรภาคเอกชนร่วมกับองค์กรของรัฐบาลในหลายประเทศ รายละเอียดของกฎหมายของแต่ละประเทศก็แตกต่างกันไปโดยเฉพาะอายุของเด็ก บางประเทศคุ้มครองตั้งแต่ 18 ปีลงมา บางแห่งคุ้มครองเด็กอายุไม่เกิน 14 ปีเท่านั้น บางประเทศก็ขยายอำนาจรัฐออกไปลงโทษการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นนอกประเทศโดยสมบูรณ์ บางประเทศก็ต้องอาศัยการกระทำบางส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักดินแดนจึงจะลงโทษได้²⁹

การใช้หลักอำนาจรัฐเหนือบุคคลนั้นจะมีผลในการปราบปรามพวกนักท่องเที่ยวทางเพศ และพวกที่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับเด็กที่เป็นชาวต่างประเทศมากขึ้น เพราะปัจจุบันมีชาวต่างประเทศถูกลงโทษในประเทศที่ไปกระทำความผิดเป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับการกระทำความผิดทั้งหมดที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นผลมาจากสาเหตุหลายประการได้แก่³⁰

²⁹ วันชัย รุจนวงศ์, “ความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามและลงโทษการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก,” วารสารอัยการ 18(กุมภาพันธ์: 2538): 74-75.

³⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 74-75.

1. การสมยอมระหว่างเด็ก และหรือผู้ดูแลกับชาวต่างประเทศผู้กระทำผิด
2. ความสับสนของผู้รักษากฎหมายที่ไม่แน่ใจในนโยบายที่ขัดกันระหว่างการป้องกันการกระทำผิดต่อเด็กกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. ความไม่เข้าใจหรือไม่เห็นความสำคัญของนโยบายของรัฐบาลในเรื่องที่จะให้ปราบปรามโสเภณีเด็ก ส่วนใหญ่ยังคิดว่าเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ และบางส่วนมีความสัมพันธ์เป็นส่วนตัวกับเจ้าของธุรกิจที่มีลักษณะเป็นผู้จัดหาหรือส่งเสริมให้มีการกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก
4. ระยะเวลาอันสั้นที่ชาวต่างชาติมาอาศัยและกระทำผิดในประเทศแล้วกลับไปประเทศของตนแล้ว
5. ความยากลำบากในการติดตามสอดส่องและหาพยานหลักฐานในการกระทำ ความผิด เพราะมักเกิดในที่ลับ นอกจากนี้เด็กและผู้ที่เกี่ยวข้องมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการเป็นพยาน
6. บางกรณีชาวต่างชาติที่ตกเป็นผู้ต้องหาได้ประกันตัวไปและหลบหนีประกันกลับไปประเทศของตน
7. ประชาชนทั่วไปไม่สนใจสอดส่องหรือช่วยแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีที่สงสัยว่าจะมีการกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก ยิ่งกว่านั้นในกรณีของเด็กชายประชาชนส่วนใหญ่ไม่คิดว่าจะมีการกระทำผิดทางเพศต่อเด็กชายมากพอๆหรืออาจจะมากกว่าเด็กหญิงจึงไม่สงสัยเวลาชาวต่างชาติเดินไปกับเด็กชาย

การขยายขอบเขตการลงโทษกว้างขึ้นทำให้ผู้ทำผิดมีโอกาสถูกลงโทษได้ แม้ว่าจะออกนอกอาณาเขตประเทศที่กระทำความผิดกลับไปบ้านเกิดตัวเองแล้วก็ตาม ปัญหาที่น่าพิจารณาคือการร่วมมือกันระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญาเข้ามาช่วยให้การลงโทษผู้กระทำความผิดที่หนีออกนอกประเทศไปแล้วได้อย่างไร³¹

กรณีสื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ตมักจะมีปัญหาตรงที่ไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าใครต้องเป็นผู้มีส่วนในการรับผิดชอบกับความเสียหายที่เกิดขึ้น³² เมื่อข้อความเข้ามาสู่ระบบ E-mail, online

³¹ เรื่องเดียวกัน

³² Calcetas-Santos, O. "Promotion and Protection of the rights of children" Report on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography prepared by the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights in accordance with General Assembly resolution 51/77, Fifty-second session Agenda item 108 A/52/482, (16 October 1997).

system, the Intranet จนถึงผู้นำข้อความเข้าระบบ ผู้ควบคุมภาพ ผู้ผลิต และผู้ส่งต่อ อีกทั้งกฎหมายภายในไม่สามารถจัดการกับสื่อลามกเด็กที่ผลิตขึ้นโดยองค์การอาชญากรรมข้ามชาติได้ด้วย

ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนั้นจะเห็นได้ว่าต่างประเทศได้เริ่มเห็นความสำคัญของปัญหานี้เมื่อไม่นานมานี้ ซึ่งแตกต่างจากกรณีการละเมิดสิทธิเด็กอื่นๆ ทำให้ยังมีมาตรการของหลายประเทศที่ไม่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศ ทั้งในเรื่องคำนิยามสื่อลามกเด็ก ระดับอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครอง ฐานความผิดที่เกี่ยวข้อง การดำเนินกระบวนการพิจารณาความที่มีเด็กเป็นผู้เสียหาย การดำเนินมาตรการอื่นๆ เพื่ออุดช่องว่างทางกฎหมายและสนับสนุนให้สามารถบังคับใช้กฎหมายได้ เช่น ความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา การแลกเปลี่ยนข้อมูล หรือแม้แต่การควบคุมตนเองของฝ่ายเอกชนคาดว่าจะต้องอาศัยเวลาและความร่วมมือกันมากขึ้นเพื่อให้มาตรการต่างๆ สามารถเป็นรูปร่าง และสามารถปฏิบัติได้จริง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นรัฐต่างๆ ต้องมีมาตรฐานร่วมกันคือมาตรฐานในทางระหว่างประเทศ ไม่ว่าจะปัจจุบันจะสามารถทำได้หรือไม่ก็ตาม แต่ทุกฝ่ายจะต้องมีเป้าหมายเดียวกัน

ประเทศไทยเองก็เป็นประเทศหนึ่งที่เพิ่งจะตระหนักถึงปัญหานี้ไม่นานนัก ในบทต่อไปจะเน้นการดำเนินมาตรการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของประเทศไทยโดยเฉพาะทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

มาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของประเทศไทย

ในบทนี้ผู้เขียนมุ่งศึกษาถึงการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในประเทศไทย โดยพิจารณาถึงพัฒนาการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในประเทศไทยตั้งแต่ในอดีต มาตรการทางกฎหมาย และมาตรการอื่นที่ไม่ใช่กฎหมาย พร้อมกับแนวทางการแก้ไขกฎหมาย และการสร้างมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในประเทศไทย

5.1 พัฒนาการของการควบคุมต่อต้านสื่อลามกในประเทศไทย

กฎหมายตราสามดวง

จากการศึกษาพบว่า การควบคุมต่อต้านสื่อลามกในประเทศไทยนั้นมีการบัญญัติกฎหมายขึ้นควบคุมมาตั้งแต่สมัยโบราณและมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขตลอดมา โดยเริ่มต้นจากกฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใช้บังคับในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น กฎหมายฉบับนี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับคำว่า "ลามก" อยู่หลายฐานความผิด โดยกฎหมายได้นำคำว่า "ลามก" มาบัญญัติไว้เพื่อใช้แทนความหมายถึงสิ่งที่เป็นของสกปรก หรือการกระทำที่น่ารังเกียจ นำบัตสี หรือวัตถุทางเพศอันเป็นสิ่งลามก ไม่ว่าจะเป็ความผิดที่ปล่อยให้มีบุคคลมากระทำลามกหน้าที่พักอาศัยของตนโดยไม่จับกุมผู้กระทำลามกตั้งกล่าวไปดำเนินคดี¹ การทำลามกต่อพระพุทธรูป พระธรรม² การที่พระภิกษุสงฆ์กระทำลามกอันทำให้เกิดมลทินต่อพระพุทธรูปศาสนา³ การผลิตวัตถุที่มารูปร่างคล้ายอวัยวะเพศของผู้ชายแล้วนำมากราบไหว้บูชา⁴

¹ กฎหมายตราสามดวง บทอาชญาหลวง มาตราที่ 116 บัญญัติว่า "...ถ้าผู้ใดกระทำลามกในหน้าทับหน้าจวนผู้ใดแลหมีจับกุมมาว่าใช้ ท่านให้ลงโทษแก่เจ้าจวนเจ้าทับนั้น"

² กฎหมายตราสามดวง บทกระบดศึก ได้บัญญัติว่า "...แลคนร้ายใจเปนมฤตกาที่ฐิเอองคพระพุทธรูป พระธรรม มาทุบตีเหยียบย่ำ ทำทุราจารการลามกประการใดก็ดี"

³ กฎหมายตราสามดวง บทกฎพระสงฆ์ 4 ได้บัญญัติว่า "...เปนประเวณีในพระพุทธรูปศาสนาสืบมาแต่ก่อน มีพระพุทธรูปโปรดไว้ให้ภิกษุสามเณร อันบวชในพระศาสนาวิชาธูระสองประการคือคันธูระวิปัสสนาธูระเปนที่ยุดหน่วงถึงน้ำจิตรจะแปรไปในกิเลสวัตถุกามกัถีย่อมคิดถึงธูระทั้งสองจิตรนั้นก็สงบลง ที่กลบุดรมีวาสนามากก็ได้มักได้ผลพันสงสารทุกข์ ที่บุญน้อยสุดกำลังมีอาจครอง

จากการศึกษาประวัติศาสตร์กฎหมายของไทยดังกล่าว พบว่าสังคมไทยในสมัยโบราณก็ได้ให้ความสำคัญกับการควบคุมการกระทำใดๆอันลามก และควบคุมการผลิตวัตถุหรือสิ่งของลามกด้วย เนื่องจากสังคมไทยเป็นสังคมที่นับถือพุทธศาสนา และมีวัฒนธรรมอันดีในการปฏิบัติทางเพศให้สอดคล้องกับหลักศีลธรรม ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่ากฎหมายในยุคนั้นได้กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ของบ้านเมืองที่ไม่ทำการทำลายวัตถุหรือสิ่งของลามก ด้วยโทษที่รุนแรงถึงประหารชีวิต ซึ่งหมายถึงมาตรฐานของสังคมไทยในยุคนั้นเห็นว่าการเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งของลามกเป็นความผิดที่อุกฉกรรจ์ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นมีได้มีการกล่าวถึงสื่อลามกเด็กแต่อย่างใด ซึ่งอาจเป็นเพราะในสมัยดังกล่าว สื่อลามกเด็กไม่เป็นที่รู้จักในสังคม อีกทั้งในวิถีชีวิตประจำวันการเห็นเด็กเปลือยกายถือเป็นเรื่องธรรมดา

กฎหมายลักษณะอาญา

ต่อมาได้มีการบัญญัติกฎหมายลักษณะอาญา โดยเฉพาะในส่วนของ 6 ว่าด้วยความผิดที่กระทำอนาจาร หมวดที่ 1 ความผิดฐานกระทำอนาจารอันเกี่ยวแก่สาธารณชน เป็นเรื่องเกี่ยวกับ

รู่ทั้งสองแล้วก็ดี ครั้นจะออกเปนฆราวาจะหาเลี้ยงชีวิตก็มีได้ จำจะอยู่เลี้ยงชีวิตในสมณะ ให้ลามกมลทินในผ้ากาษาจะภักตรอันเปนธงไชยพระอารยเจ้า..."

⁴ กฎหมายตราสามดวง บทให้ชนทุกชั้นตั้งอยู่ในกุศลธรรม 10 ประการ ได้บัญญัติกฎหมายสงฆ์เกี่ยวกับการกระทำลามกไว้ว่า "...แต่ซึ่งสารเทพารักษอันเอาไม่ทำเปนเพศบุรุษสิ่งใหญ่่น้อยต่าง ๆ หญิงชายชวกันนับถือนั้น ทรงพระกรุณาให้นักปราชราชบัณฑิตยคณดูในพระไตรปิฎกก็มีได้มีหย่าง ให้สืบถามดูหย่างทำเนียมในพระนครราชธานีต่าง ๆ ก็มีได้มีเยี่ยงหย่างจึงทรงพระวิจารณ์เห็นว่าแรกเหตุนี้จะมีมาเพราะคนพาลกักขะละหยาบช้า แข่งกระทำเพศอันนี้เยาะเย้ยหญิงแม่มดอันมีมารยาทความลอยมิได้เปนเดิม สืบมาหญิงชายผู้หาปัญญามิได้ก็เอาเยี่ยงอย่างนับถือนสืบมา เปนที่ทเวดอันศักสิทธิ์จะชิงชังอีก สมควรแต่กับผีสาถอันต่ำสศักดีสำหรับเผ่าพาลหยาบช้านั้น อันหนึ่งเปนที่แขกเมืองนานาประเทศไปมาค้าขายได้เห็นจะดูหมิ่นถิ่นแคลนกรุงเทพพระมหานครอันกอบด้วยเกียรติยศ จะดีเตียนว่ามีควรที่จะนับถือนก็มานับถือนทำนุบำรุงฉนี้ จะเอาความลามกอับระมกคลนี้ไปเล่าต่อๆไปในนานาประเทศต่าง ๆ ก็จะมีเสื่อมเสียสาตราคมเกียรติยศศักดิ์ดาณภาพกรุงเทพพระมหานครไป ห้ามอย่าให้มีเพศบุรุษสิ่งอันลามกอับระมกคลไว้ในสารเทพารักษเปนอันขาดที่เตียว แลให้ผู้รักษาเมืองผู้รั้งกรมการกำนันพันนายบ้าน ไปเกบเอามาเผาไฟเสียจงสิ้น อย่าให้มีอยู่ณะโรงสารบ้านเมืองนิคมเขตประเทศใด ๆ มีผู้รู้เห็นเอาเนื้อความมาว่ากล่าว พิจารณาเปนสัจจะเอาผู้รักษาเมืองผู้รั้งกรมการแลพันนายบ้านแลชาวบ้านตำบลประเทศนั้น ๆ เปนโทษถึงสิ้นชีวิต"

การควบคุมวัตถุหรือสิ่งลามกในมาตรา 240⁵ ห้ามมิให้ผู้ใดเอารูปภาพหรือสมุดหรือสิ่งใด ๆ อันมีลักษณะเป็นของลามกอนาจาร ออกขาย หรือทอดตลาด หรือเอาของลามกอนาจารที่ว่ามานั้นแสดง โดยเปิดเผยแก่สาธารณะ

กฎหมายฉบับนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงเปลี่ยนแปลงของสังคมที่สื่อต่างๆ เริ่มจะมีอิทธิพลกับชีวิตคนไทยมากขึ้น ในยุคนั้นแม้ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยียังไม่มากนัก สื่อต่างๆ ยังอยู่ในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์เท่านั้น แต่มีข้อสงสัยเกิดอยู่บางประการคือ ในส่วนของความหมายของสื่อลามกนั้น ผู้บัญญัติกฎหมายมิได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจน ต้องอาศัยการตีความของศาล⁶ แต่ก็ได้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีไว้บ้าง โดยมีการใช้คำว่า "สิ่งใดๆ" ในส่วนของฐานความผิดนั้นมีเพียงความผิดที่เกี่ยวกับการขาย การทอดตลาด และการนำสื่อลามกดังกล่าวมาแสดงเท่านั้น ซึ่งแสดงว่าไม่รวมถึงความผิดในการผลิต และการครอบครองโดยส่วนตัว ส่วนโทษก็มีได้รุนแรงเหมือนในครั้งโบราณ อาจเป็นเพราะการเสพสื่อลามกเป็นที่ยอมรับในสังคมมากขึ้น ในปัจจุบันนี้กฎหมายลักษณะอาญาได้ถูกยกเลิกโดยพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 มาตรา 4 บทบัญญัติตามมาตรา 240 นี้จึงไม่มีสภาพบังคับใช้อีกต่อไป แต่ก็นับได้ว่าเป็น

⁵ มาตรา 240 บัญญัติว่า "ผู้ใดเอารูปภาพหรือสมุดหรือสิ่งใดใดอันมีลักษณะเป็นของลามกอนาจารออกขาย หรือทอดตลาดก็ดี หรือเอาของลามกอนาจารที่ว่ามานั้นแสดงโดยเปิดเผยแก่สาธารณะก็ดี ท่านว่ามันมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ฐานหนึ่งให้ปรับไม่เกินห้าร้อยบาท ฐานหนึ่งให้ลงโทษทั้งจำทั้งปรับเช่นว่ามาแล้วด้วยกัน"

⁶ ตามคำพิพากษาฎีกาที่ 978/2492 และ 1223/2508 ศาลฎีกาได้แสดงทัศนะต่อคำว่า "ลามก" ว่าให้ถือตามความรู้สึกของวิญญูชนผู้ไม่ได้เคร่งครัดต่อจารีตประเพณี จนไม่ยอมเปลี่ยนแปลงไปตามสมัยโลก ถ้าวิญญูชนมีความรู้สึกนอจขาด บัดสี โนม้นำไปสู่ความต่ำ ความชั่ว หรือความใคร่ทางกามารมณ์ ถือว่าเป็นสิ่งลามก ซึ่งทัศนะเช่นนี้สอดคล้องกับคำตัดสินของศาลสหรัฐอเมริกาในคดี Miller v. California 413 U.S. 15 (1973)

และในบันทึกท้ายคำพิพากษาฎีกาที่ 978/2492 นั้น อาจารย์สอาด นาวิเจริญ ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมว่า นอกจากจะใช้วิญญูชนวินิจฉัยแล้ว จะต้องดูลักษณะหนังสือประกอบด้วย ทั้งนี้ถ้าเป็นภาพที่ปรากฏในตำราแพทย์ซึ่งแสดงถึงภาพส่วนต่างๆ ของร่างกาย ผู้พบเห็นย่อมไม่นึกอูจาดอดสู แต่ถ้านำภาพนั้นมาพิมพ์ในหนังสือเร้าอารมณ์ ย่อมถือได้ว่าเป็นภาพลามก

กฎหมายที่มีบทบัญญัติในการควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสิ่งของลามกโดยตรงขึ้นเป็นฉบับแรกของประเทศไทย

ประมวลกฎหมายอาญา

ประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติขึ้นบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2500 โดยให้ยกเลิกกฎหมายลักษณะอาญา โดยบัญญัติความผิดเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของสิ่งลามกไว้ในลักษณะ 9 ความผิดเกี่ยวกับเพศ ไว้ในมาตรา 287⁷ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 เป็นวัตถุแห่งการกระทำเปลี่ยนจากบุคคลในมาตราก่อนๆ มาเป็นสิ่งของ⁸ และต่อมาได้มีพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2525 ยกเลิกโดยมาตรา 6 ให้ใช้ความใหม่แทนโดยแก้ไขอัตราโทษให้หนักขึ้น โดยมีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้ที่กระทำให้วัตถุลามกแพร่หลายออกไปโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือเพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน⁹

⁷ มาตรา 287 บัญญัติว่า "ผู้ใด

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้า หรือโดยการค้า เพื่อการแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้นำเข้า หรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออก หรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไป หรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายโดยประการใด ๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกความ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งลามกดังกล่าวแล้ว แจกจ่าย หรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น

(3) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้วโฆษณา หรือโฆษณาโดยประการใด ๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรา นี้ หรือโฆษณา หรือโฆษณาว่าวัตถุ หรือสิ่งของลามกดังกล่าว แล้วจะหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

⁸ จิตติ ดิงศภักดิ์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 2, (กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2517), หน้า 1834.

⁹ ประภาศ อวยชัย, ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือฎีกา 100ปี ตามกฎหมายอาญา, (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร พรินติ้ง กรุ๊ป, 2538), หน้า 3764.

มาตรา 287 ตามประมวลกฎหมายอาญานี้ ได้นำบทบัญญัติตามมาตรา 3 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471 มารวมกัน บัญญัติเป็นความผิดเกี่ยวกับวัตถุอันลามกขึ้น โดยมีการบัญญัติเพิ่มเติมถึงวัตถุที่อาจจะเป็นสิ่งลามกไว้ คือ แถบบันทึกเสียง หมายถึง เทปบันทึกเสียง และแถบบันทึกภาพ หมายถึง เทปวีดีโอ เนื่องจากปรากฏว่าสิ่งดังกล่าวได้ผลิตขึ้นตามความเจริญของเทคโนโลยีนอกจากสื่อสิ่งพิมพ์ ซึ่งต่อมาได้มีกฎหมายบัญญัติถึงวัตถุประเภทนี้ไว้ในกฎหมายเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทป และวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530

ความผิดตามมาตรา 287 นี้บัญญัติกำหนดฐานความผิดไว้ 3 กรณีคือ

องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำในข้อที่ 1 คือ ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้า หรือยังให้นำเข้า ในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไปหรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายด้วยประการใดๆ ซึ่งสิ่งลามก การทำหรือผลิต คือทำให้เกิดมีขึ้น เช่น เขียนหรือพิมพ์¹⁰

องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำในข้อที่ 2 คือประกอบการค้า หรือมีส่วนหรือเข้า เกี่ยวข้องในการค้าสิ่งลามก¹¹

องค์ประกอบความผิดในส่วนการกระทำในข้อที่ 3 คือโฆษณาไขข่าวว่าบุคคลใดกระทำการ ในข้อ 1, 2 หรือโฆษณา ไขข่าวลามกนั้นหาได้จากบุคคลใด หรือโดยวิธีใด

¹⁰ คำพิพากษาฎีกาที่ 2461/2531 การที่จำเลยทำหน้าที่ควบคุมการฉายภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ได้นำแถบบันทึกภาพลามกมาอัดภาพยนตร์ซึ่งกำลังแพร่ภาพเพื่อใช้ส่วนตัว แต่ได้เกิดเหตุขัดข้องทางเทคนิคการส่งภาพ ทำให้ภาพลามกที่บันทึกไว้ออกไปปรากฏทางเครื่องรับโทรทัศน์ เหตุที่เกิดขึ้นดังกล่าวเป็นไปในลักษณะบังคับ จำเลยมิได้มีเจตนาที่จะแพร่ภาพลามกนั้นออกไปสู่สาธารณะ จึงไม่มีความผิดตามมาตรา 287

¹¹ คำพิพากษาฎีกาที่ 959-960/2505 หนังสือที่มีภาพอวัยวะสืบพันธุ์ของชายหญิงที่จัดพิมพ์โดยมีวัตถุประสงค์ด้านวิชาการ การวางขายตามร้านขายหนังสือทั่วไป ไม่ถือว่าเป็นหนังสือลามกอนาจาร จึงไม่มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287

องค์ประกอบความผิดทางจิตใจ ทั้ง 3 ข้อ คือต้องมีเจตนาตามมาตรา 59 หมายถึงการรู้ว่า วัตถุอันหนึ่งลามกหรือไม่เป็นปัญหาข้อกฎหมาย¹² แต่สิ่งหรือวัตถุนั้นมีรูปร่างอย่างไรเป็นข้อเท็จจริง ถ้าไม่รู้รูปลักษณะของวัตถุก็ไม่เป็นเจตนาตามมาตรา 59

นอกจากนี้ในข้อ 1 ต้องมีเจตนาพิเศษ คือ เพื่อความประสงค์แห่งการค้า ซึ่งหมายถึงการทำ เพื่อหากำไรเป็นปกติ หรือโดยการค้า ซึ่งหมายถึงการกระทำนั้นเองเป็นการค้า หรือเพื่อการแจกจ่ายคือส่งไปยังบุคคลอื่น หรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน ซึ่งหมายถึงให้บุคคลไม่จำกัดว่าผู้ใด โดยเฉพาะได้เห็น ไม่หมายความถึงให้บุคคลบางคนโดยเฉพาะได้ดู เช่น ให้เพื่อนดู เป็นต้น ในข้อ 3 ต้องมีเจตนาพิเศษ คือเพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือช่วยการค้าวัตถุหรือสิ่งลามกนั้น¹³

มาตรา 287 นี้ได้บัญญัติเพิ่มโทษขึ้นจากเดิม มาตรา 240 แห่งกฎหมายลักษณะอาญาที่ให้ จำคุกไม่เกินหกเดือน ปรับไม่เกินกว่าห้าร้อยบาท ทั้งจำทั้งปรับ มาเป็นระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อสังเกต คือ มาตรา 287 แห่งประมวลกฎหมายอาญาใช้คำว่า วัตถุหรือสิ่งของลามก แต่ก็ มิได้ให้คำนิยามว่า "ลามก" หมายถึงสิ่งใดเช่นกัน

ปัจจุบันกรณีสื่อลามกเด็กนั้นก็ต้องใช้มาตรการทางกฎหมายตามกฎหมายฉบับนี้โดยไม่มี การแบ่งแยกระหว่างสื่อลามกเด็กหรือสื่อลามกผู้ใหญ่

พระราชบัญญัติอื่นๆ

นอกจากบทบัญญัติทางกฎหมายที่เน้นในการเอาผิดทางอาญากับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวข้อง กับสื่อลามกนั้น ก็ยังมีกฎหมายอื่นๆที่เข้ามามีส่วนในการควบคุมเนื้อหาในสื่อต่างๆในสังคม ซึ่ง เนื้อหาในเชิงลามกนั้นเป็นที่ต้องห้าม เนื่องจากเป็นภัยกับประเทศชาติ ขัดต่อศีลธรรมอันดีของ

¹² คำพิพากษาฎีกาที่ 1223/2508 การพิมพ์ของกลางเป็นเพียงภาพที่แสดงถึงสัดส่วนความ สมบูรณ์ของร่างกายที่ได้มีสิ่งปกปิดโดยเฉพาะ ส่วนล่างก็พยายามปกปิดหรือทำเป็นเพียงเงาๆ และได้ลบเลือนให้เป็นอวัยวะที่ราบเรียบแล้ว ภาพไม่มีลักษณะน่าเกลียด อูจาดบัดสี ดังนี้ไม่ถือว่าเป็นภาพลามกตามความหมายที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289

¹³ จิตติ ดิงศภัทย์, คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญาภาค 2 ตอนที่ 1, หน้า 1833 - 1836.

ประชาชน ได้แก่ พระราชบัญญัติปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471 พระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทป และวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 สิ่งทีกล่าวมาข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่ากฎหมายไทยมีพัฒนาการตามเทคโนโลยีในแต่ละยุคแต่ละสมัย จึงไม่น่าแปลกใจหากต่อไปจะมีกฎหมายที่ใช้ควบคุมสื่ออื่นๆอีกในอนาคต แม้แต่อินเทอร์เน็ต

ในส่วนของพระราชบัญญัติปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามกนั้นถูกบัญญัติขึ้นในปี พ.ศ. 2471 ขณะนั้นมีเพียงกฎหมายลักษณะอาญาเท่านั้นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการควบคุมสื่อลามก เนื่องจากปัญหายังไม่รุนแรงนัก แต่เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ธุรกิจเกี่ยวกับสื่อลามกนั้นขยายตัวในสังคมมากขึ้น เพียงบทบัญญัติในกฎหมายลักษณะอาญานั้นไม่พอเพียงในการควบคุมวงจรเกี่ยวกับสื่อลามกได้ทั้งหมด จึงได้มีการบัญญัติกฎหมายขึ้นมาเพิ่มเติมความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกให้กว้างจากเดิมที่ได้มีการเพิ่มฐานความผิดอื่นๆ เพื่อให้กฎหมายครอบคลุมทั้งผู้ผลิต ผู้จำหน่าย หรือเผยแพร่ทุกขั้นตอน อันจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

อย่างไรก็ตามกฎหมายฉบับนี้มีข้อน่าสังเกตดังต่อไปนี้

- ชื่อกฎหมายฉบับนี้ใช้คำว่า "ปราม" มิใช่ "ปราบปราม" ซึ่งอาจตีความได้ว่าผู้ร่างกฎหมายมีทัศนคติว่าสื่อลามกเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมอยู่แล้ว การควบคุมควรอยู่ในขั้นปรามมิให้แพร่หลายจนเกินไปก็พอ ซึ่งวัตถุประสงค์ของกฎหมายเช่นนี้จะมีผลต่อมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กที่ต้องใช้มาตรการปราบปรามอย่างเด็ดขาดเนื่องจากถือเป็นสิ่งต้องห้ามแตกต่างจากสื่อลามกทั่วไป

- ฐานความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกนั้นมีเพิ่มขึ้นกว่าเดิมมากไม่ว่าจะเป็น การทำ การมีไว้ในครอบครอง นำเข้ามาหรือส่งออกไปยังต่างประเทศ ทำให้แพร่หลาย ให้ยืม หรือยืมผู้อื่นให้นำเข้าหรือส่งออกวัตถุลามก หรือประกอบธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับสื่อลามกนี้ แต่ทั้งนี้ก็มีข้อจำกัดตรงที่

การกระทำดังกล่าวต้องประกอบด้วยเจตนาพิเศษ คือ เพื่อประโยชน์หรือในทางการค้าขาย แจกจ่าย หรือแสดงอวดแก่สาธารณชนเท่านั้น ไม่ครอบคลุมถึงเจตนาเพื่อประโยชน์ส่วนตัว¹⁴

- ฐานความผิดเริ่มขยายถึงการกระทำที่มีองค์ประกอบต่างชาติ
- ไม่มีนิยามคำว่าวัตถุลามกที่ชัดเจน
- โทษเล็กน้อยเกินไปกรณีใช้กับผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก
- รูปแบบของสื่อลามกที่อยู่ในกรอบของกฎหมายนี้เน้นแต่ที่เห็นได้ด้วยตา ไม่รวมถึงสื่อทางเสียง และไม่อาจแน่ใจได้ว่าจะสามารถตีความคำว่า "วัตถุลามกอย่างอื่น" ครอบคลุมถึงสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต
- ความผิดตามกฎหมายฉบับนี้ครอบคลุมถึงบุคคลที่ 3 ที่สนับสนุนผู้กระทำความผิดด้วยการประกาศหรือโฆษณาให้เป็นที่ทราบทั่วกันถึงสื่อลามกที่ผลิตขึ้น หรือจัดจำหน่ายไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม บุคคลผู้เป็นผู้อยู่ช่วยนี้จะต้องรับโทษเท่ากับผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายวัตถุลามกเลยทีเดียว¹⁵

¹⁴ มาตรา 3 บัญญัติว่า "ผู้ใด เพื่อประโยชน์หรือในการค้าขาย แจกจ่าย หรือแสดงอวดแก่สาธารณชน บังอาจทำ ทำให้มีขึ้น มีไว้ในครอบครอง นำหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศ ส่งออกไปนอกประเทศ พาไปทำให้แพร่หลาย ให้ยืม หรือยังผู้อื่นให้นำหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศ ส่งออกไปนอกประเทศ หรือพาไป ซึ่งหนังสืออันบุคคลแต่งขึ้น ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งตีพิมพ์ขึ้น รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ที่ลามก หรือวัตถุอันลามกอย่างอื่นก็ดี หรือประกอบกิจกรรม หรือมีส่วนในกิจกรรมเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งอันลามกดังกล่าวจะในทางสาธารณะหรือในส่วนตัวคนก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 แห่งกฎหมายลักษณะอาญา"

¹⁵ มาตรา 4 บัญญัติว่า "ผู้ใด เพื่อจะช่วยในการทำให้แพร่หลาย หรือช่วยในการค้าวัตถุอันลามกดังระบุไว้ในมาตราก่อน บังอาจประกาศ โฆษณา หรือทำให้ทราบทั่วกันไปว่ามีบุคคลทำให้แพร่หลาย หรือทำการค้า ซึ่งวัตถุเช่นว่านี้ก็ดี หรือประกาศโฆษณา หรือทำให้ทราบกันไป โดยตรง

กฎหมายฉบับนี้ยังมีผลใช้บังคับจนถึงปัจจุบัน แต่เนื้อหาในพระราชบัญญัติฉบับนี้ก็ได้ถูกรวบรวมเข้าไปอยู่ในประมวลกฎหมายอาญาแล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้จึงไม่ค่อยมีความสำคัญนัก

ส่วนในกฎหมายฉบับอื่นๆไม่ว่าจะเป็นพระราชบัญญัติภาพยนตร์ พ.ศ. 2473 พระราชบัญญัติการพิมพ์ พ.ศ. 2484 คำสั่งคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42¹⁶ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติควบคุมกิจการเทป และวัสดุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 พระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ. 2530 ล้วนแล้วแต่เป็นกฎหมายที่มีได้เกี่ยวกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกโดยตรงทั้งสิ้น สื่อลามกถือเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาในสื่อที่ไม่เหมาะสม ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน¹⁷ ผู้ที่เกี่ยวข้องก็就会有ความผิดตามกฎหมายนั้นๆ เจ้าพนักงานอาจมี

หรือโดยทางอ้อมก็ตีว่า บุคคลอาจหาวัตถุอันลามกดังกล่าวนั้นได้โดยวิธีใด ฉะนั้น ท่านว่ามันมีความผิดต้องระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตราก่อน"

¹⁶ ปัจจุบันกฎหมายฉบับนี้ถูกยกเลิกโดยพระราชกำหนดยกเลิกคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 42 ลงวันที่ 21 ตุลาคม พ.ศ. 2519 แล้ว

¹⁷ กฎกระทรวงฉบับที่ 14 ออกตามความในพระราชบัญญัติวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ พ.ศ.2498 หมวด 3 การควบคุมด้านรายการ ข้อ 16 บัญญัติว่า "รายการที่จะออกอากาศโดยส่งทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ได้จะต้อง

(5) ไม่เป็นการแสดงออกที่ขัดต่อศีลธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ

(7) ไม่เป็นการแสดงออกทางยั่วยุกุมารมณหรือลามกอนาจาร"

และหมวด 4 การควบคุมการโฆษณาและบริการธุรกิจ ข้อ 21 บัญญัติว่า "ในการโฆษณาและบริการทางธุรกิจ ผู้รับใบอนุญาตจะต้องกระทำในลักษณะดังต่อไปนี้

(2) ไม่ขัดต่อศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามของไทยหรือไม่สื่อภาพพจน์ไปในทางลามกอนาจาร

(8) ไม่ใช่ข้อความสองแง่สองง่ามที่มีความหมายหยาบคาย หยาบโลน หรือไม่เป็นภาพหรือข้อความที่ยั่วยุกุมารมณและลามกอนาจาร"

เพื่อให้การควบคุมการโฆษณาเป็นไปโดยไม่ขัดต่อนโยบายทางสังคม ศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีของชาติ คณะกรรมการว่าด้วยการโฆษณาภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 จึงได้มีคำสั่งที่ 12/2523 ลงวันที่ 14 ตุลาคม 2523 และคำสั่งที่ 14/2523 ลงวันที่ 9 ธันวาคม

คำสั่งห้ามเผยแพร่ จำหน่ายสื่อเหล่านั้น หรือยึดของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิดได้ หากผู้ใดฝ่าฝืนก็จะระวางโทษจำคุก หรือปรับ หรือทั้งจำและปรับ

แต่ทั้งนี้กฎหมายเหล่านี้ก็มีได้วางมาตรการสำหรับสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะ ในสายตาของกฎหมายเหล่านี้สื่อลามกเด็กมีฐานะเทียบเท่ากับสื่อลามกผู้ใหญ่ทั่วไป

ในเรื่องเกี่ยวกับสื่อลามกในอินเทอร์เน็ต ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายเกี่ยวกับปัญหานี้โดยเฉพาะ ในทางปฏิบัติการสื่อสารแห่งประเทศไทยเป็นผู้ให้อนุญาตการบริการอินเทอร์เน็ตเพื่อการพาณิชย์ในประเทศไทย แก่ผู้ใช้บริการเครือข่าย ส่วนกรณีผู้ให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่มีได้ค่ากำไรเชิงพาณิชย์ ไม่ได้ใช้ใบอนุญาตจากการสื่อสารแห่งประเทศไทย แต่ใช้วิธีเช่าวงจรระหว่างประเทศ นอกจากนี้การสื่อสารแห่งประเทศไทยก็ได้เป็นผู้อนุญาตแก่ผู้บริการรายย่อย แต่ให้บริการด้านข้อมูลโดยมิได้ให้บริการเครือข่าย (Network Service) และภาครัฐโดยการสื่อสารแห่งประเทศไทยได้กำหนดเงื่อนไขการอนุญาตให้ทำบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้ให้บริการเครือข่ายว่าผู้ให้บริการทางพาณิชย์ต้องร่วมทุนกับการสื่อสารแห่งประเทศไทยโดยการสื่อสารถือหุ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของเรือนหุ้น และการสื่อสารฯก็จะให้ใบอนุญาตทำบริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเป็นการตอบแทน ในสัญญาบริการอินเทอร์เน็ตนั้นได้กำหนดว่า ผู้ให้บริการเครือข่ายเป็นเจ้าของอุปกรณ์ทั้งหมดโดยไม่ต้องมอบให้แก่รัฐ เพราะการสื่อสารถือว่าเครื่องมืออุปกรณ์ที่ให้บริการนั้นเป็น "อุปกรณ์ปลายทาง" ซึ่งเอกชนเป็นเจ้าของได้มากกว่า "อุปกรณ์เครือข่ายที่ต้องเป็นทรัพย์สินของรัฐ เพราะเป็นไป

2523 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางเพื่อกำหนดมาตรฐานการพิจารณาภาพอันอาจเข้าข่ายมีลักษณะลามกอนาจารหรืออาจจะนำไปสู่ความเสื่อมเสียศีลธรรมอันดีงามและวัฒนธรรมของชาติขึ้น ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ทำการพิจารณาเกี่ยวกับการโฆษณาที่อาจจะเข้าข่ายเป็นการลามกอนาจารหรืออาจจะนำไปสู่ความเสื่อมเสียศีลธรรมอันดีงามและวัฒนธรรมของชาติขึ้น ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ได้ทำการพิจารณาเกี่ยวกับการโฆษณาที่อาจจะเข้าข่ายเป็นการลามกอนาจารตามกฎหมายโดยอาศัยข้อมูลประกอบความคิดเห็นจากแนวคำพิพากษาฎีกา ความเห็นของผู้แทนรองอธิบดีกรมอัยการ หลักเกณฑ์การพิจารณาสิ่งพิมพ์ด้วยยุคการมรดกของกรมตำรวจ กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างรูปภาพเปลือยในลักษณะต่างๆ กัน ความหมายของคำว่า "Nudism" และคำว่า "ภาพศิลปะ" ที่ได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้ นำมาเป็นแนวทางในการควบคุมการโฆษณาให้เป็นการเสื่อมเสียศีลธรรมอันดีของชาติ

ตามหลักกฎหมายเสรีโทรคมนาคมที่จะผ่อนผันและเปิดเสรีในอุปกรณ์โทรคมนาคมมากกว่าการเปิดเสรีบริการโทรคมนาคม¹⁸

5.2 มาตรการทางกฎหมายของประเทศไทยในการควบคุมสื่อลามกเด็ก

ดังที่เราได้เห็นแล้วในหัวข้อพัฒนาการของกฎหมายไทยในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกกว่าประเทศไทยไม่มีกฎหมายที่บัญญัติมาเพื่อแก้ไขปัญหาลามกเด็กโดยเฉพาะ ดังนั้นมาตรการทางกฎหมายไทยในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก จึงต้องใช้มาตรการเดียวกันกับกรณีสื่อลามกผู้ใหญ่

5.2.1 นิยามสื่อลามกเด็ก

ในเรื่องนิยามคำว่าสื่อลามกเด็กนั้น ตามกฎหมายไทยไม่มีการบัญญัติไว้เฉพาะเจาะจง หรือแม้แต่ว่าสื่อลามกก็ไม่ได้อ้างถึง ทั้งนี้เพื่อให้เจ้าพนักงานตามกฎหมายสามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในสายตาของศาลมักให้ความสำคัญเห็นของวิญญูชนในการตัดสินว่าสื่อดังกล่าวมีเนื้อหาลามกหรือไม่

5.2.2 ระดับอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

ในเรื่องอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กโดยตรงนั้นไม่มี ซึ่งจากที่ศึกษาพบว่า กฎหมายไทยได้กำหนดระดับอายุเด็กที่ได้รับความคุ้มครองโดยเฉพาะในเรื่องเพศไว้หลากหลายดังนี้

1) ประมวลกฎหมายอาญา ได้มีการกำหนดอายุสำหรับการให้ความยินยอมในเรื่องเพศ โดยแบ่งออกเป็น 3 กรณีคือ

¹⁸ เลอสรร ธนสุกาญจน์ และคณะ, กฎหมายสำหรับอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541), หน้า 196, 198-199.

1.1) การมีเพศสัมพันธ์กับเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี เป็นความผิดทางอาญาไม่ว่าเด็กนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม บุคคลผู้กระทำการนั้นมีความผิด และต้องรับโทษในทางอาญา และถ้ากระทำต่อเด็กอายุไม่เกิน 13 ปี จะต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา 277

1.2) การกระทำอนาจารต่อเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ไม่ว่าเด็กนั้นจะเป็นชายหรือเป็นหญิงก็ตาม จะให้ความยินยอมหรือไม่ก็ตาม บุคคลผู้กระทำการนั้นมีความผิด ต้องรับโทษทางอาญาตามมาตรา 279

1.3) การกระทำเพื่อให้เกิดผลอันเป็นการสนองความใคร่ของผู้อื่น ไม่ว่าจะป็นรัฐระจัดหา ล่อลวงไป หรือชักพาไปเพื่อการอนาจารซึ่งเด็กอายุไม่เกิน 15 ปี ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม บุคคลที่กระทำการนั้นมีความผิดตามมาตรา 282, 283 และ 283ทวิ

ดังที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่าตามประมวลกฎหมายอาญาของไทยนั้นกำหนดอายุของเด็กไว้ไม่เกิน 15 ปี และแม้ว่าผู้กระทำความผิดจะอ้างความยินยอมของเด็กก็ไม่อาจพ้นผิดไปได้ การที่กฎหมายกำหนดอายุเด็กที่เป็นผู้เสียหายไว้เช่นนี้ เพราะมีวัตถุประสงค์ที่จะเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำความผิดต่อเด็กเหล่านี้

แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับมาตรฐานอายุเด็กที่สมควรได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายระหว่างประเทศ ซึ่งให้อายุ 18 ปี เป็นเกณฑ์มาตรฐานนั้น แสดงให้เห็นว่าจะมีเด็กไทยกลุ่มหนึ่งไม่ได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายไทย หากเด็กนั้นแสดงความยินยอมในการเข้าร่วมกิจกรรมทางเพศ คือ เด็กอายุตั้งแต่ 15 - 18 ปี และการเปิดโอกาสให้แสดงความยินยอมได้ ผู้ต้องหาอาจใช้เป็นข้ออ้างให้ตนพ้นผิดได้ ยิ่งกรณีของสื่อลามกเด็กนั้น โดยสภาพของคดีที่มีความเป็นไปได้ว่า เจ้าหน้าที่อาจไม่สามารถนำเหยื่อในการผลิตสื่อลามกเด็กมาเป็นพยานในคดีได้ สิ่งเดียวที่เป็นหลักฐานสำคัญ คือ สื่อลามกเด็กที่เป็นของกลาง ซึ่งผู้ต้องหาอาจอ้างว่าเด็กได้แสดงความยินยอมแล้ว โดยจะเห็นว่าเด็กมีความสุขกับการทำกิจกรรมทางเพศนั้น ไม่มีใครทราบได้ว่าในความเป็นจริงเบื้องหลังภาพนั้น เด็กกำลังเผชิญกับอะไรอยู่ มีการบังคับให้แสดงสีหน้ายิ้มแย้มหรือไม่ กระนั้นเองก็ถือเป็นความยากลำบากของเจ้าหน้าที่กฎหมาย และผู้พิพากษาในการพิจารณาว่า เด็กในภาพแสดงความยินยอมหรือไม่ ดังนั้นจึงควรมีการปรับเกณฑ์อายุนี้ให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ (18 ปี)

2) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีการกำหนดเกณฑ์อายุเด็กไว้ในหลายกรณี เช่น

2.1) ตามมาตรา 19 บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่อมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์

2.2) อายุของเด็กที่จะทำการสมรสกันได้ต้องมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์จึงจะทำการสมรสกันได้

กฎหมายแพ่งและพาณิชย์มิได้บัญญัติความหมายของคำว่าเด็กหรือเยาวชนไว้โดยเฉพาะ เช่นเดียวกับกฎหมายอาญาแต่ได้บัญญัติรับรองสถานภาพของบุคคลที่มีอายุไม่เกิน 20 ปี ให้เป็นผู้เยาว์ตามมาตรา 19¹⁹ และได้กล่าวถึงความสามารถของผู้เยาว์ไว้ในมาตรา 21²⁰ นอกจากนั้นภายใต้มาตรา 20²¹ หากผู้เยาว์ที่ได้สมรสตามบทบัญญัติของกฎหมายแล้ว สถานภาพของผู้เยาว์นั้นก็จะเปลี่ยนเป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ

3) พระราชบัญญัติอื่นๆ

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนฯ) เป็นกฎหมายวิธีพิจารณาความผิดที่ใช้เฉพาะสำหรับกลุ่มเด็กเป้าหมาย คือ บุคคลที่กระทำความผิดมีอายุเกินเจ็ดปี แต่ไม่เกินสิบแปดปี ฉะนั้นจึงได้มีกฎหมายบัญญัติที่จะกำหนดนิยามคำว่าเด็กและเยาวชนไว้โดยเฉพาะในมาตรา 4²² นอกจากกฎหมายข้างต้นแล้วยังมีพระราชบัญญัติส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2521 พระราชบัญญัติการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและ

¹⁹ มาตรา 19 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุยี่สิบปีบริบูรณ์”

²⁰ มาตรา 21 บัญญัติว่า “ผู้เยาว์จะทำนิติกรรมใดๆจะต้องได้รับความยินยอมของผู้แทนโดยชอบธรรมก่อนการใดๆที่ผู้เยาว์ได้กระทำลงโดยปราศจากความยินยอมเช่นว่านั้นเป็นโมฆียะ”

²¹ มาตรา 20 บัญญัติว่า “ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรสหากการสมรสนั้นได้ทำตามบทบัญญัติมาตรา 1448”

²² มาตรา 4 บัญญัติว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลอายุเกินเจ็ดปี แต่ยังไม่เกินสิบสี่ปีบริบูรณ์ และ “เยาวชน” หมายความว่าบุคคลอายุเกินสิบสี่ปีบริบูรณ์แต่ไม่เกินสิบแปดปีบริบูรณ์

ปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 โดยกฎหมายแต่ละฉบับล้วนมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ดังนั้นอายุเด็กหรือเยาวชนในแต่ละกฎหมายนั้นจึงต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ในเรื่องเกณฑ์อายุนี้ เนื่องจากมีการกำหนดไว้หลากหลาย จึงทำให้ไม่อาจทราบได้ว่ากรณีสื่อลามกเด็กนั้นจะใช้เกณฑ์อายุใด

5.2.3 ฐานความผิด

ในเรื่องการกำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะก็ไม่มีเช่นเดียวกัน ดังนั้นหากจะปรับใช้กับเรื่องนี้ต้องอาศัยฐานความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใด...

(1) เพื่อความประสงค์แห่งการค้าหรือโดยการค้า เพื่อการจ่ายแจก หรือเพื่อแสดงอวดแก่ประชาชน ทำ ผลิต มีไว้ นำเข้าหรือยังให้นำเข้าในราชอาณาจักร ส่งออกหรือยังให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักร พาไป หรือยังให้พาไป หรือทำให้แพร่หลายโดยประการใดๆ ซึ่งเอกสาร ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนตร์ แถบบันทึกเสียง แถบบันทึกภาพ หรือสิ่งอื่นใดอันลามก

(2) ประกอบการค้า หรือมีส่วน หรือเข้าเกี่ยวข้องในการค้าเกี่ยวกับวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว จ่ายแจกหรือแสดงอวดแก่ประชาชน หรือให้เช่าวัตถุหรือสิ่งของเช่นนั้น

(3) เพื่อจะช่วยการทำให้แพร่หลาย หรือการค้าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว โฆษณาหรือโฆษณาโดยประการใดๆ ว่ามีบุคคลกระทำการอันเป็นความผิดตามมาตรานี้ หรือโฆษณาหรือโฆษณาว่าวัตถุหรือสิ่งของลามกดังกล่าวแล้ว จะหาได้จากบุคคลใดหรือโดยวิธีใด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

และตามพระราชบัญญัติปราบปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุลามก พ.ศ. 2471 มีบทมาตราที่กำหนดฐานความผิดและบทลงโทษผู้กระทำความผิดไว้ดังนี้

มาตรา 3

"ผู้ใด เพื่อประโยชน์หรือในทางการค้าขาย จำหน่าย หรือแสดงอวดแก่สาธารณชน บังอาจ ทำ ทำให้มีขึ้น มีไว้ในครอบครอง นำหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศ ส่งออกไปนอกประเทศ พาไป ทำให้แพร่หลาย ให้ยืม หรือยืมผู้อื่นให้นำหรือส่งเข้ามาจากต่างประเทศ ส่งออกไปนอกประเทศ หรือพาไปซึ่งหนังสืออันบุคคลแต่งขึ้น ภาพเขียน ภาพพิมพ์ ภาพระบายสี สิ่งพิมพ์ขึ้น รูปภาพ ภาพโฆษณา เครื่องหมาย รูปถ่าย ภาพยนต์ที่ลามก หรือวัตถุอันลามกอย่างอื่นก็ดี หรือประกอบกิจการ หรือมีส่วนในกิจการเกี่ยวแก่วัตถุหรือสิ่งอันลามกดังกล่าวแล้ว จะในทางสาธารณะหรือในส่วนตัว เอกชนก็ดี ท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 240 แห่งกฎหมายลักษณะอาญา"

มาตรา 4

"ผู้ใดเพื่อจะช่วยให้แพร่หลายหรือช่วยในการค้าวัตถุอันลามกดังระบุไว้ในมาตรา ก่อน บังอาจประกาศโฆษณา หรือทำให้ทั่วกันไปว่ามีบุคคลทำให้แพร่หลาย หรือทำการค้าซึ่งวัตถุ เช่นว่านี้ก็ดี หรือประกาศโฆษณา หรือทำให้ทราบกันไปโดยตรงหรือโดยทางอ้อมก็ดีว่าบุคคลอาจหา วัตถุอันลามกดังกล่าวนั้นได้โดยวิธีใด ฉะนั้นท่านว่ามีความผิดต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 240 ก่อน"

นอกจากความผิดในฐานที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกแล้ว ผู้กระทำความผิดก็อาจมีความผิด ตามมาตราอื่นอีก เช่น ความผิดฐานดูหมิ่นตามมาตรา 326 ประมวลกฎหมายอาญาซึ่งได้บัญญัติว่า "ผู้ใดใส่ความผู้อื่นต่อบุคคลที่สาม โดยประการที่น่าจะทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง ผู้นั้นกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาท ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกิน สองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ" และฐานหมิ่นประมาทตามมาตรา 328 ซึ่งบัญญัติว่า "ถ้าความผิด ฐานหมิ่นประมาทได้กระทำโดยการโฆษณาด้วยเอกสาร ภาพวาด ภาพระบายสี ภาพยนต์ ภาพหรือ ตัวอักษรที่ทำให้ปรากฏไม่ว่าด้วยวิธีใดๆ แผ่นเสียงหรือสิ่งบันทึกเสียง บันทึกภาพหรือบันทึกอักษร กระทำโดยการกระจายเสียง หรือกระจายภาพ หรือโดยการทำกริปาวร้องด้วยวิธีอื่น ผู้กระทำความ ผิดต้อง ระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองแสนบาท"

เนื่องจากอย่างทราบแล้วว่าสื่อลามกเด็กนั้นมิใช่แต่เพียงภาพที่แสดงถึงภาพเด็กเปลือยเท่า นั้น หากแต่เป็นฉากหนึ่งของอาชญากรรมอื่น ๆ อีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นการข่มขืนกระทำชำเรา การทำ อนาคต การทำร้ายร่างกาย และการฆาตกรรม ดังนั้นกฎหมายจึงสามารถเอาผิดและลงโทษผู้

กระทำความผิดตามสิ่งที่ปรากฏในสื่อได้อีกด้วย เนื่องจากสื่อดังกล่าวถือเป็นหลักฐานชั้นสำคัญในการฟ้องร้องดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิด

จะเห็นได้ว่าในกรณีที่การกระทำผิดเกิดขึ้นในประเทศ มีบทกฎหมายหลายมาตราที่สามารถใช้ในการลงโทษผู้กระทำความผิดและผู้สนับสนุนการกระทำความผิดที่เกี่ยวข้องกับการนำภาพลามกอนาจารเผยแพร่บนอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นภาพลามกทั้งไป หรือภาพลามกตัดต่อก็ตาม ซึ่งถ้าเป็นภาพลามกตัดต่อฐานความผิดก็จะรวมถึงการหมิ่นประมาทด้วย ดังนั้น หากเจ้าหน้าที่ฝ่ายกฎหมายสามารถพิสูจน์ได้ว่าการกระทำผิดเกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทย เช่น เว็บไซต์ลามกนั้น อยู่ในเครื่องเซิร์ฟเวอร์ที่ตั้งอยู่ในประเทศไทย หรือการติดต่อภาพลามกเกิดขึ้นในประเทศไทย หรือมีการครอบครองภาพดังกล่าวในประเทศไทย ฯลฯ กฎหมายไทยก็สามารถเอาผิดได้

5.2.4 เขตอำนาจรัฐ

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไทย การใช้กฎหมายลงโทษผู้กระทำผิดนั้นอาจเป็นปัญหา ซึ่งในความเป็นจริงแล้วเว็บไซต์ลามกแทบทั้งหมดที่พบบนอินเทอร์เน็ต มักเป็นเว็บไซต์ของต่างชาติ และเก็บอยู่ในเครื่องเซิร์ฟเวอร์ที่ต่างประเทศ โดยในบางประเทศ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการแพร่ภาพลามกอนาจารบนอินเทอร์เน็ต (ไม่รวมถึงการแพร่ภาพตัดต่อของบุคคลที่กระทำขึ้นในลักษณะลามกอนาจาร) ไม่ถือเป็นความผิดตามกฎหมายของประเทศนั้นด้วย ในกรณีเช่นนี้ จึงมีปัญหาที่จะต้องพิจารณาว่าประเทศไทยจะสามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดในลักษณะดังกล่าวได้หรือไม่ ซึ่งประมวลกฎหมายอาญาได้กำหนดหลักเกณฑ์การลงโทษผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรไว้ดังนี้

มาตรา 5

ความผิดใดที่การกระทำแม้แต่ส่วนหนึ่งส่วนใดได้กระทำในราชอาณาจักรก็ดี ผลแห่งการกระทำเกิดในราชอาณาจักร โดยผู้กระทำประสงค์ให้ผลนั้นเกิดในราชอาณาจักร หรือโดยลักษณะแห่งการกระทำ ผลที่เกิดขึ้นนั้นควรเกิดในราชอาณาจักร หรือย่อมจะสังเกตเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดในราชอาณาจักรก็ดี ให้ถือว่าความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

ในกรณีการเตรียมการ หรือพยายามกระทำการใด ซึ่งกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด แม้กระกระทำนั้นจะได้กระทำนอกราชอาณาจักร ถ้าหากการกระทำนั้นจะได้กระทำตลอดไปจนถึงขั้น

ความผิดสำเร็จ ผลจะเกิดขึ้นในราชอาณาจักร ให้ถือว่าการเตรียมการหรือพยายามกระทำความผิดนั้นได้กระทำในราชอาณาจักร

มาตรา 8

ผู้ใดกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร และ

1. ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนไทย และรัฐบาลแห่งประเทศที่ความผิดได้เกิดขึ้น หรือผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ หรือ
2. ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นคนต่างด้าว และรัฐบาลไทยหรือคนไทยเป็นผู้เสียหาย และผู้เสียหายได้ร้องขอให้ลงโทษ ถ้าความผิดนั้นเป็นความผิด ดังระบุไว้ดังต่อไปนี้ จะต้องรับโทษภายในราชอาณาจักร หรือ
3. ความผิดเกี่ยวกับเพศตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 276 มาตรา 280 และมาตรา 285 ทั้งนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับมาตรา 276

เมื่อพิจารณาหลักกฎหมายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ปรากฏว่าการกระทำความผิดเกี่ยวกับการแพร่ภาพลามกอนาจารทางอินเทอร์เน็ต และการแพร่ภาพติดต่อของบุคคลที่กระทำขึ้นในลักษณะลามกอนาจาร ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกระทำความผิดฐานหมิ่นประมาทนั้น เป็นความผิดสำเร็จในตัวเอง โดยไม่ต้องการผลของกระทำความผิดมาพิจารณาความผิดด้วยกรณีเช่นนี้ จึงไม่เข้าหลักเกณฑ์ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 5 และมาตรา 8 นอกจากนี้ ประมวลกฎหมายอาญาก็มิได้กำหนดให้ความผิดตามมาตรา 287 มาตรา 326 และมาตรา 328 เป็นความผิดที่สามารถนำตัวผู้กระทำความผิดนอกราชอาณาจักรมาลงโทษในราชอาณาจักรได้ ไม่ว่าผู้เสียหายจะร้องขอให้ลงโทษหรือไม่ก็ตาม กล่าวอย่างง่าย คือ กรณีของเว็บไซต์ลามกในต่างประเทศ และการติดต่อภาพบุคคลในลักษณะลามกอนาจารที่การกระทำผิด (สร้าง ครอบครอง หรือเผยแพร่) เกิดขึ้นในต่างประเทศ กฎหมายไทยไม่สามารถเอาผิดได้ ดังนั้น จึงเป็นช่องว่างของกฎหมายไทย ซึ่งไม่สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และการกระทำความผิดโดยอาศัยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

5.3 มาตรการอื่นในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก

การขอความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา

ความร่วมมือระหว่างประเทศในการลงโทษผู้กระทำผิดทางเพศต่อเด็กนั้นอาจทำได้เป็น 2 กรณี คือ การนำตัวบุคคลนั้นมาพิจารณาคดีและลงโทษในประเทศไทย และการพิจารณาคดีลงโทษ

บุคคลนั้นในศาลต่างประเทศ สำหรับกรณีแรกนั้นเป็นการกระทำโดยอาศัยสนธิสัญญาว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ซึ่งไทยทำไว้กับประเทศอื่น หรือในกรณีที่ไม่มีสนธิสัญญา แต่ถ้าต่างประเทศนั้นมีกฎหมายภายในที่อนุญาตให้มีการส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ แม้ไม่มีสนธิสัญญา (ในทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งตัวผู้ร้ายข้ามแดน พ.ศ. 2472 ของไทยเป็นต้น) ก็อาจส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ในกรณีเช่นนี้ฝ่ายไทยจะต้องสืบสวน สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานจนเป็นที่แน่ใจว่าสามารถที่จะดำเนินคดีและลงโทษบุคคลนั้นได้ตามกฎหมายไทยแล้ว จึงทำเรื่องขอความร่วมมือให้ประเทศที่บุคคลนั้นเข้าไปอาศัยอยู่ส่งตัวมาให้ไทยดำเนินคดี แต่กรณีนี้มักจะไม่ประสบความสำเร็จเพราะต่างประเทศรวมทั้งไทยมีหลักปฏิบัติว่าจะไม่ส่งคนสัญชาติของตนข้ามแดนไปให้รัฐอื่นลงโทษ นอกจากนี้ในบางประเทศอาจมีข้อยกเว้นบางกรณี²³

ส่วนกรณีที่สองเป็นกรณีที่รัฐที่บุคคลนั้นมีสัญชาติอาศัยอยู่พบหรือรู้ว่ามีการกระทำผิดเกิดขึ้นไม่ว่าจะรู้มาด้วยวิธีใดและดำเนินคดีกับบุคคลนั้นตามกฎหมายภายในของรัฐนั้น ซึ่งได้ขยายอำนาจออกไป แต่อย่างไรก็ตามการจะลงโทษทางอาญากับบุคคลใดก็ต้องมีการพิสูจน์ความผิดเสียก่อนว่ามีการทำผิดจริงและบุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิด การพิสูจน์ก็ต้องมีการสืบสวนสอบสวนฟ้องบุคคลนั้นต่อศาลแล้วนำพยานบุคคลและพยานหลักฐานมาสืบโดยให้บุคคลที่ถูกกล่าวหามีโอกาสซักค้าน ต้องพิสูจน์จนศาลเชื่อจึงจะลงโทษได้ ซึ่งพยานที่สำคัญที่สุดคือตัวเด็กนั่นเอง เด็กจะต้องมาเบิกความว่ามีการกระทำผิดอย่างไรบ้าง และที่สำคัญคืออายุของเด็ก เพราะเป็นสาระสำคัญขององค์ประกอบความผิด โดยที่เหตุการณ์ทั้งหมด เกิดนอกประเทศที่กำลังพิจารณาความผิดพยานหลักฐานทั้งหมดจึงอยู่นอกประเทศ ยกตัวอย่างเช่น ประเทศสวีเดนดำเนินคดีกับคนของตนที่มากกระทำผิดฐานกระทำอนาจารเด็กไทย อัยการสวีเดนจะต้องมาสอบสวนหาพยานหลักฐานในประเทศไทยที่ใช้พิสูจน์ว่าบุคคลนั้นทำผิดตามกฎหมายจริง เพื่อใช้ฟ้องและใช้เป็นพยานหลักฐานในศาล การจะเข้ามาสอบสวนหรือสืบพยานในประเทศไทย อัยการสวีเดนต้องขออนุญาตและขอความช่วยเหลือในรูปแบบนี้ คือ ส่วนหนึ่งขอความร่วมมือระหว่างประเทศในทางอาญาเพื่อให้ศาลของประเทศนั้นลงโทษคนของตนได้ แม้จะมากกระทำผิดในประเทศไทย²⁴

²³ วันชัย รุจนวงศ์, “ความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามและลงโทษการกระทำ ความผิดทางเพศต่อเด็ก,” วารสารอัยการ 18(กุมภาพันธ์ 2538): 75-76.

²⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 76.

ความร่วมมือระหว่างประเทศในรูปแบบนี้อาศัยสนธิสัญญา หรือกฎหมายภายในของไทย ปัจจุบันไทยได้ลงนามในสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญากับ 3 ประเทศ คือ สหรัฐอเมริกา อังกฤษ และแคนาดา ส่วนกฎหมายภายในนั้นไทยมีพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา พ.ศ. 2535 ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมของไทยให้ความร่วมมือในการสืบสวน สอบสวน จัดหาให้ซึ่งเอกสาร สืบพยานต่างๆ ให้กับรัฐต่างประเทศ รวมถึงตลอดถึงการยึดอายัด และริบทรัพย์ด้วยทั้งสนธิสัญญาและกฎหมายภายในดังกล่าวให้อัยการสูงสุดเป็นผู้ประสานงานกลางในการให้ความช่วยเหลือดังกล่าว โดยกองความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบงานของผู้ประสานงานกลาง โดยผู้ประสานงานกลางจะพิจารณาและถ้าเห็นว่าให้ความช่วยเหลือได้ก็จะจัดส่งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ซึ่งได้เริ่มปฏิบัติงานมาเป็นเวลาพิเศษ มีคดีที่ขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศมากพอสมควร แต่ที่เกี่ยวกับการกระทำผิดกับเด็กมี 2 คดี คือคดีที่ชาวอเมริกันมากระทำอนาจารกับเด็กไทยแล้วถ่ายภาพไว้ นำภาพดังกล่าวไปในสหรัฐอเมริกา ตามกฎหมายสหรัฐฯหากมีการกระทำอนาจารเด็กนอกอาณาเขตของสหรัฐฯแล้วนำภาพถ่าย วิดีโอฟิล์ม ฯลฯ (Visual depiction) เข้าไปในสหรัฐฯ หรือมีเจตนาที่จะนำหรือส่งเข้าไปในสหรัฐฯ ก็ลงโทษการกระทำนั้นได้โดยอาศัยโยงโยในการที่ส่วนหนึ่งของความผิดหรือวัตถุแห่งความผิดได้เข้ามาในเขตอำนาจรัฐของตน คดีนี้ สหรัฐฯขอให้สอบสวนเด็กผู้เสียหาย อายุและใบเกิดของเด็ก สถานที่เกิดเหตุเพื่อพิสูจน์ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยได้เข้ามาพักและกระทำผิดต่อเด็กจริง ซึ่งได้ดำเนินการให้แล้ว²⁵

อีกคดีหนึ่งเป็นคดีที่ชาวสวีเดนมากระทำอนาจารกับเด็กชายไทยอายุยังไม่เกิน 15 ปี โดยให้เด็กสำเร็จความใคร่ให้ และเขาจะสำเร็จความใคร่ให้เด็กด้วยปาก เจ้าหน้าที่ตำรวจจับตัวชาวสวีเดนดังกล่าวได้ขณะอยู่กับเด็ก ระหว่างการสอบสวนผู้ต้องหาได้ประกันตัวไปจากศาล แล้วหลบหนีประกันกลับไปสวีเดน พนักงานอัยการของไทยได้สั่งฟ้อง และออกหมายจับไว้และอยู่ระหว่างดำเนินการขอส่งผู้ร้ายข้ามแดน ระหว่างนั้นองค์กรเอกชนซึ่งสนใจติดตามเรื่องนี้ได้เรียกร้องต่อรัฐบาลสวีเดนถึงการทำความผิด อัยการสวีเดนจึงสอบสวนคดีนี้ และขอให้ไทยช่วยสอบสวนพยานเด็ก ผู้เสียหาย เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้จับกุมและพยานอื่นๆ เพื่อให้เป็นหลักฐานในการสั่งฟ้องและใช้ในการ

²⁵ เรื่องเดียวกัน, หน้า 76-77.

ดำเนินคดีในชั้นศาล โดยอัยการและทนายผู้ต้องหาชาวสวีเดนเดินทางมาขอร่วมฟังการสอบสวนด้วยและดำเนินการให้เป็นที่เรียบร้อยแล้ว²⁶

เป็นที่คาดหมายว่าความร่วมมือในการป้องกันปราบปรามและลงโทษผู้กระทำผิดทางเพศต่อเด็กจะเพิ่มสูงขึ้น เพราะมีประเทศต่างๆ ขยายขอบเขตการลงโทษออกไปถึงการทำผิดนอกราชอาณาจักรมากขึ้น และการให้ความร่วมมือในการหาพยานหลักฐานจะเป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น อันจะเป็นมาตรการอันหนึ่งในหลายๆ อย่างที่จะทำให้มีการกระทำความผิดโดยชาวต่างประเทศลดลง สิ่งหนึ่งที่เราน่าจะระลึกไว้เสมอคือ ถ้าเราไม่รักษาป้องกันเด็กซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่า และเป็นอนาคตของเรา โดยปล่อยให้ถูกทำร้ายทางเพศเช่นนี้ เขาจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีได้อย่างไร การละเลยของเราเป็นการทำลายอนาคตเราเองโดยตรง แม้ว่าจะเห็นว่ารายได้จากการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญก็ต้องดึงมาด้วยสิ่งจูงใจอย่างอื่น เช่น วัฒนธรรม ประเพณี โบราณสถาน ฯลฯ ไม่ใช่แลกด้วยชีวิตจิตใจของเด็ก เพราะเด็กเป็นสิ่งที่มีความเกินกว่าที่จะนำไปแลกกับรายได้จากการท่องเที่ยวด้วยวิธีที่ผิดเช่นนี้ นอกจากนั้น เราเองเป็นผู้ที่เลือกในการสร้างภาพพจน์ของเมืองไทยในสายตาชาวต่างประเทศ ถ้าเรายังปล่อยให้สถานบริการยั่วทางเพศประเภทเดียวกับพัฒนาและพัทยากระทำผิดกฎหมายและมีอยู่ทั่วไปเป็นการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการบริการทางเพศ เราก็ได้นักท่องเที่ยวประเภทนี้ ส่วนนักท่องเที่ยวประเภทครอบครัว หรือผู้ที่รังเกียจการขายบริการทางเพศก็จะไม่มาเที่ยว แต่หากเราไม่สนับสนุนนักท่องเที่ยวที่ตั้งใจมาเพื่อหาความสุขจากบริการทางเพศ โดยการปราบปรามอย่างจริงจัง และสร้างภาพพจน์ใหม่เราก็จะได้นักท่องเที่ยวกลุ่มใหม่มาแทนนักท่องเที่ยวทางเพศ²⁷

การเปิดรับแจ้งเบาะแสสื่อลามกเด็ก

กรณีนี้มักจะใช้กับกรณีสื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ต โดยเปิดเป็นสายด่วน (Hotline) เพื่อให้ประชาชนมีส่วนในการร่วมควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก แต่ปัจจุบันยังมีการแจ้งน้อยอยู่มาก โดยจากสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบันมีการแจ้งจับเว็บไซต์ผิดกฎหมายประเภทเว็บลามกอนาจาร (ภาพเด็ก) จำนวน 216 ราย หรือเพียงร้อยละ 4.28 เท่านั้น ขณะที่มีการแจ้งเว็บลามกอนาจารผู้ใหญ่สูงถึงร้อยละ 57.48 หรือประมาณ 2,883 ราย

²⁶ เรื่องเดียวกัน, หน้า 77.

²⁷ เรื่องเดียวกัน, หน้า 77-78.

การทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแห่งประเทศไทย

คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบต่อแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2545 ซึ่งถือเป็นนโยบายหลักของรัฐในการดำเนินการเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารของชาติ และรัฐสามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กผ่านแผนแม่บทนี้ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ปฏิบัติตามให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการจัดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับการปราบปรามการแสวงหาการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็ก โดยความร่วมมือจากสหราชอาณาจักร ชื่อว่า "Child Exploitation and Abuse Investigation Training" ซึ่งเน้นการฝึกอบรมในเชิงเทคนิค ไม่ว่าจะเป็นการสืบพยานเด็ก การสืบสวนสอบสวน และการขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5.4 บทวิเคราะห์สรุปมาตรการของประเทศไทยต่อการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็ก

สำหรับมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในประเทศไทยนั้น ได้เน้นในการควบคุมต่อต้านด้านอุปสงค์มากกว่าด้านอุปทานอย่างเห็นได้ชัด เนื่องจากตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 287 ได้ระบุเจตนาของผู้กระทำความผิดไว้ว่า "โดยวัตถุประสงค์แห่งการค้า" และ "เพื่อแจกจ่ายหรือเพื่อการแสดงอวดแก่ประชาชน" แต่ไม่มีการกล่าวถึงการครอบครองสื่อลามกเด็กโดยส่วนตัว แสดงว่าในมุมมองของกฎหมายไทยนั้นไม่เห็นว่าการบริโภคสื่อลามกเด็กไม่เป็นความผิดทางอาญา จึงไม่มีมาตรการด้านนี้รองรับ ทั้งนี้เป็นเพราะประเทศไทยมิได้แยกการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กออกจากสื่อลามกผู้ใหญ่ ทำให้น้ำหนักของการปราบปรามไม่มากนัก ทั้งที่ในความเป็นจริงนั้นสื่อลามกเด็กไม่ใช่เรื่องธรรมดา หรือเสรีภาพของใครที่จะเสพสื่อลามกเด็กได้อย่างเสรี เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจึงขาดเครื่องมือในการไปควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นคำนิยามของคำว่า "สื่อลามกเด็ก" และตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 287 ซึ่งสามารถปรับใช้กับกรณีสื่อลามกเด็กนั้น ไม่มีการบัญญัติให้ชัดเจนว่าจะต้องปรับใช้กับเกณฑ์อายุใดตามกฎหมายอาญา

นอกจากนี้ตามพระราชบัญญัติปราบปรามการทำให้แพร่หลายและการค้าวัตถุอันลามก พ.ศ. 2471 นั้นไม่ได้มีการบัญญัติลงโทษริบทรัพย์เกี่ยวกับสื่อลามกไว้โดยเฉพาะต้องนำโทษริบทรัพย์สืบตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้ในการริบทรัพย์สื่อลามก ในเรื่องการริบสื่อลามกนี้

ศาลยังตีความจำกัดอยู่มาก กล่าวคือ ศาลมิได้ถือว่าสื่อลามกเป็นทรัพย์สินที่มีไว้เป็นความผิด คำพิพากษาฎีกาที่ 3705/2530 ได้วางบรรทัดฐานว่าสื่อลามกนั้นไม่ใช่สิ่งที่มีไว้เป็นความผิดที่ศาลต้องพิพากษาริบในทุกรณี เนื่องจากการกระทำความผิดฐานนี้ ผู้กระทำความผิดต้องมีเจตนาพิเศษคือ มีวัตถุประสงค์ในทางการค้าด้วย ศาลจึงมีอำนาจริบทรัพย์สินสื่อลามกนั้น นอกจากนี้สื่อลามกที่ศาลมีอำนาจริบได้ ต้องเป็นของกลางในคดีเท่านั้น ดังนั้นหากเป็นการครอบครองไว้โดยเฉพาะเพื่อประโยชน์ของตนเองโดยไม่มีวัตถุประสงค์ในทางการค้า นอกจากผู้เป็นเจ้าของนั้นจะไม่มีผิดตามกฎหมายแล้ว กฎหมายยังไม่มีสิทธิริบทรัพย์สินนั้นไปด้วย

ในแง่ของการพัฒนาทางเทคโนโลยีก็เป็นเหตุทำให้เกิดความยุ่งยากในการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็กหลายประการ เช่น การหาหลักฐานเพื่อพิสูจน์เจตนาเพื่อทางการค้า และเพื่อการแจกจ่าย แสดงอวดแก่ประชาชนนั้นสามารถทำได้ยากในอินเทอร์เน็ตอาจทำให้ผู้กระทำความผิดใช้ช่องว่างทางกฎหมายนี้ได้ และสำหรับสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต กฎหมายไทยไม่สามารถบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดที่มีภูมิลำเนาในต่างประเทศได้

และในส่วนของการบังคับใช้กฎหมายนั้น ประเทศไทยยังทำได้ไม่ดีนัก โดยมีสาเหตุมาจากการทุจริตคอร์รัปชัน การขาดความตระหนักเกี่ยวกับปัญหา และการขาดการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความชำนาญในด้านนี้โดยเฉพาะ

5.5 แนวโน้มในอนาคตในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในประเทศไทย

5.5.1 มาตรการในระดับระหว่างประเทศ

ขณะนี้ประเทศไทยเป็นภาคีสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ปี ค.ศ. 1989 ซึ่งมีผลผูกพันให้ต้องดำเนินการตามอนุสัญญาดังกล่าว และต้องทำรายงานส่งคณะกรรมการสิทธิเด็กภายใน 2 ปี นับจากวันที่อนุสัญญานี้มีผลใช้บังคับต่อประเทศไทย และทุกๆ 5 ปีหลังจากที่ส่งรายงานฉบับแรกแล้ว โดยไทยได้เคยส่งรายงานดังกล่าวแล้ว 1 ครั้ง ในปี ค.ศ.1996 ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการทำรายงานฉบับต่อไป

จากรายงานสถานการณ์สิทธิเด็กในประเทศไทยครั้งที่ 1 นั้น คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก ได้ตอบรายงานของไทยฉบับนั้น²⁸ว่า สถานการณ์สิทธิเด็กในประเทศไทยในขณะนั้นมีข้อน่าชื่นชมหลายประการไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน(ฉบับปัจจุบัน)ที่ได้ประกันและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนซึ่งรวมถึงสิทธิเด็กด้วย และการปฏิรูปกฎหมายโดยเฉพาะประมวลวิธีพิจารณาคriminal ที่กำหนดกระบวนการพิเศษในกรณีที่เด็กมีส่วนในการพิจารณาคดีนั้นด้วย โดยเฉพาะกรณีที่จำเลยมีอายุต่ำกว่า 18 ปี และกฎหมายอื่นๆที่เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิเด็กที่ออกมาในระยะหลังที่สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 8 ก็ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนามนุษย์ซึ่งรวมถึงการคุ้มครองเด็ก และการให้เด็กมีส่วนในการแสดงความคิดเห็นมากขึ้น รวมถึงการที่ประเทศไทยได้สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและองค์กรเอกชนในการปฏิบัติตามหลักการในอนุสัญญาให้ลุล่วง

ส่วนปัจจัยที่คณะกรรมการเห็นว่าเป็นส่วนขัดขวางการปรับใช้อนุสัญญาสิทธิเด็กในประเทศไทย คือ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และสังคม ไม่ว่าจะเป็นจำนวนหนี้ต่างประเทศที่สูงมาก และปัญหาการว่างงานและความยากจน

ส่วนประเด็นที่คณะกรรมการแสวงความเป็นห่วงมีทั้งหมด 26 ข้อ ซึ่งไม่มีการกล่าวถึงสื่อลามกเด็กโดยตรงแต่จะอยู่ในส่วนของปัญหาการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็กแทน

ประเด็นเรื่องอายุเด็กที่ต่ำกว่ามาตรฐานระหว่างประเทศ โดยเฉพาะกรณีที่เกี่ยวข้องกับความผิดทางอาญา โดยคณะกรรมการเสนอให้ประเทศไทยทบทวนกฎหมายที่ขัดกับหลักเกณฑ์ของอนุสัญญาในเรื่องอายุเด็กนี้อีกครั้ง

ประเด็นการปกป้องเด็กที่เป็นเหยื่อนั้น ประเทศไทยยังขาดแคลนในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นความตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา การขาดข้อมูลในการดำเนินการเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงภายในท้องถิ่นต่างๆ การขาดการปฏิบัติต่อเด็กที่ถูกละเมิดอย่างถูกต้อง การขาดทรัพยากรที่เพียงพอในการจัดการปัญหาไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรทางการเงิน และบุคคล อันเป็นการขัดต่อ

²⁸ Committee on the Rights of the Child, Consideration of Reports submitted by States Parties under Article 44 of the Convention, concluding Observation of the Committee on the Rights of the Child: Thailand, 19th session, CRC/C/15/Add.9, (October 1998).

อนุสัญญาในข้อ 19 ซึ่งคณะกรรมการแนะนำว่า ประเทศไทยควรที่จะทำการศึกษากำหนดเกี่ยวกับ การละเมิดเด็กอย่างจริงจังเพื่อจะสามารถกำหนดขอบเขตของปัญหา แล้วนำมากำหนดมาตรการและ นโยบายที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหา โดยไม่ลืมนี่ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและค่านิยมของคนในสังคม ต่อปัญหานี้ด้วย

ประเด็นเกี่ยวกับสถิติที่เพิ่มสูงขึ้นมากของการค้าเด็ก และค้าประเวณีเด็กซึ่งมีผลกระทบต่อ ทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย คณะกรรมการได้ให้คำแนะนำว่ารัฐจะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในอันที่ จะสร้างความแข็งแกร่งในการบังคับใช้กฎหมายและการปรับใช้แผนแห่งชาติในการป้องกันปัญหา นอกจากนี้รัฐยังต้องจัดหามาตรการในการตรวจสอบการทำงานในระดับชุมชนที่เกี่ยวข้องกับปัญหา นี้และแนะนำให้มีการขยายผลความตกลงระดับทวิภาคีและพหุภาคีกับประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้ง ปฏิบัติตามแผนปฏิบัติงานที่ประเทศไทยได้ลงนามไว้ในการประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวง ประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบ ณ กรุงสต็อกโฮล์มในปี ค.ศ.1996

ปัจจุบันไทยกำลังอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาความเหมาะสมในการเข้าร่วมเป็นภาคีพิธีสาร เลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าประเวณีเด็ก การค้าเด็ก และสื่อลามกเด็ก ซึ่งหากจาก ให้พิจารณาเรียงในทุกข้อของพิธีสารพบว่า ประเทศไทยมีกฎหมายรองรับแทบทั้งสิ้น แต่หากจะให้ พิเคราะห์เฉพาะส่วนที่เป็นเรื่องสื่อลามกเด็กนั้น ผู้วิจัยพบว่าประเทศไทยยังไม่มีความพร้อมในด้าน กฎหมายภายในที่สอดคล้องกับอนุสัญญา จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายใน ให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ทางระหว่างประเทศ นอกจากนี้มาตรการอื่น ๆ นอกเหนือจากมาตรการ ทางกฎหมายของไทยนั้นยังไม่มี การออกแบบมาเพื่อควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กอย่างแท้จริงมักจะ อยู่ในรูปของมาตรการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศจากเด็กโดยรวมมากกว่า ซึ่งในความเป็น จริงนั้นลักษณะของปัญหาในรายละเอียดมีความแตกต่างกัน และปัญหาสื่อลามกเด็กจำเป็นต้อง มีมาตรการพิเศษมารองรับโดยเฉพาะ

5.5.2 มาตรการภายในประเทศ

5.5.2.1 มาตรการทางกฎหมาย

เนื่องจากกฎหมายที่ประเทศไทยมีและใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันนั้นไม่สามารถจะแก้ไข ปัญหา สื่อลามกเด็กได้อย่างแท้จริง ขณะนี้จึงมีกระแสเรียกร้องให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ. ซึ่งกำหนดหลักการในการแก้ไขเพิ่มเติม ม.287, ม.287ทวิ, ม.287ตรี แห่งประมวลกฎหมายอาญา
 - ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการทำให้แพร่หลาย การผลิต และการค้าวัตถุลามก พ.ศ.....
 - ร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.
- 1.) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่...) พ.ศ.
- มีการกำหนดหลักการในการแก้ไขเพิ่มเติม ม.287, ม.287ทวิ, ม.287ตรี แห่งประมวลกฎหมายอาญา
 - เหตุผลประกอบการร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เพื่อให้ประมวลกฎหมายอาญามีของเขตครอบคลุมการเอาผิดกับผู้กระทำความผิดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งลามกต่าง ๆ มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นสื่อลามกที่อยู่ในรูปของข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ และให้ความคุ้มครองเยาวชนที่อายุไม่เกิน 15 และ 18 ปี
 - ในการแก้ไขมาตรา 287 (1) นั้นจะขยายให้รวมถึง การส่งผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสารสนเทศอย่างอื่น และการส่งข้อมูลภาพหรือเสียงส่งผ่านทางอินเทอร์เน็ต
 - ในการแก้ไขมาตรา 287(2) จะกำหนดให้การกระทำความผิดมีภาพหรือเสียงของเด็กอายุไม่เกิน 15 หรือ 18 ปี เป็นความผิดเฉพาะ
 - แต่มีข้อสงสัยว่าการแก้ไขกฎหมายเพียงเท่านี้จะเพียงพอหรือไม่
- 2.) ร่างพระราชบัญญัติมาตรการป้องกันและปราบปรามการทำให้แพร่หลาย การผลิต และการค้าวัตถุลามก พ.ศ.....
- หลักการและเหตุผลประกอบในการร่างพระราชบัญญัติ คือ เพื่อปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทำให้แพร่หลาย การผลิต ผละการค้าวัตถุลามก ให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น และกำหนดมาตรการเสริมในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด
 - มีการนิยามคำสำคัญต่าง ๆ ในร่างพระราชบัญญัตินี้
 - "วัตถุลามก" หมายความว่า ภาพ เสียง ข้อมูล วัตถุหรือสิ่งอื่นใด อันลามก อนาจาร ยั่วทางกามารมณ์ หรือใช้ประกอบกามกิจวิปริตทางเพศ
 - "ทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด" หมายความว่า เงิน หรือทรัพย์สินที่ได้รับมาจากการกระทำความผิด เครื่องใช้ ยานพาหนะ เครื่องจักร เครื่องพิมพ์ หรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่ใช้ในการกระทำความผิด

- บทบัญญัติที่สำคัญในร่างกฎหมายนี้คือ
- มาตรา 5 การกระทำที่มีความผิดตามพระราชบัญญัติ
- มาตรา 6 การเตรียมการกระทำความผิด
- มาตรา 8 การกระทำความผิดนอกราชอาณาจักร
- มาตรา 9 การกระทำความผิดของนิติบุคคล

3.) ร่างพระราชบัญญัติอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ พ.ศ.

- ขณะนี้ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ กำลังพิจารณาข่างกฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ (computer crime) ซึ่งอาจจะมีการพิจารณากำหนดฐานความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตด้วย

- มาตรา 14 "ผู้ใดกระทำการประการใดๆโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ปรากฏแก่ประชาชนด้วยการผลิต ส่งผ่าน จัดให้ได้มา หรือทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลทางคอมพิวเตอร์เป็นสื่อลามกอนาจารโดยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าสื่อลามกอนาจารตามวรรคหนึ่งเกี่ยวกับบุคคลอายุไม่เกินสิบแปดปี ไม่ว่าผู้กระทำจะรู้หรือไม่ก็ตาม ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ"

ในวรรคแรกน่าจะรวมกรณีการทำลิงค์ไปยังแหล่งอื่นด้วย และวรรคสองควรเพิ่มเติมการมีสื่อลามกอนาจารเด็กไว้ในความครอบคลุมด้วย

- แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นอาจมีความเป็นไปได้ที่จะไม่มีการบัญญัติความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กในร่างกฎหมายฉบับนี้

5.5.2.2 มาตรการอื่น

สำหรับมาตรการอื่นๆในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของประเทศไทยยังไม่ชัดเจนมากนัก แต่คาดว่าจะมีมากขึ้นในอนาคตซึ่งเป็นมาตรการที่ใช้ร่วมกับสื่อลามกผู้ใหญ่เช่นเดิม

การจัดทำร่างจริยธรรมวิชาชีพ

สมาคมผู้ดูแลเว็บไทย(Thai Webmaster Association) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมวิชาชีพผู้ดูแลและพัฒนาเว็บในด้านต่างๆ รวมถึงในด้านจริยธรรมด้วย และเพื่อผดุงไว้ซึ่ง

มาตรฐานอันดีงามและบำเพ็ญตนของสมาชิกให้เป็นไปตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ขณะนี้กำลังดำเนินการร่างจริยธรรมวิชาชีพอยู่ ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะมีผลในการชี้้นำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนี้มีส่วนในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกด้วยเท่าที่จะทำได้ตามอำนาจของตน อย่างน้อยที่สุดก็คือในเว็บไซต์ที่ตนเองดำเนินการอยู่ และในอนาคตจะมีการคาดการณ์ว่า หากภาครัฐต้องการจะให้มีการมีองค์กรที่มีส่วนในการควบคุมวิชาชีพนี้ ซึ่งทำหน้าที่คล้ายกับสภาทนายความในการออกใบอนุญาตวิชาชีพว่าความ สมาคมนี้น่าจะเป็นคำตอบได้

องค์กรภาครัฐที่กำกับดูแลธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ต

ในอนาคตการกำกับดูแลธุรกิจเกี่ยวกับการให้บริการอินเทอร์เน็ตจะถูกโอนจากการสื่อสารแห่งประเทศไทยไปยังคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ โดยมีกรมไปรษณีย์โทรเลขเป็นสำนักงานเลขาและหน่วยงานปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา 40 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย คณะกรรมการนี้จะเน้นให้ธุรกิจเกี่ยวกับการสื่อสารทั้งหลายสามารถแข่งขันกันได้อย่างเป็นธรรมเนื่องจากคณะกรรมการนี้ไม่ได้เป็นหนึ่งในผู้ประกอบการเหมือนกับการสื่อสารแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นที่คาดหวังว่าคณะกรรมการจะกำหนดบทบาทที่ดีของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตโดยถือเป็นเงื่อนไขสำคัญในการออกใบอนุญาตประกอบการ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าประเทศในมีมาตรการในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกมานานแล้ว แต่ไม่มีมาตรการสำหรับสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะ ทำให้ปัญหานี้ไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจัง อีกทั้งมาตรการทางกฎหมายส่วนใหญ่ของไทยนั้นยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศ นอกจากนี้ในเชิงการบังคับใช้กฎหมายนั้นประเทศไทยก็ยังทำได้ไม่ดีนักเนื่องจากปัญหาพื้นฐาน คือ การทุจริต คอร์รัปชัน การขาดความตระหนัก การขาดความรู้และเทคนิคในการดำเนินการกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ การแก้ไขกฎหมายหรือร่างกฎหมายใหม่ที่บัญญัติถึงความผิดเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะจึงเป็นคำตอบของการแก้ไขปัญหอย่างแท้จริง แต่ทั้งนี้ประเทศไทยจะต้องไม่ลืมการดำเนินมาตรการในระดับระหว่างประเทศด้วยเพื่อให้บทบัญญัติและการดำเนินการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กของไทยสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพราะไทยจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากนานาประเทศด้วย

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

ปัญหาเรื่องสื่อลามกเด็กนั้นไม่ใช่ปัญหาที่จะแก้ไขได้ในระยะเวลาอันรวดเร็ว เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาอื่นๆ เกิดเป็นความซับซ้อนแก้ไขไม่หลุด ทุกคนทราบว่าเป็นปัญหาแต่ไม่มีใครจะเริ่มต้นแก้ไขอย่างไร และที่สำคัญมีคนส่วนหนึ่งในสังคมไม่ต้องการแก้ไขปัญหานี้ จากวิวัฒนาการของสื่อลามกนั้นทำให้เราทราบว่า กระแสแห่งเทคโนโลยีที่มีคุณอนันต์นั้นได้นำโทษมหันต์มาสู่สังคมมนุษย์ หากไม่มีอินเทอร์เน็ตเราอาจจะสามารถควบคุมและต่อต้านสื่อลามกเด็กได้สำเร็จแล้ว เมื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาทุกอย่างก็เปลี่ยนไป ปัญหาได้ลุกลามใหญ่โตเกินกว่าจะจินตนาการได้ เช่น เนื้อหาในสื่อที่รุนแรงขึ้น การแพร่กระจายในวงกว้างไร้พรมแดนด้วยเวลารวดเร็ว กลุ่มผู้บริโภคหน้าใหม่ การสืบสวนสอบสวนที่ยากขึ้น ฯลฯ

ปัญหาเหล่านี้จะแก้ไขได้อย่างไรในเมื่อแต่ละรัฐยังไม่สามารถมีกฎหมายที่รองรับกับทุกแง่มุมของปัญหาที่เกิดขึ้น กฎหมายไม่สามารถเปลี่ยนแปลงทันต่อความเป็นไปในโลก อาจสามารถนำกฎหมายที่มีอยู่เดิมมาปรับใช้ได้บ้าง แต่ก็ไม่ใช่ทั้งหมด อีกทั้งกฎหมายในเรื่องนี้ของแต่ละประเทศก็ไม่ได้สอดคล้องอยู่ในมาตรฐานเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นนิยามคำว่า “เด็ก” “สื่อลามกเด็ก” หรือการกำหนดฐานความผิดต่างๆ สิ่งเหล่านี้เองส่งผลทำให้การประสานงานกันระหว่างประเทศนั้นไม่ราบรื่นนัก ในแง่มุมมองของวิธีพิจารณาความ ยิ่งในส่วนที่ต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ภาครัฐ(ยกเว้นประเทศที่พัฒนาแล้ว)ไม่มีแม้กระทั่งอุปกรณ์หรือบุคลากรผู้เชี่ยวชาญที่จะไปต่อกรกับอาชญากรที่มีจำนวนมาก และมีเทคโนโลยีระดับสูง เจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ก็ต้องทำงานอย่างอื่นด้วย การตามสืบสวนสอบสวนหาสื่อลามกเด็กนั้นเป็นเรื่องที่ต้องอาศัยเวลาและงบประมาณสูงมาก ผู้กระทำความผิดอาจใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมงในการผลิตสื่อลามกเด็ก แต่เจ้าหน้าที่อาจต้องใช้เวลาเป็นปีในการตามจับ และในเมื่อบางรัฐไม่พร้อมในการแก้ปัญหาก็ส่งผลให้วิธีการที่ประเทศที่พัฒนาแล้วเตรียมมาก็ไม่ประสบความสำเร็จเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น หากประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายพร้อม เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญพร้อม อุปกรณ์หรือเทคโนโลยีพร้อม งบประมาณพร้อม แต่ปรากฏว่าประเทศไทยเปิดช่องโหว่ทางกฎหมายทำให้ผู้ผลิตสื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ตสามารถมาตั้งฐานข้อมูลในประเทศไทย และส่งสื่อลามกเด็กไปยังลูกค้าที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกาก็ทำอะไรไม่ได้ ความพร้อมทุกอย่างที่เตรียมไว้ก็ไร้ประโยชน์

เหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ปัญหาเรื่องสื่อลามกเด็กไม่ใช่ปัญหาที่มีความสำคัญลำดับแรกๆในสายตาของบางรัฐ ปัญหาความยากจน สงคราม และความขาดแคลนอื่นๆ เป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงส่วนมากกว่า แต่ปัญหาพื้นฐานเหล่านี้รัฐเหล่านั้นยังไม่สามารถแก้ไขได้เลย เช่น การจะบอกให้ประเทศเอธิโอเปียจัดสรรงบประมาณจำนวนมากเพียงพอมาแก้ไขปัญหาลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตที่ทั้งๆที่ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศล้มตายลงทุกวันเนื่องจากการกันดารอาหารเป็นสิ่งที่แทบจะเป็นไปไม่ได้เลย

ในส่วนของหน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่ไม่ใช่รัฐ เช่น องค์กรเอกชนภายในประเทศ กลุ่มธุรกิจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ฯลฯ ก็มีส่วนสำคัญในการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการแจ้งเบาะแสหาข่าว การเผยแพร่ความรู้และสร้างค่านิยมในการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์ การจัดทำข้อตกลงระหว่างภาคเอกชนด้วยกันเองในการไม่ใช้สื่ออินเทอร์เน็ตไปในทางที่ไม่ถูกต้อง การจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง การช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการสืบค้นหาแหล่งสื่อลามกเด็ก แต่กระนั้นเองสิ่งที่ภาคเอกชนทำก็ยังไม่สามารถตอบโจทย์ในเรื่องการกระทำความผิดที่มีลักษณะระหว่างประเทศได้ เอกชนไม่มีอำนาจในการสืบสวน สอบสวน และจับกุมผู้กระทำความผิดได้เหมือนอย่างเจ้าหน้าที่รัฐ และการทำเช่นนี้ก็ยังมีต้นทุนที่สูงมากเกินกว่าที่กลุ่มธุรกิจจะเข้ามาแบกรับภาระนี้ทั้งหมดได้ โดยขาดแรงจูงใจในเรื่องอื่นๆ

ดังนั้นการแก้ไขปัญหในระดับระหว่างประเทศจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมาก แต่รัฐจะต้องมาหารือกันเพื่อหาทางออก ทั้งในมาตรการทางกฎหมาย และมาตรการอื่นๆที่ไม่ใช่กฎหมาย อาจจะเริ่มต้นด้วยกลุ่มเล็กๆแล้วจึงค่อยขยายกลุ่มออกไปเพื่อให้ครอบคลุมทั่วโลก ความร่วมมือที่เกิดขึ้นจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่การปรับนโยบายรัฐให้สอดคล้องกันก่อนว่า แต่รัฐควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหานี้มากน้อยเพียงใด เมื่อทุกรัฐมีความคิดเห็นสอดคล้องกันแล้วจึงค่อยมาแก้ไขปัญหาคือตามมา ไม่ว่าจะเป็นการปรับฐานทางกฎหมายทั้งส่วนสารบัญญัติและวิธีสบัญญัติ กำหนดเขตอำนาจรัฐแต่ละรัฐในปัญหานี้ เพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์สูญญากาศทางเขตอำนาจ กำหนดการให้ความร่วมมือในทางอาญา เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน ฐานข้อมูลผู้กระทำความผิด เป็นต้น ทางวิชาการ ทางเทคโนโลยี ฯลฯ กำหนดกลไกการรายงานผลการดำเนินงานเพื่อลดข้อบกพร่องในเรื่องการบังคับใช้กฎหมาย ใช้การเมืองระหว่างประเทศเป็นตัวบังคับให้แต่ละประเทศดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจัง

มาตรการในทำนองนี้เกิดขึ้นมาตั้งแต่ในอดีตแล้ว ที่เห็นได้ชัดเจนคือตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ที่กำหนดให้รัฐภาคีคุ้มครองเด็กจากการถูกละเมิดทางเพศในเรื่องที่เกี่ยวกับสื่อลามกเด็ก

แม้ว่าอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กนี้จะมีรัฐที่ลงนามเป็นภาคีเกือบทุกประเทศในโลก แต่ก็มีปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของบทบัญญัติ การปรับใช้กฎหมาย ระดับอายุเด็ก แนวคิดในการคุ้มครองเด็กในกระบวนการยุติธรรม และไม่ครอบคลุมถึงสื่อลามกที่ผู้แสดงเลียนแบบเด็ก หรือเป็นแบบจำลองเด็กที่สร้างจากคอมพิวเตอร์ รวมถึงการนำเอาห้องค์กรเอกชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้น ทำให้มีความพยายามที่จะแก้ไขจุดอ่อนนี้ด้วยการจัดการประชุมนานาชาติและออกข้อตกลงร่วมกันออกมา ไม่ว่าจะเป็นการประชุมระดับโลกต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ กรุงสต็อกโฮล์ม (The First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm) หรือ การประชุมระดับโลกครั้งที่สองต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศโดยมิชอบจากเด็กเพื่อการค้า ณ เมืองโยโกฮามา (The Second World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Yokohama) เป็นต้น แม้การจัดการประชุมเช่นนี้ก็มีส่วนในการจะมีส่วนในการชี้้นำในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น แต่ก็ไม่ได้มีข้อผูกมัดตามกฎหมายเหมือนกับอนุสัญญา

ต่อมาในปี ค.ศ. 2000 ได้มีการจัดทำพิธีสารเลือกรับอนุสัญญาสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณีเด็ก และสื่อลามกเด็ก ซึ่งพิธีสารฉบับนี้ก็ได้สร้างมิติใหม่ให้กับการแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนิยามสื่อลามกเด็ก การกำหนดฐานความผิด การกำหนดเขตอำนาจรัฐ การกำหนดกลไกการรายงานผลการปฏิบัติตามพิธีสาร ฯลฯ แต่กระนั้นเองก็ยังมีปัญหาว่าฐานความผิดที่พิธีสารกำหนดในเรื่องการครอบครองสื่อลามกเด็คน่าจะรวมถึงการครอบครองโดยส่วนตัวด้วย และพิธีสารฉบับนี้ก็ได้ลงรายละเอียดในเรื่องสื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ตมากนัก และในปัจจุบันก็ยังมีประเทศที่ให้สัตยาบันเพียงไม่กี่ประเทศ หรืออนุสัญญาว่าด้วยอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ของสหภาพยุโรป ก็เป็นอีกหนึ่งอนุสัญญาที่เจาะไปที่สื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตโดยเฉพาะ แต่ก็ติดปัญหาที่การเตรียมความพร้อมภายในประเทศให้ไปถึงมาตรฐานของอนุสัญญา และค่าใช้จ่ายจำนวนมากที่เอกชนจะต้องรับภาระในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตนั้นจะตกอยู่ที่ใคร การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน และวิชาการจะเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด อีกทั้งก็ไม่ใช่ออกชนทุกหน่วยงานจะยินยอมเข้ามาควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กเนื่องจากการทำเช่นนั้นอาจจะขัดประโยชน์ทางธุรกิจ

ในส่วนของประเทศไทยเริ่มที่จะมีการตื่นตัวเกี่ยวกับปัญหานี้เมื่อไม่นานมานี้ ตามกระแสของอินเทอร์เน็ต ที่นำทั้งคุณอนันต์และโทษมหันต์มาสู่สังคมไทย นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถแก้ไขปัญหาสื่อลามกเด็กได้ คือ การไม่มีมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กแยกต่างหากจากมาตรการเกี่ยวกับสื่อลามกผู้ใหญ่ เนื่องจากฐานทางความคิดทัศนคติ และความรุนแรงของปัญหาเกี่ยวกับสื่อลามกทั้งสองประเภทนั้นแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

เจน เราไม่ควรจะใช้นโยบาย "ปราม" กับปัญหาที่ต้องการการ "ปราบปรามอย่างเด็ดขาด" อย่างกรณีสื่อลามกเด็กได้ การใช้มาตรการร่วมกันจะทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติต่อปัญหาสื่อลามกเด็กเล็กน้อยกว่าความเป็นจริง เห็นได้จากมาตรการของประเทศไทยไม่มีมาตรการที่จะควบคุมในด้านอุปทานเลย เพราะมุมมองจากการควบคุมสื่อลามกผู้ใหญ่เห็นว่า การครอบครองสื่อลามกเพื่อตนเองนั้นไม่เป็นความผิด การครอบครองสื่อลามกเด็กเพื่อตนเองจึงไม่มีความผิดไปด้วย ทั้งที่การกระทำเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวม นอกจากนี้ยังเป็นเหตุให้ไม่มีการศึกษาผลกระทบ และวิธีการป้องกัน แก้ไขปัญหานี้อย่างชัดเจน

ในส่วนของมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตของประเทศไทยนั้นแทบจะมีความเป็นไปได้ที่ต่ำมาก เนื่องจากกฎหมายของไทยนั้นพัฒนาไม่ทันเทคโนโลยีและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ อีกทั้งภาครัฐยังขาดแคลนทั้งกำลังคนผู้เชี่ยวชาญ เทคโนโลยี ทุนทรัพย์ และอุปกรณ์ที่จะต่อกรกับผู้กระทำความผิด ดังนั้นประเทศไทยจึงมีปัญหามากในการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่เพื่อควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงปัญหาเดิมๆที่เป็นอุปสรรคกับการบังคับใช้กฎหมายเสมอ คือ การทุจริตคอร์รัปชัน

6.2 ข้อเสนอแนะ

ตามความเห็นของผู้เขียน การแก้ไขปัญหาลามกเด็กให้สำเร็จได้อย่างแท้จริงนั้นไม่ใช่เป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ หากแต่ต้องอาศัยเวลาและความร่วมมือจากทุกฝ่าย และเวลาพอสมควรในการจัดระบบการจัดการ โดยการแก้ไขปัญหายังเป็นระบบนั้นสามารถแบ่งเป็นส่วนๆได้ดังต่อไปนี้

6.2.1 ข้อเสนอแนะในระดับระหว่างประเทศ

สำหรับมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับระหว่างประเทศนั้น ผู้เขียนมีความเห็นว่ามาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันได้ดำเนินการมาในทิศทางที่ถูกต้องแล้ว เพราะได้มีการวางหลักการไว้ชัดเจนว่าการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็กนั้นเป็นความผิด และสนับสนุนให้รัฐต่างๆบัญญัติให้การกระทำเหล่านี้เป็นความผิดทางอาญา เพื่อจะสามารถนำตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้ และมาตรการเหล่านั้นต้องอาศัยระยะเวลาในการปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ไม่ว่าจะข้อตกลงต่างๆเหล่านั้นจะมีสถานะเป็นกฎหมายระหว่างประเทศหรือไม่ก็ตาม และสมควรที่จะนำหลักการในอนุสัญญาต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ มาใช้ในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กมากขึ้น เนื่องจากองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติหลายองค์กรมีส่วนในวงการสื่อลามกเด็กด้วยเช่นกัน ควรมีการประชุมเพื่อกำหนดบทบาทของแต่ละประเทศในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กในระดับโลก

โดยอาจมีการแบ่งเป็น ประเทศผู้ผลิต ประเทศผู้เผยแพร่ และประเทศผู้บริโภค เพื่อมาตรการในประเทศเหล่านี้จะได้มีทิศทางที่ชัดเจนมากขึ้น

แต่ในมุมมองของด้านอุปทาน มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่โลกจะต้องหาข้อสรุปเกี่ยวกับการกำหนดให้การครอบครองสื่อลามกเด็กเพื่อตนเองนั้นเป็นความผิดอาญาด้วย จะต้องมีการให้ความชัดเจนกับสังคมโลกต่อไปว่าการควบคุมสื่อลามกเด็กนั้น ไม่ถือเป็นการละเมิดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะประเด็นการครอบครองสื่อลามกเด็กที่เพิ่มขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ ไม่มีผู้เสียหาย ไม่มีการกระทำละเมิดทางเพศต่อเด็ก ก็ถือเป็นความผิดเช่นกัน เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสังคมในอนาคตได้ และหากกระแสโลกในเรื่องเหล่านี้ชัดเจนมากขึ้น ก็จะสามารถเปลี่ยนทัศนคติของกฎหมายภายในรัฐต่างๆ ให้หันมายอมรับประเด็นเหล่านี้ และทำการแก้ไขกฎหมายภายในใหม่

ในด้านเทคโนโลยีนั้นสมควรที่จะมีการจัดระเบียบโลกอินเทอร์เน็ตใหม่ เพื่อให้เกิดการควบคุมดูแลอย่างสร้างสรรค์ต่อไป กล่าวคือ อาจไม่จำเป็นต้องใช้ภาครัฐในการออกกฎหมายมาควบคุมความเป็นไปในโลกอินเทอร์เน็ต หากแต่ควรมีการสนับสนุนให้เกิดการควบคุมดูแลกันเองของภาคเอกชน ซึ่งจะกล่าวถึงในรายละเอียดต่อไป

ในส่วนของการบังคับใช้กฎหมายนั้นควรจะมีการรณรงค์ให้ประเทศต่างๆ ลงนามและให้สัตยาบันอนุสัญญาและความตกลงต่างๆ ในระดับระหว่างประเทศเพื่อให้หลักเกณฑ์เหล่านั้นมีผลใช้บังคับได้จริง การสร้างความชัดเจนในข้อขัดแย้งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเกณฑ์อายุเด็กที่สมควรได้รับความคุ้มครอง(18ปี) โดยไม่ต้องคำนึงถึงความยินยอมของเด็ก การกำหนดให้การครอบครองสื่อลามกเด็กแม้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวก็ถือเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก การคำนึงถึงประโยชน์ของเด็กมากกว่าเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และเป็นความผิดอาญา ประเด็นสื่อลามกเด็กที่เกิดจากการตัดต่อภาพ หรือสร้างภาพโดยคอมพิวเตอร์ก็เป็นความผิดด้วยเช่นกัน สร้างความเข้มแข็งให้กับการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะมาตรการเกี่ยวกับการตรวจตราของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก หรืออาจจะออกแบบการตรวจตราโดยอนุสัญญาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เพิ่มเติม การสนับสนุนให้ฝ่ายอื่นนอกจากรัฐเช่นองค์กรเอกชนและภาคเอกชน มีบทบาทมากขึ้นในเวทีโลก เพื่อช่วยลดช่องโหว่ในการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากความจำกัดของรัฐและองค์การระหว่างประเทศ การสร้างช่องทางที่รัฐต่างๆ จะสามารถทำความเข้าใจในระดับทวิภาคี หรือพหุภาคีมากขึ้นในการให้ความช่วยเหลือกันในทางอาญา เช่น การส่งผู้ร้ายข้ามแดน

6.2.2 ข้อเสนอแนะในระดับประเทศ และประเทศไทย

สิ่งที่ต้องมีการให้ความสำคัญอย่างชัดเจนสำหรับประเทศต่างๆ และรวมถึงประเทศไทยด้วย คือการสร้างมาตรการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็กแตกต่างหากจากมาตรการสำหรับสื่อลามกผู้ใหญ่

ในแง่มุมมองของอุปสงค์นั้นค่อนข้างจะได้รับความสนใจจากรัฐต่างๆ อยู่แล้วในการควบคุมต่อต้านสื่อลามกเด็ก หากแต่เพียงรัฐต่างๆ ต้องทำการปรับปรุงมาตรฐานของมาตรการของตนให้สอดคล้องกับมาตรฐานของมาตรการระดับระหว่างประเทศ ซึ่งรวมถึงเรื่องนิยามสื่อลามกเด็ก ระดับอายุเด็กที่ได้รับการคุ้มครอง (โดยเฉพาะประเด็นการนำหลักความยินยอมของเด็กมาทำให้ผู้กระทำความผิดไม่ต้องรับโทษ) และฐานความผิดตามกฎหมายที่สอดคล้องกัน เพื่อจะไม่เป็นปัญหาในการให้ความร่วมมือในทางอาญาในอนาคต

ประเด็นที่เป็นปัญหาอย่างมากเช่นเดียวกับมาตรการระดับระหว่างประเทศ คือในแง่มุมมองของอุปทาน เพราะหลายประเทศไม่ได้บัญญัติว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กโดยส่วนตัวนั้นไม่เป็นความผิด จากคำตัดสินของศาลสูงอเมริกา และแคนาดาที่วางหลักว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กโดยเฉพาะสื่อลามกเด็กที่มีได้ใช้เด็กจริงเป็นแบบเพื่อส่วนตัวนั้นไม่เป็นความผิด เนื่องจากไม่มีข้อมูลใดยืนยันว่าการครอบครองสื่อลามกเด็กนั้นจะเป็นเหตุที่ทำให้ผู้ครอบครองไปกระทำละเมิดเด็กทางเพศต่อไป การห้ามการครอบครองสื่อเช่นว่าถือเป็นการละเมิดเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น ทุกฝ่ายจึงสมควรทำการวิจัยอย่างจริงจังว่าสื่อลามกเด็กเป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้ครอบครองนั้นไปกระทำละเมิดทางเพศต่อเด็กอื่นหรือไม่ เพื่อให้เกิดข้อสรุปของประเด็นดังกล่าว

รัฐควรจะบัญญัติให้การกระทำชั่วอันเกี่ยวข้องกับการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็กเป็นความผิดทางอาญา ทั้งนี้เพื่อให้กฎหมายทั่วโลกสอดคล้องกับหลัก Double Criminality และสามารถส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ การกำหนดฐานความผิดอันเกี่ยวกับสื่อลามกเด็กนั้นสมควรที่จะรวมถึงความผิดฐานครอบครองสื่อลามกเด็กด้วย ไม่ว่าสื่อนั้นจะมีที่มาจากภาพเด็กจริงๆ หรือเด็กที่ถูกสร้างขึ้นโดยคอมพิวเตอร์ ต้องมีการกำหนดกระบวนกฤษฎีธรรมที่คำนึงถึงความอ่อนไหวของเด็กเป็นพิเศษ และกระบวนกฤษฎีธรรมดังกล่าวต้องสามารถเอาผิดกับผู้กระทำความผิดได้แม้ไม่มีเด็กที่เป็นผู้เสียหาย รวมทั้งพัฒนาขั้นตอนในการสืบหาตัวผู้กระทำความผิดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น แม้ว่าจะเป็นกรณีสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตก็ตาม โดยเน้นการให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือของทั้งประเทศต้นทางและปลายทาง ทุกประเทศควรที่จะกำหนดเขตอำนาจรัฐให้ครอบคลุมถึงที่กรณีนี้อาจเป็นไปได้ เพื่อมิให้เกิดช่องโหว่อันอาจเป็นเหตุทำให้ผู้กระทำความผิดรอดพ้นจากการถูกจับกุมมาดำเนินคดี ทุกประเทศควรกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงเพียงพอ และไม่ใช้มาตรฐานเดียวกันกับบทลง

โทษความผิดที่เกี่ยวกับสื่อลามกทั่วไป รัฐควรรับแผนปฏิบัติการแห่งชาติ และความตกลงในเรื่องความร่วมมือในการต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศมาปฏิบัติ และสร้างกระบวนการติดตามผลการฟื้นฟูสภาพเด็กที่เป็นเหยื่อ และการนำเด็กกลับคืนสู่สังคม

ในด้านเทคโนโลยี ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าควรมีการสนับสนุนให้ภาคเอกชนมีส่วนในการควบคุมชุมชนโลกอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำประมวลจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพ การสนับสนุนให้ทุกคนในชุมชนโลกอินเทอร์เน็ตมีความตระหนักร่วมกันที่จะสร้างชุมชนนั้นให้น่าอยู่มากขึ้นด้วยตนเอง เช่น การตั้งกลุ่มสอดส่องพฤติกรรมน่าสงสัยในอินเทอร์เน็ต และคอยแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาจัดการ กรณีเมื่อได้รับภาพลามกโดยเฉพาะภาพลามกเด็กก็决不ส่งต่อ เพื่อมิให้ตนเองเป็นพาหะการแพร่กระจายสื่อลามกเด็ก เป็นต้น ผู้เขียนเชื่อว่าผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตอย่างสร้างสรรค์นั้นมีมากกว่าผู้ที่เป็นอาชญากร เพียงแต่ยังไม่มีมาตรการบังคับหรือบอกบทบาทที่ดีแก่บุคคลเหล่านั้นอย่างชัดเจนและจริงจัง

ที่สำคัญควรมีการสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์สร้างสรรค์เทคโนโลยีให้สามารถจัดการสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งมีราคาต่ำลงด้วย

และในด้านการบังคับใช้กฎหมายนั้น รัฐต่างๆควรทำความเข้าใจ หรือเป็นภาคีอนุสัญญาที่ส่งเสริมการใช้กฎหมายนอกเขตอำนาจรัฐตนเพื่อต่อต้านการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็ก กรณีที่รัฐใดยังไม่มียุทธศาสตร์นี้ มีการตั้งศูนย์ประสานงานเกี่ยวกับการแสวงประโยชน์ทางเพศในแต่ละประเทศ และให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่กรณีมีประเทศใดขอความช่วยเหลือทางอาญาที่เกี่ยวกับปัญหาการแสวงประโยชน์ทางเพศในเด็ก โดยเฉพาะกรณีสื่อลามกเด็ก มีการฝึกอบรมผู้บังคับใช้กฎหมายและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กกลุ่มเสี่ยงเพื่อให้เข้าใจปัญหาอย่างแท้จริงและสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างฐานข้อมูลร่วมที่เกี่ยวข้องกับสื่อลามกเด็ก โดยเฉพาะสื่อลามกเด็กในอินเทอร์เน็ต มีการสร้างความร่วมมือไม่เฉพาะแต่ฝ่ายกฎหมายเท่านั้นแต่รวมถึงชุมชนที่ใกล้ชิดเด็กด้วย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมลินทร์ พินิจภูวดล. การคุ้มครองสิทธิเด็กเกี่ยวกับการใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้ายที่สุดของการใช้แรงงานเด็ก. วารสารกฎหมาย 20. ฉบับที่ 1(ตุลาคม 2543): 161-180.

การล่อลวงทางอินเทอร์เน็ต และสิทธิของสื่อลามก. อาจารย์สาร 28(มีนาคม - มิถุนายน 2545): 13.

แกะรอยโจรอินเทอร์เน็ต กองปราบ – เอฟบีไอ จับเว็บไซต์ลามกคดีแรกในเมืองไทย. มติชนสุดสัปดาห์ 19. ฉบับที่ 1007(7 ธันวาคม 2542): 89 – 90.

เขมจุฑา สุวรรณจินดา. กระบวนการยุติธรรมจะช่วยคุ้มครองสิทธิเด็กผู้เสียหายในคดีความผิดทางเพศได้อย่างไร. บทบัญญัติ 53. ตอน 4 (ธันวาคม 2540): 149 – 166.

คทาร์ตน์ เฮงตระกูล. มาตรการป้องกัน และปราบปรามการค้าประเวณีโดยผู้ชาย: ศึกษากฎหมายไทยและกฎหมายต่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาคศึกษานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

จกกลณี โตสกุลวงศ์. การวิเคราะห์วาทกรรมการให้ความหมายสื่อสิ่งพิมพ์ลามกของ 9 สถาบันในสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน คณะวารสารศาสตร์ สื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

จิตติ ดิงศภักดิ์. คำอธิบายประมวลกฎหมายอาญา ภาค 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายเนติบัณฑิตยสภา, 2517.

จิตราภรณ์ วันสพวงศ์. อินเทอร์เน็ต: เทคโนโลยีใหม่ทำร้ายเด็ก?. บทบัญญัติ 55. ตอน 1 (มีนาคม 2542): 55 – 67.

ชาญเชาว์ ไชยานุกิจ. การดำเนินการระหว่างประเทศในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ. วารสารกฎหมาย 20. ฉบับที่ 1(ตุลาคม 2543): 211 – 230.

ชาวฤทธิ์ ตันติศักดิ์, บรรณาธิการ. การบังคับใช้กฎหมายและมาตรการต่อต้านสื่อออนไลน์. แรงงานสัมพันธ์ 40. ฉบับที่ 3(2542): 16-18.

ฐนวรรษ นิตยธรรมวิศรุต. อาชญากรรมคอมพิวเตอร์ : ศึกษาเฉพาะกรณีการเผยแพร่ภาพและสื่อลามกทางอินเทอร์เน็ต ที่มีคนไทยเป็นผู้เสียหาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

ณรงค์ ใจหาญ. ความหมายของสิ่งของลามกในกฎหมายไทย. วารสารนิติศาสตร์ 6. ฉบับที่ 2 (2527): 125 – 131.

ทวีศักดิ์ กอนันต์กุล. อาชญากรรมในยุคโลกาภิวัตน์. บทบัญญัติ 55. ตอน 1 (มีนาคม 2542) : 26-39.

ระชะชัย มีผดุง. มาตรการทางกฎหมายในการควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เนติ รัตนการ. การให้ความคุ้มครองเด็กในกฎหมายควบคุมสื่อลามก: ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และเยอรมัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.

ปฐมภรณ์ ช่างสุวรรณ. มาตรการทางกฎหมายในการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากผลกระทบของสื่อมวลชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ประภาศ อวยชัย. ข้อโต้แย้งจากที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือฎีกา 100 ปี ตามกฎหมายอาญา. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร พรินติ้ง กรุ๊ป, 2538.

พรชัย ด่านวิวัฒน์. กฎหมายอาญาระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2544.

พรชัย ด่านวิวัฒน์. การส่งผู้ร้ายข้ามแดนโดยวิธีการแบบย่อ. บทบัญญัติ 53. ตอน 4 (ธันวาคม 2540) : 222 – 229.

พิสมัย เด่นดวงบริพันธ์. ความรู้เรื่องเพศ. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

รวบฝรั่งผู้ตีลามกถ่ายภาพตูดช. ไทยแพร่เน็ตไปทั่วโลก. ไทยรัฐ (16 ม.ค. 2546): 19.

เลอसर ธนสุกาญจน์, จิตตภัทร เครือวรรณ และ สุธรรม อยู่ในธรรม. กฎหมายสำหรับบริการอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2541.

วันชัย รุจนวงศ์. ความร่วมมือระหว่างประเทศในการปราบปรามและลงโทษการกระทำความผิดทางเพศต่อเด็ก. วารสารอัยการ 18. (กุมภาพันธ์ 2538): 73-80.

วันชัย รุจนวงศ์. สรุปรายงานการประชุมผู้เชี่ยวชาญระดับโลกเพื่อต่อต้านการเผยแพร่สื่อลามกเด็กทางอินเทอร์เน็ต. เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการเรื่องสื่อลามก และการค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต: มะเร็งร้ายทำลายเยาวชนไทย, จัดโดยสถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด โดยการสนับสนุนจากธนาคารโลก, 16 กรกฎาคม 2541.

วีระพงษ์ บุญโญภาส. อาชญากรรมค้าหญิง คำเด็ก กับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน. บทบัญญัติ 56. ตอน 2 (2543): 210 – 223.

ศิระ บุญภินนท์. ความรับผิดชอบอาญาของผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตในการกระทำความผิดทางอาญาของผู้ใช้บริการ: ตัวอย่างจากสหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน. บทบัญญัติ 55. ตอน 1 (มีนาคม 2542): 68 – 88.

ศิระ บุญภินนท์. สื่อลามกและการค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต: มะเร็งร้ายที่ทำลายเยาวชนไทย. เอกสารประกอบการเสวนาทางวิชาการเรื่องสื่อลามก และการค้าประเวณีทางอินเทอร์เน็ต: มะเร็งร้ายทำลายเยาวชนไทย, จัดโดยสถาบันกฎหมายอาญา สำนักงานอัยการสูงสุด โดยการสนับสนุนจากธนาคารโลก, 16 กรกฎาคม 2541.

สถาบันกฎหมายอาญา. รายงานการสัมมนาทางวิชาการโครงการ “เวทีความคิดเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย” เรื่อง “กฎหมายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ : แนวทางในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมยุคไอที”. บทบัญญัติ 55. ตอน 1 (มีนาคม 2542): 156 – 215.

สถาบันกฎหมายอาญา. รายงานการเสวนาโต๊ะกลม เรื่อง “กระบวนการยุติธรรมกับเหยื่อคดีความผิดทางเพศ : ทำร้ายหรือคุ้มครอง”. บทบัญญัติ 53. ตอน 4 (ธันวาคม 2540): 167 – 221.

สมพร เทพสิทธิ์า. บทบาทขององค์กรเอกชนไทยในการป้องกันแก้ไขปัญหาเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักกฎหมายแห่งประเทศไทย, 2542.

สิน้อย เกษมสันต์ ณ อรุณยา. การดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "พิธีสารเลือกรับของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก." 14-15 สิงหาคม 2544.

สุจินตนา ชุมวิสูตร. การให้ความคุ้มครองสตรีและเด็กที่ถูกกระทำความผิดทางเพศ. วารสารกฎหมายสุโขทัยธรรมมาธิราช 10. ฉบับที่ 1 (มิถุนายน 2541): 70 – 75.

อรประภา สาครวาสี. การกระทำความผิดทางเพศ : ศึกษาเฉพาะกรณีบังคับให้มีการร่วมเพศทางเวจมรรคและทางปาก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

เอกรัตน์ ทศเจริญ. ความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปราบปรามการควบคุมการผลิตและเผยแพร่วัตถุหรือสื่อลามก : ศึกษากรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

เอมอร รุ่งทวีสุข, วิศิษฐ์ ชวนพิพัฒน์พงศ์. แกะรอย... 'ไอ้ไม่มึง' เวบมาสเตอร์ (ลามก) คดีอินเทอร์เน็ตแรกของไทย. เนชั่นสุดสัปดาห์ 8. ฉบับที่ 392(9 – 15 ธันวาคม 2542): 13 – 14.

Hughes, D.M. อินเทอร์เน็ตและอุตสาหกรรมทางเพศกับการกดขี่ทางเพศระดับโลก. ใน พิทยา ว่องกุล (บรรณาธิการ). แปลและเรียบเรียงโดย ณิชเชษฐีย์ พูลเจริญ, เซ็กซ์ข้ามชาติ เซ็กซ์

อินเทอร์เน็ต. หน้า 17 – 37. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอัมรินทร์ พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน, 2544.

ภาษาอังกฤษ

Adler, A. The Preverse Law of Child Pornography. The Columbia Law Review 101. (March 2001): 210 – 273.

Agnes Fournier de Saint – Maur. The sexual abuse of children via the internet: a new challenge for INTERPOL. Paper presented at the International Conference Combating Child Pornography on the Internet, Vienna: ECPAT, 1999.

Akdeniz, Y. Controlling illegal and harmful content on the internet. In Davis S. Wall, (ed.), Crime and the Internet, pp. 113 – 139. New York : Routledge Taylor & Francis Group, 2002.

Borchardt, G. Taking stock: Activities of the European commission in the fight against child pornography. Paper presented at the International Conference Combating Child Pornography on the Internet, Vienna, 29 September – 1 October 1999.

Calcetas-Santos, O. Promotion and Protection of the rights of children. Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fiftieth session Agenda Item 112 of the provisional agenda A/50/456 (20 September 1995).

Calcetas-Santos, O. Promotion and Protection of the rights of children. Interim Report prepared by the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights on the sale of children, child prostitution and child pornography. Fifty-first session Agenda item 106. UN Doc. A/51/456 (7 October 1996).

Calcetas-Santos, O. Promotion and Protection of the rights of children. Report of the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fifty-fifty session Agenda Item 112 of the provisional agenda A/55/297 (20 August 2000).

Calcetas-Santos, O. Rights of the Child. Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fifty-seventh session Agenda Item 13 of the provisional agenda E/CN.4/2001/78 (25 January 2001).

Calcetas-Santos, O. Rights of the Child. Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fifty-seventh session Agenda Item 13 of the provisional agenda E/CN.4/2001/78 (7 November 2001).

Calcetas-Santos, O. Promotion and Protection of the rights of children. Report on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography prepared by the Special Rapporteur of the Commission on Human Rights in accordance with General Assembly resolution 51/77. Fifty-second session Agenda item 108 A/52/482 (16 October 1997).

Calcetas-Santos, O. Promotion and Protection of the rights of children. . Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fifty-fourth session Agenda item 112 A/54/411 (29 September 1999).

Calcetas-Santos, O. Rights of the Child. Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fifty-second session Agenda Item 20(b) of the provisional agenda E/CN.4/1996/100 (17 January 1996).

Calcetas-Santos, O. Rights of the Child. Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fifty-third session Agenda Item

21(b) of the provisional agenda E/CN.4/1997/95/Add.2 (25 August - 2 September 1997).

Calcetas-Santos, O. Rights of the Child. Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Fifty-sixth session Agenda Item 13 of the provisional agenda E/CN.4/2000/73 (14 January 2000).

Carr, J. Child pornography. A Contribution of ECPAT International to the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, pp. 5-42. Yokohama: ECPAT, 2001.

Castagnola, J. Computer Generated Child Pornography : A Victimless Crime? [Online]. US, 1997 [cited Fall 1997] Available from: http://law.buffalo.edu/academics/courses/629/Computer_law_policy_articles/CompLawPapers/caseagno.htm[2003, May 10]

Committee on the Rights of the Child, Consideration Reports submitted by States Parties under Article 44 of the Convention, concluding Observation of the Committee on the Rights of the Child: Thailand, 19th session CRC/C/15/Add. 9 (October 1998).

Dennis, J. M. Newly Adopted Protocols to the Convention on the Rights of Child. The American Society of International Law, The American Journal International Law. (October 2000): 789 – 796.

Detrick, S. The United Nations Convention on the Rights of the Child: A Guide to the Travanv Preparatories. Netherlands. London: Martinns Nijhoff Publishers, 1992.

Drownes, C. The Child Protection Society [Online]. Available form: <http://www.geocities.com/CapitolHill/5021/> [2002, September 23]

ECPAT. 1996-1997 Commercial Sexual Exploitation of Children. a Report on the Implementation of the Agenda for Action adopted at the First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm, Sweden, 28 August 1996, 1998.

ECPAT. 1997-1998 Moving to Action. A Second Report on the Implementation of the Agenda for Action adopted at the First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm, Sweden, 28 August 1996, 1999

ECPAT. 1998-1999 A Step Forward. The Third Report on the Implementation of the Agenda for Action adopted at the First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm, Sweden, 28 August 1996, 2000.

ECPAT. 1999-2000 Looking Back Thinking Forward. The Fourth Report on the Implementation of the Agenda for Action adopted at the First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm, Sweden, 28 August 1996, 2001.

ECPAT. 2000-2001 Five Years After Stockholm. A Fifth Report on the Implementation of the Agenda for Action adopted at the First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm, Sweden, 28 August 1996, 2002.

ECPAT. Report on the Implementation of the Agenda for Action Against the Commercial Sexual Exploitation of Children 2001-2002. A Sixth Report on the Implementation of the Agenda for Action adopted at the First World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children in Stockholm, Sweden, 28 August 1996, 2003.

ECPAT. Asia-Pacific Answer : Good Practices in combating commercial sexual exploitation of children and youth. Paper for the 2nd World Congress Against Commercial Sexual Exploitation of Children. Yokohama, Japan. December 2001.

ECPAT. Children Pornography : record of a crime[Online] , ECPAT, 2001 Available from : <http://www.ecpat.com/eng/Ecpat-inter/projects/monitoring/WC2/briefing-note4.asp> [2003, February 27]

FOCAL POINT against sexual exploitation of children. Definitions on Sexual abuse and related terns [Online], 2001. Available from : <http://www.focalpointngo.org/ngonews/defichildabuse.htm> [2001 December 18]

Ford, L. A history of X. New York: Prometheus Books,1999.

Grabosky, P. Crime in Cyberspace. บทบัญญัติ 55. ตอน 1(มีนาคม 2542): 11 – 25.

Healy, M. A. Child Pornography : An International Perspective. Submitted by ECPAT for the World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children, Stockholm, Sweden, 27-31 August 1996.

Hecht, E. M. The Role and Involvement of the Private Sector. Theme Paper for the Second World Congress Against Commercial Sexual Exploitation of Children Yokohama: ECPAT, October 2001.

Hecht, M. E., and Neufeld, R. The internet and international children's rights. in S. Hick, E.F. Halpin, and E. Hoskins (eds.), Human Rights and the Internet, pp. 153-165. London: Macmillan Press, 2000.

Hick, S., Halpin, F.E., Hoskins, E. Human Right and internet. London : Macmillan Press, Ltd.,2000.

Hodgkin, R., Newell, P. Implementation Handbook for the Convention on the rights of the Child. Paper prepared for UNICEF, 1998.

Livingston, C. Protecting children online. Bangkok: ECPAT International, 2000.

Mark, R. Senate Approves New Child Porn Bill [Online]. Washington DC, 2003. Available from: <http://dc.internet.com/news/article.php/1598551> [2003, February 25]

McLean, J.J. Homicide and Child Pornography. In Casey E. (ed.), Handbook of Computer Crime Investigation, pp. 361 – 373. USA : Academic Press, 2002.

Media Advisory, UNICEF & Partners announce the 2nd World Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children[On Line]. Available form: <http://www.focalpointngo.org/yokohama/pressinfo/UNICEFMediaAdvisory1.htm>, [2001,December 21]

Muntarbhorn, V. Child Sexual Exploitation as a Key Challenge for the new Millenium. วารสารกฎหมาย 20. (ตุลาคม 2543): 1-12.

Muntarbhorn, V. Extra-territorial Criminal Laws against Child Sexual Exploitation. A study prepares with the support of UNICEF (Europe), Geneva, 1998

Muntarbhorn, V. From the First Congress against Commercial Sexual Exploitation of Children (Stockholm 1996) to the Second World Congress (Yokohama): A Track Record for the East Asia and Pacific Region?. Paper from the 2nd World Congress against Commercial sexual Exploitation of Children, pp. 1-3. Yokohama: ECPAT, 2001.

Muntarbhorn, V. General Rapporteur's Report from 2nd World Congress Against CSEC. Yokohama, Japan, 20 December 2001.

Muntarbhorn, V. Promotion and Protection of the Rights of Children. Report of the Special Rapporteur on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography. Forty-ninth session Agenda Item 101, UN Doc. A/49/478 (5 October 1994).

O'Malley, M., Wood, O. The Supreme Court and Child porn : Saving Children or Thought Control? [Online]. US: CBC News, 2002 [cited May 2002] Available from: http://cba.ca/news/indept/background/sharpe_pornography.html [2003, March 15]

Rosser re-arrested after year on the run. Bangkok Post (22 August 2001): 1.

Short, E. Civil Liberties. London : Sweet & Maxwell, 1998.

Stewart, J. If this is the global community, we must be on the bad side of town: international policing of child pornography on the internet. Houston Journal of International law 20 (1997): 206-246.

Taylor, M. The Nature and dimensions of child pornography on the internet. Paper presented at the International Conference Combating Child Pornography on the Internet, Vienna : ECPAT, 1999.

The National Youth Commission. The Implementation of the Convention on the Rights of the Child. Submitted to the United Nations Committee on the Rights of the Child, Bangkok, Thailand, March, 1996.

Vienna Commitment against Child Pornography on the Internet. Conclusions and Recommendations of the International Conference Combating Child Pornography on the Internet, Hofburg, Vienna. 29 September - 1 October 1999.

West, D.J. Sexual Crimes and Confrontations : A Study of Victims and Offenders. USA : Gower, 1987.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวโสมนัส เจือศรีกุล เกิดเมื่อวันพุธ ที่ 11 ตุลาคม พุทธศักราช 2521 ที่ กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิตจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2541 และเข้าศึกษาต่อ ในหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อพุทธศักราช 2542

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย